

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Π.Μ.Σ.: ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2018-2019

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της της ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Ι. ΚΑΤΣΑΝΔΡΗ

A.M.:7340011018006

ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΘΥΕΙΣ ΤΟΥ ΒΙΑΣΜΟΥ:

ΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΜΥΘΩΝ ΤΟΥ ΒΙΑΣΜΟΥ

Επιβλέποντες:

- α) Γεώργιος Γιαννούλης
- β) Μαρία Κρανιδιώτη
- γ) Αντωνία-Ιώλη Τζαννετάκη

Αθήνα, 8 Ιανουαρίου 2020

Copyright © [*Κατσανδρή Αικατερίνη, 8 Ιανουαρίου 2020*]

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν την συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

She didn't want to report the rape
"because I knew everyone would blame me".
-The Steubenville 16 year old rape victim said

Ευχαριστώ θερμά για την βοήθεια τους στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Γεώργιο Γιαννούλη για την πολύτιμη βοήθεια του και για την επιλογή του θέματος, την Επίκουρη Καθηγήτρια Εγκληματολογίας κ. Μαρία Κρανιδιώτη, για τις γνώσεις και τις πολύτιμες συμβουλές που μου έδωσε καθ' όλη τη διάρκεια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος, καθώς και την Επίκουρη Καθηγήτρια Εγκληματολογίας Αντωνία-Ιόλη Τζαννετάκη.

Ευχαριστώ, επίσης θερμά τον επιστημονικό συνεργάτη του Ε.Κ.Π.Α. κ. Κωνσταντίνο Πανάγο για τις χρήσιμες συμβουλές του κατά τη συγγραφή της εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	σελ. 9
----------	--------

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εγκληματολογική προσέγγιση του βιασμού και της έμφυλης εγκληματικότητας

1.1	Εννοιολογική οριοθέτηση του βιασμού	σελ. 12
1.2	Εγκληματικότητα και Φύλο	σελ. 12
1.2.1	Ιστορική εξέλιξη εγκληματικότητας και φύλου	σελ. 13
1.2.2	Φύλο και μεταχείριση από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης	σελ. 13
1.2.3	Η αντιμετώπιση της γυναίκας θύματος από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης	σελ. 13
1.2.4	Εγκληματικότητα και φύλο-Κριτικές παρατηρήσεις	σελ. 14
1.2.5	Φύλο και Θυματοποίηση	σελ. 14

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εγκληματολογικές θεωρίες του βιασμού

2.1	Οι θέσεις της Φεμινιστικής Εγκληματολογίας	σελ. 15
2.1.1	Η ιστορική εξέλιξη της Φεμινιστικής Εγκληματολογίας	σελ. 16
2.1.2	Η θεωρητική εξέλιξη της Φεμινιστικής Εγκληματολογίας	σελ. 17
2.1.3	Αποτίμηση της Φεμινιστικής Εγκληματολογίας	σελ. 19
2.1.4	Η φεμινιστική θεώρηση ως προς το έγκλημα του βιασμού	σελ. 20
2.1.5	Φεμινιστικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας	σελ. 21
2.2	Οι κοινωνιολογικές θεωρίες του εγκλήματος του βιασμού	σελ. 24
2.3	Οι ψυχολογικές θεωρίες του εγκλήματος του βιασμού	σελ. 27

2.4	Οι ανθρωπολογικές θεωρίες του εγκλήματος του βιασμού	σελ. 31
-----	--	---------

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ **Θυματολογία του βιασμού**

1.1.	Το πορτραίτο του θύματος του βιασμού	σελ. 32
1.2.	Η ιδιαιτερότητα του θύματος βιασμού: Το πιο στιγματισμένο θύμα	σελ. 34
1.3.	Η αντιμετώπιση του θύματος του βιασμού από το Σύστημα Ποινικής Δικαιοσύνης	σελ. 38
1.4.	Η στάση των αστυνομικών αρχών απέναντι στο θύμα	σελ. 40
1.5.	Η αντιμετώπιση του θύματος από τα Μικτά Ορκωτά Δικαστήρια	σελ. 41
1.6.	Οι ιδιαιτερότητες της ποινικής εξέλιξης του βιασμού	σελ. 44
1.7.	Η δευτερογενής θυματοποίηση του θύματος του βιασμού μέσα από το ποινικό σύστημα	σελ. 45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ **Οι μύθοι του βιασμού**

2.1	Οι «μύθοι» σχετικά με το έγκλημα του βιασμού	σελ. 48
2.2	Ψευδείς καταγγελίες βιασμού- Μερικές αλήθειες για ένα μύθο	σελ. 59

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Οι ποινικές όψεις του εγκλήματος του βιασμού

1.1	Το έγκλημα του βιασμού κατά τον Ποινικό Κώδικα	σελ. 61
1.2	Το προστατευόμενο έννομο αγαθό	σελ. 63
1.3	Η ιστορική εξέλιξη του εγκλήματος του βιασμού	σελ. 63

1.4	Η διαδικασία και τα στάδια λήψεως απόφασης του θύματος για αναφορά του εγκλήματος στην αστυνομία	σελ. 64
1.5	Η δήλωση του θύματος του βιασμού περί σοβαρού ψυχικού τραυματισμού του από τη διεξαγωγή της δίκης	σελ. 65

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ερευνητικές προσεγγίσεις του εγκλήματος του βιασμού

1.1	Αξιολόγηση των ρυθμίσεων του Ν. 1419/1984 για τον βιασμό (Μαρία Κρανιδιώτη)	σελ. 68
1.2	Μία ανάλυση του λόγου των δικαστηρίων περί αποφάσεων βιασμού (Κυριακή Χαραλάμπους) (The judicial performativity of rape)	σελ. 71
1.2.1	Μύθοι του βιασμού και επιλογή αποφάσεων	σελ. 71
1.2.2	Ανάλυση αποφάσεων	σελ. 72
1.3	Γλωσσική αναπαράσταση της βίας σε δικαστικές αποφάσεις της Μαλαισίας	σελ. 77
1.3.1	Όροι που αναφέρονται στη βία	σελ. 79
1.3.2	Όροι ηθικής αποδοκιμασίας (morally/ethically disapproving terms)	σελ. 79
1.3.3	Σεξουαλικοί όροι (sexual terms)	σελ. 80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Εμπειρική προσέγγιση των μύθων του βιασμού μέσα από έρευνα σε ελληνικές δικαστικές αποφάσεις των τελευταίων δέκα ετών

2.1	Το αντικείμενο και οι στόχοι της έρευνας	σελ. 81
2.2	Ανάλυση και ερμηνεία δεδομένων	σελ. 83
2.3	Συμπεράσματα από τη δευτερογενή έρευνα	σελ. 94

Συμπεράσματα-Επίλογος	σελ. 95
------------------------------	---------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	σελ. 97
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ	σελ. 139
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΟΡΙΣΜΟΙ	σελ. 141
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 142

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Π.	Άρειος Πάγος
άρ.	Άρθρο
αριθμ.	αριθμός
βλ.	βλέπε
επ.	επόμενα
Η.Π.Α.	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
κ.ο.κ.	και ούτω καθεξής
ΚΠοινΔ	Κώδικας Ποινικής Δικονομίας
ΜΟΔ	Μικτό ορκωτό δικαστήριο
Μ.Μ.Ε.	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Μ.Κ.Δ.	Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης
Ν.	Νόμος
ό.π.	όπως παραπάνω
ΠΚ	Ποινικός κώδικας
Ποιν. Χρον.	Ποινικά Χρονικά
π.χ.	Παραδείγματος χάριν
σελ.	σελίδα
Σ.Π.Δ	Σύστημα Ποινικής Δικαιοσύνης
Συμβ. Πλημ.	Συμβούλιο Πλημμελειοδικών
τόμ.	Τόμος
τεύχ.	Τεύχος
υπ' αριθμ.	υπ' αριθμόν
Υπερ.	Υπεράσπιση
RAIN	Rape, Abuse and Incest National Network

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η απαξία του εγκλήματος του βιασμού ανιχνεύεται ήδη στην αρχαία Ελλάδα. Στο αττικό δίκαιο ο βιασμός διωκόταν με τη γραφή ύβρεως και θεμελίωνε δικαίωμα αυτοδικίας. Το έγκλημα του βιασμού συγκαταλεγόταν στα βαριά εγκλήματα και ο δράστης μπορούσε να διωχθεί από τον καθένα, κάτι που θυμίζει *mutatis mutandis* την αυτεπάγγελτη σήμερα δίωξη του εν λόγω εγκλήματος.¹ Κατά την αρχαιότητα η έννοια του βιασμού ήταν πολύ πιο ευρεία από ότι σήμερα. Κατά το Ρωμαϊκό Δίκαιο, η πράξη του βιασμού συγκαταλεγόταν στα «εγκλήματα βίαιης επίθεσης» (*crimen vis*). Επιπλέον, σύμφωνα με το ρωμαϊκό δίκαιο πολλές φορές ο βιασμός μπορεί να ταυτιζόταν με την απαγωγή μίας γυναίκας ενάντια στην θέληση του ανδρός του οποίου ήταν στην κυριαρχία. Στην εποχή του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου (4^{ος} αι. μχ.), ο βιασμός θεωρούνταν ένα ιδιωτικό έγκλημα το οποίο καθιερώθηκε ως δημόσιο και είχε ως τιμωρία τη θανατική ποινή. Κατά τον Μεσαίωνα ο ορισμός του εγκλήματος του βιασμού μεταβαλλόταν συνεχώς. Κατά τα μέσα του 16^{ου} αι., το έγκλημα του βιασμού υπέστη διεύρυνση με αποτέλεσμα ως βιασμός να ορίζεται οποιαδήποτε μορφή βίαιης συνουσίας αλλά και μη βίαιης, σε περίπτωση ανυπαρξίας ικανότητας συναίνεσης.²

Το έγκλημα του βιασμού αποτελεί μία ακραία πράξη παραβίασης, μία κτηνώδης συμπεριφορά κατά της προσωπικότητας και της ελεύθερης βούλησης ενός ατόμου.³

Αρχικά ο βιασμός αποτέλεσε έγκλημα «έμφυλο», με αποκλειστικά θύματα γυναίκες και μόνο εκτός γάμου. Ο Ν.1419/1984, τροποποίησε το άρθρο 336 ΠΚ, καθιστώντας το βιασμό ως ένα «άφυλο» έγκλημα. Εν συνεχεία, με τη τροποποίηση του Ν.3500/2006, το έγκλημα του βιασμού άρχισε να υφίστατο ανεξαρτήτου ή όχι συζυγικής σχέσεως. Παρά τα ανωτέρω, το έγκλημα του βιασμού συνεχίζει να αποτελεί ένα «έμφυλο» έγκλημα, καθότι ως επί το πλείστον τελείται από άνδρες και στρέφεται κατά γυναικών.⁴

Το έγκλημα του βιασμού προβλέπεται στο 19^ο Κεφάλαιο του Ποινικού Κώδικα, και ανήκει στη κατηγορία των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και των εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.⁵

¹ Παρασκευόπουλος Ν./ Φυτράκης Ε., *Αξιόποινες σεξουαλικές πράξεις- άρθρα 336-353 ΠΚ*, 2011, σελ. 93.

² Κρανιδιώτη Μ., *Βιασμός* σε Σπινέλλη Κ./ Κουράκης Ν./ Κρανιδιώτη Μ., *Λεξικό εγκληματολογίας*, 2018, σελ. 155-156.

³ Κουράκης Ν., *Έμφυλη εγκληματικότητα: ποινική και εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου*, 2^η έκδοση, 2009, σελ. 370.

⁴ Αυτόθι.

⁵ Αυτόθι.

Η ενασχόληση με το θέμα του βιασμού αν μη τι άλλο προσφέρει ικανά ερεθίσματα έρευνας και προβληματισμού, εξαιτίας του βάθους και της έκτασης και του συνδυασμού θεωρητικού και πρακτικού ενδιαφέροντος σε συνάρτηση με το ευαίσθητο κοινωνικό πεδίο που αφορά το έγκλημα του βιασμού. Το γενετήσιο ένστικτο, ως θεμελιώδες στοιχείο της ανθρώπινης προσωπικότητας και έκφρασης, φαίνεται εξ αρχής ελκυστικό για τον ερευνητή, που οφείλει αρχικώς να οριοθετήσει το εύρος του επιστημονικού του αντικειμένου και κυρίως να επιλέξει την οπτική γωνία μέσα από την οποία θα αναδειξεί τις πτυχές του εν λόγω θέματος.⁶

Εμπειρικές μελέτες, σχετικά με το βιασμό, έδειξαν πως υπάρχουν πλατιά διαδεδομένα στερεότυπα και μυθολογίες σχετικά με το έγκλημα, το δράστη και το θύμα του. Τα παραπάνω στερεότυπα είναι βαθιά ριζωμένα, τόσο στη συνείδηση των κοινωνιών, όσο και στη συνείδηση των επίσημων φορέων του ποινικού συστήματος (εισαγγελείς, δικαστές, αστυνομικούς).. Οι θυματοκεντρικές έρευνες έδειξαν πως οι μύθοι αυτοί δεν ανταποκρίνονται στη πραγματικότητα, αλλά αναπαράγουν μια πλασματική κοινωνική πραγματικότητα. Η παραπάνω μυθοπλαστική παραφιλολογία καθιστά αναγκαία την περαιτέρω επιστημονική διερεύνηση του εγκλήματος του βιασμού.⁷

Στόχο της παρούσας εργασίας αποτελεί η ανάλυση των εγκληματολογικών όψεων του εγκλήματος του βιασμού καθώς και η αναπαράσταση των μύθων του βιασμού στη δικαστική κρίση, μέσα από εμπειρική έρευνα σε δικαστικές αποφάσεις και βουλεύματα .

Στο πρώτο μέρος της εργασίας θα γίνει μία ανάλυση στην εγκληματολογική προσέγγιση της έμφυλης εγκληματικότητας και του βιασμού. Στη συνέχεια θα γίνει μία εννοιολογική οριοθέτηση του εγκλήματος του βιασμού μία λεπτομερής αναφορά στις αιτιολογικές θεωρίες του βιασμού (φεμινιστικές, κοινωνιολογικές, ψυχολογικές και ανθρωπολογικές).

Στο δεύτερο μέρος της παρούσας εργασίας θα πραγματοποιηθεί μία εκτενέστερη ανάλυση στη θυματολογία του βιασμού, στην ιδιαιτερότητα του θύματος, στην αντιμετώπιση του από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης και στη δευτερογενή θυματοποίηση αυτού καθώς και στους μύθους που επικρατούν σχετικά με το έγκλημα του βιασμού.

Στο τρίτο μέρος της παρούσας θα γίνει μία αναφορά στις ποινικές όψεις του εγκλήματος του βιασμού κατά τον νέο Ποινικό Κώδικα με έναυσμα και τις πρόσφατες αλλαγές του άρθρου 336 ΠΚ, στο προστατευόμενο έννομο αγαθό του εγκλήματος του βιασμού, στη διαδικασία και

⁶ **Σαρέλη Αγγελική**, *Βιασμός: η τυποποίηση του στον ελληνικό ποινικό κώδικα*, 1999, σελ. 20.

⁷ **Τσιγκρής Α.**, *Τα σεξουαλικά εγκλήματα-εγκληματολογικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας*, 2000, σελ. 165-166.

τα στάδια λήψεως αποφάσεως του θύματος για αναφορά του εγκλήματος στην αστυνομία καθώς και στην επιλογή του θύματος για δήλωση προς παύση της ποινικής δίωξης λόγω ενδεχόμενου σοβαρού ψυχικού τραυματισμού του από τη διεξαγωγή της δίκης.

Τέλος, στο τέταρτο μέρος θα γίνει μία αναφορά σε προηγούμενες έρευνες που έχουν διεξαχθεί σχετικά με το έγκλημα του βιασμού και εν συνεχεία θα επιχειρηθεί μία έρευνα της γράφουσας σε δικαστικές αποφάσεις και κάποια βουλεύματα των τελευταίων δέκα ετών σχετικά με το έγκλημα του βιασμού. Βάσει του προαναφερθέντος υλικού θα γίνει μία απόπειρα επαλήθευσης ή μη των διαδεδομένων «μύθων» και στερεοτύπων σχετικά με το υπό εξέταση έγκλημα. Τελικός στόχος, βέβαια, είναι η συναγωγή, αν αυτό, φυσικά, είναι δυνατόν, κάποιων συμπερασμάτων σχετικά με τη στάση των λειτουργών της δικαιοσύνης απέναντι στα θύματα του βιασμού. Τελικός στόχος, βέβαια, είναι η συναγωγή, αν αυτό, φυσικά, είναι δυνατόν, κάποιων συμπερασμάτων σχετικά με τη στάση των λειτουργών της δικαιοσύνης απέναντι στα θύματα του βιασμού.

ΜΕΡΟΣ Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Εγκληματολογική προσέγγιση του βιασμού και της έμφυλης εγκληματικότητας

1.1 Εννοιολογική οριοθέτηση του βιασμού

Βιασμό αποτελεί ο εξαναγκασμός κάποιου ατόμου από άλλο άτομο σε γενετήσια επαφή, η οποία επιτυγχάνεται με τη χρήση βίας ή την απειλή αυτής. Θύματα βιασμού δύναται να είναι και τα δύο φύλα, παραδοσιακά όμως το έγκλημα του βιασμού επικεντρώνεται στο γυναικείο φύλο. Ο βιασμός συγκαταλέγεται στα πιο ειδεχθή εγκλήματα ενώ από μελέτες έχει προκύψει το πόρισμα ότι δεν υπάρχουν κοινωνίες όπου ο βιασμός δεν τιμωρείται.⁸ Ο βιασμός αποτελεί ένα από τα πιο πολυσυζητημένα εγκλήματα και βρίσκεται ως λήμμα στα περισσότερα εκ των εγχειριδίων του ποινικού δικαίου.⁹

1.2 Εγκληματικότητα και Φύλο

Στον όρο «εγκληματικότητα και φύλο» εσωκλείονται διάφορες εμπειρικές μελέτες και θεωρίες που εστιάζουν στη σχέση του φύλου (αναλυτική, περιγραφική και επεξηγηματική μεταβλητή) και του εγκληματικού φαινομένου. Σε κάποιες μελέτες το φύλο εξηγείται σαν βιολογικό γεγονός, στις περισσότερες όμως το φύλο εισάγεται ως δομούμενο και κοινωνικά ορισμένο γεγονός. Στις τελευταίες τα διαφορετικά στοιχεία ή οι ομοιότητες μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν σχετίζονται άμεσα με τη διαφορετική βιολογία και φυσιολογία μεταξύ ανδρών και γυναικών αλλά αναλύονται κοινωνικά, πολιτιστικά και ιστορικά. Οι όροι άνδρας και γυναίκα συγκρούονται λόγω ιστορικών και πολιτιστικών παραγόντων, επηρεάζουν τη θυματοποίηση καθώς και τον τρόπο αντιμετώπισης θύτη και θύματος από την ποινική δικαιοσύνη. Οι φεμινιστικές θεωρίες έδωσαν ισχυρή ώθηση στην ανάπτυξη ερευνών που αφορούν τη σχέση μεταξύ φύλου και εγκλήματος.¹⁰

⁸ **Κρανιδιώτη Μ.**, *Βιασμός* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./ Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), *Λεξικό Εγκληματολογίας*, 2018, σελ. 155.

⁹ **Κρανιδιώτη Μ.**, «Προς μια αξιολόγηση των ρυθμίσεων του Ν. 1419/1984 για τον βιασμό», Ανάτυπο από τον υπό έκδοση Τιμητικό Τόμο «Μνήμη Π.Ι. Δασκαλόπουλου, Κ. Σταμάτη, Χρ. Μπάκα, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 1995, σελ. 3.

¹⁰ **Πετούση Β.**, *Εγκληματικότητα και φύλο* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./ Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), *Λεξικό Εγκληματολογίας*, 2018, σελ. 352.

1.2.1 Ιστορική εξέλιξη εγκληματικότητας και φύλου

Ο Quetelet (1835) στο έργο του που βασίστηκε σε εγκληματολογικές στατιστικές των ετών 1826-1831 διαπίστωσε στατιστικές διαφορές που αφορούσαν τον παράγοντα φύλο και τη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στο έγκλημα. Η παραπάνω διαπίστωση χαρακτηρίστηκε ως ένα από τα πλέον «αδιαμφισβήτητα γεγονότα» στον εγκληματολογικό κλάδο. Παρά τα ανωτέρω για πολλά χρόνια δεν έγιναν συστηματικές μελέτες των έμφυλων διαφορών, καθώς θεωρήθηκε ότι οι παραπάνω διαφορές οφείλονταν στην διαφορετική φύση ανδρών και γυναικών. Τα τελευταία έτη χάρη στην φεμινιστική εγκληματολογία πολλές έρευνες επικεντρώνονται στον παράγοντα φύλο και εγκληματικότητας.¹¹

1.2.2 Φύλο και μεταχείριση από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης

Αξιο αναφοράς αποτελεί το γεγονός ότι ο αριθμός των εμπλεκόμενων ανδρών με το σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης είναι πολύ μεγαλύτερος από αυτόν των γυναικών. Οι άνδρες έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να εγκληματήσουν σε σχέση με τις γυναίκες.¹² Επιπλέον, σημαντικές διαφορές ανάλογα με το φύλο παρατηρούνται στο είδος των διαπραχθέντων αδικημάτων αλλά και στην διάρκεια των ποινών, καθότι οι γυναίκες είναι σύνηθες να εκτίουν μικρότερης διάρκειας ποινές και για λιγότερα σοβαρά εγκλήματα σε σχέση με τους άνδρες.¹³

Συνηθίζεται η έννοια της θηλυκότητας να έρχεται σε αντίθεση με την εγκληματική συμπεριφορά. Αντίθετα, παρατηρείται ότι η αρρενωπότητα επιτρέπει και κάποιες φορές επιβάλλει την εκδήλωση βίαιης ή εγκληματικής συμπεριφοράς. Πολλές φορές μάλιστα άνδρες ανίσχυροι οικονομικά ή κοινωνικά βιώνουν την αρρενωπότητα τους με την εκδήλωση παραβατικής ή βίαιης συμπεριφοράς.¹⁴

1.2.3 Η αντιμετώπιση της γυναίκας-θύματος από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης

Για τον ορθό σχολιασμό της αντιμετώπισης της γυναίκας θύματος από το σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης θα πρέπει αρχικά να ορίσουμε την έννοια του θύματος. Ως θύμα ορίζεται «το πρόσωπο το οποίο αντικειμενικά προσβάλλεται από το δράστη ως φορέας ενός προστατευόμενου εννόμου αγαθού» σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο.¹⁵ Η ως άνω προσβολή

¹¹ Πετούση Β., ό.π., 2018, σελ. 352.

¹² Bernard T, Snipes. J., Gerould A., *Vold's theoretical criminology*, New York Oxford, Oxford university press, seventh edition, σελ. 28.

¹³ Πετούση Β., *Εγκληματικότητα και φύλο*, 2018, σελ.354-356.

¹⁴ Αυτόθι.

¹⁵ Παπαγεωργίου Γ., *Η αντιμετώπιση της γυναίκας θύματος από το σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης*., EEN, 1990, σελ. 767.

προέρχεται από τον δράστη. Το είδος και ο βαθμός της προσβολής καθώς και ο πόνος με τον οποίο έρχεται αντιμέτωπο το θύμα εξαρτώνται άμεσα από τη σχέση θύτη-θύματος. Ο όρος «θύμα» προέρχεται από το ρήμα «θύω» και αρχικά σήμαινε το πρόσωπο ή ζώο, το οποίο προσφερόταν ως θυσία στα θεία για τον εξευμενισμό των ανθρώπων ή τη συμπαράσταση των θείων προς αυτούς.¹⁶ Με βάση τη γυναίκα, ως φορέα του προσβαλλόμενου εννόμου αγαθού, στην προστασία που παρέχει σε αυτήν το ποινικό δίκαιο, υπάρχουν τρεις κατηγορίες εγκλημάτων που είναι τα εξής: 1) Τα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας (βιασμός, 336 ΠΚ), 2) τα εγκλήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας (αρπαγή, 322 ΠΚ) και 3) στα εγκλήματα σχετικά με το γάμο και την οικογένεια (εγκατάλειψη εγκύου-359 ΠΚ).¹⁷

1.2.4 Εγκληματικότητα και φύλο-κριτικές παρατηρήσεις

Η σχέση φύλου και εγκληματικότητας άρχισε να διερευνάται από τον εγκληματολογικό κλάδο στα τέλη της δεκαετίας του 1960. Πρωτύτερα, οποιαδήποτε ανάμειξη γυναικών σε εγκληματολογική δράση απασχολούσε την επιστήμη της εγκληματολογίας μόνον ως «παράδοξο». Μετά την ανάπτυξη των φεμινιστικών εγκληματολογικών θεωριών άρχισε η διερεύνηση της σχέσεως των γυναικών με το έγκλημα, είτε ως δράστες είτε ως θύματα αυτού. Εν συνεχεία, η φεμινιστική εγκληματολογία διερεύνησε το πως ο διαχωρισμός του φύλου οδηγεί στο εγκληματικό φαινόμενο. Άρχισαν τότε και οι άνδρες να μελετώνται ως έμφυλα πρόσωπα. Η παραπάνω προσέγγιση ανέδειξε το φύλο σαν μία από τις σημαντικότερες εξηγητικές μεταβλητές του εγκλήματος. Η σημασία της αναγνωρίζεται από πληθώρα θεωριών, φεμινιστικών και μη. Με τον τρόπο αυτό οι εγκληματολόγοι μπόρεσαν να μελετήσουν καλύτερα και εκ βάθους καινούριες πτυχές του εγκλήματος και των αιτιών του.¹⁸

1.2.5 Φύλο και Θυματοποίηση

Κατά κανόνα παρατηρείται πως οι άντρες πέφτουν θύματα εγκλημάτων πολύ συχνότερα από ότι οι γυναίκες. Από την άλλη παρατηρείται πως οι γυναίκες τείνουν να πέφτουν σχεδόν αποκλειστικά θύματα σε συγκεκριμένα εγκλήματα, όπως ο βιασμός και η ενδοοικογενειακή βία.¹⁹ Επιπροσθέτως παρατηρείται το φαινόμενο θυματοποίησης των γυναικών κυρίως από άτομα του οικείου περιβάλλοντος τους σε αντίθεση με τους άνδρες.²⁰

¹⁶ Αυτόθι.

¹⁷ Αυτόθι.

¹⁸ **Πετούση Β.**, *Εγκληματικότητα και φύλο* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), *Λεξικό Εγκληματολογίας*, 2018, σελ. 356.

¹⁹ **Πετούση Β.**, *ό.π.*, 2018, σελ. 354.

²⁰ Αυτόθι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Εγκληματολογικές θεωρίες βιασμού

Στο πλαίσιο της αιτιολογίας-ερμηνείας του βιασμού υπάρχουν πολλά ρεύματα, τα οποία εξετάζονται στην παρούσα ενότητα.

2.1 Οι θέσεις της Φεμινιστικής Εγκληματολογίας

Με τον όρο «φεμινιστική εγκληματολογία» (ή «φεμινιστικές εγκληματολογίες» ορθότερα) εννοούμε τις θεωρητικές προσεγγίσεις και τις εμπειρικές έρευνες, οι οποίες μελετούν τον τρόπο με τον οποίο κοινωνικές κατασκευές και ερμηνείες του παράγοντα «φύλο» αλληλοεξαρτώνται, υπό το πρίσμα φεμινιστικών θεωριών²¹ Η φεμινιστική εγκληματολογία αποτελεί ορθότερα ένα επιστημονικό Παράδειγμα, καθότι τα θεωρητικά της ερείσματα βρίσκονται στις φεμινιστικές θεωρίες. Η εγκληματολογική αυτή κατεύθυνση αμφισβητεί την ανδρική κυριαρχία στον κλάδο της εγκληματολογίας και συγκεκριμένα στη θεωρία ερμηνείας του εγκληματικού φαινομένου καθώς και στις διαδικασίες απονομής της δικαιοσύνης. Τα βασικά ερωτήματα που τίθενται από τους υποστηρικτές της είναι τα εξής: γιατί τα εγκλήματα στην πλειονότητα τους τελούνται από άνδρες; Άντρες και γυναίκες τελούν τα ίδια εγκλήματα; Εγκληματούν για τους ίδιους λόγους; Τι ρόλο διαδραματίζει η ηλικία, η φυλή και η εθνική καταγωγή στην εγκληματικότητα; Ποια είναι τα θύματα των εγκλημάτων κ.ο.κ. ²² Στις εγκληματολογικές φεμινιστικές θεωρίες γίνονται αποδεκτά τα κάτωθι:

- Το φύλο αποτελεί καίριο σημείο της κοινωνικής οργάνωσης και καταλαμβάνει όλες τις εγκληματολογικές εκφάνσεις της (εγκληματικότητα, θυματοποίηση, σύστημα ποινικής δικαιοσύνης). Το φύλο αποτελεί κοινωνικά, ιστορικά και πολιτισμικά κατασκευασμένη ιδιότητα που αποδίδεται σε έναν άντρα και σε μία γυναίκα και σχετίζεται έμμεσα με το βιολογικό φύλο αλλά δεν απορρέει από αυτό.²³

- Οι άνδρες και οι γυναίκες δεν αποτελούν δύο διαφορετικές μεταξύ τους ομάδες αλλά είναι εσωτερικά ομοιογενείς. Η εγκληματικότητα, η θυματοποίηση και η εμπλοκή τους με το σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης και το σωφρονιστικό σύστημα μελετώνται στην αλληλεπίδραση ανδρών και γυναικών με παράγοντες όπως η φυλή, η εθνικότητα και η κοινωνική τάξη.²⁴

²¹ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./ Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), Λεξικό εγκληματολογίας, 2018, σελ. 399.

²² Σπινέλλη Δ. Καλλιόπη, *Εγκληματολογία, Σύγχρονες και παλαιότερες κατευθύνσεις*, 2014, σελ.53 επ.

²³ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./ Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), Λεξικό εγκληματολογίας, 2018, σελ. 400.

²⁴ Αυτόθι.

- Η πατριαρχική και ανδροκεντρική δόμηση της γνώσης και συγκεκριμένα της εγκληματολογικής γνώσης θέτει στο περιθώριο τις γυναίκες και κάποιες φορές τις αποκλείει ως ερευνήτριες και επαγγελματίες. Κεντρικό στόχο των φεμινιστικών θεωριών αποτελεί η ενσωμάτωση των γυναικών στην έρευνα, τη θεωρία και την αντιμετώπιση του εγκλήματος.²⁵
- Οι υπάρχουσες κοινωνικές ανισότητες στο φύλο, την εθνικότητα τη φυλή και την κοινωνική τάξη και οι αρνητικές συνέπειες αυτών, οι οποίες εμφανίζονται στο έγκλημα και την εγκληματικότητα γενικά χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και αντιμετώπισης διαμέσου της πολιτικής και κοινωνικής δράσης.²⁶
- Στο πλαίσιο της φεμινιστικής εγκληματολογίας θεωρία και πράξη είναι έννοιες αλληλένδετες και μέσω αυτών δημιουργούνται προτάσεις για δίκαιη και αποτελεσματική αντεγκληματική πολιτική.²⁷

2.1.1 Η ιστορική εξέλιξη της Φεμινιστικής Εγκληματολογίας

Η φεμινιστική εγκληματολογία δημιουργήθηκε στις αγγλόφωνες κυρίως χώρες υπό την επήρεια του γυναικείου κινήματος της δεκαετίας του 1960, αλλά έκανε αισθητή την εμφάνιση της το 1970.²⁸ Η έκδοση του ειδικού τεύχους «Women, Crime and Criminology» της Dorie Klein και της June Kress στο περιοδικό *Issues in Criminology* απετέλεσε σταθμό στην φεμινιστική εγκληματολογία.²⁹ Πέντε έτη μετά, εκδόθηκαν δύο βιβλία με θέμα γυναίκα και έγκλημα, το «Sisters in Crime: The rise of the new female criminal» της Freda Adler και το «Women and Crime» της Rita James.³⁰ Ένα έτος αργότερα, το 1976 δημοσιεύθηκε το βιβλίο της Laura Crites με τίτλο «The Female Offender» και το βιβλίο της Carol Smart με τον τίτλο «Women, Crime and Criminology: A feminist critique»³¹. Ένα χρόνο αργότερα η Carol Smart δημοσίευσε εκ νέου, ένα άρθρο αυτή τη φορά στο *British Journal of Criminology*, με τον τίτλο «Criminological Theory: its ideology and implications concerning women». Καίριας επίσης σημασίας για την εξέλιξη της φεμινιστικής εγκληματολογίας απετέλεσε η σύσταση το 1983 και η συγκρότηση ένα έτος μετά του παραρτήματος της Αμερικανικής Εταιρείας Εγκληματολογίας

²⁵ Αυτόθι.

²⁶ Αυτόθι.

²⁷ Αυτόθι.

²⁸ Αυτόθι.

²⁹ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), ό.π., 2018, σελ. 400.

³⁰ Bernard T., Snipes J., Gerould A., *Vold's Theoretical Criminology, Seventh edition*, Oxford University Press, 2010, σελ. 287.

³¹ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), Λεξικό έγκληματολογίας, 2018, σελ. 400.

(American Society of Criminology), με την ονομασία «Γυναίκες και Έγκλημα» (Women and Crime Division).³² Στις επόμενες δεκαετίες οι δημοσιεύσεις που αφορούσαν την φεμινιστική εγκληματολογία αυξήθηκαν κατά κόρον. Καίρια θέση στην ανάπτυξη της φεμινιστικής εγκληματολογίας κατέχει το περιοδικό «Feminist Criminology». Το παραπάνω περιοδικό εκδίδεται τέσσερις φορές το χρόνο από το έτος 2016 και βρίσκεται μέσα στα πενήντα επίσημα αναγνωρισμένα διεθνώς περιοδικά εγκληματολογίας.³³

2.1.2 Η θεωρητική εξέλιξη της Φεμινιστικής Εγκληματολογίας

Αφετηρία της φεμινιστικής εγκληματολογίας αποτελέσαν οι διάφορες κριτικές τις οποίες άσκησαν φεμινίστριες εγκληματολόγοι, οι οποίες συγχρόνως ανέπτυξαν δικές τους ιδέες και επιχειρήματα.³⁴ Με την πάροδο των ετών οι θεωρητικές και εμπειρικές προτάσεις της φεμινιστικής εγκληματολογίας μεταβάλλονται και αναφέρονται σε όλο και ένα πιο ευρύ φάσμα του φαινομένου του εγκλήματος και της εγκληματολογίας γενικότερα. Η φεμινιστική εγκληματολογία άσκησε κριτική στην κυρίαρχη εγκληματολογική θεωρία. Η παραπάνω κριτική υποστήριξε αρχικά ότι η εγκληματολογική θεωρία βασίζεται κυρίως σε απλές ερμηνείες του φύλου και των ρόλων αντρών και γυναικών. Επιπλέον, κριτική ασκήθηκε από τους υποστηρικτές της φεμινιστικής εγκληματολογίας σχετικά με το γεγονός ότι το βίωμα των γυναικών όσον αφορά το εγκληματικό φαινόμενο παρέμεινε στο περιθώριο ή θεωρήθηκε πως καλύπτεται από την εμπειρία και τα βιώματα των ανδρών. Επιπροσθέτως έντονη κριτική ασκήθηκε στην θεωρητική εγκληματολογία για το βασισμένο σε στερεότυπα «ανδρικό» μοντέλο εγκληματικότητας, το οποίο δημιούργησε και αναπαρήγαγε.³⁵ Σε αντίθεση με τα παραπάνω, η φεμινιστική εγκληματολογία υποστήριξε πως η μελέτη του εγκληματικού φαινομένου και των συνεπειών που αυτό παράγει περιορίστηκαν σε επίπεδο έκτασης και βάθους. Επίσης τόνισε ότι οι μέχρι πρότινος πολιτικές αντεγκληματικής πολιτικής, οι οποίες βασίστηκαν σε περιορισμένη εγκληματολογική γνώση απεδέχθησαν άκαρπες και τέλος η φεμινιστική εγκληματολογία υποστήριξε εντόνως ότι οι θεωρητικές αυτές προσεγγίσεις συνέβαλαν στην αναπαραγωγή έμφυλων διακρίσεων.³⁶

Η εξέλιξη της φεμινιστικής εγκληματολογίας χωρίζεται από ορισμένους θεωρητικούς σε τρεις φάσεις. Οι φάσεις αυτές είναι οι εξής: 1) φεμινιστική εγκληματολογία της πρώτης φάσης-κριτική του σεξισμού της εγκληματολογίας, 2) φεμινιστική εγκληματολογία της δεύτερης

³² Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), *Λεξικό εγκληματολογίας*, 2018, σελ. 400.

³³ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, ό.π., 2018, σελ. 400-401.

³⁴ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, ό.π., 2018, σελ. 401.

³⁵ Αυτόθι.

³⁶ Αυτόθι.

φάσης-κριτική στον ανδροκεντρισμό της εγκληματολογίας και 3) φεμινιστική εγκληματολογία της τρίτης φάσης- κριτική και αποδόμηση των κυρίαρχων (φεμινιστικών λόγων) και έμφαση στην πολλαπλότητα των διαφορών.³⁷ Η πρώτη φάση, η κριτική του σεξισμού της εγκληματολογίας εστιάζει στην αναζήτηση κοινών ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες.³⁸ Σε θεωρητικό επίπεδο δίνει έμφαση στο πως ο αποκλεισμός των γυναικών τόσο ως ερευνητριών όσο και ως θεωρητικών περιόρισε την ευρύτερη κατανόηση του εγκληματικού φαινομένου. Σε εμπειρικό επίπεδο επικεντρώνεται σε έρευνες σε γυναίκες θύματα και σε γυναίκες δράστες καθώς και στις γυναίκες που κατέχουν καίριες θέσεις στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης όπως είναι οι δικαστές, οι εισαγγελείς, οι δικηγόροι, οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι και αστυνομικοί. Οι ιδέες που προτείνονται από τη φεμινιστική εγκληματολογία στην πρώτη φάση επικεντρώνονται κυρίως σε διορθωτικές παρεμβάσεις που αφορούν την αύξηση των ερευνών σε γυναίκες δράστες, θύματα και λειτουργούς της ποινικής δικαιοσύνης. Επιπλέον, οι φεμινίστριες της πρώτης φάσης τονίζουν την ανάγκη αύξησης του αριθμού των γυναικών θεωρητικών και ερευνητριών και γενικότερα επαγγελματιών που ασχολούνται με την αντεγκληματική πολιτική. Όσον αφορά την γυναίκα δράστη οι προτάσεις των φεμινιστριών της πρώτης περιόδου βασίζονται στο επιχείρημα ότι η ανάπτυξη του γυναικείου κινήματος και η «γυναικεία απελευθέρωση» γενικά οδήγησε στην αύξηση του ποσοστού των γυναικών δραστών τόσο σε εγκλήματα βίας όσο και σε εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.³⁹ Το παραπάνω επιχείρημα αναπτύχθηκε από την φεμινίστρια Freda Adler αρχικά και στη συνέχεια από την ομοϊδεάτισσα της Rita Simon. Οι παραπάνω προτάσεις δημιούργησαν έντονες διαμάχες με αποτέλεσμα την συνεχή διεξαγωγή ερευνών σχετικά με την γυναικεία εγκληματικότητα σε κοινωνικό επίπεδο και όχι σε ατομικά (ψυχολογικά και βιολογικά) χαρακτηριστικά της γυναικείας φύσης.⁴⁰ Η φεμινιστική εγκληματολογία της δεύτερης φάσης (1980-1990) αφορά την κριτική στον ανδροκεντρισμό της εγκληματολογίας και την διερεύνηση του ερευνητικού πεδίου. Στηρίζεται σε ένα πιο ευρύ φεμινιστικό εγχείρημα και δεν δίνει τόση έμφαση στα κοινά χαρακτηριστικά των δύο φύλων, αλλά αντιθέτως επικεντρώνεται στις διαφορές αυτών. Καίριας σημασίας για τον εγκληματολογικό κλάδο γενικά και για την φεμινιστική εγκληματολογία ειδικά είναι η φεμινιστική κριτική του ανδροκεντρισμού διότι απετέλεσε το θεωρητικό υπόβαθρο για τη διεύρυνση του πεδίου της εγκληματολογίας.⁴¹ Η φεμινιστική έρευνα της δεύτερης περιόδου εστίασε στην σημασία, την έκταση και τα χαρακτηριστικά διαφόρων μορφών βίας (πχ. ενδοοικογενειακή βία) αλλά και μορφών σεξουαλικής παρενόχλησης έως και κακοποίησης και εξήγησε το πώς το φύλο και η κοινωνική θέση των γυναικών οδηγεί στην συχνότερη (σε σχέση

³⁷ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, ό.π., 2018, σελ. 401-403.

³⁸ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, ό.π., 2018, σελ. 401.

³⁹ Αυτόθι.

⁴⁰ Αυτόθι.

⁴¹ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, ό.π., 2018, σελ. 402.

με τους άντρες-θύματα) θυματοποίηση τους.⁴² Επιπροσθέτως, θεωρητικές έρευνες και μελέτες κατέγραψαν το πως τα στερεότυπα επηρεάζουν τη λειτουργία του νομικού συστήματος καθώς και τον τρόπο απονομής της δικαιοσύνης.⁴³ Επιπλέον, κατά τη δεύτερη φάση της φεμινιστικής κατεύθυνσης προτάθηκαν τρόποι παρέμβασης για την αντιμετώπιση του φαινομένου του μεγάλου ποσοστού θυματοποίησης των γυναικών (πχ. ποινικοποίηση της ενδοοικογενειακής βίας). Επίσης, κατά τον ίδιο χρόνο διερευνήθηκε ο τρόπος με τον οποίο οι έννοιες του ανδρισμού και της θηλυκότητας σχετίζονται με το εγκληματικό φαινόμενο. Για παράδειγμα, παρατηρήθηκε ότι η βία αποτελεί μέσω επιβεβαίωσης ανδρισμού και αρρενωπότητας, αντιθέτως δεν ταιριάζει με την θηλυκότητα.⁴⁴ Τέλος, η φεμινιστική εγκληματολογία της τρίτης φάσης δίνει έμφαση στην πολλαπλότητα των διαφορών. Οι θεωρητικοί της τρίτης φάσης επικεντρώνονται κυρίως στις ερευνητικές προσεγγίσεις των δύο προηγούμενων φάσεων.⁴⁵ Έτσι ασκούν κριτική στην πρώτη φάση, η οποία έχει ως στόχο τη «διόρθωση» του σεξισμού της εγκληματολογίας αλλά και στον δυισμό της δεύτερης φάσης, ο οποίος κατατάσσει τους άνδρες και τις γυναίκες σε δύο αντίθετες μεταξύ τους κατηγορίες. Κατά τους θεωρητικούς της τρίτης φάσης, το εγκληματικό φαινόμενο και η εγκληματολογία γενικότερα απαιτείται να μελετώνται και να κατανοούνται στη βάση πολλαπλών και αλληλοεξαρτώμενων εμπειριών διαφορετικότητας.⁴⁶ Οι θεωρητικοί της τρίτης φάσης επικεντρώνονται ως επί το πλείστον στον τρόπο που εθνικές, πολιτισμικές και ταξικές διαφοροποιήσεις καθορίζουν τις σχέσεις και τις εμπειρίες ατόμων και ομάδων με το έγκλημα και αναπαράγουν ιεραρχικά κοινωνικά συστήματα.⁴⁷

2.1.3 Αποτίμηση της φεμινιστικής εγκληματολογίας

Τα τελευταία σαράντα έτη η φεμινιστική εγκληματολογία άσκησε μεγάλη επιρροή και συνέβαλε θετικά στην κατανόηση του εγκλήματος και στην εγκληματολογική επιστήμη, καθότι ανέδειξε την έμφυλη διάσταση του εγκλήματος και της εγκληματικότητας. Η φεμινιστική εγκληματολογία άσκησε έντονη κριτική στην κυρίαρχη θεωρητική εγκληματολογία και ανέδειξε ελλείψεις και αδυναμίες. Στην συνέχεια η φεμινιστική εγκληματολογία επικεντρώθηκε στην έρευνα του παράγοντα φύλο. Η μελέτη της γυναικείας εγκληματικότητας οδήγησε στην καλύτερη κατανόηση του εγκλήματος. Επίσης, η έμφαση που δόθηκε από τις φεμινίστριες εγκληματολόγους πρωτίστως στην θυματοποίηση των γυναικών και εν συνεχεία σε ομάδες ατόμων με διαφορετικά χαρακτηριστικά διεύρυνε τους εγκληματολογικούς ορίζοντες και καθιέρωσε την θυματολογία ως διακριτό επιστημονικό κλάδο. Στις μέρες μας η φεμινιστική

⁴² Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, ό.π, 2018, σελ. 402-403.

⁴³ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, ό.π. , 2018, σελ.. 403.

⁴⁴ Αυτόθι.

⁴⁵ Αυτόθι.

⁴⁶ Αυτόθι.

⁴⁷ Αυτόθι.

εγκληματολογία αποτελεί ένα πλήρες επιστημονικό παράδειγμα με συγκεκριμένα επιχειρήματα και θέσεις επιστημονικής και μεθοδολογικής υφής καθώς και προτάσεις αντεγκληματικής πολιτικής.⁴⁸

2.1.4 Η Φεμινιστική θεώρηση ως προς το έγκλημα του βιασμού

Οι φεμινιστικές θεωρίες για το έγκλημα του βιασμού είναι ποικίλες και συνδέονται με όλες σχεδόν τις σύγχρονες κατευθύνσεις της θεωρητικής εγκληματολογίας. Κατά την φεμινιστική θεώρηση όσον αφορά το έγκλημα του βιασμού το φύλο (χρησιμοποιείται κυρίως ο όρος γένος-gender) αποτελεί κοινωνική κατασκευή και δεν είναι βιολογικά δεδομένο.⁴⁹ Επιπλέον, κατά τις φεμινιστικές θεωρίες, το φαινόμενο του βιασμού αποτελεί μηχανισμό κοινωνικού ελέγχου από τους άνδρες προς τις γυναίκες και οι πατριαρχικές σχέσεις του κοινωνικού συνόλου αλληλοσυνδέονται με το παραπάνω έγκλημα.⁵⁰ Επιπροσθέτως, κατά τη φεμινιστική εγκληματολογία τα κοινωνικά πρότυπα, οι εικόνες των Μ.Μ.Ε. και οι κοινωνικοί κανόνες που διέπουν τη γενετήσια συμπεριφορά αναπαράγουν μία «κουλτούρα βιασμού»⁵¹, στην οποία η ανδρική επιθετική συμπεριφορά λαμβάνεται ως ομαλή συμπεριφορά ακόμη και στη γενετήσια σχέση, τόσο από τους ίδιους τους άνδρες όσο όμως και από τις γυναίκες. Ο άνδρας έτσι χαρακτηρίζεται ως φύσει ανίκανος να ελέγξει τις ορμές του κάτι που οδηγεί σχεδόν πάντοτε στην ενοχή του ίδιου του θύματος για το βιασμό του.⁵²

Η κριτική οπτική της φεμινιστικής θεώρησης ανέδειξε τους παράγοντες, οι οποίοι καθιστούν το βιασμό ως το έγκλημα με τους περισσότερους μύθους και τα πιο πολλά στερεότυπα όπως η γυναίκα είναι εκείνη που προκάλεσε το βιασμό της, προκαλώντας τον θύτη να την βιάσει, οι ορμές των ανδρών είναι ανεξέλεγκτες, υπάρχουν «ανήθικες» και «ενάρτετες» γυναίκες και μόνο οι τελευταίες δικαιούνται εκ του νόμου προστασία («κανόνας της διπλής ηθικής»)⁵³ και τέλος από τη στιγμή που μία γυναίκα συναινεί σε τέλεση συνουσίας με έναν άνδρα είναι απίθανο στη συνέχεια να αλλάξει γνώμη και να διαφωνήσει με την επιλογή της αυτή. Η κριτική της φεμινιστικής θεώρησης όσον αφορά τον πρώτο και δεύτερο μύθο έχει ως στόχο την μετατόπιση του βάρους απόδειξης από το θύμα στον δράστη με σκοπό την αποφυγή μιας εκ νέου θυματοποίησης για το θύμα.⁵⁴ Από την άλλη η κατάρριψη του τελευταίου αυτού

⁴⁸ Πετούση Β., *Εγκληματολογία φεμινιστική*, ό.π., 2018, σελ. 404.

⁴⁹ Κρανιδιώτη Μ., *Βιασμός* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), *Λεξικό εγκληματολογίας*, 2018, σελ. 156-157.

⁵⁰ Κρανιδιώτη Μ., *ό.π.*, 2018, σελ. 157.

⁵¹ Αυτόθι.

⁵² Αυτόθι.

⁵³ Κρανιδιώτη Μ., *ό.π.*, 2018, σελ. 158.

⁵⁴ Αυτόθι.

μύθου έχει ως αποκλειστικό στόχο την διεύρυνση του εγκλήματος με σκοπό να συμπεριληφθεί σε αυτό και ο βιασμός από το σύζυγο.⁵⁵

2.1.5 Φεμινιστικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας

«...βιασμός είναι αποκλειστικά η πράξη του άνδρα η οποία εκφράζει τον επιθετικό ανδρισμό καλύτερα από κάθε άλλη μορφή σαδιστικής δραστηριότητας» - Desmond Morris-1969

Ο φεμινισμός είναι ιστορικά και πρακτικά σημαντικός ως μια εναλλακτική και πολιτική απάντηση στη σεξουαλική βία παρά τις επεισοδιακές καθυστερήσεις που προτείνουν την ανεξαρτησία και τις κρατικές παρεμβάσεις στον εθελοντικό φεμινιστικό τομέα που τείνουν στην αποπολιτικοποίηση του. Ωστόσο, αμφισβητείται η διαδικασία διαχωρισμού της σεξουαλικής βίας ως σοβαρής ή ασήμαντης και η κατηγοριοποίηση των θυμάτων βιασμού σε αξιόπιστες ή υπεύθυνες για το βιασμό τους, όπως εμφανίζονται στον φεμινισμό των Roiphe (1993), Herman (2001), Brownmiller (1975), MacKinnon (1995), καθώς και στον ακτιβισμό του SlutWalk.⁵⁶

Οι ακαδημαϊκοί ορισμοί του βιασμού έχουν αλλάξει με την πάροδο του χρόνου και είναι αναπόφευκτα πιο στενοί. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του φεμινισμού, η σεξουαλική βία περιλαμβάνει βιασμό, σεξουαλική επίθεση και σεξουαλική κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία, αλλά η έμπιστη εμπειρία στο πλαίσιο διαρθρωτικών ανισοτήτων λόγω φύλου απαιτεί την προσθήκη μιας σειράς καταπιεστικών σεξουαλικών συμπεριφορών όπως ο αναγκαστικός γάμος, τα εγκλήματα τιμής και τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων. Το φύλο και το φύλο του δράστη και του θύματος είναι επίσης σημαντικά. Μόνο από πλευράς κλίμακας, ο φεμινισμός υποδηλώνει ότι οι θύτες είναι κυρίως άνδρες εναντίον νεαρών κοριτσιών και τις γυναικών. Οι διαφορετικοί ορισμοί και οι εξηγήσεις συμβάλλουν στη διαχωρισμό της σεξουαλικής βίας και στην κατηγοριοποίηση των θυμάτων βιασμού. Για παράδειγμα, για πολλούς οι γυναίκες που έχουν βιαστεί ενώ βρίσκονταν υπό την επήρεια αλκοόλ είναι λιγότερο αξιόπιστες και εκείνες με προηγούμενες ποινικές καταδίκες αποκλείονται από την αξίωση αποζημίωσης, υποδεικνύοντας ότι ορισμένες γυναίκες θεωρούνται περισσότερο θύματα από άλλες.⁵⁷

⁵⁵ Αυτόθι.

⁵⁶ **Healicon A.**, *The politics of sexual violence- rape, identity and feminism*, σελ. 3, σε https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=uwJ8CwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=info:ucPQw9U5CTYJ:scholar.google.com/&ots=vd2n7hyu5y&sig=EG_aCa1rDv7C6lkuiu3obBPiNMg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false, διαθέσιμο την 29^η Σεπτεμβρίου 2019

⁵⁷ **Healicon A.**, *The politics of sexual violence-rape, identity and feminism*, σελ. 4 σε <https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=uwJ8CwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=info:ucPQw9>

Το έγκλημα του βιασμού, όπως τεκμηριώνεται στη βρετανική νομοθεσία, συνιστά η σεξουαλική επαφή άνευ συναινέσεως. Συναίνεση συνιστά η ελευθερία και η ικανότητα να επιλέξεις αν επιθυμείς τη σεξουαλική επαφή. Το θύμα είναι ανίκανο να προβεί σε αυτή την επιλογή αν έχει δεχθεί βία, απειλή βίας, αν κρατείται παράνομα, κοιμάται, δεν έχει συνείδηση ή δεν είναι σε θέση να δώσει τη συγκατάθεση της λόγω σωματικής αναπηρίας ή εξαιτίας της χρήσης ναρκωτικών ουσιών.⁵⁸

Για σχεδόν σαράντα χρόνια μια συντονισμένη εκστρατεία των φεμινιστριών μεταμόρφωσε τη λαϊκή συνείδηση και οδήγησε στην ευρεία ανάπτυξη οργανισμών που σχεδιάστηκαν για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της σεξουαλικής βίας. Αυτή η εκστρατεία θεωρείται συχνά ως βασική συνιστώσα του σύγχρονου φεμινιστικού κινήματος και θεμελιώδους σημασίας για το φεμινιστικό πρόγραμμα προώθησης της αυτονομίας, της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Ο πρωταρχικός στόχος του κινήματος ήταν η αναγνώριση της βλάβης της σεξουαλικής βίας και των συνεπειών αυτής με στόχο την επιβολή κυρώσεων. Αναμφισβήτητα, η εργασία αυτή ήταν εξαιρετικά σημαντική, καθώς επέστησε την προσοχή στις επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας στη ζωή των γυναικών και απαίτησε μια δημόσια δέσμευση μεγάλης κλίμακας για την παύση της βίας αυτής.⁵⁹

Κατά τη φεμινιστική προσέγγιση έως και το 1970 λίγα είχαν γραφτεί για τα σεξουαλικά εγκλήματα και τα περισσότερα λανθασμένα. Εκείνη την εποχή επικρατούσαν δύο θεωρητικές προσεγγίσεις για τα εγκλήματα σεξουαλικής βίας. Η πρώτη καθιστούσε υπεύθυνη τη γυναίκα-θύμα βιασμού για τον βιασμό της και η δεύτερη όριζε τον βιασμό ως μια ψυχοπαθολογική συμπεριφορά, η οποία παρατηρείται σε έναν μικρό αριθμό ψυχικά άρρωστων ανδρών-δραστών. Με την ανάπτυξη της φεμινιστικής θεωρίας και του γυναικείου κινήματος η σεξουαλική βία άρχισε για πρώτη φορά να συνδέεται με την σεξουαλική αλλά και την κοινωνική, πολιτική και οικονομική ανισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα.⁶⁰

Στόχος των φεμινιστικών θεωριών αποτέλεσε η διερεύνηση και αποκάλυψη των αιτιών που οδηγούν στην ανάπτυξη της σεξουαλικής βίας. Μάλιστα έχει υποστηριχθεί ότι «...οι

[U5CTYJ:scholar.google.com/&ots=vd2n7hyu5y&sig=EG_aCa1rDv7C6lkylui3obBPiNMg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=uwJ8CwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=info:ucPQw9U5CTYJ:scholar.google.com/&ots=vd2n7hyu5y&sig=EG_aCa1rDv7C6lkylui3obBPiNMg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false), διαθέσιμο την 29^η Σεπτεμβρίου 2019

⁵⁸ **Healicon A.**, *The politics of sexual violence-rape, identity and feminism*, σελ. 5, σε

https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=oyQY2JqeFhMC&oi=fnd&pg=PR7&dq=info:5tltfzfhvIJ:scholar.google.com/&ots=fxd5Dh5Kkn&sig=FYHZNbvFXmE_X7aYne7vRv7PORM&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false, διαθέσιμο την 29^η Σεπτεμβρίου 2019

⁵⁹ **Bumiller K.**, *In an abusive state-how neoliberalism appropriated the feminist movement against sexual violence*, σελ. 1-2, σε

https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=oyQY2JqeFhMC&oi=fnd&pg=PR7&dq=info:5tltfzfhvIJ:scholar.google.com/&ots=fxd5Dh5Kkn&sig=FYHZNbvFXmE_X7aYne7vRv7PORM&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false, διαθέσιμο την 29^η Σεπτεμβρίου 2019

⁶⁰ **Τσιγκρή Α.**, *Τα σεξουαλικά εγκλήματα-εγκληματολογικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας*, 2000, σελ. 25.

φεμινιστικές θεωρίες αντιπροσωπεύουν, προς το παρόν, την κυρίαρχη κοινωνική εξήγηση του βιασμού».⁶¹

Στις πατριαρχικές κοινωνίες θεωρείται κατόρθωμα εκ μέρους ενός άνδρα να έχει πολλές σεξουαλικές εμπειρίες, χωρίς να ενδιαφέρουν τα μέσα που χρησιμοποιεί για να το επιτύχει. Παρά τη φαινομενική στις μέρες μας ισότητα, μία αντίστοιχη συμπεριφορά εκ μέρους μίας γυναίκας κατακρίνεται εντόνως και θεωρείται απαράδεκτη για το κοινωνικό γίγνεσθαι, καθώς μεταφράζεται συνήθως ως σημάδι ελαφρών ηθών και επιβαρυντικό γνώρισμα σχετικά με τον χαρακτήρα αυτής. Η παραπάνω διαπίστωση απετέλεσε την βάση για την διερεύνηση της σεξουαλικής βίας από τη φεμινιστική θεώρηση. Κεντρική θέση των φεμινιστικών προσεγγίσεων είναι πως η σεξουαλική βία αποτελεί προϊόν του θεσμοποιημένου σεξισμού και όχι απότοκο της προκλητικότητας του θύματος και της ψυχοπαθολογίας του δράστη του βιασμού. Κατά την φεμινιστική θεωρία η απειλή και χρήση σεξουαλικής βίας οφείλεται στον σκοπό διατήρησης της υποταγής των γυναικών έναντι των ανδρών. Οι υποστηρικτές του φεμινισμού έχουν στρέψει την προσοχή τους όχι μόνο στη σεξουαλική βία αλλά και γενικότερα στην ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών μελών μίας κοινωνίας, ορίζοντας τον βιασμό ως ένα όργανο της ανδρικής κυριαρχίας.⁶²

Στα τέλη της δεκαετίας του 1960, οι ριζοσπαστικές φεμινίστριες εστίασαν την προσοχή του κινήματος στον βιασμό ως πολιτικό πρόβλημα. Οι ριζοσπαστικοί ακτιβιστές ξεκίνησαν μια σειρά μικρών εκστρατειών, οι οποίες επέστησαν την προσοχή στη βία στις ζωές των γυναικών και ειδικότερα στον τρόπο με τον οποίο ο βιασμός χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο για την υποταγή των γυναικών στους άνδρες.⁶³

Οι φεμινίστριες αμφισβήτησαν το σεξουαλικό κίνητρο της συμπεριφοράς, δίνοντας έμφαση στην χρήση βίας, ορίζοντας τον βιασμό πρωτίστως ως έγκλημα βίας και όχι ως σεξουαλικό έγκλημα. Υπολαμβάνουν ότι η χρήση βίας στο έγκλημα του βιασμού εκπηγάζει από αισθήματα θυμού, εχθρότητας, απογοήτευσης και ανασφάλειας. Αυτό αποδεικνύεται κατά τις φεμινίστριες από το γεγονός ότι η βία που ασκείται στο έγκλημα του βιασμού, τις περισσότερες φορές, είναι μεγαλύτερη από αυτήν που απαιτείται για την υποταγή του θύματος στις ορέξεις

⁶¹ **Smith M. D. και Bennett**, *Poverty inequality, and theories of forcible rape*, Crime and Delinquency, τομ. 31, 1985, σελ. 296.

⁶² **Τσιγκρής Α.**, *ό.π.*, 2000, σελ. 26

⁶³ **Bumiller K.**, *In an abusive state-how neoliberalism appropriated the feminist movement against sexual violence*, σελ. 2, σε https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=oyQY2JqeFHM&oi=fnd&pg=PR7&dq=info:5tltfzfhvIJ:scholar.google.com/&ots=fxd5Dh5Kkn&sig=FYHZNBvfXmE_X7aYne7vRv7PORM&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false , διαθέσιμο την 29^η Σεπτεμβρίου 2019

του δράστη. Κατά τη φεμινιστική θεώρηση η σεξουαλική βία αποτελεί μηχανισμό κοινωνικού ελέγχου έναντι της γυναίκας από τους άνδρες.⁶⁴

Εκ των παραπάνω μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η σεξουαλική βία αποτελεί «...ταξίδι δύναμης και όχι ταξίδι πάθους», μία καθαρά «...ψευδο-σεξουαλική πράξη».⁶⁵

Η ανδρική σεξουαλικότητα και η δύναμη είναι δύο στοιχεία έντονα συνδεδεμένα. Η επιθετική σεξουαλική συμπεριφορά οφείλεται σύμφωνα με μία άποψη στην ανασφάλεια των ανδρών που στερούνται δύναμης και εξουσίας με σκοπό να επιβεβαιώσουν τον ανδρισμό τους.⁶⁶

2.2 Οι κοινωνιολογικές θεωρίες του εγκλήματος του βιασμού

Οι παραπάνω θεωρίες αναζητούν τα αίτια του βιασμού στο κοινωνικό περιβάλλον του δράστη. Ο Amir⁶⁷ στήριξε τη προσέγγιση του για το βιασμό στην «θεωρία του υποπολιτισμού της βίας». Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή του Wolfgang⁶⁸, η οποία διατυπώθηκε για τα εγκλήματα της ανθρωποκτονίας, τα άτομα τα οποία είναι κοινωνικά κατώτερα, τείνουν να δημιουργούν έναν υποπολιτισμό, διαφορετικό από τον κυρίαρχο πολιτισμό. Εξαιτίας της αδυναμίας που υφίσταντο, τα μέλη της ομάδας αυτής, τείνουν να προβαίνουν σε πράξεις βίας, όπως ο βιασμός. Η εξαθλίωση και η κοινωνική τους απομόνωση τα οδηγεί σε αυτήν την βίαιη σεξουαλική συμπεριφορά. Έπειτα από έρευνα που διεξήγαγε ο Amir⁶⁹ στα αστυνομικά τμήματα της Philadelphia, παρατηρήθηκε ότι το 77% των βιασμών διεπράχθησαν από άτομα φτωχά ή χαμηλής κοινωνικής θέσεως κάτι που οδήγησε τον Amir στο συμπέρασμα ότι το έγκλημα του βιασμού οφείλεται στην υποκοουλτούρα των χαμηλών κοινωνικά τάξεων, στις οποίες η εγκληματικότητα εις βάρος των γυναικών και η εκμετάλλευση αυτών θεωρούνται συνήθη φαινόμενα. Η θεωρητική όμως προσέγγιση του Amir πάσχει καθώς στηρίχθηκε αποκλειστικά σε μία έρευνα, η οποία βασίσθηκε στους αναφερόμενους στις αστυνομικές αρχές βιασμούς, οι οποίοι δεν αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα αλλά εμφανίζουν μία μεροληπτική στάση,

⁶⁴ Τσιγκρής Α., ό.π., 2000, σελ. 27

⁶⁵ Groth N., *Man who rape*, New York, Plenum Press, 1979, σελ. 13

⁶⁶ Τσιγκρής Α., *Τα σεξουαλικά εγκλήματα-εγκληματολογικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας*, 2000, σελ. 28

⁶⁷ Amir M., *Patterns of forcible rape*, Chicago, University of Chicago Press, 1971, σελ 493 επ.

⁶⁸ Wolfgang M.E., *Patterns of criminal homicide*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1958, σελ. 253

επ.

⁶⁹ Amir M., *Patterns of forcible rape*, Chicago, University of Chicago Press, 1971, σελ. 493 επ.

σχετικά με το στερεότυπο του εγκληματία με κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά της κατώτερης κοινωνικής τάξης.⁷⁰

Διαφορετική κοινωνική προσέγγιση του εγκλήματος του βιασμού αποτελεί αυτή των Jafee και Straus⁷¹, σύμφωνα με τους οποίους η βίαιη σεξουαλική συμπεριφορά οφείλεται σε δύο διαφορετικούς κοινωνικούς παράγοντες. Τον πρώτο παράγοντα αποτελεί η κοινωνική αποδιοργάνωση καθώς ένα υψηλό ποσοστό βιασμών στις ΗΠΑ αναλύεται με βάση τις μεταβλητές της φτώχειας, της αστικοποίησης και των διαζευγμένων ανδρών. Ο δεύτερος παράγοντας κατά τους Jafee και Straus είναι ο προσανατολισμός προς τους όρους του φύλου και της σεξουαλικότητας, με τον όρο «υπερ-αρρενωπότητα». Ο παράγοντας αυτός προϋποθέτει μία ανδροκρατούμενη και βίαιη κοινωνία, η οποία οδηγεί στη βίαιη ανδροκρατούμενη σεξουαλικότητα. Σύμφωνα με την παραπάνω προσέγγιση, όσο πιο έντονο είναι το πρότυπο της «υπερ-αρρενωπότητας» στον ευρύτερο κοινωνικό πληθυσμό, τόσο πιο μεγάλο είναι το αναγνωστικό κοινό των πορνογραφικών υλικών και τόσο αυξάνονται τα ποσοστά βιασμού.

Άλλη κοινωνιολογική προσέγγιση του βιασμού βασίζεται στην θεωρία της «αναλογίας των φύλων» (sex-ratio theory), του Von Hentig⁷². Σύμφωνα με την παραπάνω θεωρία όσο αυξάνεται ο αριθμός των ανδρών έναντι των γυναικών τόσο αυξάνεται και ο αριθμός των διαπραχθέντων βιασμών. Η ως άνω θεωρία αντιμετωπίζει το έγκλημα του βιασμού ως απόρροια της σεξουαλικής αποστέρησης των ανδρών και της ελλείψεως πηγών εκτονώσεως της .

Μία άλλη προσέγγιση του φαινομένου του βιασμού απετέλεσε αυτή των Schwendinger και Schwendinger⁷³, σύμφωνα με τους οποίους τα εγκλήματα βίας οφείλονται στον καπιταλισμό. Βάση της παραπάνω θέσεως, οι ανισότητες του καπιταλιστικού συστήματος τρέφουν το μίσος και την περιφρόνηση κάποιων ανδρών, εναντίον των γυναικών. Κατά τους παραπάνω συγγραφείς αν επιλυθούν οι αντιφάσεις αυτές τότε θα επιλυθεί και το πρόβλημα του βιασμού καθώς και των ψυχολογικών συνεπειών που αυτός επιφέρει στα θύματα του. Για την επίλυση των ανισοτήτων κατά Schwendinger και Schwendinger απαιτείται η μετατροπή της ταξικής σε σοσιαλιστική κοινωνία.⁷⁴

⁷⁰ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 147

⁷¹ **Jafee D.** και **M.A. Straus**, “Sexual climate and reported rape” *A state-level analysis*, Archives of Sexual Behavior, τομ. 16, τευχ. 2, 1987 σελ. 20 επ.

⁷² **Von Hentig H.**, “The sex ratio”. Social Forces, τομ. 30, 1952, σελ. 443-449

⁷³ **Schwendinger J.R.** και **H. Schwendinger**, “Rape myths: in legal theoretical, and everyday practice”, Crime and Social Justice, τομ. 1., 1974, σελ. 25

⁷⁴ **Τσιγκρής Α.**, *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, Επιθεώρηση κοινωνικών ερευνών, 1996, σελ. 147-148

Επιπροσθέτως, οι Baron και Straus⁷⁵ πρότειναν και μία άλλη θεωρία με σκοπό την εξήγηση του εγκλήματος του βιασμού, αυτήν της «κοινωνικής αποδιοργάνωσης» των Park, Burgess, Shaw και McKay.⁷⁶ Κατά τη θεωρία της «κοινωνικής αποδιοργάνωσης» το έγκλημα και η παρέκκλιση γενικότερα οφείλονται σε παράγοντες αποδιοργάνωσης, όπως είναι η οικογενειακή διάσπαση, η πολιτιστική ετερογένεια και η μετανάστευση. Για παράδειγμα, από έρευνες έχει αποδειχθεί πως οι βιασμοί είναι αριθμητικά περισσότεροι σε περιοχές όπου κατοικούν πολλά διαζευγμένα άτομα καθώς και το ότι η γεωγραφική κινητικότητα είναι συνδεδεμένη με το βιασμό.⁷⁷

Οι Baron και Straus,⁷⁸ επίσης, επεχείρησαν να ενώσουν όλες τις παραπάνω θεωρίες και συμπεράσματα σε μία ενιαία θεωρητική προσέγγιση εξήγησης του εγκλήματος του βιασμού. Σύμφωνα με την θεωρία αυτή ο βαθμός κοινωνικής αποδιοργάνωσης είναι ανάλογος με τα ποσοστά βιασμού. Το ίδιο και το επίπεδο της νομιμοποιημένης βίας καθώς και η κυκλοφορία των πορνογραφικών περιοδικών. Από την άλλη, ο βαθμός ισότητας των δύο φύλων είναι αντιστρόφως ανάλογος με τους βιασμούς που διαπράττονται σε μία κοινωνία. Η έρευνα των δύο αυτών θεωρητικών απέδειξε πως η ανισότητα των δύο φύλων, η κοινωνική αποδιοργάνωση, ο βαθμός αστικοποίησης, η κυκλοφορία πορνογραφικών περιοδικών, η οικονομική ανισότητα καθώς και τα ποσοστά ανεργίας σε μία κοινωνία σχετίζονται άμεσα με τα ποσοστά βιασμού εντός της. Αντίθετα, δεν αποδείχτη ουδεμία σχέση μεταξύ νομιμοποιημένης βίας και αριθμού βιασμών. Ανεξάρτητα όμως από τα ερευνητικά πορίσματα, οι Baron και Straus υποστηρίζουν πως οι βασικές αιτίες του εγκλήματος του βιασμού είναι η βία, ο σεξισμός και η κοινωνική αποδιοργάνωση.⁷⁹

Την θεωρία της «σχετικής αποστέρησης» πρότεινε ο Chappell⁸⁰ μετά των συνεργατών του με σκοπό να ερμηνεύσει τα αυξημένα κρούσματα βιασμού στο Los Angeles, σε σχέση με την πόλη της Boston. Σύμφωνα με την παραπάνω θεωρία όταν ένας άνδρας δεχθεί την απόρριψη μίας γυναίκας, εντός μίας φιλελεύθερης ηθικά κοινωνίας, βιώνει ιδιαιτέρως έντονα συναισθήματα αποστέρησης, ενεργοποιώντας έτσι μηχανισμούς αυτό-ενοχοποίησης, κρίνοντας τον εαυτό του ως υπεύθυνο για το αποτέλεσμα αυτό. Σε περίπτωση όμως που η απόρριψη μίας

⁷⁵ **Baron L. και M.A. Straus**, "Four theories of rape: A macrosociological analysis", Social Problems, τομ. 34, τευχ. 5, 1987

⁷⁶ **Σπινέλλη Κ.**, *Εγκληματολογία- Σύγχρονες και παλαιότερες κατευθύνσεις*, 2014, σελ. 242-245

⁷⁷ **Τσιγκρής Α.**, *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 149

⁷⁸ **Baron L. και M.A. Straus**, "Four theories of rape: A macrosociological analysis", Social Problems, τομ. 34, τευχ. 5, 1987

⁷⁹ **Τσιγκρής Α.**, *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 151

⁸⁰ **Chappell D.G., G. Geis, S. Schafer και L. Slegel**, "Forcible rape: A comparative study of offences known to the police in Boston and Los Angeles", στο J., Henslin, *Studies in the sociology of sex*, New York, Appleton- Century-Crofts, 1983, σελ. 169-190

γυναικός διενεργείται στο πλαίσιο μία συντηρητικής ηθικά κοινωνίας, τότε ο άνδρας δημιουργεί μηχανισμούς που δικαιολογούν την απόρριψη που εδέχθη, θεωρώντας υπαίτιο τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία αντιμετωπίζει τις συμπεριφορές σχετικά με τα ήθη. Κατά την θεωρία της «σχετικής αποστέρησης» λοιπόν, θεωρείται πως στην πρώτη περίπτωση το άτομο έχει αυξημένες πιθανότητες να εκδηλώσει σεξουαλικά επιθετική συμπεριφορά και να προβεί στο βιασμό της γυναίκας που τον απέρριψε ενώ στη δεύτερη περίπτωση οι πιθανότητες αυτές είναι πολύ μικρές. Από την έρευνα του Chappell και των συνεργατών του βρέθηκε ότι όσο πιο ηθικά φιλελεύθερη είναι μία κοινωνία τόσο πιο αυξημένα παρατηρούνται τα ποσοστά βιασμών στην κοινωνία αυτή. Όπως πολλές άλλες έρευνες έτσι και η παραπάνω πάσχει μεθοδολογικά, καθώς τα ερευνητικά δεδομένα αντλήθηκαν εξ' ολοκλήρου από τις αστυνομικές αρχές και περιλαμβάνουν μόνο υποθέσεις βιασμού που είναι γνωστές σε αυτές.⁸¹

Άλλη μία κοινωνιολογική προσέγγιση του φαινομένου του βιασμού παρουσίασε ο Kanin⁸². Ο τελευταίος προσπάθησε να ερμηνεύσει το φαινόμενο της σεξουαλικής βίας μεταξύ ατόμων γνωστών μεταξύ τους. Κατά τον Kanin, οι βιασμοί που ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία αποτελούν απόρροια της αποτυχίας επικοινωνίας ανάμεσα σε άτομα που ανήκουν σε διαφορετικές κοινωνικές τάξεις. Σε έρευνα που διεξήχθη σε τυχαίο δείγμα 400 φοιτητών του Πανεπιστημίου των ΗΠΑ παρατηρήθηκε ότι αναφέρθηκαν 181 βιασμοί και 142 γυναίκες-θύματα. Μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων δήλωσε πως η υπερβολική χρήση καλλυντικών, τα υπερβολικά και παλιά κοσμήματα και τα φανταχτερά ρούχα, θεωρούνταν σημάδια χαμηλής κοινωνικής τάξης και οι γυναίκες που τα έφεραν θεωρούνταν ακόλαστες. Κατά συνέπεια, οι άνδρες των μεσαίων και ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων, αντιλαμβάνονταν τα παραπάνω ως σημάδια σεξουαλικής πρόκλησης και εκδήλωναν επιθετική σεξουαλική συμπεριφορά, εναντίον των γυναικών αυτών. Τέλος, αντιστοίχησε παρεξηγήσεις προερχόμενες από ταξικές διαφορές μεταξύ ανδρών της εργατικής τάξεως και γυναικών της καθεστηκυίας τάξης, καθώς στις περιπτώσεις αυτές η άρνηση της γυναίκας μεταφραζόταν από τον άνδρα σαν προσπάθεια εκ μέρους της να αποφύγει την «ταμπέλα» μίας γυναίκας ανήθικης και για το λόγο αυτό ο άνδρας θα μπορούσε να προβεί σε σεξουαλική επίθεση προκειμένου να επιτύχει τον στόχο του.⁸³

2.3 Οι ψυχολογικές θεωρίες του εγκλήματος του βιασμού

Η αποσαφήνιση και η διερεύνηση των λόγων εκδήλωσης σεξουαλικής βίας αποτελούν τους κύριους στόχους των ψυχολογικών και κοινωνιολογικών θεωριών. Ειδοποιός διαφορά των

⁸¹ Τσιγκρής Α., *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 151-152

⁸² Kanin E.J., "Reference groups and sex conduct norm violation", *Sociology Quarterly*, τομ. 8, 1985, σελ. 1504

επ.

⁸³ Τσιγκρής Α. *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 154

δύο αυτών προσεγγίσεων θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι οι ψυχολογικές θεωρίες εστιάζουν σε ατομικό επίπεδο το αντικείμενο της έρευνας, κάτι που δεν συμβαίνει στις κοινωνιολογικές. Ο βιαστής παρουσιάζεται από ψυχολογικές θεωρίες, συνήθως, ως άτομο ψυχολογικά απροσάρμοστο, που εκδηλώνει διαταραχές τόσο στον συναισθηματισμό του όσο και στην συμπεριφορά του που αποτελεί την βασική προβολή της ψυχοπαθολογικής προσωπικότητάς του.⁸⁴

Κατά καιρούς επιχειρήθηκαν έρευνες που σκοπό είχαν να αποδείξουν την πιστότητα των προαναφερθεισών θεωριών, και τον έλεγχο ανωμαλιών που διαφαινότουσαν. Εργαλεία των εν λόγω ερευνών απέτελεσαν κατά κύριο λόγο ψυχολογικές δοκιμασίες, δοκιμασίες ευφυΐας, γεγονότα και μνήμες της παιδικής ηλικίας καθώς ακόμη και γενετικές αναλύσεις.⁸⁵

Στο βιβλίο της Φ. Τσαλίκου⁸⁶ με τίτλο «Μυθολογίες βίας και καταστολής», αναλύεται η ύπαρξη μιας ευρείας γκάμας θέσεων και απόψεων εν σχέση με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της εν γένει προσωπικότητες εκάστου ατόμου που λαμβάνουν καθοριστικό ρόλο στην διάπραξη του εγκλήματος του βιασμού. Συγκεκριμένα έχουν υποστηριχθεί τα εξής για το βιαστή: 1) Άτομο με σύμπλεγμα ευνουχισμού ή σεξουαλικής ανεπάρκειας, που εκδηλώνεται μέσω επιθετικής συμπεριφοράς. 2) Άτομο που βασανίζεται από εσωτερικές ψυχικές συγκρούσεις και βιώνει κοινωνική απομόνωση. 3) Άτομο που εκδηλώνει λανθάνουσες τάσεις προς το ίδιο φύλο, τις οποίες στην προσπάθειά του να αποκρύψει, αναπτύσσει βίαιη συμπεριφορά κατά των γυναικών. 4) Άτομο το οποίο απέτελεσε και το ίδιο θύμα σεξουαλικής βίας κατά τα παιδικά χρόνια και 5) Άτομο που αντιμετώπισε αντιθετική συμπεριφορά από την μητέρα του που ενείχε σκληρότητα και ερωτισμό.⁸⁷

Οι ερευνητές της ψυχολογικής παράδοσης θέτουν ως επίκεντρο των ερευνών τους περί βιασμού, τον ίδιο το βιαστή. Σε πρακτικό επίπεδο η τακτική αυτή οδηγεί στον περιορισμό του πεδίου έρευνας, αφού αποτελείται αποκλειστικά από ήδη δράστες κατά τον χρόνο που εκτίουν ποινή και μετά. Συμπέρασμα πολλών εξ αυτών των ερευνών αποτελεί ότι το αδίκημα του βιασμού πραγματοποιείται από ψυχικά ασθενείς άνδρες. Ο Karpman⁸⁸ αναφέρει χαρακτηριστικά: «Οι βιαστές είναι θύματα μιας αρρώστιας από την οποία πολλοί... υποφέρουν περισσότερο από τα θύματά τους».

⁸⁴ Τσιγκρής Α. *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 155

⁸⁵ Αυτόθι.

⁸⁶ Τσαλίκου Φ., *Μυθολογίες βίας και καταστολής*, 1989, σελ. 95

⁸⁷ Τσιγκρής Α., *Το έγκλημα του βιασμού: θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 155

⁸⁸ Karpman, B., *The sexual offender and his offences*, New York, Julian Press, 1954,

Ο βιασμός συνδέθηκε επίσης με το μίσος που τρέφουν πολλοί άνδρες για τις γυναίκες. Την σύνδεση αυτή έκανε η Greer⁸⁹ ενώ παράλληλα θεώρησε την κατηγορία ανδρών που μισούν τις γυναίκες ως μια κατηγορία μέγιστου κινδύνου για εκδήλωση πράξεων σεξουαλικής βίας, καθώς εκείνοι θεωρούν την γυναίκα αντικείμενο προς χρήση επιρρίπτοντας της κάθε ευθύνη επικαλούμενοι την προκλητικότητα της. Δεν ήταν λίγοι οι υπέρμαχοι της απόψεως ότι κάποιοι βιασμοί αποτελούν εκδήλωση συναισθημάτων βίας του βιαστή κατά της μητρός του.^{90 91}

Άποψη της Τσαλίκoglου⁹² είναι ότι οι πράξεις βίας που πιθανόν εκδηλώσει ένας άνθρωπος, συμπεριλαμβανομένου και του βιασμού, είναι θέμα συνθηκών, εν άλλους λόγους ο καθένας είναι εν δυνάμει βιαστής αφού άπαντες φέρουμε το αυτό χαρακτηριστικό το οποίο εκδηλώνεται εάν εκτεθούμε στις αντίστοιχες συνθήκες, οι οποίες όμως μπορεί να είναι διαφορετικές για τον καθένα. Υποστηρίζονται επίσης και θεωρίες από διάφορους ερευνητές που θέλουν τους βιαστές “θύματα” των έμφυτων ψυχολογικών τους χαρακτηριστικών. Επίσης άτομα με ορμόνες όπως η τεστοστερόνη σε πιο ανεβασμένα από το φυσιολογικό επίπεδα, λογίζονται ως μη ικανοί να τιθασεύσουν τις σεξουαλικές τους επιθυμίες. Αποδοχής τυγχάνει και η άποψη ότι στο έγκλημα του βιασμού καταφεύγουν και άτομα που για ποικίλους λόγους δεν δύνανται να αποκτήσουν ερωτικό σύντροφο.⁹³

Το φαινόμενο της βίας έχει τύχει επισταμένης αναλύσεως και αναπτύξεως θεωριών. Αρκετές ερμηνείες θέλουν την βία ως μια απάντηση σε συνθήκες αποστέρησης και αίσθησης παντελούς ανικανοποίησεως σε κύριες ανάγκες.⁹⁴

Άλλη μια άποψη για την εκδήλωση βίαιων συμπεριφορών και πιο συγκεκριμένα του βιασμού είναι η σφοδρή επιθυμία του ατόμου να επηρεάσει το περιβάλλον στο οποίο ανήκει. Η έλλειψη του επηρεασμού αυτού στο σύνολο δύναται να του εκδηλώσει άγχος αποστέρησης και απόρριψης. Δεδομένης της σημαντικότητας των συναισθημάτων αυτών στον ψυχισμό εκάστου ατόμου δύναται η έλλειψη τους να οδηγήσει σε εκδηλώσεις βίας. Δεν είναι λίγες οι φορές που

⁸⁹ Greer G., “*Seduction is a four-letter word*”, στο L. Schultz, Rape victimology, κεφ. 19, 1975

⁹⁰ Τσιγκρής Α., *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ.157

⁹¹ Περίπτωση συναισθημάτων βίας του βιαστή κατά της μητρός του αποτέλεσε η περίπτωση του «δράκου με το πριόνι». Όπως ο ίδιος δήλωσε στην απολογία του εκτός των άλλων δήλωσε για τις γυναίκες: «... κάπου τις μισούσα και εκδικούμουν πάνω τους τη μητέρα μου...», «Όταν εκσπερμάτωνα με πλημύριζε ένα μίσος, μία οργή, και τις περισσότερες φορές προσπαθούσα να τις στραγγαλίσω, κατά κανόνα με σχοινί...», «Πολλές φορές στο πρόσωπο της γυναίκας που στραγγαλίζα έβλεπα τη μάνα μου... Τη μητέρα μου την αγαπούσα, ήμουν ιδιαίτερα συνδεδεμένος μαζί της. Όμως ποτέ δεν της συγχώρεσα το ότι δούλευε σε ύποπτα μπαρ και σε δουλειές που πιστεύω δεν ήταν ηθικές. Ποτέ δεν βρήκα το κουράγιο να της το πω της μητέρας μου ότι αυτό με πείραζε. Πάντως, όταν την είχα δει να κάνει έρωτα μ’ έναν άντρα μου ‘ρθε να την πνίξω, αλλά και τότε έφυγα, χωρίς να πω κουβέντα...» (βλ. Καράμπελα Α., *Οι βιαστές και τα θύματα τους*, σελ. 257-263)

⁹² Τσαλίκoglου Φ., *Μυθολογίες βίας και καταστολής*, 1989, σελ. 95

⁹³ Τσιγκρής Α., *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 157

⁹⁴ Τσαλίκoglου Φ., *Μυθολογίες βίας και καταστολής*, 1989, σελ. 95

έχει παρατηρηθεί ότι η εκδήλωση βίας αποτελεί διέξοδο στην εναγώνια προσπάθεια του ατόμου για εσωτερική αναζήτηση . Δηλαδή η βίαιη συμπεριφορά αποτελεί το απαύγασμα ψυχικής αποσύνθεσης που εδράζεται σε κοινωνική απόρριψη, αφού η ψυχική ισορροπία του ατόμου απαιτεί κοινωνική αναγνώριση.⁹⁵

Η βία όμως σε κάποιες περιπτώσεις λαμβάνει την μορφή έκφρασης ενάντια στην επιθετικότητα των αποστερήσεων των οποίων βιώνει.⁹⁶ Υπάρχουν άτομα τα οποία αντιδρούν στην αποστέρηση και την περιθωριοποίηση με επιθετικότητα και άλλα με συστολή. Σημείο αναφοράς αποτελεί ότι άτομα «δεύτερης κατηγορίας» εκδηλώνουν σπανιότερα επιθετική και παραβατική συμπεριφορά αλλά όταν το πράξουν είναι σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό.

Ως προς τα κίνητρα του βιασμού καταγράφονται ποικίλες θεωρήσεις. Οι κυριότερες κατά την Τσαλίκoglou⁹⁷ είναι οι εξής: 1) Η θεωρία της αποπροσωποποίησης του άλλου και της επιθυμίας ακύρωσης του άλλου προσώπου, δηλαδή την εμφάνιση στερεοτύπων που σχετίζονται με το ασθενές φύλο που δημιουργούν μια γενική εικόνα που στερείται των χαρακτηριστικών συγκεκριμένου προσώπου. Συνεπώς ο βιαστής αποπροσωποποιώντας το θύμα δικαιολογεί τις ενεργειές του, 2)η θεωρία της νοσταλγίας μιας συμπαγούς ταυτότητας, δηλαδή η απόπειρα του θύτη να καταστρέψει το θύμα γίνεται αυτοσκοπός αφού φρονεί ότι είναι ο μοναδικός τρόπος για να αισθανθεί πλήρης. Η καταστροφή και εξευτελισμός του θύματος, πιθανόν αποτελεί μια υποσυνείδητη υποτίμηση του εαυτού του, 3)η θεωρία της αγωνίας για επιβεβαίωση, δηλαδή της κοινωνικής επιβίωσης και επιβεβαίωσης μέσω του άλλου και 4) η θεωρία του φόβου του απειλητικού άλλου, κατά την τελεολογική εικόνα της πανίσχυρης γυναίκας ο άνδρας απαντά με βία, αφού το πρότυπο της παντοδύναμης γυναίκας απειλεί την ανδρική υπόσταση του ατόμου το οποίο αισθάνεται ότι λόγω φύλλου υποχρεούται να είναι ισχυρότερο του αντιθέτου αυτού. Συνεπώς ο βιασμός αποτελεί για τους βιαστές μια κίνηση επιβεβαίωσης και ένα δείγμα ισχύος.

Οι προαναφερθείσες θεωρίες βρίσκουν όμως και αρκετούς πολεμίους εκτός από υποστηρικτές αφού θεωρείται ότι το δείγμα ήταν μικρό και λήφθηκε από άτομα τα οποία ήταν καταδικασμένα, φυλακισμένα ή υπότροπα, αποτέλεσμα αυτού πιθανόν είναι η δημιουργία στρεβλής εικόνας καθότι δεν λαμβάνεται ως δείγμα ο μέσος βιαστής αλλά ακραίες περιπτώσεις και προσωπικότητες που έχουν πιθανόν επηρεαστεί περισσότερο από τον πολυετή εγκλεισμό τους παρά από τα τεκταινόμενα του βίου τους μέχρι και το έγκλημα. Τα μη αντιπροσωπευτικά

⁹⁵ Τσαλίκoglou Φ., ό.π., 1989, σελ. 68-69

⁹⁶ Τσαλίκoglou Φ., ό.π., 1989, σελ 71-73

⁹⁷ Τσαλίκoglou Φ., ό.π., 1989, σελ.120-125

αυτά δείγματα παρατηρήθηκε να αποδίδουν διαφορετικά κλινικά αποτελέσματα σε σχέση με τις ψυχολογικές θεωρίες του βιασμού.⁹⁸

Μια ακόμη κριτική διατυπώθηκε από τις φεμινίστριες, που θεωρούν ότι οι ψυχολογικές θεωρίες δεν αποδίδουν την εικόνα του μέσου άνδρα αλλά ενός απομονωμένου και διανοητικά διαταραγμένου ατόμου.⁹⁹

Εν κατακλείδι, οι ψυχολογικές θεωρίες που αποδίδουν το βιασμό σε αιτίες που σχετίζονται με τον ψυχισμό του ατόμου είναι σαν να απενεχοποιούν το δράστη και να τον διαχωρίζουν από τις ευθύνες του έναντι στον Ποινικό νόμο και την κοινωνία. Οι συγκεκριμένες θεωρίες θέτουν τον βιαστή σε μια θέση αδυναμίας ελέγχου της σεξουαλικότητας του που διασταλτικά δεν ευθύνεται για αυτή.¹⁰⁰

2.4 Οι ανθρωπολογικές θεωρίες του εγκλήματος του βιασμού

Οι ανθρωπολογικές θεωρίες κανονικά εντάσσονται στις κοινωνιολογικές θεωρίες. Παρόλα αυτά κρίθηκε σκόπιμα ότι πρέπει να παρουσιαστούν χωριστά από αυτές εξαιτίας του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος που οι πρώτες παρουσιάζουν. Οι κοινωνικοί ανθρωπολόγοι ήταν οι πρώτοι που συνέδεσαν τη σεξουαλική βία με την δομή της κοινωνίας.¹⁰¹

Ο ανθρωπολόγος LeVine¹⁰² εισήγαγε τη θεωρία του «διαφορικού κοινωνικού ελέγχου», κατά την οποία η άσκηση του διαφορικού ελέγχου στα δύο φύλα γεννά αποστέρηση, που οδηγεί στην εκδήλωση σεξουαλικής βίας. Η θεωρία αυτή συνδύασε τη δια-σεξουαλική σύγκρουση με τα ποσοστά σεξουαλικής βίας τα οποία κατεγράφησαν στην φυλή των Gusii της νοτιοδυτικής Κένυας, όπου η κοινωνική δομή ενθάρρυνε τους άνδρες να καθυποτάζουν τις γυναίκες με τη βία στις σεξουαλικές τους επιθυμίες. Η φυλή των Gusii παρουσίασε ιδιαίτερος υψηλά ποσοστά βιασμού, τέσσερεις και πέντε φορές μεγαλύτερα από τα ποσοστά βιασμού των ΗΠΑ.¹⁰³

Στην παραπάνω φυλή παρατηρήθηκαν τέσσερα χαρακτηριστικά που κατά τον LeVine υπάρχουν σε όλες τις κοινωνίες με υψηλά ποσοστά βιασμού και είναι οι αυστηροί περιορισμοί στις εξωσυζυγικές σεξουαλικές σχέσεις των γυναικών, οι έντονες σεξουαλικές συστολές εκ

⁹⁸ Τσιγκρής Α., *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 160-161

⁹⁹ Αυτόθι.

¹⁰⁰ Τσιγκρής Α., *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 161

¹⁰¹ LaFree, G.D., *Rape and Criminal justice: The social construction of sexual assault*, Wadsworth Publishing Company, Belmont California, κεφ. 4, 1989, σελ. 53-90.

¹⁰² LeVine, R.A., *Gusii sex offenses: A study in social control*. American Anthropologist, τομ. 61, 1959, σελ. 965 επ.

¹⁰³ Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι στις ΗΠΑ τα ποσοστά σεξουαλικής βίας είναι ιδιαίτερα αυξημένα, καθώς ως έχει παρατηρηθεί διαπράττεται ένας βιασμός ανά πέντε λεπτά.

μέρους των γυναικών, τα οικονομικά εμπόδια που παρατείνουν στους άνδρες το χρονικό διάστημα μέχρι το γάμο και η απουσία του φυσικού διαχωρισμού των φύλων. Όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά κατά τον LeVine είναι αναγκαίες αν και όχι επαρκείς συνθήκες για τα υψηλά ποσοστά τέλεσης βιασμών. Επιπλέον, όμοια χαρακτηριστικά δύναται να παρατηρηθούν και σε κοινωνίες όπου ανθίζει ιδιαιτέρως η πορνεία ή άλλες λύσεις εναλλακτικής εκτόνωσης των σεξουαλικά αποστερημένων.¹⁰⁴

Το μεθοδολογικό πρόβλημα της ανωτέρω θεωρίας είναι κοινό με το πρόβλημα των περισσοτέρων θεωριών και ερευνών που έχουν ασχοληθεί με το συγκεκριμένο θέμα. Πρόκειται για το γεγονός πως η έρευνα για την επιβεβαίωση της θεωρίας αυτής στηρίχθηκε εξ ολοκλήρου σε στοιχεία που προέρχονταν από τις στατιστικές της αστυνομίας. Θα μπορούσε λοιπόν κάποιος να αντιτάξει πως τα υψηλά ποσοστά βιασμών στην συγκεκριμένη φυλή οφείλονται στην βούληση των βιασθεισών να αναφέρουν την εις βάρος τους σεξουαλική βία στις δικτικές αρχές. Δηλαδή οι αυξημένοι δείκτες σεξουαλικής βιαιότητας θα μπορούσαν απλώς να σημαίνουν μικρό σκοτεινό αριθμό της εγκληματικότητας.¹⁰⁵

Από την άλλη, έχουν υπάρξει και κοινωνίες για τις οποίες ο βιασμός είναι ένα άγνωστο φαινόμενο. Όπως ισχυρίζεται η Mead¹⁰⁶, η φυλή των Arapesh, που κατοικεί στα ορεινά της Νέας Γουινέας, αγνοεί το έγκλημα του βιασμού και δεν έχει κάποιες ιδιαίτερες αντιλήψεις περί ανδρικής φύσεως, οι οποίες να δίνουν κάποια εξήγηση στο έγκλημα του βιασμού. Από τα παραπάνω θα μπορούσε κανείς να οδηγηθεί στο επισφαλές συμπέρασμα πως οι κοινωνίες άνευ στερεοτύπων και στάσεων σχετικά με τον ρόλο των δύο φύλων, είναι κοινωνίες, οι οποίες παρουσιάζουν χαμηλά ποσοστά βιασμών ή κοινωνίες που αγνοούν εντελώς τη συγκεκριμένη μορφή βίας.¹⁰⁷

ΜΕΡΟΣ Β

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Θυματολογία του βιασμού

1.1 Το πορτραίτο του θύματος του βιασμού

Αρχικά πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι ανεξαρτήτου ηλικίας, φυλής, οικογενειακής κατάστασης, κοινωνικής, οικονομικής τάξεως και επαγγέλματος όλες οι γυναίκες

¹⁰⁴ Τσιγκρής Α., *Τα σεξουαλικά εγκλήματα-εγκληματολογικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας*, 2000, σελ. 33-34.

¹⁰⁵ Τσιγκρής Α., *Το έγκλημα του βιασμού: θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996, σελ. 171.

¹⁰⁶ Block, H.A. και G. Geis, *Man, crime and society*, Random House, New York, 1962, σελ. 248-257.

¹⁰⁷ Τσιγκρής Α., *Τα σεξουαλικά εγκλήματα-εγκληματολογικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας*, 2000, σελ. 35.

αποτελούν εν δυνάμει θύματα βιασμού. Δεν είναι όμως όλες οι γυναίκες το ίδιο ευάλωτες στο έγκλημα του βιασμού.¹⁰⁸

Ως επί το πλείστον το θύμα του βιασμού είναι γυναίκα, ηλικίας 20-30 ετών. Σε κάποιες περιπτώσεις όμως το θύμα είναι μεγάλης ηλικίας, ακόμα και ηλικιωμένο. Δεν λείπουν επίσης και περιπτώσεις που το θύμα είναι ανήλικο.¹⁰⁹

Οι Katz και Mazur¹¹⁰, ερευνήσαν υποθέσεις βιασμών που είχαν καταγγεληθεί στις αστυνομικές αρχές και διαπίστωσαν κάποια δημογραφικά χαρακτηριστικά που συνδέονται με την αύξηση των πιθανοτήτων σεξουαλικής θυματοποίησης, χαρακτηριστικά όπως το φύλο, η ηλικία, η φυλή, η γαμική θέση, η κοινωνικο-οικονομική θέση και η απασχόληση. Σύμφωνα με τους Katz και Mazur, οι γυναίκες αποδεδειγμένα αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο θυματοποίησης από ό,τι οι άνδρες. Επίσης οι έφηβες και νεαρές ηλικίας γυναίκες, κάτω των 25 ετών, κατατάσσονται στις ομάδες υψηλού κινδύνου θυματοποίησης σε εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, σε αντίθεση με τα παιδιά και τους ενήλικες άνω των 25 ετών. Επιπλέον η φυλή παίζει καθοριστικό παράγοντα στον βαθμό θυματοποίησης. Οι μαύροι ανεξαρτήτως ηλικίας είναι πιο επιρρεπείς στην θυματοποίηση από ό,τι οι λευκοί. Επιπροσθέτως, παρατηρείται πως οι ανύπαντρες γυναίκες πέφτουν πολύ πιο συχνά θύματα βιασμού από ό,τι οι παντρεμένες. Άλλος ένας καθοριστικός παράγοντας στην θυματοποίηση είναι και η κοινωνική και οικονομική θέση. Παρατηρείται πως οι γυναίκες των κατώτερων τάξεων αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο να πέσουν θύματα βιασμού από ό,τι οι γυναίκες των μέσων και ανώτερων τάξεων. Παρόλα αυτά οι περισσότερες έρευνες αναφέρονται μόνο σε υποθέσεις βιασμού που έχουν καταγγεληθεί στην αστυνομία και έχει παρατηρηθεί ότι τα θύματα των κατώτερων κοινωνικών τάξεων καταγγέλλουν πιο συχνά το έγκλημα στην αστυνομία σε σχέση με τα θύματα που ανήκουν στις μεσαίες και ανώτερες κοινωνικές τάξεις. Η πλειοψηφία των θυμάτων βιασμού που ανήκουν στην ανώτερη οικονομική τάξη ξεπερνούν τον βιασμό τους με άλλα μέσα, για παράδειγμα το αναφέρουν σε ιδιωτικούς γιατρούς, οι οποίοι δεν έχουν υποχρέωση να καταγγείλουν το έγκλημα στην αστυνομία.¹¹¹

Συνοψίζοντας, σύμφωνα με εμπειρικές έρευνες οι γυναίκες όλων των τάξεων είναι ευάλωτες στον βιασμό. Τα θύματα όμως των κατώτερων κοινωνικών τάξεων ανήκουν στην

¹⁰⁸ Τσιγκρής Α., ό.π., 2000, σελ. 71.

¹⁰⁹ Καράμπελας Α., *Οι βιαστές και τα θύματα τους-πορίσματα έρευνας για τους βιασμούς στην Ελλάδα*, 2001, σελ. 360-361.

¹¹⁰ Katz S και Mazur M.A., *Understanding the rape victim: A synthesis of research findings*, John Wley and Sons, 1979, σελ. 42.

¹¹¹ Katz S και Mazur M.A., ό.π., σελ. 42.

ομάδα υψηλού κινδύνου σεξουαλικής θυματοποίησης.¹¹² Όσον αφορά την επικινδυνότητα θυματοποίησης σχετικά με την ηλικία, οι ερευνητές αντιμετωπίζουν δυσχέρειες, καθότι υπάρχουν πολλές υποθέσεις βιασμού, οι οποίες δεν καταγγέλλονται στις αστυνομικές αρχές. Αυτό πιθανώς να συμβαίνει καθώς τα παιδιά και οι ώριμοι ενήλικες τείνουν να αποκρύπτουν το βιασμό τους σε σχέση με τους νεαρούς ενήλικες και εφήβους. Με βάση όμως τα στατιστικά στοιχεία από υποθέσεις βιασμών που έχουν φτάσει μέχρι την αστυνομία θα μπορούσαμε να πούμε με βεβαιότητα ότι οι έφηβοι και οι νεαροί ενήλικες αποτελούν ομάδα υψηλού κινδύνου θυματοποίησης στο έγκλημα του βιασμού.¹¹³

Όσον αφορά το ζήτημα της φυλής, βάση έρευνας που διεξήχθη στις ΗΠΑ, παρατηρήθηκε ότι οι 64 από τις 100 γυναίκες θύματα βιασμού ανήκαν στην μαύρη φυλή. Παρατηρήθηκε μάλιστα ότι τα περισσότερα εγκλήματα από αυτά έγιναν σε περιοχές όπου κατοικούν αποκλειστικά άτομα της μαύρης φυλής. Επίσης από την παραπάνω έρευνα διαπιστώθηκε ότι κατά το χρονικό διάστημα που έλαβε χώρα ο βιασμός μόνο τα 20 από τα 100 άτομα ήταν παντρεμένα, ενώ τα υπόλοιπα 80 ήταν άγαμα. Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι οι 7 από τις 100 γυναίκες ήταν παρθένες πριν τη διάπραξη του βιασμού. Η μικρότερη εκ των οποίων ήταν έξι ετών και η μεγαλύτερη εξ αυτών δεκαεννέα. Σχετικά με τον σωματικό τραυματισμό των θυμάτων σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα το 38% εκ των θυμάτων έφερε έντονα σημάδια τραυματισμού. Το 21% παρουσίαζε εμφανή σημάδια στην περιοχή του λαιμού και του κεφαλιού, ενώ το 10% παρουσίαζε τραύματα στην κοιλική περιοχή.¹¹⁴ Τα γενικευμένα τραύματα είχαν προέλθει από την αντίσταση του θύματος στον δράστη και την μεταξύ των πάλι ενώ τα τοπικά τραύματα είχαν δημιουργηθεί λόγω της σεξουαλικής επαφής.¹¹⁵

1.2 Η ιδιαιτερότητα του θύματος βιασμού-το πιο στιγματισμένο θύμα

«Ο βιασμός είναι το μόνο έγκλημα στον κόσμο όπου το θύμα θεωρείται πιο στιγματισμένο, πιο ατιμασμένο από το δράστη».¹¹⁶ Μέρος της κοινής γνώμης τείνει να περιφρονεί το θύμα και τρόπον τινά να το καθιστά υπεύθυνο για το βιασμό, τον οποίο έχει υποστεί, να το απορρίπτει και να το ειρωνεύεται. Η παραπάνω στάση εκ μέρους κάποιων

¹¹² Katz S και Mazur M.A., *ό.π.*, σελ. 43.

¹¹³ Τσιγκρής Α., *Τα σεξουαλικά εγκλήματα-εγκληματολογικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας*, 2000, σελ 73.

¹¹⁴ Τσιγκρής Α., *ό.π.*, 2000, σελ 74.

¹¹⁵ Τσιγκρής Α., *ό.π.*, 2000, σελ. 75.

¹¹⁶ Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου Α., *Βιασμός: Η φεμινιστική άποψη ενός εγκλήματος*, Εφημ: «Τα Νέα», 3-3-1985.

κοινωνών, ως είναι φυσικό καθιστά δυσχερέστερη τη ζωή του θύματος μετά το βιασμό του.¹¹⁷ Ο παραπάνω λόγος είναι ίσως ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο πολλά θύματα τηρούν σιγή ιχθύος σχετικά με το βιασμό τους, προκειμένου να αποφύγουν τη δευτερογενή τους θυματοποίηση στη δικαστική αίθουσα και την τριτογενή θυματοποίηση τους από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.¹¹⁸

Έχει υποστηριχθεί η άποψη ότι η θυματοποίηση του θύματος του βιασμού προκύπτει τόσο εκ του εγκλήματος όσο και εκ της εισόδου του θύματος στο σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης. Ο όρος του «δεύτερου τραυματισμού» “second injury”¹¹⁹, αναφέρεται σε μια σταδιακή αύξηση των συνεπειών της θυματοποίησης, η οποία οφείλεται στην αντιμετώπιση της κοινωνίας απέναντι στο θύμα του βιασμού και της ενοχοποίησης αυτού τόσο από τους κοινωνικούς φορείς όσο και από τους υπόλοιπους κοινωνούς. Η παραπάνω αδυσώπητη και απάνθρωπη αντιμετώπιση της κοινωνίας προς τα θύματα του εγκλήματος του βιασμού στα πλαίσια του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης έχει ορθώς χαρακτηριστεί ως «δευτερογενής θυματοποίηση».^{120 121}

Πολλές φορές η κοινωνία τείνει να αντιμετωπίζει τα θύματα του βιασμού ως υπεύθυνα γι’ αυτό που υπέστησαν. Η αντιμετώπιση αυτή της κοινωνίας έναντι στα θύματα στέκεται σαν δαμόκλειος σπάθη στην ομαλή επανένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο, μετά το εις βάρος τους τελεσθέν έγκλημα. Τα θύματα του βιασμού συχνά περιθωριοποιούνται από τους άλλους κοινωνούς είτε λόγω του φόβου στιγματοποίησης εξαιτίας της συναναστροφής μαζί τους είτε γιατί αντιμετωπίζονται ως οι χαμένοι μιας συγκεκριμένης κατάστασης.¹²² Η παραπάνω στάση εναρμονίζεται με τις αξίες και την ηθική του δυτικού κόσμου, στον οποίο κυριαρχεί ο ανταγωνισμός και τα προσωπικά επιτεύγματα. Στις κοινωνίες αυτές τα άτομα αποφεύγουν να συσχετιστούν με τους χαμένους, οι οποίοι δεν χαίρουν ιδιαίτερης εκτίμησης, καθώς θεωρούνται στιγματισμένοι. Η προαναφερθείσα αδιαφορία και πολλές φορές θα μπορούσε κανείς να πει απέχθεια, οδηγεί στην ενοχοποίηση του θύματος για τη θυματοποίηση του.¹²³ Έτερος λόγος αποφυγής συναναστροφής των υπολοίπων κοινωνών με τα θύματα του βιασμού είναι η

¹¹⁷ **Καράμπελας Α.**, *Οι βιαστές και τα θύματα τους-Πορίσματα έρευνας για βιασμούς στην Ελλάδα*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2001, σελ. 363.

¹¹⁸ **Καράμπελας Α.**, 2001, *ό.π.* σελ. 363.

¹¹⁹ Η έννοια του «δεύτερου τραυματισμού» εισήχθη στην Εγκληματολογία από τον Symonds (βλ. **Symonds, M.** *The “second injury” to victims. Evaluation and Change*, 1980, σελ. 36-38).

¹²⁰ **Williams, J.E.** και **K.A. Holmes**, *The second assault: Rape and public attitudes.*, Greenwood Press, Westport, Conn, 1981, σελ. 948.

¹²¹ **Τσιγκρής Α. Άγγελος**, *Λήψη αποφάσεων και ενεργοποίηση των μηχανισμών του ποινικού συστήματος*, 1999, σελ. 162.

¹²² **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 142-143.

¹²³ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 143.

μελαγχολία που διακατέχει τα τελευταία.¹²⁴ Οι περισσότεροι άνθρωποι επιλέγουν να συναναστρέφονται με χαρούμενα και ευχάριστα άτομα γι' αυτό και τα θύματα του βιασμού (τα οποία πολλές φορές πάσχουν από μελαγχολία) τείνουν να είναι στιγματισμένα (ενοχοποίηση του θύματος του βιασμού για το έγκλημα το οποίο υπέστη) καθώς και κοινωνικά απομονωμένα (παρότι είναι αυτά που έχουν την μεγαλύτερη ανάγκη από ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη). Αυτή η απόρριψη και η στιγματοποίηση τις οποίες το θύμα υφίσταται το καθιστά στιγματισμένο και το κάνει να αισθάνεται ένοχο.¹²⁵

Τα θύματα εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας σχεδόν πάντοτε είναι πιο στιγματισμένα από τα θύματα εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας.¹²⁶ Τα θύματα του βιασμού βιώνουν αυτά τα προβλήματα περισσότερο από όλα τα θύματα. Αυτό συμβαίνει λόγω της έντονης ενοχοποίησης τους που αντανακλάται από το σύνολο των κοινωνιών. Η πλειοψηφία των κοινωνιών παρατηρείται ότι αντιδρά αρνητικά ως προς τα θύματα του βιασμού. Πολλές φορές το θύμα «εξοστρακίζεται» από την κοινωνία στην οποία ζούσε μέχρι πριν το σε βάρος του τελεσθέν έγκλημα λόγω αρνητικών σχολίων από γείτονες και μέχρι πρότινος φίλους. Επίσης οι περισσότερες μητέρες παρατηρείται πως δεν αφήνουν τα παιδιά τους να παίζουν με συνομηλίκους τους, οι οποίοι έχουν πέσει θύματα βιασμού.¹²⁷ Υπάρχουν μάλιστα φορές που μέχρι και οι γιατροί μπορεί να κατηγορήσουν το θύμα για το βιασμό του.¹²⁸ Η απόρριψη αυτή που δηλώνει το θύμα από την κοινωνία έχει ως αποτέλεσμα πολλές φορές την σκόπιμη παράλειψη καταγγελίας του θύματος στις αστυνομικές αρχές για το βιασμό τον οποίο υπέστη. Την κατάσταση που βιώνουν τα θύματα σεξουαλικών επιθέσεων απεικονίζει η δήλωση μίας βιασθείσας: «...ήμουν τρομερά ενοχλημένη, απ' ότι είχε συμβεί, και τρομακτικά ντροπιασμένη. Δεν ήθελα κανέναν να γνωρίζει τι μου είχε συμβεί».¹²⁹

Τα θύματα δεν έρχονται αντιμέτωπα μόνο με τα αισθήματα ενοχής και ντροπής που καλούνται να αντιμετωπίσουν αλλά και με τον κοινωνικό στιγματισμό. Στη συνείδηση του μέσου πολίτη αλλά και στους φορείς κοινωνικού ελέγχου επικρατεί η άποψη ότι το θύμα ευθύνεται για το εις βάρος τους έγκλημα.¹³⁰

¹²⁴ Coates D. και Wortman C.B., *Reactions to victims* στο I.H. Freize, D. Bar-Tal and J.S. Carroll: New approaches to social problems: Applications of attribution theory. San Francisco: Jossey Bass, 1985, σελ. 21.

¹²⁵ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996 σελ. 143.

¹²⁶ Weis K. και Borges S.S., *Victimology and rape: The case of the legitimate victim*, Issues of Criminology, τομ. 8, τευχ. 2, 1973, σελ. 99.

¹²⁷ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 143.

¹²⁸ Katz S. και Mazur M.A., *Understanding the rape victim: A synthesis of research findings*, 1979, σελ. 202.

¹²⁹ Cohn B., *Succumbing to rape. The second Wave*, τομ. 2, τευχ. 2, Box 344, Cambridge, Massachusetts, 1978, σελ. 7.

¹³⁰ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 144.

Η καταγγελία του εγκλήματος του βιασμού υποβάλλει το θύμα του βιασμού σε στιγματισμό σε τρία επίπεδα.¹³¹ Το πρώτο είναι το επίπεδο της αρνητικής θέσης που επέρχεται η γυναίκα-θύμα βιασμού, η οποία θεωρείται χαμένη στο ανταγωνιστικό κοινωνικό παιχνίδι. Επιπρόσθετα, ένα άλλο επίπεδο στιγματισμού είναι αυτό της πραγματικής σεξουαλικής πράξης με έναν σύντροφο παράνομο, η οποία θα γίνει γνωστή ευρέως. Τέλος, έτερο επίπεδο στιγματισμού είναι η δημόσια και ανοιχτή συζήτηση της υποθέσεως, η οποία αφορά αποκλειστικά την ιδιωτική σφαίρα του θύματος και γι' αυτό ένα ιδιαίτερος προσωπικό ζήτημα.¹³²

Για μία γυναίκα η σεξουαλική ζωή της είναι συνήθως ιδιαίτερα συγκαλυμμένη. Η δημόσια έκθεση και η ανοιχτή συζήτηση γι' αυτή ισοδυναμεί με το να αφήσει κανείς μία γυναίκα ολόγυμνη μπροστά σε πλήθος περιέργων παρατηρητών.¹³³ Ο στιγματισμός του θύματος του βιασμού μπορεί να πάρει είτε τη μορφή υποβιβασμού του θύματος σε μια κατώτερη ομάδα ή τάξη, είτε την αμφισβήτηση της ηθικής υποστάσεως του θύματος από τον οικογενειακό και φιλικό του περίγυρο (τα άτομα με τα οποία διατηρεί στενές διαπροσωπικές σχέσεις) και από την κοινωνία γενικότερα.¹³⁴ Το θύμα του εγκλήματος του βιασμού βιώνει μία καθημερινή κοινωνική απόρριψη. Εξ οικείων τα βέλη στα θύματα βιασμού. Σε πολλές περιπτώσεις τα θύματα εκδιώχθηκαν από την οικογένεια τους, χώρισαν με το σύζυγο ή το σύντροφο τους, απολύθηκαν από την εργασία τους, άλλαξαν διεύθυνση κατοικίας και αριθμό τηλεφώνου και κάποια εξ αυτών αποπειράθηκαν μέχρι και να αυτοκτονήσουν. Το κοινωνικό αυτό στίγμα του θύματος του βιασμού επιβαρύνεται από την ήδη υπάρχουσα κακή του ψυχολογική κατάσταση μετά το έγκλημα. Συχνά το θύμα μετά το έγκλημα βιώνει έντονα ψυχολογικά προβλήματα που προκαλούν εναντίον τον κοινωνικό ρατσισμό.¹³⁵

Ο φόβος στιγματισμού και κοινωνικής απόρριψης που βιώνει το θύμα είναι ένας από τους πιο σημαντικούς λόγους που οδηγούν το θύμα στην μη καταγγελία του εις βάρος του τελεσθέντος αδικήματος.¹³⁶ Επιπλέον, έχει παρατηρηθεί ότι τα έγγαμα θύματα είναι λιγότερο

¹³¹ **Τσιγκρής Α.**, *Χωρίς συναίνεση- εγκληματολογική και νομολογιακή προσέγγιση του βιασμού στην Ελλάδα*, 1998, σελ. 57.

¹³² **Τσιγκρής Α.**, *ό.π.*, 1998, σελ. 58.

¹³³ **Weis και Borges**, .Victimology and rape: Tha case of the legitimate victim, *Issues of Criminology*, τομ. 8, τευχ. 2, 1973, σελ.132-133

¹³⁴ **LeBeau J.L.**, *Statute revision and the reporting of rape, Sociology and Socal Research*, τομ. 72, τευχ. 3, 1988, σελ. 201

¹³⁵ **Τσιγκρής Α.**, *Χωρίς συναίνεση- εγκληματολογική και νομολογιακή προσέγγιση του βιασμού στην Ελλάδα* , 1998, σελ. 58

¹³⁶ **Τσιγκρής Α.**, *ό.π.*, 1998,σελ. 59

πιθανό να αναφέρουν το βιασμό τους στην αστυνομία σε σύγκριση με τα άγαμα θύματα εξαιτίας του φόβου της απόρριψης εκ μέρους του συζύγου τους.¹³⁷

Σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη από τον Binder¹³⁸ παρατηρήθηκε ότι ο φόβος στιγματισμού του θύματος για κοινωνική απόρριψη είναι συνήθως ο αποχρών λόγος που ωθεί τα θύματα στην μη καταγγελία του εγκλήματος του βιασμού στις αστυνομικές αρχές. Η παραπάνω έρευνα συμπεριέλαβε ένα δείγμα 500 φοιτητριών και αποφοίτων ενός πανεπιστημίου των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η μέθοδος του ερωτηματολογίου, το οποίο έπρεπε να συμπληρωθεί στην οικία των ερωτωμένων και να αποσταλεί ταχυδρομικώς. Απεστάλησαν 167 ερωτηματολόγια εκ των οποίων διαπιστώθηκε ότι 34 γυναίκες είχαν δεχθεί σεξουαλική επίθεση αλλά μόνο 8 κατήγγειλαν το συμβάν στην αστυνομία.¹³⁹ Από την περαιτέρω ανάλυση των αιτιών που ώθησαν τα θύματα στον να μην αναφέρουν το βιασμό τους στην αστυνομία, αντλήθηκε το συμπέρασμα ότι πολλά εξ αυτών ένιωθαν φόβο και ανησυχία για το ενδεχόμενο υποτίμησης και απόρριψης τους από τα οικεία σε αυτά άτομα, εξαιτίας της δημόσιας αποκάλυψης του εγκλήματος που είχαν υποστεί.¹⁴⁰

1.3 Η αντιμετώπιση του θύματος του βιασμού από το Σύστημα Ποινικής Δικαιοσύνης

«Ένας άνδρας θα πρέπει να είναι πολύ άτυχος για να καταδικαστεί για βιασμό. Πρέπει να είναι ανόητος ή κάτω από την επήρεια ναρκωτικών ή αλκοολούχων ποτών, για να αφήσει ίχνη αίματος, μελανιές, απειλές, σπέρμα... Θα πρέπει να έχει διαλέξει το είδος της γυναίκας για την οποία οι γείτονες δεν έχουν τίποτα να πουν, παρά καλά λόγια, η οποία να διαθέτει αρκετή αυθάδεια για να πάει αμέσως στο αστυνομικό τμήμα και να υποβάλλει μήνυση, και αν καταλήξει σε δίκη, να αντιμετωπίσει τη δημόσια ταπείνωση...» (Greer, 1977)¹⁴¹

Παρά το γεγονός ότι το ποσοστό βιασμών το οποίο καταγγέλλεται στις αστυνομικές αρχές είναι υψηλό, οι πιθανότητες να καταδικαστεί κάποιος για το έγκλημα του βιασμού είναι ελάχιστες. Η παραπάνω απόκλιση οφείλεται στην διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου. Στις δίκες βιασμού ο τρόπος με τον οποίο τα αποδεικτικά μέσα χρησιμοποιούνται και αξιολογούνται σε συνδυασμό με την πιεστική ανάκριση από τον συνήγορο υπεράσπισης του κατηγορουμένου

¹³⁷ Russell M., *Rape victims and police reporting*, Canada's Mental Health, τομ. 28, τευχ. 2, 1980, σελ. 14-16

¹³⁸ Binder, R.L., *Why women don't report sexual assault*. The Journal of Criminal Psychiatry, τομ. 42. Τευχ. 11, 1981, σελ 437-438

¹³⁹ Binder, R.L., *ο.π.*, 1981, σελ 437-438

¹⁴⁰ Τσιγκρής Α., *Χωρίς συναίνεση*, *ό.π.*, 1998, σελ. 60

¹⁴¹ Greer G., *Seduction is a four-letter word* στο L. Schultz: Rape victimology, κεφ. 19, 1977, σελ. 378.

διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ετυμηγορία ενοχής ή αθώωσης του κατηγορουμένου. Για αυτό το λόγο η γυναίκα, μάρτυρας και θύμα βιασμού είναι σε δυσμενέστερη θέση από αυτήν των μαρτύρων σε διαφορετικής υφής δίκες.¹⁴²

Ο βιασμός αποτελεί το μοναδικό ποινικό αδίκημα όπου δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στη συμπεριφορά του θύματος από αυτήν του δράστη. Αυτό που εξετάζεται κυρίως στις υποθέσεις βιασμού είναι η συμπεριφορά και οι αντιδράσεις του θύματος κατά τη διάρκεια του εγκλήματος και όχι η συμπεριφορά του δράστη.¹⁴³

Επιπροσθέτως, στις υποθέσεις βιασμού εξετάζεται εξονυχιστικά το σεξουαλικό και ποινικό παρελθόν του θύματος ενώ το παρελθόν του δράστη δεν εξετάζεται το ίδιο αναλυτικά. Εξετάζεται η σθεναρή αντίσταση του θύματος («σθεναρή αντίσταση της παθούσας»), δηλαδή αν το θύμα αντιστάθηκε σθεναρά ή όχι. Αν αυτό συνέβη θα πρέπει να υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία όπως για παράδειγμα ο σοβαρός τραυματισμός του. Εξετάζεται επίσης το εάν η συναίνεση του θύματος προήλθε από την θέληση του για σεξουαλική επαφή ή έπειτα από φόβο για τη ζωή του ή για σοβαρό τραυματισμό του.¹⁴⁴

Ο βιασμός είναι το μόνο έγκλημα στο οποίο κατά την ποινική διαδικασία το θύμα υποδύεται τον πρωταγωνιστή ενώ ο θύτης παίζει το δεύτερο ρόλο. Συγχρόνως το θύμα αντιμετωπίζεται σαν υπεύθυνο για τη μοίρα του. Ο βιασμός είναι το μόνο έγκλημα όπου οι μαρτυρίες και οι καταθέσεις των θυμάτων αντιμετωπίζονται με τόσο μεγάλη δυσπιστία. Στο έγκλημα του βιασμού υπάρχουν οι περισσότερες μη αναφερόμενες στις αστυνομικές αρχές υποθέσεις και οι περισσότερες στατιστικά υποθέσεις που μπαίνουν στο αρχείο λόγω ελλείψεως στοιχείων για την άσκηση ποινικής δίωξης. Επιπλέον, ο βιασμός είναι το έγκλημα με τις λιγότερες καταδίκες, καθότι η ποινική δίωξη παύει σε μεγάλο ποσοστό έπειτα από δήλωση του θύματος.¹⁴⁵

«Είτε είναι εγκληματίες, (είτε θύματα), είτε αξιωματούχοι της αστυνομίας, είτε δικηγόροι ή ακόμη και σωφρονιστικοί υπάλληλοι, οι γυναίκες αντιμετωπίζονται με βάση ένα βαθιά ριζωμένο και πλατιά διαδεδομένο στερεότυπο, το δίπολο παρθένα-πόρνη»¹⁴⁶

Κατά τον Φαρσεδάκη¹⁴⁷ στην περίπτωση που το θύμα βιασμού είναι γυναίκα, η αντιμετώπιση της από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης είναι ιδιαίτερα δυσμενής για εκείνη.

¹⁴² **Walkate S.**, *Gender, crime and criminal justice*, second edition, 2004, σελ. 182.

¹⁴³ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ό.π., 1996, σελ. 164.

¹⁴⁴ Αυτόθι.

¹⁴⁵ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ό.π., 1996, σελ. 164-165.

¹⁴⁶ **Feinman, C.**, *Women in the criminal justice system: Concluding observations*, Κεφ. 7, 1980, σελ. 165.

Εξαίρεση αποτέλεσαν οι περιπτώσεις μαύρων θυτών και λευκών θυμάτων, όπου το σύστημα αντιμετώπιζε αρνητικά το δράστη και όχι το θύμα.

Τα θύματα του βιασμού μέσω του ποινικού συστήματος υποβάλλονται σε έναν θεσμοποιημένο σεξισμό. Ο σεξισμός αυτός έχει ως αφετηρία την στάση της αστυνομίας και ως τερματικό στάδιο τη συστηματική αθώωση των περισσότερων εκ των βιαστών. Το κυρίαρχο στερεότυπο που επικρατεί απαιτεί γυναίκες παντρεμένες, παρθένες και ενάρετες, γυναίκες που αποτελούν πολύτιμη ιδιοκτησία ενός άνδρα (συζύγου ή πατέρα). Τα θύματα βιασμού που παρεκκλίνουν από το κυρίαρχο στερεότυπο του φύλου τους δεν γίνονται πιστευτά από τους ποινικούς φορείς. Αν για παράδειγμα μία ανύπαντρη κοπέλα με αρκετές σεξουαλικές εμπειρίες πέσει θύμα βιασμού θεωρείται σχεδόν απίθανο η κατάθεση της να γίνει πιστευτή από τις αστυνομικές αρχές, με αποτέλεσμα τις περισσότερες φορές να μην ασκείται καν ποινική δίωξη και οι υποθέσεις να μπαίνουν στο αρχείο. Από την άλλη, θύματα που συμβαδίζουν με το κυρίαρχο θηλυκό στερεότυπο γίνονται εξ' αρχής πιστευτά με αποτέλεσμα την όσο το δυνατόν γρηγορότερη άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του δράστη-βιαστή. Η παραπάνω αντιμετώπιση εκ μέρους των αστυνομικών αρχών παραπέμπει στην θεώρηση ότι το ποινικό σύστημα συνεχίζει με την τακτική του αυτή να θεωρεί το βιασμό έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας.¹⁴⁸

1.4 Η στάση των αστυνομικών αρχών απέναντι στο θύμα του βιασμού

Εδώ και πολλά χρόνια, τα θύματα βιασμού εκδηλώνουν έντονες διαμαρτυρίες και παράπονα για τον τρόπο αντιμετώπισης τους από την αστυνομία. Παρατηρείται έντονη προκατάληψη από τη μεριά των αστυνομικών προς τις γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βιασμού. Μάλιστα, κάποιοι αστυνομικοί έχουν δεχθεί επικρίσεις για τον εξευτελιστικό τρόπο, με τον οποίο ενέκριναν το θύμα, με υπόνοιες ότι ψεύδεται για το εις βάρος του τελεσθέν αδίκημα και αφήνοντας αιχμές πως το τελευταίο είναι μία γυναίκα εξώλης και προώλης, η οποία απόλαυσε τη σεξουαλική επαφή με το δράστη. Επιπροσθέτως, κάποιοι αστυνομικοί έχουν επικριθεί για το γεγονός ότι πιέζουν το θύμα να επαναλάβει τις λεπτομέρειες του εγκλήματος.¹⁴⁹

Η δυσπιστία εκ μέρους των αστυνομικών όσο αφορά τα λεγόμενα των θυμάτων βιασμού είναι σύνηθες φαινόμενο. Πολλάκις, το θύμα εξαναγκάζεται να απαντήσει σε σαρκαστικές και αυστηρά προσωπικές ερωτήσεις που το φέρνουν σε αμηχανία και του προκαλούν ντροπή. Η

¹⁴⁷ **Φαρσεδάκης Ι.**, *Η αντιμετώπιση της γυναίκας από το σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης σε Ο Αγώνας της Γυναίκας*, τομ. 5, 1980, σελ. 30.

¹⁴⁸ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ 147.

¹⁴⁹ Αυτόθι.

καχυποψία και η περιφρόνηση εκ μέρους των αστυνομικών κορυφώνεται όταν ο θύτης είναι γνωστός του θύματος.¹⁵⁰ Στην παραπάνω περίπτωση το θύμα αντιμετωπίζεται από τις αστυνομικές αρχές ως προδότης και ο θύτης ως προδομένος. Επιπλέον, στην περίπτωση άρνησης εκ μέρους του θύματος να δει κάποιον άνδρα, συμπεριλαμβανομένου και του ιατρού, το θύμα αποκαλείται από την αστυνομία ως μη-συνεργάσιμο, γεγονός με ιδιαίτερα επιβαρυντικές συνέπειες για την εξέλιξη της ποινικής του υπόθεσης.¹⁵¹

Η Wood¹⁵² σε έρευνα της με τη μέθοδο των συνεντεύξεων σε βιασθείσες, βρήκε ότι υπάρχουν διάφορες απόψεις εκ μέρους των θυμάτων σχετικά με την στάση της αστυνομίας απέναντι τους. Πολλές από τις ερωτώμενες εξέφρασαν έντονα παράπονα για τους αστυνομικούς και δήλωσαν πως οι τελευταίοι τους έκαναν ειρωνικά σχόλια και εξευτελιστικές ερωτήσεις όπως: «Πόσους οργανισμούς είχες;», «Εγώ δεν σε περιμάζωσα την προηγούμενη εβδομάδα για πορνεία;», «Εγώ γνωρίζω γιατί βιάστηκες». Άλλοι αστυνομικοί ενδιαφέρονταν να μάθουν πικάντικες λεπτομέρειες, τις οποίες φαίνονταν να απολαμβάνουν, όπως «Πόσο μεγάλος ήταν;», «Τι σκεφτόσουν ενώ αυτός το έκανε;». Μάλιστα μία εκ των ερωτηθεισών γυναικών δήλωσε πως ναι μεν ο βιασμός ήταν μία άσχημη εμπειρία, η ανάκριση όμως εκ μέρους της αστυνομίας ήταν έξι φορές πιο τρομακτική.

Επιπλέον, κατά τη Φαρζιέ¹⁵³ η αρνητική στάση εκ της αστυνομίας προς τα θύματα βιασμού αποδεικνύεται από τις ερωτήσεις που τίθενται σε αυτά κατά την ανακριτική διαδικασία από την αστυνομία. Ερωτήσεις όπως «Έχετε σεξουαλικές εμπειρίες;», «Είστε ανύπαντρη, σε διάσταση ή διαζευγμένη;», «Παίρνετε χάπι;», «Είχατε ποτέ εξωσυζυγικές σεξουαλικές σχέσεις;», «Είχατε εραστές;», «Γνωρίζετε τον άντρα που σας βίασε;», «Τον συναντήσατε εκείνη την ημέρα με τη θέληση σας;», «Φορούσατε κοντή φούστα, μπλούζα ντεκολτέ ή κάποιο άλλο άσεμνο ρούχο;», «Μιλήσατε μαζί του πριν σας βιάσει;», «Αποφύγατε να φωνάξετε τόσο, ώστε να σας ακούσουν;»¹⁵⁴

Επιπροσθέτως, συχνά παρατηρείται το φαινόμενο πολλές γυναίκες θύματα βιασμού να απειλούνται από τους αστυνομικούς ότι θα διωχθούν για ψευδή κατάθεση. Επιπλέον, πολλές φορές πολλά θύματα νουθετούνται από την αστυνομία να αποσύρουν την κατάθεση τους και να μην ασκήσουν ποινική δίωξη. Συχνά, τα θύματα βιασμού αισθάνονται ταπεινωμένα εξαιτίας της

¹⁵⁰ Αυτόθι.

¹⁵¹ Αυτόθι.

¹⁵² **Wood P.L.**, *The victim in a forcible rape case: A feminist view*, American Criminal Law Review, τομ. 11, τευχ. 2, 1973, σελ. 335-354.

¹⁵³ **Φαρζιέ, Μ.Ο.**, *Ο βιασμός*, Αθήνα, Λιβάνη, 1991, σελ. 22

¹⁵⁴ Οι παραπάνω ερωτήσεις έχουν καταγραφεί από το Βρετανικό Σύνδεσμο για τις Ελευθερίες του Πολίτη και αναφέρονται στο βιβλίο της Μ. Ο Φαρζιέ.

συμπεριφοράς των αστυνομικών αρχών εις βάρος τους, καθότι η αστυνομία τα αντιμετωπίζει καχύποπτα σχετικά με το κατά πόσο διεπράχθη σε βάρος τους βιασμός ή απόλαυσαν τη σεξουαλική εμπειρία.¹⁵⁵

Από τις τακτικές αυτές των αστυνομικών αρχών καθίσταται έκδηλο πως πολλοί αστυνομικοί ψάχνουν να βρουν στοιχεία ενοχοποίησης του θύματος, με σκοπό να το καταστήσουν υπεύθυνο για τον σε βάρος του βιασμό. Οι παραπάνω ερωτήσεις σκιαγραφούν τον τρόπο αντιμετώπισης των θυμάτων βιασμών από τις αστυνομικές αρχές και τον δεύτερο βιασμό που αυτά υφίστανται κατά την εξέλιξη της ποινικής διαδικασίας.¹⁵⁶

Παρόλο που δεν αποδεικνύεται εμπειρικά πολλοί υποστηρίζουν ότι οι αστυνομικές αρχές αντιμετωπίζουν τα θύματα του βιασμού με τον τρόπο που θα έπρεπε να αντιμετωπίζουν το θύτη. Μάλιστα, πορίσματα διαφόρων ερευνών απέδειξαν ότι η στάση των αστυνομικών πολλές φορές είναι ευνοϊκότερη απέναντι στο βιαστή από ότι στο θύμα. Συχνά, η αστυνομία τείνει να πιστεύει πως μία γυναίκα με πλούσιο ερωτικό παρελθόν δεν γίνεται να είναι θύμα βιασμού, καθώς συνήθως οι αστυνομικές αρχές θεωρούν πως το επιζητούσε ή το προκάλεσε η ίδια κιόλας.¹⁵⁷ Επιπροσθέτως, έχει υποστηριχθεί πως οι αστυνομικοί είναι περισσότερο καχύποπτοι ως προς το θύμα του βιασμού σε σχέση με το θύμα επίθεσης ή ληστείας, καθότι ως επί το πλείστον ο βιασμός είναι ένα ιδιωτικό και άνευ παρουσίας μαρτύρων έγκλημα.¹⁵⁸ Οι αστυνομικοί στη συντριπτική τους πλειοψηφία κρίνουν το θύμα από τη θωριά του. Μόνο ένα θύμα-αξιοσέβαστο μέλος της κοινωνίας και εμφανώς σωματικά κακοποιημένο, μπορεί να τύχει της εμπιστοσύνης της αστυνομίας όσον αφορά την αλήθεια των λεγόμενων του. Τέλος, έχει υποστηριχθεί και η άποψη πως η εκπαίδευση των αστυνομικών, οι οποίοι χειρίζονται υποθέσεις βιασμών, προδιαθέτει αυτούς στο να αμφισβητήσουν την κατάθεση της βιασθείσας.¹⁵⁹

1.5 Η αντιμετώπιση του θύματος από τα Μικτά Ορκωτά Δικαστήρια

Παρατηρείται πως πολλές φορές το θύμα του εγκλήματος αντιμετωπίζεται από το δικαστήριο όπως ο ίδιος ο δράστης.¹⁶⁰ Θα μπορούσε κανείς να πει πως στις υποθέσεις βιασμού το θύμα δικάζεται σχεδόν στον ίδιο βαθμό με τον κατηγορούμενο.¹⁶¹

¹⁵⁵ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ο.π., 1996, σελ. 148.

¹⁵⁶ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ο.π., 1996, 147-148.

¹⁵⁷ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ο.π., 1996, 148-149.

¹⁵⁸ Curtis L., *Victim precipitation and violent crime*, Social Problems, 1974, τομ. 21, σελ. 594-605.

¹⁵⁹ Symonds M., *Victims of violence: Psychological effects and aftereffects*, The American Journal of Psychoanalysis, 1975, τομ. 35, σελ. 19-26.

¹⁶⁰ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ο.π., 1996, σελ. 149.

Στη δικαστική αίθουσα η γυναίκα-θύμα βιασμού αντιμετωπίζεται με βάση το πρότυπο αγνότητας και παρθενίας. Αντιθέτως, ο άνδρας-δράστης αντιμετωπίζεται ως απλώς παρορμητικός χαρακτήρας, ο οποίος δεν δύναται να ελέγξει την ανδρική του ορμή. Η ακροαματική διαδικασία είναι η πιο επώδυνη ψυχολογικά διαδικασία για το θύμα βιασμού.¹⁶² Συνήθως, οι συνήγοροι υπεράσπισης προς επίρρωσιν των ισχυρισμών τους χρησιμοποιούν κάθε μέσο προς το συμφέρον του πελάτη τους και δεν διστάζουν να χρησιμοποιήσουν επιχειρήματα που αφορούν το σεξουαλικό παρελθόν της βιασθείσας καθώς και προσωπικές ερωτήσεις σε εκείνη άσχετες με την υπό εξέταση υπόθεση.¹⁶³

Επιπλέον, οι ένορκοι τείνουν να τηρούν αρνητική στάση απέναντι στη βιασθείσα. Αντίθετα, οι ένορκοι τείνουν ευήκοοι ούς προς τον δράστη. Πολλές φορές μάλιστα είναι πιο πιθανό οι ένορκοι να συμμερίζονται το θύτη παρά το θύμα, ιδιαίτερα στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας προκύψει κάποιο στοιχείο επιβαρυντικό για το χαρακτήρα του θύματος που αφορά την κοινωνική και σεξουαλική του συμπεριφορά. Επίσης, παρατηρείται πως ακόμη και οι γυναίκες ένορκοι υποστηρίζουν το δράστη του βιασμού στην περίπτωση που η υπόληψη του θύματος δεν χαίρει ιδιαίτερας εκτιμήσεως.¹⁶⁴

Επιπροσθέτως, οι μύθοι και τα στερεότυπα σχετικά με το έγκλημα του βιασμού παίζουν καθοριστικό ρόλο στην συμπεριφορά των ενόρκων απέναντι στη βιασθείσα και επηρεάζουν την ετυμηγορία αυτών. Τέτοια στερεότυπα αποτελούν η προηγούμενη γνωριμία θύματος και δράστη, η προκλητική συμπεριφορά του θύματος πριν την επίθεση, η αποδοχή από μέρους του θύματος προτάσεως του δράστη για επίσκεψη στο διαμέρισμα του ή βόλτα με το αυτοκίνητο, η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοολούχων ποτών εκ μέρους του θύματος, η κοινωνική θέση του θύματος, ο «ηθικός» χαρακτήρας του βιαστή και το κοινωνικά συμβατό του παρελθόν κ.ο.κ.¹⁶⁵

Κατά τις Reskin και Visser¹⁶⁶ στις υποθέσεις του κλασσικού βιασμού, όπου ο θύτης και το θύμα είναι άγνωστοι μεταξύ τους (και η επίθεση σε κάποιον δημόσιο χώρο) οι ένορκοι συνήθως αγνοούν τα προσωπικά χαρακτηριστικά του θύτη και του θύματος. Αντιθέτως, στις υποθέσεις όπου υπάρχει προηγούμενη γνωριμία θύματος και δράστη (και ο βιασμός τελεσθεί σε ιδιωτικό χώρο) οι ένορκοι ελέγχουν τα προσωπικά χαρακτηριστικά των εμπλεκόμενων, ήτοι του

¹⁶¹ Burgess και Holmstrom, *Rape: the victim and the criminal justice system* στο I. Drapkin και E. Viano: *Victimology: A new focus*, 1975, κεφ. 3, σελ. 30.

¹⁶² Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 150.

¹⁶³ Αυτόθι.

¹⁶⁴ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, 150-151.

¹⁶⁵ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ο.π., 1996, σελ. 151.

¹⁶⁶ Reskin B.F. και C.A. Visser, *The impacts of evidence and extralegal factors in jurors' decisions*. *Law and Society Review*, τομ. 29, τευχ. 3, 1986, σελ. 423-438.

θύματος και του δράστη και είναι πιο πιθανό να καταδικάσουν το θύτη σε περίπτωση που είναι άνεργος ή δε φαίνεται ελκυστικός σεξουαλικά. Τέλος, οι ένορκοι είναι αρκετά πιθανό να προβούν σε αθώωση του δράστη, αν κατά την άποψη τους η βιασθείσα συμπεριφέρθηκε με απερισκεψία ή έκριναν τον χαρακτήρα της ως ανήθικο.¹⁶⁷

1.6 Οι ιδιαιτερότητες της ποινικής εξέλιξης του βιασμού

«...το πιο ασφαλές έγκλημα που μπορεί να διαπράξει ένας άνδρας είναι ο βιασμός.»¹⁶⁸

Έπειτα από έρευνα που διεξήχθη στις ΗΠΑ από το «National Institute of Mental Health»¹⁶⁹, σε 3.971 θύματα βιασμού τα οποία νοσηλεύθηκαν στο Γενικό Νοσοκομείο της Φιλαδέλφειας, ανάμεσα στα έτη 1972 έως και 1975, προέκυψαν σημαντικά ερευνητικά πορίσματα.

Αρχικά, παρατηρήθηκε πως από τα συνολικά περιστατικά βιασμών που εισήχθησαν στην αίθουσα των επειγόντων περιστατικών του νοσοκομείου, μόνο το 53,3 % χαρακτηρίστηκε από τις αστυνομικές αρχές ως βιασμός ή απόπειρα βιασμού. Μόνο στο 39% του συνόλου των υποθέσεων έγινε σύλληψη από την αστυνομία κάποιου φερόμενου ως δράστη και μόνο στο 25,6 % του συνόλου των υποθέσεων του νοσοκομείου ασκήθηκε ποινική δίωξη. Από αυτό μόνο το 19,6 % του συνόλου οδηγήθηκε τελικά στο ακροατήριο. Από το ποσοστό αυτό μόνο στο 10,6 % των περιπτώσεων ο κατηγορημένος κρίθηκε ένοχος, ενώ μόλις ένα ποσοστό της τάξεως του 6,6 % των κατηγορουμένων καταδικάστηκε για το αδίκημα του βιασμού. Από το παραπάνω ποσοστό στο 5,4% των περιπτώσεων, ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε φυλάκιση, ενώ μόνο σε ένα ποσοστό 3,8 %, ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε φυλάκιση άνω των δύο ετών.¹⁷⁰

Σύμφωνα με τον Φαρσεδάκη¹⁷¹, από το Υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ προκύπτει ότι στους 100 βιασμούς μόνο οι 10-20 καταγγέλλονται στις αστυνομικές αρχές. Από τους αναφερόμενους βιασμούς, μόνο στους μισούς συλλαμβάνεται κάποιος ύποπτος και μόνο στις 2 από τις 3 αυτές υποθέσεις ασκείται ποινική δίωξη. Τέλος, από τις υποθέσεις στις οποίες ασκείται

¹⁶⁷ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 151.

¹⁶⁸ Anonymously Written, *When a woman attacked*, Sexology Magazine, τόμος Σεπτεμβρίου 1973, σελ. 17.

¹⁶⁹ National Institute of Mental Health: *Victims of rape*. U.S. Department of Health. Education and Welfare Public Health Service.

¹⁷⁰ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 189.

¹⁷¹ Φαρσεδάκης Ι., *Η αντιμετώπιση της γυναίκας από το σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης σε Ο αγώνας της γυναίκας*, 1980, σελ. 242.

ποινική δίωξη, μόνο το 60% καταλήγει σε καταδικαστική ετυμηγορία (δηλαδή μόνο 2 έως 4 από τις 100 υποθέσεις βιασμού καταλήγουν σε καταδίκη).

Τα παραπάνω στατιστικά είναι απογοητευτικά και οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το έγκλημα του βιασμού μένει συνήθως ατιμώρητο, γεγονός που δίνει εμμέσως την ιδέα στους βιαστές ότι μπορούν να βιάζουν άνευ τιμωρίας.¹⁷² Παρατηρείται πως υπάρχει ιδιαίτερη επιείκεια εκ μέρους του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης απέναντι στους κατηγορουμένους για βιασμό, σε σύγκριση με τα άτομα που κατηγορούνται για τη διάπραξη άλλων αδικημάτων. Οι περισσότερες έρευνες έχουν δείξει ότι η ποινική πορεία των υποθέσεων βιασμού εμφανίζει πολλές ιδιαιτερότητες, σε σχέση με τα υπόλοιπα εγκλήματα. Οι διαφορές αυτές παρατηρούνται τόσο στην αστυνομική, όσο και στην εισαγγελική και στη δικαστική φάση.¹⁷³

1.7 Η δευτερογενής θυματοποίηση του θύματος του βιασμού μέσα από το ποινικό σύστημα

Όπως είπαμε και ανωτέρω, η έννοια του «δεύτερου τραυματισμού» (second injury) της βιασθείσας εισήχθη στον εγκληματολογικό κλάδο από τον Symonds και αναφέρεται στην σταδιακή κλιμάκωση της θυματοποίησης, απόρροια της στάσης των υπόλοιπων κοινωνιών απέναντι στο θύμα αλλά και της στάσης των επίσημων φορέων.¹⁷⁴

Το θύμα του βιασμού κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας αναγκάζεται να ζήσει εκ νέου κατά την εξέλιξη της δίκης την εμπειρία του βιασμού του. Το θύμα έρχεται στη δύσκολη γι' αυτό θέση να διηγηθεί την εμπειρία του πολλές φορές και λεπτομερώς. Η ταπεινωτική αυτή διαδικασία για το θύμα έχει ως αφετηρία την αρχική κατάθεση του στην αστυνομία και συνεχίζεται μέχρι και την συζήτηση της υπόθεσης στην δικαστική αίθουσα.¹⁷⁵

Κατά τον Lizotte¹⁷⁶, το θύμα του βιασμού, σε αντίθεση με άλλα θύματα, συνεχίζει να τραυματίζεται κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας. Η ποινική υπόθεση καθιστά το θύμα διπλά τραυματισμένο, αρχικά από το δράστη και στην συνέχεια από τις αρχές δίωξης του εγκλήματος του βιασμού και την ποινική διαδικασία.

¹⁷² **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 180.

¹⁷³ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 193.

¹⁷⁴ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 153.

¹⁷⁵ Αυτόθι.

¹⁷⁶ **Lizotte A.**, *Determinants of completing rape and assault*, *Journal of Quantitative Criminology*, , τομ. 2, τευχ. 3.

Μετά από έρευνα που διεξήγαγε ο Stuart¹⁷⁷ παρατηρήθηκε πως τα θύματα βιασμού αντιμετωπίζουν προβλήματα με καταστροφικές συνέπειες πάνω τους, τόσο στο στάδιο της επαφής τους με την αστυνομία, όσο και στη ποινική δίκη. Τα περισσότερα θύματα που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι η αστυνομία τα αντιμετώπισε με τρόπο ταπεινωτικό. Επιπλέον, τα θύματα διαπίστωσαν μία τάση των αστυνομικών αρχών να μην προωθήσει περαιτέρω τις υποθέσεις τους και να τις θέσει στο αρχείο. Τέλος, κατά τις δηλώσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα θυμάτων, η εμπειρία τους στην ακροαματική διαδικασία ήταν ιδιαίτερα επώδυνη, καθώς το δικαστήριο τα αντιμετώπισε με καχυποψία.¹⁷⁸

Όπως προείπαμε, η αναφορά του θύματος στην αστυνομία είναι μία πολύ σημαντική απόφαση για το θύμα του βιασμού, καθώς μπορεί να έχει τόσο άμεσες όσο και μακροπρόθεσμες συνέπειες για το ίδιο. Η επαφή του θύματος με τις αστυνομικές αρχές δύναται να επιδεινώσει την ψυχική κατάσταση του θύματος, τραυματίζοντας το εκ νέου (δευτερογενής θυματοποίηση). Πολλές φορές τα θύματα βιασμού έρχονται αντιμέτωπα με τους όχι και τόσο «ευγενείς» λειτουργούς της δικαιοσύνης και τις ανυπόφορες ψυχολογικά διαδικασίες της ανακρίσεως με αποτέλεσμα τα θύματα να βιώνουν περαιτέρω θυματοποίηση μόνο με την καταγγελία του εγκλήματος.¹⁷⁹ Μάλιστα, σύμφωνα με τους Burgess και Holmstrom¹⁸⁰, η βιασθείσα αντιμετωπίζεται συχνά όπως και ο ίδιος ο δράστης και η ακροαματική διαδικασία στο δικαστήριο είναι για τα θύματα βιασμού το ίδιο επώδυνη με το βιασμό τους. Κατά τους ανωτέρω τρία είναι τα στοιχεία της λειτουργίας και της δομής των δικαστηρίων που κάνουν την βιασθείσα να θυματοποιείται εκ νέου και ισόβαθμα με την διενεργηθείσα πράξη του εις βάρος της βιασμού. Το πρώτο αφορά τις καθυστερήσεις στην ποινική διαδικασία, καθώς κατά κανόνα υπάρχουν πολλές καθυστερήσεις και αναβολές στη δίκη. Συνήθως, το θύμα αναμένει στη δικαστική αίθουσα για ώρες μέχρι να ενημερωθεί ότι ο κατηγορούμενος άλλαξε δικηγόρος ή ότι ο δικηγόρος του δεν προσήλθε ή ότι κάποιος μάρτυρας υπεράσπισης δεν μπόρεσε να παρευρεθεί και η υπόθεση για έναν από τους παραπάνω λόγους αναβάλλεται. Ο χρόνος που μεσολαβεί ανάμεσα στην ημέρα τελέσεως του εγκλήματος του βιασμού μέχρι την ημέρα της ετυμηγορίας του δικαστηρίου κυμαίνεται συνήθως από έναν έως ενάμιση χρόνο ή και περισσότερο. Ένα άλλο στοιχείο της λειτουργίας των δικαστηρίων που συμβάλλει στην περαιτέρω θυματοποίηση του θύματος του βιασμού είναι αυτό της δημοσιότητας της δίκης. Τα θύματα καταθέτουν ενώπιον κοινού. Επιπροσθέτως, ενώπιον του κοινού αυτού το θύμα αναγκάζεται να επαναλάβει δημόσια

¹⁷⁷ **Stuart D.**, *No real harm done: Sexual assault and the criminal justice system* στο P. W. Easta: Without consent" Confronting adult sexual violence, σελ. 95-106.

¹⁷⁸ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 154.

¹⁷⁹ Αυτόθι.

¹⁸⁰ **Burgess, A.C.** και **L.L. Holmstrom**, *Rape: The victim and the criminal justice system*, Paper presented at the First International Symposium on Victimology, 1973, Jerusalem, 2-6 Σεπτεμβρίου.

ανατριχιαστικές λεπτομέρειες του σε βάρος του εγκλήματος και λεπτομέρειες που αφορούν την ιδιωτική του σφαίρα. Όλοι οι παρευρισκόμενοι εντός της δικαστικής αιθούσης έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν το βιασμό του θύματος έστω και από δεύτερο χέρι. Τέλος, βασικός παράγοντας που δημιουργεί στο θύμα την αίσθηση ότι θυματοποιείται εκ νέου είναι το γεγονός πως δράστης και θύμα αντιμετωπίζονται όμοια. Στο μυαλό των παρισταμένων στην ακροαματική διαδικασία είναι εμφανές πως δεν δικάζεται μόνο ο δράστης αλλά και το ίδιο το θύμα. Αυτό παρατηρείται αν κάποιος διερευνήσει τα θέματα που τίθενται προς συζήτηση κατά τη διάρκεια της δίκης, θέματα όπως ο βαθμός συναίνεσης και αντίστασης του θύματος, η φήμη και σεξουαλική υπόληψη αυτού, η συμπεριφορά, ο χαρακτήρας και οι συνήθειες του, η συναισθηματική του κατάσταση και το γεγονός εάν το θύμα κατήγγειλε ή όχι με δική του πρωτοβουλία το βιασμό του στις αστυνομικές αρχές.¹⁸¹

Το θύμα στην ακροαματική διαδικασία εξαναγκάζεται να ξαναζήσει το βιασμό του, τόσο νοητικά όσο και προφορικά ενώ συγχρόνως εξετάζονται όλες οι λεπτομέρειες του βιασμού. Το θύμα ουσιαστικά κατά τη διάρκεια της δίκης αναγκάζεται να αποδείξει ότι η συνουσία επήλθε παρά τη θέληση του. Πολλές φορές, το δικαστήριο είναι προκατειλημμένο απέναντι στο θύμα και η προκατάληψη αυτή οδηγεί στην δευτερογενή θυματοποίηση της βιασθείσας. Επίσης, κάποιες φορές έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο, ο δικαστής της υπόθεσης εκ παραδρομής να αποκαλέσει το θύμα θύτη και το αντίστροφο. Επιπροσθέτως, συχνά ο δικαστής υποβάλλει τη βιασθείσα σε εξευτελιστικές ερωτήσεις που αφορούν το αν φορούσε ή όχι εσώρουχο, ποιες είναι οι σεξουαλικές σχέσεις που διατηρεί με τον αρραβωνιαστικό της κ.ο.κ.¹⁸²

Άλλο πρόσωπο που συμβάλει καθοριστικά στην δευτερογενή θυματοποίηση του θύματος του βιασμού όπως αναφέρθηκε και παραπάνω είναι ο συνήγορος υπεράσπισης, ο οποίος έχει δικαίωμα να ανακρίνει το θύμα.¹⁸³ Ο συνήγορος υπεράσπισης ως επί το πλείστον προσπαθεί να κάνει το θύμα να φανεί αναξιόπιστο ως προς τα λεγόμενα του και να αποδείξει πως το ίδιο το θύμα προκάλεσε τον εντολέα του και ότι αυτό εν τέλει ευθύνεται για τον βιασμό που υπέστη.¹⁸⁴ Η ως άνω διαδικασία προκαλεί δυσφορία στο θύμα και είναι άκρως προσβλητική γι' αυτό, ενώ συγχρόνως του δημιουργεί και αισθήματα ενοχής. Πολλά θύματα κατά την ακροαματική διαδικασία ένιωσαν εκ νέου βιασμένα όχι από τον θύτη αλλά από τον συνήγορο του. Πολλές φορές ο συνήγορος υπεράσπισης, στην προσπάθειά του να αθώσει ή να «ρίξει στα μαλακά» τον εντολέα του αδιαφορεί για την ψυχική κατάσταση των θυμάτων και τα φέρνει σε ιδιαίτερα δυσμενή θέση, διαστρεβλώνοντας τα λεγόμενα τους, ταπεινώνοντας τα και κάνοντας τα να

¹⁸¹ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 154-155.

¹⁸² **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 155.

¹⁸³ Ibid.

¹⁸⁴ **Peters J.J.**, *Child rape: Defusing a psychological time bomb*, Hospital Physician, 1977, σελ. 46-49

ξεσπούν σε κλάματα. Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι η δίκη δημιουργεί στο θύμα το αίσθημα ότι δεν δικάζεται ο βιαστής αλλά το ίδιο.¹⁸⁵

Τα ποσοστά καταδίκης για το έγκλημα του βιασμού είναι ιδιαίτερος χαμηλά. Οι περισσότεροι δράστες αθωώνονται κάτι που οδηγεί το θύμα σε περαιτέρω θυματοποίηση. Τα αποτελέσματα του ποινικού συστήματος είναι συνήθως καταστροφικά για την ψυχροσύνη του θύματος του βιασμού. Η αθώωση του δράστη κάνει την κοινωνική προσαρμογή του θύματος δυσχερέστερη καθώς μία αθωωτική ετυμηγορία δύναται να έχει καταστροφικές συνέπειες πάνω στο θύμα.¹⁸⁶

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΤΟΥ ΒΙΑΣΜΟΥ

2.1 Οι «μύθοι» σχετικά με το έγκλημα του βιασμού (rape myths)

Στο έγκλημα του βιασμού, παρατηρείται το φαινόμενο παγίωσης ορισμένων αντιλήψεων, οι οποίες συνοψίζονται στο γενικό όρο «μύθοι περί βιασμού» (rape myths). Οι μύθοι αποτελούν στερεοτυπικές, προκατειλημμένες και λανθασμένες κοινωνικές αντιλήψεις που σχετίζονται με το εν λόγω έγκλημα και τους «πρωταγωνιστές» αυτού (δράστης- θύμα). Η αποδοχή των μύθων αυτών συνεπάγεται την μη αναγνώριση συμπεριφορών εξαναγκασμού σε συνουσία ως αξιόποινων, παρά το γεγονός ότι οι παραπάνω συμπεριφορές εμπίπτουν στη νομική έννοια του βιασμού¹⁸⁷ Πολλοί μύθοι έχουν ως βασικό στόχο την νομιμοποίηση της ανώμαλης συμπεριφοράς. Ειδικότερα, αυτό συμβαίνει στην περίπτωση του εγκλήματος του βιασμού.¹⁸⁸ Πολλά θύματα βιασμού κατηγορούνται για τον εις βάρος του βιασμό. Με τον τρόπο αυτό, το έγκλημα αντιμετωπίζεται σαν λιγότερο επώδυνο και λιγότερο βίαιο από ότι είναι στην πραγματικότητα. Πολλές φορές μάλιστα τα θύματα βιασμού δεν γίνονται πιστευτά.¹⁸⁹ Υπάρχουν υποθέσεις που ενώ στοιχειοθετούν βιασμό, δεν αντιμετωπίζονται ως έγκλημα από το νόμο και πολλές φορές μάλιστα δεν θεωρούνται βιασμός και από τα ίδια τα θύματα.¹⁹⁰

¹⁸⁵ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996 ,σελ. 156

¹⁸⁶ Ibid

¹⁸⁷ Πανάγος Κ., «Η ποινική αντιμετώπιση του συζυγικού βιασμού: Οι μετασχηματισμοί της έννοιας του εγκλήματος και οι συμβολικές διαστάσεις των νομοθετικών επιλογών», *Εγκληματολογία*, 2014, τευχ. 1-2/2014

¹⁸⁸ Stephen T. Holmes- Ronald M. Holmes, *Sex crimes-Patterns and behavior*, 3rd edition, Sage Publications, Los Angeles, 2011, σελ.222

¹⁸⁹ Hockett J., Smith S., Klausning C., Saucier D., *Rape myth consistency and gender differences in perceiving rape victim :a meta-analysis*, 2016, σελ. 139

¹⁹⁰ Searles P./ Berger R., *Rape and society- readings on the problem of sexual assault*, 2018, σελ.

Οι λανθασμένες αντιλήψεις, που έχουν επικρατήσει γύρω από το έγκλημα του βιασμού στην κοινή γνώμη επιρρίπτουν ευθύνες στο θύμα και διαιωνίζουν νοοτροπίες που ενθαρρύνουν τους επίδοξους δράστες.¹⁹¹ Κατά τους μύθους αυτούς, το «αληθινό» θύμα (“real” victim) βιάστηκε ξαφνικά και βίαια από έναν άγνωστο δράστη σε απόμερο, δημόσιο χώρο, έφερε στο σώμα του προφανή σωματικά τραύματα και αμέσως κατήγγειλε το έγκλημα στην αστυνομία, προβάλλοντας αποδεικτικά στοιχεία της επίθεσης και της σθεναρής αντίστασης του σε αυτή.¹⁹² Σύμφωνα με τις μυθικές πεποιθήσεις στους βιασμούς, το θύμα που δεν ανήκει στην κατηγορία του «αληθινού» θύματος, ευθύνεται για το βιασμό του, εξαιτίας ενός συνδυασμού χαρακτηριστικών του (όπως για παράδειγμα τι έκανε, τι είπε και τι φορούσε) που δηλώνουν ότι το θύμα κρυφά συναινούσε στη σεξουαλική επαφή.¹⁹³ Σύμφωνα με τον Burt¹⁹⁴, οι μύθοι του βιασμού ορίζονται ως «επιζήμιες, βλαπτικές ή λάθος αντιλήψεις», σχετικά με το βιασμό, τα θύματα αυτού και τους βιαστές.

Υπάρχει πληθώρα τέτοιων μύθων που επικεντρώνονται στο βιασμό, είτε πρόκειται για βιασμό σε ραντεβού, είτε για συζυγικό βιασμό ή για βιασμό μεταξύ αγνώστων. Κατά Mayerson και Taylor¹⁹⁵, τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες πιστεύουν σε πολλούς μύθους γύρω από τους βιασμούς. Για παράδειγμα, οι άνδρες είναι πιθανό να έχουν την αντίληψη ότι μία γυναίκα θα ανταποκριθεί θετικά σε σεξουαλική βία ένα πρωτίστως είχε αρνηθεί τη σεξουαλική επαφή «λέει όχι αλλά εννοεί ναι». Τέτοιοι μύθοι μπορεί να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο ως προς την ενοχή ή αθώωση του κατηγορουμένου.¹⁹⁶ Για παράδειγμα, η Gray¹⁹⁷ ανακάλυψε ότι οι ένορκοι, οι οποίοι έλαβαν καταθέσεις σε ακροαματική διαδικασία και είχαν ενστερνιστεί τους μύθους του βιασμού είχαν μεγαλύτερη πιθανότητα να κρίνουν τον κατηγορούμενο αθώο για τις εις βάρος του κατηγορίες. Για τον παραπάνω λόγο, οι court officers επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί ως προς τις καταθέσεις που αφορούν τέτοιους μύθους κατά τη διεξαγωγή της δίκης διότι οι μύθοι περί βιασμού δύνανται να επηρεάσουν ως προς την αθώωση του κατηγορουμένου,

¹⁹¹ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ο.π., 1996, σελ. 194

¹⁹² Hockett J., Smith S., Klausning C., Saucier D., Rape myth consistency and gender differences in perceiving rape victim :a meta-analysis, 2016, σελ. 140

¹⁹³ Sanday P.R., *Rape-free versus rape-prone: How culture makes a difference*, In C. B. Travis, *Evolution, gender and rape*, Cambridge, MA: MIT Press, 2003, σελ. 337

¹⁹⁴ Burt M.R., *Cultural myths and supports for rape*, Journal of Personality and social psychology, 1980, σελ. 217-230

¹⁹⁵ Mayerson S., Taylor D., *The effects of rape myth pornography on women’s attitudes and the mediating role of sex role stereotyping*, 1987, σελ. 321

¹⁹⁶ Stephen T. Holmes και Ronald M. Holmes, *Sex crimes-Patterns and behavior*, 2011, σελ. 222

¹⁹⁷ Gray J., *Rape myth beliefs and prejudiced instructions: Effects on decisions of guilt in a case of date rape*, 2011, σελ. 205-226

ενώ οι μεροληπτικές δηλώσεις κατά του βιασμού οδηγούν τους ενόρκους να κηρύξουν τον κατηγορούμενο ένοχο.¹⁹⁸

Οι μύθοι αυτοί του βιασμού βασίζονται σε ερευνητικά στοιχεία. Ακολούθως θα γίνει μία απόπειρα παρουσίασης και κατάρριψης των κυριοτέρων μύθων του εγκλήματος του βιασμού.¹⁹⁹

1) Ο μύθος της μαζοχιστικής φύσεως των γυναικών. Κατά το μύθο αυτό η γυναίκα έχει μία κρυφή επιθυμία να βιαστεί, επιθυμία η οποία συγκαλύπτεται από την φαινομενική της σεμνότητα. Κατά την Φ, Τσαλίκογλου²⁰⁰, ο Freud το 1924 σε ένα άρθρο του σχετικά με το πρόβλημα του μαζοχισμού υποστήριξε την άποψη πως οι γυναίκες είναι εκ φύσεως μαζοχίστριες, καθώς επιζητούν την απόλαυση του πόνου, καθώς ο μαζοχισμός αποτελεί κομμάτι της ψυχο-σεξουαλικής γενετήσιας γυναικείας ωριμότητας. Έπειτα, η Helen Deutch, υποστήριξε και εκείνη με τη σειρά της πως ο μαζοχισμός αποτελεί έκφανση της γυναικείας φύσης και συγκεκριμένα προϋπόθεση της ερωτικής απολαύσεως. Τέτοιες απόψεις οδήγησαν στην εδραίωση της άποψης πως ο βιασμός είναι κάτι το επιθυμητό για την γυναίκα.²⁰¹

2) Ο μύθος της ισχυρής βιολογικής ανδρικής παρόρμησης. Κατά αυτόν τον μύθο ο άνδρας δεν δύναται να τιθασεύσει τις σεξουαλικές του ορμές. Ο άνδρας μετά το σημείο του ερωτικού παιχνιδιού καθίσταται ανίκανος να ελέγξει τις ορέξεις του. Σύμφωνα με την παραπάνω άποψη, ο άνδρας έχει ιδιαίτερα έντονες σεξουαλικές επιθυμίες, οι οποίες απαιτούν άμεση ικανοποίηση. Ο βιασμός κατά τα παραπάνω αναλύεται ως ένα είδος εκτόνωσης μίας επείγουσας βιολογικής ανάγκης. Συγχρόνως, ο βιαστής περιγράφεται ως ένα είδος υπερ-αρσενικού.²⁰² Κάποιοι άνδρες οι οποίοι φυλακίστηκαν για κατά συρροή βιασμούς και δολοφονίες μετά βιασμών, ισχυρίστηκαν ότι ένιωσαν τόσο μεγάλη ανάγκη να βιάσουν που δεν κατάφεραν να ελέγξουν τον εαυτό τους. Δεν υπάρχουν όμως αποδεδειγμένα στοιχεία ότι το ανδρικό φύλο μπορεί να έχει τόσο μεγάλη σεξουαλική ορμή από ψυχολογική σκοπιά έτσι ώστε οι άνδρες να χάνουν τον αυτοέλεγχο τους. Επιπλέον, πολλοί δράστες είναι παντρεμένοι ή έχουν ερωτικό σύντροφο κατά τη χρονική περίοδο διάπραξης του εγκλήματος.²⁰³ Τέλος, οι άνδρες μπορούν να ελέγξουν τις ορμές τους,

¹⁹⁸ Stephen T. Holmes και Ronald M. Holmes, , *Sex crimes-Patterns and behavior*, 2011, σελ. 222-223

¹⁹⁹ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, ο.π., 1996, σελ. 194-195

²⁰⁰ Τσαλίκογλου Φ., *Ο βιασμός και η μυθολογία του: Η λεηλασία της γυναικείας επιθυμίας*, Ο αγώνας της γυναίκας, τευχ. 5, 1980, σελ. 27

²⁰¹ Αυτόθι.

²⁰² Αυτόθι.

²⁰³ Stephen T. Holmes και Ronald M. Holmes, *Sex crimes-Patterns and behavior*, 2011, σελ. 223

ακριβώς όπως και οι γυναίκες και δεν χρειάζεται να βιάζουν για σεξουαλική ικανοποίηση. Ο βιασμός δεν αποτελεί ένα έγκλημα με σεξουαλικό κίνητρο αλλά μία πράξη βίας και ελέγχου.²⁰⁴

3) Ο μύθος της ψυχοπαθολογικής προσωπικότητας του μέσου βιαστή. Οι παραπάνω θεωρίες υποστηρίζουν πως ο δράστης του βιασμού είναι ένα ψυχικά διαταραγμένο άτομο. Η συμπεριφορά του αυτή αναλύεται σαν έκφραση ψυχοπαθολογικών, νευρωτικών ή σχιζοφρενικών συμπτωμάτων. Οι έρευνες όμως πάνω στο βιασμό κατέρριψαν το μύθο αυτό. «Οι έρευνες δείχνουν ότι οι δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων δεν είναι ιδιαίτερα ψυχοπαθολογικοί τύποι, ούτε αποτελούν μία ομάδα περισσότερο ενοχλητική από τις ομάδες ελέγχου με τις οποίες συγκρούονται».²⁰⁵

Κατά τον Μαγγανά²⁰⁶ είναι αποδεδειγμένο από διενεργηθείσες έρευνες η συντριπτική πλειοψηφία του 97% δεν παρουσιάζει προβλήματα ψυχικής υγείας ή σεξουαλικής διαστροφής. Επίσης σύμφωνα με την Τσαλίκου²⁰⁷, έπειτα από θυματολογικές έρευνες εξήλθε το πόρισμα πως ο δράστης βιασμού φέρει όλα τα χαρακτηριστικά ενός ευυπόληπτου και φυσιολογικού πολίτη.²⁰⁸

4) Ο μύθος της αδυναμίας διαπράξεως του εγκλήματος του βιασμού άνευ συναινέσεως του θύματος.²⁰⁹ Οποιαδήποτε υγιής γυναίκα μπορεί αν το θέλει πραγματικά να αντισταθεί στο βιασμό ("any healthy woman can resist a rapist if she really wants to").²¹⁰ Δεν είναι δυνατό κάποιος άνδρας να βιάσει μία νέα και υγιή γυναίκα ενόσω εκείνη αντιστέκεται σθεναρά και συνεπώς μία γυναίκα είναι απίθανο να βιαστεί. Βάσει της παραπάνω απόψεως έχουν εκφραστεί διάφορες αντιλήψεις από την κοινή γνώμη όπως: «πως είναι δυνατό να περάσεις μία κλωστή από το κέντρο της βελόνας όταν η βελόνα δεν είναι σταθερή, αλλά κινείται διαρκώς». Η αποδοχή ευρέως του παραπάνω μύθου οδηγεί στη δεύτερη θυματοποίηση των θυμάτων βιασμού, καθώς εξαιτίας του ως άνω λόγου η μαρτυρία τους αμφισβητείται και τα θύματα αντιμετωπίζονται εξευτελιστικά και ταπεινωτικά.²¹¹ Ο παραπάνω μύθος συνίσταται στο γεγονός πως κάθε γυναίκα μπορεί να αποφύγει έναν βιασμό εάν το επιθυμεί. Ο παραλληλισμός με την

²⁰⁴ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> διαθέσιμο την 23^η

Σεπτεμβρίου 2019.

²⁰⁵ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 196.

²⁰⁶ Μαγγανάς Α., *Πρόσφατες μεταρρυθμίσεις που αφορούν τα σεξουαλικά εγκλήματα στον Καναδά*, Ποινικά Χρονικά, 1984, τομ. ΛΔ', σελ. 561.

²⁰⁷ Τσαλίκου Φ., *Ο βιασμός και η μυθολογία του: Η λεηλασία της γυναικείας επιθυμίας, Ο αγώνας της γυναίκας*, σελ. 97.

²⁰⁸ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ.196.

²⁰⁹ Stephen T. Holmes και Ronald M. Holmes, 2011, *Sex crimes-Patterns and behavior*, 2011, σελ. 223.

²¹⁰ <https://link.springer.com/article/10.1007%2FBF02167608?LI=true>, διαθέσιμο την 25^η

Σεπτεμβρίου 2019.

²¹¹ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ.196.

βελόνα είναι εντελώς αναληθής. Αρχικά, οι άντρες είναι πιο δυνατοί από τις γυναίκες. Επιπλέον, είναι ο βιαστής που επιλέγει το τόπο και το χρόνο της επίθεσης. Το θύμα δεν κάνει τίποτα παραπάνω από το να βρίσκεται στο λάθος μέρος τη λάθος στιγμή.²¹² Μία αμυνόμενη γυναίκα είναι πιθανό να καταφέρει να αντισταθεί για λίγα λεπτά, δεν δύναται όμως να αντέξει σε μία πάλη με κάποιον πιο δυνατό από εκείνη.²¹³

5) Ο μύθος της γυναικείας πρόκλησης και υπευθυνότητας για το βιασμό.

«...οι υπαινιγμοί ότι αυτή (το θύμα) προκάλεσε το βιαστή και, πράγματι, ενδόμυχα απόλαυσε το περιστατικό, αντανakλούν την πλατιά διαδεδομένη πίστη ότι η γυναίκα δεν μπορεί να βιαστεί χωρίς τη θέλησή της.»²¹⁴

Σύμφωνα με το παραπάνω στερεότυπο, το θύμα δεν είναι αθώο, αλλά φέρει μερίδιο ευθύνης αν δεν είναι και εξ ολοκλήρου υπεύθυνο για το βιασμό του. Μάλιστα έχει δημιουργηθεί και ο όρος «βιασμός που προκλήθηκε από το θύμα» “victim precipitated forcible rape”, βάση του οποίου υπάρχει ένα χαρακτηριστικό στα θύματα βιασμού που τις διαφοροποιεί από τον υπόλοιπο πληθυσμό.²¹⁵ Σύμφωνα με το μύθο αυτό υπάρχουν συμπεριφορές και συγκριμένα χαρακτηριστικά των θυμάτων που τα καθιστούν στόχους. Ως τέτοιες συμπεριφορές μεταφράζονται η προκλητική ενδυμασία, μια φιλική χειρονομία οικειότητας, η αποδοχή προσκλήσεως σε γεύμα, το auto-stop και άλλες παρόμοιες συμπεριφορές τις οποίες ένας βιαστής μπορεί να εκλάβει ως «πρόσκληση σε συνουσία».²¹⁶ (Βλ. Παράρτημα I, 33/2010 ΠΛΗΜΜ ΗΡΑΚΛ.)

6) Ο μύθος της σπανιότητας της διάπραξης του εγκλήματος του βιασμού. Σύμφωνα με τον παραπάνω μύθο, ο βιασμός είναι ένα από τα πιο σπάνια εγκλήματα βίας. Η συγκεκριμένη αντίληψη είναι εξ’ ολοκλήρου λανθασμένη και στηρίζεται στο ότι ελάχιστες καταγγελίες βιασμών φθάνουν στα αυτιά των αστυνομικών αρχών. Το αληθινό ποσοστό βιασμών είναι εντελώς διαφορετικό από το φερόμενο ως τέτοιο. Μάλιστα ο Μαγγανάς²¹⁷ τόνισε πως ο πραγματικός αριθμός των βιασμών είναι πολύ μεγαλύτερος στην πράξη, και συγκεκριμένα πως μόνο ένας στους δέκα βιασμούς αναφέρεται στις διωκτικές αρχές.

²¹² Stephen T. Holmes και Ronald M. Holmes, *Sex crimes-Patterns and behavior*, 2011, σελ. 223.

²¹³ Δημόπουλος Χ., *Εισαγωγή στη θυματολογία*, 2006, σελ. 12

²¹⁴ Anonymously Written, *When a woman attacked*, Sexology Magazine, τόμος Σεπτεμβρίου, 1973, σελ. 17.

²¹⁵ Amir M., *Patterns of forcible rape*, Chicago, 1971, University of Chicago Press.

²¹⁶ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 197.

²¹⁷ Μαγγανάς, *Πρόσφατες μεταρρυθμίσεις που αφορούν τα σεξουαλικά εγκλήματα στον Καναδά*, Ποινικά Χρονικά, 1984, τομ. ΛΔ’, σελ. 561 .

7) Ο βιασμός αποτελεί μία αυθόρμητη και παρορμητική πράξη. Ο ως άνω μύθος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τον μύθο που αφορά την «ισχυρή βιολογική ανδρική παρόρμηση». Ο μύθος αυτός έχει καταρριφθεί εμπειρικά. Συγκεκριμένα ο Amir²¹⁸ σε έρευνα του ανακάλυψε πως το 71% των βιασμών αποτέλεσαν αντικείμενα προσχεδιασμού. Για την ακρίβεια παρατηρήθηκε πως κατά ένα ποσοστό της τάξεως 58% ο βιασμός ήταν προσχεδιασμένος στην περίπτωση του ενός δράστη, 83% στην περίπτωση των δύο και 90% όταν οι δράστες ήταν τρεις και άνω. Τα παραπάνω πορίσματα αποκλείουν το μύθο του βιασμού ως αυθόρμητου πράξεως και απόρροιας ισχυρής ανδρικής παρόρμησης.

8) Οι μύθοι που αφορούν τη φυλετική σύνθεση του βιασμού. Οι παραπάνω μύθοι εκκολάφθηκαν στις ΗΠΑ, όπου προϋπήρχε αυξημένη φυλετική ανομοιογένεια. Κατά το στερεότυπο αυτό μία μαύρη γυναίκα είναι απίθανο να βιασθεί από λευκό άνδρα. Αντίστοιχα και μία λευκή γυναίκα δεν μπορεί να έχει σεξουαλική επαφή με έναν μαύρο άνδρα με τη συναίνεση της.²¹⁹ Ο φόβος ότι οι έγχρωμοι άνδρες βιάζουν τις λευκές γυναίκες αποτελεί έναν από τους μύθους του βιασμού και έχει καταρριφθεί εμπειρικά.²²⁰

9) Ο βιασμός ως πράξη διεξόδου, που έχει ως αίτιο την έλλειψη «φυσιολογικών» σεξουαλικών σχέσεων. Κατά τον παραπάνω μύθο, ο βιασμός αποτελεί το αποτέλεσμα της σεξουαλικής αποστέρησης ορισμένων ανδρών. Κατά την άποψη αυτή, η έλλειψη ερωτικής συντροφιάς, οδηγεί στη βίαιη απόσπαση ερωτικής συντροφιάς με οιοδήποτε τρόπο. Κατά Μαγγανά²²¹ προκύπτει από μελέτες πως οι περισσότεροι βιαστές θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν έναν άλλον νόμιμο τρόπο προς ανεύρεση ερωτικής συντροφιάς. Επιπροσθέτως, έχει παρατηρηθεί από έρευνες πως το 16% των δραστών ήταν παντρεμένοι και το υπόλοιπο 50% είχε μόνιμη ερωτική σχέση. Από τα παραπάνω πορίσματα τεκμαίρεται πως το πρωταρχικό κίνητρο του εγκλήματος του βιασμού δεν είναι το σαρκικό, καθότι δεν οφείλεται στην έλλειψη ερωτικών σχέσεων.²²²

10) Βιασμός ως αποτέλεσμα της δυσανάλογης εκπροσώπησης των φύλων στην κοινωνία. (Βλ. μέρος Α', υποκεφάλαιο 2.2.) Κατά τον μύθο αυτό ανεξάρτητα από το ποιο από τα δύο φύλα υπερτερεί το έγκλημα του βιασμού μπορεί εξίσου να διαπραχθεί. Αν οι γυναίκες σε μία κοινωνία είναι περισσότερες από τους άνδρες, οι γυναίκες θα αρχίσουν να ντύνονται και να φέρονται προκλητικά προκειμένου να προσελκύσουν ερωτικούς συντρόφους και αυτό θα οδηγήσει στην

²¹⁸ Amir, *Patterns of forcible rape*, 1967, σελ. 132 επ.

²¹⁹ Public Document: *Report of district of Columbia task force of rape*, Rape victimology, κεφ. 18, σελ. 345.

²²⁰ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 198.

²²¹ Μαγγανάς, «Πρόσφατες μεταρρυθμίσεις που αφορούν τα σεξουαλικά εγκλήματα στον Καναδά», 1984, σελ. 561.

²²² Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 198-199.

αύξηση των βιασμών στην κοινωνία αυτή. Από την άλλη σε περίπτωση υπερπληθυσμού των ανδρών εντός μίας κοινωνίας, η απογοήτευση των τελευταίων θα αυξηθεί λόγω ελλείψεως ερωτικής συντροφιάς, γεγονός που θα οδηγήσει στη διάπραξη περισσότερων βιασμών.²²³

11) Η νομιμοποίηση της πορνείας ως τρόπος μείωσης των βιασμών. Κατά Schwendinger και Schwendinger²²⁴, οι μύθοι του λαού υποστηρίζουν πως αν η πορνεία υπάρχει αλλά ελεγχόμενη, αυτό θα επιφέρει μείωση των βιασμών. Πίσω από την κουρτίνα του μύθου αυτού, ενυπάρχει η αντίληψη ότι τα αίτια του βιασμού είναι καθαρά σεξουαλικά. Σύμφωνα με την άποψη αυτή, οι βιασμοί θα μειωθούν αν καταστούν νόμιμες οι σεξουαλικές σχέσεις εμπορευματοποίησης. Ως αποδεικνύεται όμως ο αποχρών λόγος του βιασμού δεν είναι σεξουαλικός, καθότι οι βιαστές δεν αποτελούν συχνά πελάτες οίκων ανοχής.²²⁵

12) Δράστης και θύματα άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα. Σύμφωνα με τον μύθο αυτόν του βιασμού θύτης και θύμα δεν γνωρίζονται εκ των προτέρων και συνεπώς δεν στοιχειοθετείται βιασμός μεταξύ προσώπων γνώριμων μεταξύ των. Στην περίπτωση του κλασικού βιασμού, ο δράστης επιτίθεται εν ριπή οφθαλμού στο θύμα. Από την άλλη όσο πιο αυξημένες είναι οι σχέσεις μεταξύ δράστη-θύματος τόσο μειώνονται οι πιθανότητες διάπραξης βιασμού. Η παραπάνω άποψη οφείλεται στο στερεότυπο πως μόνο με τη θέληση της γυναίκας είναι δυνατή η διάπραξη βιασμού από οικείο σ' αυτήν άτομο. Όσον αφορά όμως τα εγκλήματα κατά του προσώπου, το έγκλημα από έναν άγνωστο δράστη δεν είναι η κυρίαρχη εικόνα που επικρατεί στα πορίσματα των θυματολογικών ερευνών. Οι έρευνες έχουν δείξει πως ως επί το πλείστον βιαστής και θύμα βιασμού ήταν γνωστοί μεταξύ τους πριν τη διάπραξη του εγκλήματος.²²⁶ Ο βιασμός συνήθως διαπράττεται από άτομα που γνωρίζουν το θύμα. Σύμφωνα με τις στατιστικές, μόνο το 31% των βιαστών επιτέθηκε σε άγνωστα θύματα. Στο 47% των περιπτώσεων ο δράστης ήταν φίλος με το θύμα, στο 17% ήταν στενός συνεργάτης και στο υπόλοιπο 3% συγγενής. Το Εθνικό Δίκτυο Βιασμών Κακοποίησης και Εκφοβισμού (Rape, Abuse & Incest National Network- RAINN) βρήκε σε έρευνα του ότι μόνο ο ένας στους τρεις βιαστές ήταν άγνωστος στο θύμα. Τέλος, οι μελέτες έδειξαν πως στις περισσότερες περιπτώσεις υπήρχε κάποια σχέση μεταξύ βιαστή και θύματος.²²⁷

²²³ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 199.

²²⁴ Schwendinger και Schwendinger, *Rape myths: in legal, theoretical, and everyday practice*, Crime and Social Justice, 1974, τομ. 1, σελ. 20

²²⁵ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 199

²²⁶ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 199-200

²²⁷ Stephen T. Holmes και Ronald M. Holmes, *Sex crimes-Patterns and behavior*, 2011, σελ. 223

13) Ο βιασμός είναι ένα έγκλημα που πλήττει τις χαμηλότερα κοινωνικές τάξεις. Κατά την Τσαλίκου²²⁸ η υπερ-εκπροσώπηση των χαμηλών κοινωνικά τάξεων στο έγκλημα του βιασμού είναι προϊόν μυθοπλασίας και οφείλεται καθαρά στο γεγονός πως η εγκληματικότητα των κατώτερων κοινωνικών τάξεων είναι περισσότερο ορατή στην αστυνομία και τα άτομα αυτά εντοπίζονται και συλλαμβάνονται ευκολότερα. Το στερεότυπο του εγκληματία τον θέλει φτωχό, άνεργο, αμόρφωτο και συνήθως νεαρής ηλικίας. Όπως προείπαμε η αχίλλειος πτέρνα των περισσότερων μελετών είναι πως στηρίζουν τα πορίσματα τους αποκλειστικά σε στατιστικές της αστυνομίας ή σε καταδίκες βιαστών. Το ως άνω γεγονός έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτουν λανθασμένες κρίσεις, οι οποίες υποστηρίζουν πως ο βιασμός είναι έγκλημα των χαμηλών κοινωνικών τάξεων.²²⁹ Όπως ορθά επισημαίνουν οι Weis και Borges²³⁰, στις στατιστικές της αστυνομίας δεν υπάρχει μόνο υπερ-εκπροσώπηση των δραστών που ανήκουν στις κατώτερες κοινωνικές τάξεις αλλά και των θυμάτων που ανήκουν σ' αυτές. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα πως οι γυναίκες των χαμηλών οικονομικών τάξεων πέφτουν συχνότερα θύματα βιασμού αλλά πως οι βιασθείσες των τάξεων αυτών αναγκάζονται να ζητήσουν βοήθεια από δημόσια νοσοκομεία, τα οποία έχουν υποχρέωση να προβούν σε ενημέρωση των διωκτικών αρχών, εν συνεχεία δε η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπάγγελτα. Αντίθετα, τα ως άνω περιγραφόμενα περιστατικά δεν συμβαίνουν σε περιπτώσεις θυμάτων που ανήκουν στην καθεστηκυία τάξη, καθώς τα τελευταία δύνανται να ανταπεξέλθουν οικονομικά σε ιδιώτες γυναικολόγους, οι οποίοι με τη σειρά τους κρατούν την θυματοποίηση των πελατών τους μυστική (μετά από παράκλιση των τελευταίων) από τις αστυνομικές αρχές.²³¹

14) Το έγκλημα του βιασμού διαπράττεται σε δημόσιες και ερημικές τοποθεσίες και όχι σε ιδιωτικούς χώρους. Το τυχαίο έγκλημα στο δρόμο δεν είναι ο κανόνας, ο οποίος εμφανίζεται στις θυματολογικές έρευνες, ακόμη και στα μεγάλα αστικά κέντρα. Ο μύθος που θέλει τη διάπραξη του βιασμού σε δημόσια και ερημική τοποθεσία καταρρίφθηκε έπειτα από έρευνα που διεξήχθη από τον Ennis²³² το 1965 σε 10.000 νοικοκυριά των Η.Π.Α., σύμφωνα με την οποία το 40% των σοβαρών επιθέσεων βιασμού διαπράττονται στην οικία του θύματος.

15) Ο μύθος του θερμικού νόμου της εγκληματικότητας στο έγκλημα του βιασμού. Σύμφωνα με τον παραπάνω μύθο οι περισσότεροι βιασμοί λαμβάνουν χώρα κατά τους θερινούς μήνες του χρόνου. Έρευνα όμως κατέληξε στο πόρισμα πως το έγκλημα του βιασμού δεν

²²⁸ Τσαλίκου Φ., *Μυθολογίες βίας και καταστολής*, 1989, σελ. 102-103

²²⁹ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 200

²³⁰ Weis και Borges, *Victimology of rape: The case of the legitimate victim*, Issues of Criminology, Τμ. 8, Τχ. 2, 1973, σελ. 137

²³¹ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 201

²³² Ennis P.H., *Crime, victims, and the police*, Trans-Action, 1967, τευχ. 4 σελ. 38

παρουσιάζει κάποια έξαρση συγκεκριμένη εποχή του χρόνου αλλά υπάρχει καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.²³³

16) Από τον κατάλογο των μύθων του βιασμού δεν δύναται να λείπει ο μύθος που θέλει τους βιασμούς να διαπράττονται τη νύχτα. Το κυρίαρχο στερεότυπο του βιασμού το ορίζει σαν ένα έγκλημα με συγκεκριμένο χρόνο τέλεσης κατά τις βραδινές ώρες. Αντιθέτως όμως ως έχει εμπειρικά αποδειχθεί τα περισσότερα εγκλήματα βιασμού διαπράττονται κατά τη διάρκεια της ημέρας.²³⁴

17) Ο μύθος «όλες οι γυναίκες θέλουν να βιαστούν». Ο μύθος αυτός έχει λάβει μία πιο ρομαντική διάθεση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Τα ρομαντικά βιβλία ξεκινούν με την ιστορία όπου μία γυναίκα αντιστέκεται στον δράστη, μόνο για να ενδώσει παθιασμένα στη συνέχεια. Ίσως είναι αλήθεια πως κάποιες γυναίκες έχουν φαντασιώσεις βιασμού αλλά οι φαντασιώσεις αυτές δεν επικεντρώνονται στην άσκηση πόνου και δύναμης, αλλά στη σκέψη ενός ψηλού, σκοτεινού και όμορφου αγνώστου άνδρα στο πλαίσιο μίας σεξουαλικής επαφής που καμία δεν θα απολάμβανε στην πραγματική ζωή.²³⁵ Ως επί το πλείστον όμως τα περιγραφόμενα ως τώρα όνειρα που αφορούν το βιασμό, θυμίζουν περισσότερο εφιάλτες που εκφράζουν φοβίες και απειλές, παρά ερωτικές φαντασιώσεις. Η φαντασίωση βιασμού δύναται να είναι υπαρκτή μόνο σε γυναίκες που πάσχουν από συμπλέγματα ή έντονα αισθήματα ενοχής.²³⁶

18) Ο μύθος «μόνο μικρές, ελκυστικές γυναίκες και κορίτσια, που φλερτάρουν και φορούν αποκαλυπτικά ρούχα βιάζονται».²³⁷ Ο παραπάνω μύθος συνδέεται με το μύθο «δεν μπορεί να συμβεί σε μένα». Η παραπάνω είναι μία παραπλανητική άποψη που πολλές γυναίκες ασπάζονται. Εξαιτίας του μύθου ότι τα θύματα είναι πάντα νεαρής ηλικίας και ελκυστικά, πολλές γυναίκες θεωρούν πως δεν θα πέσουν θύμα βιασμού καθώς είναι πολύ μεγάλες, πολύ λεπτές, πολύ χοντρές, όχι ελκυστικές κ.λ.π. Ξεχνούν όμως πως ο βιασμός δεν είναι σεξουαλικό έγκλημα αλλά έγκλημα βίας.²³⁸ Οι άνθρωποι όλων των ηλικιών, όλων των τάξεων, πολιτισμών, θρησκειών και φύλων είναι εν δυνάμει θύματα βιασμού. Ο βιασμός αποτελεί πράξη βίας και ελέγχου. Η «ελκυστικότητα» του θύματος έχει ελάχιστη σχέση με αυτό. Δεν υπάρχει δικαιολογία για τη σεξουαλική βία και σε καμία περίπτωση ο βιασμός δεν αποτελεί λάθος του

²³³ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 201

²³⁴ Αυτόθι.

²³⁵ Stephen T. Holmes και Ronal M. Holmes., *Sex crimes-Patterns and behavior*, 2011, σελ. 224.

²³⁶ Δημόπουλος Χ., *Εισαγωγή στη θυματολογία*, 2006, σελ. 12

²³⁷ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> διαθέσιμο την 23^η

Σεπτεμβρίου 2019.

²³⁸ Stephen T. Holmes και Ronal M. Holmes *Sex crimes-Patterns and behavior*, 2011, σελ. 224-225

θύματος. Τα ρούχα που φορούσε το θύμα κατά το βιασμό του είναι κάτι παντελώς άσχετο από αυτό που του συνέβη.²³⁹

19) Ο μύθος «αν δύο άνθρωποι είχαν ερωτική επαφή στο παρελθόν, είναι πάντα εντάξει να έχουν ξανά».²⁴⁰ Εάν ένα άτομο διατηρούσε ερωτική σχέση ή είχε σεξουαλική σχέση με κάποιο πρόσωπο στο παρελθόν, αυτό δε σημαίνει ότι το άτομο αυτό δεν μπορεί να βιάστηκε από αυτό το πρόσωπο στη συνέχεια.²⁴¹ Κατά τον παραπάνω μύθο «αφής στιγμής μια γυναίκα συναινέσει σε γενετήσια σχέση με έναν άνδρα, στη συνέχεια είναι εντελώς απίθανο να αλλάξει γνώμη και να διαφωνήσει με την επιλογή της αυτή». Η κατάρριψη του παραπάνω μύθου στοχεύει στη διεύρυνση του εγκλήματος του βιασμού, ώστε να συμπεριλάβει και το συζυγικό βιασμό και τον βιασμό μεταξύ πρώην συντρόφων.²⁴²

20) Ο μύθος «είναι βιασμός εάν κάποιος εξαναγκάζεται σωματικά με τη βία και έχει σωματικά τραύματα για να το αποδείξει».²⁴³ Μερικές φορές τα θύματα φέρουν εμφανή τραύματα, και άλλες όχι. Υπάρχουν κάποιες περιστάσεις κατά τις οποίες κάποιος δεν έχει την ελευθερία ή την ικανότητα να συναινέσει στη σεξουαλική επαφή. Για παράδειγμα πολλές φορές οι βιαστές μπορεί να χρησιμοποιήσουν όπλα ή απειλές προκειμένου το θύμα να μην προβάλει καμία αντίσταση. Άλλες φορές οι δράστες μπορεί να εκμεταλλευτούν τη μέθη του θύματος. Επιπλέον, πολλά θύματα είναι δυνατό να μην αντιδρούν στη σεξουαλική επίθεση από φόβο ή σοκ.²⁴⁴ Σε κάθε περίπτωση, η σεξουαλική επίθεση άνευ συναινέσεως συνιστά βιασμό. Το γεγονός πως το θύμα δεν έχει εμφανή τραύματα δε σημαίνει πως δε βιάστηκε.²⁴⁵

²³⁹ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> διαθέσιμο την 23^η Σεπτεμβρίου 2019.

²⁴⁰ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> διαθέσιμο την 23^η Σεπτεμβρίου 2019.

²⁴¹ Αυτόθι.

²⁴² **Κρανιδιώτη Μ.,** *Βιασμός* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./Κρανιδιώτη Μ. (επιμ.), *Λεξικό εγκληματολογίας*, 2018, σελ. 158.

²⁴³ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> διαθέσιμο την 23^η Σεπτεμβρίου 2019.

²⁴⁴ Πολλά θύματα κατά τη διάρκεια της επίθεσης, βιώνουν μία κατάσταση προσωρινής παράλυσης, η οποία ονομάζεται «τονική ακινησία». Η «τονική ακινησία» περιγράφει τη κατάσταση ακούσιας παράλυσης, κατά την οποία τα θύματα δεν δύνανται να κουνηθούν και συνεπώς δεν δύνανται να αντισταθούν. Στο ζωικό βασίλειο, αυτή η αντίδραση θεωρείται ως μια εξελικτική προσαρμοστική άμυνα σε μια επίθεση αρπακτικού, όταν όλοι οι άλλοι αμυντικοί μηχανισμοί δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Οι ερευνητές χαρακτηρίζουν τη τονική ακινησία ως αμυντικό μηχανισμό που παρατηρείται σε ανθρώπους και ζώα, όταν αυτά έρθουν σε επαφή με το αρπακτικό (όπως και στην περίπτωση του βιασμού) και δηλώνουν ότι θεωρητικά, θα περίμενε κανείς ότι ο μηχανισμός ενεργοποιείται σε περίπτωση σωματικής επαφής, έντονης ερωτικής διέγερσης και φόβου, όταν δεν υπάρχει δυνατότητα διαφυγής από τη παρούσα κατάσταση και το θύμα αναγκάζεται να την υπομείνει. (Βλ. <https://www.scientificamerican.com/article/sexual-assault-may-trigger-involuntary-paralysis/> , διαθέσιμο την 5^η Σεπτεμβρίου 2019).

²⁴⁵ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> διαθέσιμο την 23^η Σεπτεμβρίου 2019.

21) Ο μύθος «κάποιος που καταναλώνει αλκοόλ ή ναρκωτικές ουσίες δεν πρέπει να παραπονιέται αν καταλήξει να βιασθεί».²⁴⁶ Κατά το νόμο, η συγκατάθεση για σεξουαλική επαφή απαιτεί την ελευθερία και την ικανότητα του ατόμου, ώστε να μπορεί να προβεί σε αυτή την επιλογή. Εάν το άτομο είναι άνευ συνειδήσεως ή ανίκανο προς συγκατάθεση εξαιτίας της κατανάλωσης αλκοόλ ή ναρκωτικών δεν είναι σε θέση να δώσει τη συγκατάθεση του για σεξουαλική επαφή. Στην προκειμένη περίπτωση το 100% της ευθύνης βαρύνει το δράστη.²⁴⁷

22) Ο μύθος «λέει όχι αλλά εννοεί ναι». Ο καθένας έχει το δικαίωμα να πει «όχι» και να αλλάξει γνώμη για τη σεξουαλική επαφή σε οποιοδήποτε στάδιο αυτής. Αν το άλλο πρόσωπο δε σταματήσει διαπράττει το έγκλημα του βιασμού. Κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής επαφής, το κάθε μέρος είναι αναγκαίο να σέβεται την επιθυμία του σεξουαλικού του συντρόφου και να τον πιστεύει όταν του λέει πως δε θέλει.²⁴⁸

23) Ο μύθος «πολλές γυναίκες καταγγέλλουν ψευδώς βιασμό».²⁴⁹ Πολλές φορές οι άνθρωποι λένε ψέματα ότι βιάστηκαν, επειδή μετάνιωσαν για τη σεξουαλική επαφή ή για να τραβήξουν τη προσοχή.²⁵⁰ Αναμφίβολα κάποιες γυναίκες καταγγέλλουν ένα βιασμό που δε συνέβη ποτέ (για εκδίκηση ή κάποιον άλλο λόγο) αλλά είναι εσφαλμένη η πεποίθηση ότι η πλειοψηφία των καταγγελιών βιασμού στην αστυνομία είναι ψευδείς.²⁵¹ Οι ψευδείς καταγγελίες βιασμού είναι ιδιαίτερα σπάνιες. Τα περισσότερα θύματα δεν αναφέρουν το βιασμό τους στην αστυνομία. Ένας λόγος γι' αυτήν τη μη αναφορά τους είναι η ανασφάλεια τους πως δεν θα γίνουν πιστευτά.²⁵² Ιστορικά, συνηθίζεται οι γυναίκες περισσότερο να αποκρύπτουν το βιασμό τους παρά να τον καταγγέλλουν. Αυτό γίνεται με σκοπό να αποφύγουν το «δεύτερο» βιασμό τους μέσω των αδιάκριτων ερωτήσεων του συνηγόρου υπεράσπισης και της αστυνομίας.²⁵³ Χρήζει αναγκαιότητας η αμφισβήτηση του παραπάνω μύθου, ώστε τα θύματα βιασμού να μπορούν να λάβουν την υποστήριξη και τη δικαιοσύνη που χρειάζονται και αξίζουν.²⁵⁴

Εν κατακλείδι, δέον να αναφερθεί πως τα ερευνητικά στοιχεία καταρρίπτουν έναν έναν τους παραπάνω μύθους του βιασμού. Παρόλα αυτά τα συγκεκριμένα στερεότυπα αναπαράγονται συνεχώς στην συνείδηση των περισσότερων κοινωνιών και κάθε φορά με πιο

²⁴⁶ Αυτόθι.

²⁴⁷ Αυτόθι.

²⁴⁸ Αυτόθι.

²⁴⁹ Holmes S. και Ronal Holmes M., ό.π., 2011, σελ. 224 .

²⁵⁰ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> , διαθέσιμο την 23^η Σεπτεμβρίου 2019.

²⁵¹ Holmes S. και Ronal Holmes M., ό.π., 2011, σελ. 224.

²⁵² <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> , διαθέσιμο την 23^η Σεπτεμβρίου 2019.

²⁵³ Holmes S. και Ronal Holmes M., ό.π., 2011, σελ. 224.

²⁵⁴ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/> , διαθέσιμο την 23^η Σεπτεμβρίου 2019.

επικίνδυνο τρόπο, εκκολάπτοντας έτσι την αρνητική αντίληψη της κοινωνίας για το θύμα του βιασμού, η οποία με τη σειρά της αποτελεί θρυαλλίδα της δευτερογενούς θυματοποίησης, που το θύμα υφίσταται.²⁵⁵

2.2. Ψευδείς καταγγελίες βιασμού- Μερικές αλήθειες για ένα μύθο

Την πηγή του παραπάνω μύθου αποτελεί το διαδεδομένο στερεότυπο της γυναίκας που τη θέλει ψεύτρα και υποκρίτρια. Σύμφωνα με τον παραπάνω μύθο οι γυναίκες κάνουν ψευδείς καταγγελίες βιασμού, ακόμα και κατά δραστών αγνώστων προς αυτές. Δυστυχώς, υπόκειται στην διακριτική ευχέρεια των αστυνομικών και του εισαγγελέα να χαρακτηρίζουν τις καταγγελίες αυτές αβάσιμες και ανεπαρκείς και να θέτουν την υπόθεση στον αρχείο, ενώ συγχρόνως καθεύδουν υπό μανδραγόραν για την άποψη του θύματος. Πορίσματα εμπειρικών ερευνών δείχνουν πως το 20% των καταγγελιών βιασμών που φτάνουν στα αστυνομικά τμήματα χαρακτηρίζονται ψευδείς και αβάσιμες.²⁵⁶

Ως ψευδής καταγγελία ορίζεται ένα σκόπιμο ψέμα από ένα υποτιθέμενο θύμα, το οποίο κατηγορεί ένα άνδρα ότι έχει τελέσει βιασμό σε βάρος του, ο οποίος στην πραγματικότητα δεν συνέβη.²⁵⁷ Επιπροσθέτως, πιθανόν να πρόκειται για την αναφορά ενός εγκλήματος που αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας εκ μέρους του θύματος, το οποίο πιστεύει ότι το έγκλημα έχει συμβεί. Τα ποσοστά των ψευδών αυτών καταγγελιών εξαρτώνται από δύο παράγοντες: 1) από τον ορισμό και τα χρησιμοποιηθέντα κριτήρια και 2) από το σε ποιον εναπόκειται η κρίση.²⁵⁸

Σε όλα τα εγκλήματα υπάρχει ένα ποσοστό ψευδών καταγγελιών, το οποίο άλλοτε είναι μικρότερο και άλλοτε μεγαλύτερο. Το μικρότερο ποσοστό παρουσιάζεται στο έγκλημα της κλοπής (3%), ενώ το μεγαλύτερο στο έγκλημα του βιασμού (15%). Στις Η.Π.Α. βρέθηκε πως το 25% των καταγγελιών για βιασμό τιτλοφορούνται ως αβάσιμες και ψευδείς ενώ ένα 20% από το υπόλοιπο σύνολο χαρακτηρίζονται ως αμφίβολες.²⁵⁹

Σύμφωνα με τους άνδρες αστυνομικούς το 18.2 % των υποθέσεων βιασμού είναι ψευδείς. Παρατηρούμε όμως τεράστια απόκλιση των εκτιμήσεων των αστυνομικών από τις αντίστοιχες των κοινωνικών λειτουργών, οι οποίοι κρίνουν πως μόνο το 1% του συνολικού

²⁵⁵ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 201.

²⁵⁶ Τσιγκρής Α., *Λήψη αποφάσεων και ενεργοποίηση των μηχανισμών του ποινικού συστήματος*, 1999, σελ. 147.

²⁵⁷ Katz S. και Mazur M.A., *“Understanding the rape victim: A synthesis of research findings”*, 1979, σελ. 207.

²⁵⁸ Τσιγκρής Α., *Λήψη αποφάσεων και ενεργοποίηση των μηχανισμών του ποινικού συστήματος*, 1999, σελ. 147.

²⁵⁹ Τσιγκρής Α., ό.π., 1999, σελ. 147-148.

αριθμού των υποθέσεων βιασμού είναι πράγματι ψευδείς. Η παραπάνω απόκλιση δημιουργεί εύλογα ερωτήματα, και δη μετά την ανάθεση υποθέσεων βιασμού σε γυναίκες αστυνομικούς στα αστυνομικά τμήματα της Νέας Υόρκης, σύμφωνα με τις οποίες το ποσοστό ψευδών καταγγελιών βιασμού ανέρχεται μόλις στο 2%. Εκ των προαναφερθέντων τεκμαίρεται πως τα ποσοστά ψευδών αναφορών βιασμού στις διωκτικές αρχές δεν διαφέρουν από τα ποσοστά των υπολοίπων εγκλημάτων, αντίθετα διαφέρουν παρασάγγας από τις επίσημες στατιστικές που τους αποδίδονται από την αστυνομία.²⁶⁰

Τα κίνητρα που οδηγούν τα φερόμενα ως θύματα σε ψευδείς καταγγελίες βιασμού οφείλονται κυρίως σε συναισθήματα αντεκδίκησης απέναντι σε κάποιον πρώην σύντροφο, σε αποφυγή τιμωρίας τους από την οικογένεια τους για κάποια σεξουαλική σχέση που διατηρούν, σε δικαιολόγηση εκ μέρους της γυναίκας για κάποια παρεκκλίνουσα συμπεριφορά αυτής, σε χρηματικό εκβιασμό, σε συναισθήματα ενοχής έπειτα από μία σεξουαλική πράξη, σε απότομη και σκληρή μεταχείριση της γυναίκας από τον εραστή της και τέλος σε νευρωτική επιθυμία πρόκλησης της προσοχής. Σύμφωνα με την Greer²⁶¹ τα συνήθη κίνητρα ψευδούς καταγγελίας βιασμού στις αρχές είναι ο λόγος αντεκδίκησης, ο φόβος των συνεπειών για μία παράνομη αλλά εθελούσια σεξουαλική σχέση η οποία απεκαλύφθη και τέλος η ανάγκη διακοπής μίας ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης.

Για παράδειγμα ένα ανήλικο κορίτσι, το οποίο ήρθε σε εθελούσια σεξουαλική επαφή και ανησυχεί για μετάδοση σεξουαλικών νοσημάτων, θα ισχυριστεί στους γονείς του πως έπεσε θύμα βιασμού, προκειμένου να απολαύσει ιατρικής περίθαλψης και εξέτασης και συγχρόνως να μην τιμωρηθεί για την σεξουαλική σχέση την οποία σύναψε. Επιπλέον, πολλές γυναίκες ισχυρίζονται πως έπεσαν θύματα βιασμού σε περίπτωση που καταστούν έγκυες ή κολλήσουν κάποιο αφροδίσιο νόσημα. Κάποιες άλλες, το πράττουν για λόγους εκδίκησης ή εκβιασμού. Επιπροσθέτως, μία συναισθηματικά ταραγμένη γυναίκα είναι δυνατό να προβεί σκόπιμα σε ψευδή καταγγελία βιασμού της, θεωρώντας ότι θα ξεπεράσει τα ψυχολογικά της προβλήματα, καθώς ως έχει παρατηρηθεί οι γυναίκες με τις ψευδείς καταγγελίες βιασμού είναι συνήθως ψυχωτικές, νευρωτικές και παρουσιάζουν συναισθηματικά προβλήματα.²⁶²

Συμπερασματικά, οι περιπτώσεις ψευδών αναφορών στις αρχές για βιασμό είναι γεγονός. Παρόλα αυτά δεν πρέπει να λησμονήσουμε πως ο αριθμός αυτών είναι κατά κόρον μικρότερος από αυτόν που παρουσιάζεται στις επίσημες στατιστικές της αστυνομίας. Τα τρομακτικά υψηλά ποσοστά βιασμών που παρουσιάζονται ως ψευδείς οφείλονται στην δυσκολία απόδειξης που

²⁶⁰ Τσιγκρής Α., ό.π., 1999, σελ. 148-149.

²⁶¹ Greer, *Seduction is a four-letter word, Rape victimology*, 1977, σελ. 380.

²⁶² Τσιγκρής Α., *Λήψη αποφάσεων και ενεργοποίηση των μηχανισμών του ποινικού συστήματος*, 1999, σελ. 151.

υπάρχει στο έγκλημα του βιασμού καθώς συνήθως δεν υπάρχουν αρκετά αποδεικτικά στοιχεία, στην καχυποψία των φορέων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου απέναντι στα θύματα, στα διαδεδομένα στερεότυπα και τους μύθους του βιασμού και στην κοινή αντίληψη πως το έγκλημα του βιασμού είναι απόρροια της γυναικείας προκλητικότητας.²⁶³

ΜΕΡΟΣ Γ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Οι ποινικές όψεις του εγκλήματος του βιασμού

1.1 Το έγκλημα του βιασμού κατά τον Ποινικό Κώδικα

Αιτιολογική έκθεση Ν. 4619/2019: «Ως μέσο τέλεσης του εγκλήματος διατηρείται η σωματική βία, ωστόσο εξειδικεύεται σε σημαντικό βαθμό το περιεχόμενο της απειλής. Για την περιγραφή του εγκλήματος η επιτροπή δεν θεώρησε επαρκή την αναφορά στην απειλή σπουδαίου και άμεσου κινδύνου -αναφορά που δημιούργησε συχνά προβλήματα στην πράξη ως προς το περιεχόμενο των δύο αυτών όρων- αλλά έκρινε αναγκαία τη ρητή αναφορά στον προσδιορισμό των αγαθών που πρόκειται να πληγούν. Για την τέλεση του εγκλήματος είναι, λοιπόν, αναγκαία η απειλή σοβαρού και άμεσου κινδύνου για τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα. Επιπλέον, αντί για την αναφορά στην ασελή πράξη, της οποίας το περιεχόμενο έχει διαχρονικά δημιουργήσει σοβαρά ερμηνευτικά προβλήματα στο κείμενο της νέας διάταξης γίνεται πλέον λόγος για επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης, για το περιεχόμενο της οποίας έγινε ήδη λόγος. Η ποινική κύρωση του βιασμού (κάθειρξη) διατηρείται. Ως διακεκριμένη μορφή του εγκλήματος παραμένει πάντως ο ομαδικός βιασμός που απειλείται με ποινή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών, ενώ στο ίδιο άρθρο έχει ενταχθεί και το εκ του αποτελέσματος έγκλημα του θανατηφόρου βιασμού για το οποίο απειλείται ισόβια κάθειρξη.»²⁶⁴

Στο άρθρο 336 του Ποινικού Κώδικα ως τώρα ισχύει, ορίζεται ότι:

1. Όποιος με σωματική βία ή με απειλή άμεσου και σοβαρού κινδύνου ζωής ή σωματικής ακεραιότητας εξαναγκάζει άλλον σε επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης τιμωρείται με κάθειρξη.

²⁶³ Τσιγκρής Α., ό.π., 1999, σελ. 150-152.

²⁶⁴ Βλ. Αιτιολογική έκθεση Ν.4619/2019.

2. Γενετήσια πράξη είναι η συνουσία και οι ίσης βαρύτητας με αυτήν πράξεις.
3. Αν η γενετήσια πράξη έγινε από δύο ή περισσότερους δράστες που ενεργούσαν από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.
4. Αν κάποια από τις πράξεις των προηγούμενων παραγράφων είχε ως συνέπεια τον θάνατο του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.
5. Όποιος, εκτός από την περίπτωση της παραγράφου 1, επιχειρεί γενετήσια πράξη χωρίς τη συναίνεση του παθόντος, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη.

Από την παραπάνω διάταξη προκύπτει ότι βιασμό αποτελεί ο εξαναγκασμός κάποιου προσώπου (ανεξάρτητα από το φύλο του) σε ακούσια συνουσία ή ανοχή ή επιχείρηση ασελγούς πράξης. Ο βιασμός αποτελεί ένα έγκλημα πολύπρακτο, δεδομένου ότι στοιχειοθετείται από σωματική βία ή απειλή, σπουδαίου και άμεσου κινδύνου και από συνουσία ή άλλη ασελγή πράξη.²⁶⁵ Επιπλέον, ο βιασμός αποτελεί ένα έγκλημα υπαλλακτικά μικτό, δεδομένου ότι οι δύο εκ των τρόπων τελέσεως, δύναται να εναλλαχθούν επάνω στην ίδια μονάδα εννόμου αγαθού.²⁶⁶ Ως γενετήσια πράξη ορίζεται η συνουσία και οι πράξεις με ίση με αυτήν βαρύτητα (εδάφιο 2). Ο εξαναγκασμός συνιστά το ουσιώδες στοιχείο για την στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος. Ο εξαναγκασμός ακυρώνει τη γενετήσια ελευθερία του ατόμου, έχοντας ως σκοπό την εξουδετέρωση της αντίθετης βούλησης του θύματος και την κάμψη της ενδεχόμενης αντίδρασης αυτού.²⁶⁷ Ο εξαναγκασμός του ατόμου πρέπει να έγινε είτε με σωματική βία²⁶⁸ είτε με απειλή σπουδαίου και άμεσου κινδύνου ζωής ή σωματικής υγείας ή και με τους δύο παραπάνω τρόπους. Με τον όρο σωματική βία εννοείται η φυσική δύναμη, η οποία ασκείται από το θύτη προς το θύμα και αναγκάζει το τελευταίο να υποστεί χωρίς τη θέληση του συνουσία ή ανοχή ή επιχείρηση άλλης ασελγούς πράξεως εκ μέρους του δράστη. Για την ύπαρξη συνουσίας απαιτείται η ένωση των γεννητικών οργάνων δύο ατόμων, χωρίς να απαιτείται και εκσπερμάτωση του θύτη εντός του κόλπου της παθούσης. Για την υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος απαιτείται δόλος του δράστη να εξαναγκάσει το θύμα, ενώ γνωρίζει ότι το θύμα δεν συναινεί στη συνουσία. Εκ των παραπάνω προκύπτει ότι το έγκλημα του βιασμού δεν στοιχειοθετείται αν υπήρξε συγκατάθεση του άλλου μέρους για την τέλεση της πράξης.²⁶⁹

²⁶⁵ Παρασκευόπουλος Ν./Φυτράκης Ε., *Αξιόποινες σεξουαλικές πράξεις*, 2011, σελ. 102

²⁶⁶ Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε., *Εγκλήματα κατά προσωπικών αγαθών*, 2016, σελ. 204

²⁶⁷ Παρασκευόπουλος Ν./Φυτράκης Ε., *Αξιόποινες σεξουαλικές πράξεις*, 2011, σελ. 102

²⁶⁸ Απαιτείται να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 13 περ. δ του Ποινικού Κώδικα: «Σωματική βία συνιστά και η περιαγωγή άλλου σε κατάσταση αναισθησίας ή ανικανότητας για αντίσταση με υπνωτικά ή ναρκωτικά ή άλλα ανάλογα μέσα».

²⁶⁹ Καράμπελας Λ., *Οι βιαστές και τα θύματά τους*, 2001, σελ. 53-54.

1.2 Το προστατευόμενο έννομο αγαθό

Μέχρι το 1984, το άρθρο 336 ΠΚ θεμελιώνει τη προστασία των ηθών.²⁷⁰ Μετά το 1984 έπαψαν να είναι τα ήθη που προσβάλλονται από τη διάπραξη του εγκλήματος του βιασμού και αδιαφιλονίκητο αντικείμενο του εγκλήματος αποτέλεσε η γενετήσια ελευθερία.²⁷¹ Ως όριζε η εισηγητική έκθεση του Ν. 1419/1984 «δεν είναι τα ήθη που προσβάλλονται από το σεξουαλικό έγκλημα, αλλά η προσωπική αξιοπρέπεια και ελευθερία στην ειδική έκφραση της που μπορεί να αποδοθεί με τον όρο γενετήσια ελευθερία».²⁷² Ο όρος «γενετήσια ελευθερία» αναφέρεται αποκλειστικώς στην αναπαραγωγική λειτουργία και γι' αυτό κρίνεται σκόπιμο να αντικατασταθεί από τον όρο «σεξουαλική ελευθερία» ή «σεξουαλικός αυτοπροσδιορισμός».²⁷³ Μετά το νόμο 1419/1984 το προστατευόμενο έννομο αγαθό στο έγκλημα του βιασμού αποτελεί η **προσωπική ελευθερία** υπό τη μορφή της **γενετήσιας ελευθερίας** και όχι τα ήθη που είχαν παγιωθεί σε ορισμένο τόπο και χρόνο όπως οριζόταν πριν το Ν. 1419/1984.²⁷⁴ Το έγκλημα του βιασμού αποτελεί το πυρηνικό έγκλημα κατά της σεξουαλικής αυτοδιάθεσης, και συγκεκριμένα της ελευθερίας να μην αναγκάζεται κανείς να έρθει σε σεξουαλική επαφή με τρίτους, παρά τη θέληση του.²⁷⁵ Ο βιασμός προσβάλλει το έννομο αγαθό της γενετήσιας ελευθερίας, ως ειδικότερη έκφραση της προσωπικής ελευθερίας, στην οποία περιλαμβάνεται η ελευθερία του ατόμου να τελεί σεξουαλικές πράξεις με πρόσωπα της επιλογής του και σε τόπο και χρόνο που επιλέγει. Αδιαμφισβήτητα με την πράξη του βιασμού πέρα από το έννομο αγαθό της γενετήσιας ελευθερίας θίγεται και το έννομο αγαθό της **τιμής**.²⁷⁶

1.3 Η ιστορική εξέλιξη του εγκλήματος του βιασμού

Σε παλαιότερες εποχές ο βιασμός θεωρούνταν έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας και συγκεκριμένα κλοπή της σεξουαλικής ιδιοκτησίας του πατέρα ή του συζύγου αφέντη. Σύμφωνα με το νόμο τότε ο βιασμός δεν θεωρούνταν έγκλημα εις βάρος της γυναίκας που τον είχε υποστεί αλλά εναντίον του κυρίου και κατόχου της. Την εποχή εκείνη η γυναίκα αποτελούσε

²⁷⁰ Πανάγος Κ., *Σεξουαλική βία μεταξύ των κρατουμένων-ο κοινωνικός έλεγχος του φαινομένου σε τυπικό και άτυπο επίπεδο*, 2018, σελ. 59.

²⁷¹ Παρασκευόπουλος Ν./ Φυτράκης Ε., *Αξιόποινες σεξουαλικές πράξεις-άρθρα 336-353*, 2011, σελ. 101.

²⁷² Παπαγεωργίου-Γονατά Σ., *Σεξουαλικά εγκλήματα και αντεγκληματική πολιτική* σε Κουράκη Ν., *Αντεγκληματική πολιτική*, σελ. 254-255.

²⁷³ Παρασκευόπουλος Ν., *Ο σεξουαλικός αυτοπροσδιορισμός ως κοινό έννομο αγαθό του ΙΘ' κεφαλαίου του ποινικού κώδικα*, στο Πιτσελά Α., *Εγκληματολογικές αναζητήσεις*, 2010, σελ. 807.

²⁷⁴ Καράμπελας Α., *Οι βιαστές και τα θύματα τους*, 2001, σελ. 55.

²⁷⁵ Παρασκευόπουλος Ν./ Φυτράκης Ε., *Αξιόποινες σεξουαλικές πράξεις-άρθρα 336-353 ΠΚ*, 2011, σελ. 102.

²⁷⁶ Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε., *Εγκλήματα κατά προσωπικών αγαθών*, 2016, σελ. 203.

περιουσιακό στοιχείο του άνδρα και ο βιασμός της οδηγούσε σε μείωση της περιουσίας αυτού. Η ποινή του δράστη ήταν ο λιθοβολισμός ή η καταβολή αποζημιώσεως στον ιδιοκτήτη της βιασθείσας. Με τα χρόνια και μέσα από τη συμβολή γυναικείων οργανώσεων, η γυναίκα έπαψε να θεωρείται ιδιοκτησία του άνδρα. Μετά την αναθεώρηση του ποινικού κώδικα, το 1984 ο βιασμός στη χώρα μας έπαψε να είναι έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας του ιδιοκτήτη της γυναίκας και θεωρήθηκε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας της παθούσας. Η βία όμως σεξουαλική συνουσία εντός γάμου ήταν επιτρεπτή και δεν θεωρούνταν βιασμός. Η γυναίκα κατ' αυτόν τον τρόπο συνεχίζει έμμεσα να θεωρείται ιδιοκτησία του ανδρός της καθώς ο νομοθέτης αναγνώριζε το δικαίωμα του συζύγου να έρθει σε σεξουαλική επαφή με τη σύζυγο του ακόμη και με βίαιο τρόπο. Η μη ποινικοποίηση του βιασμού εντός γάμου κατέλειπε στοιχεία ιδιοκτησίας του άνδρα πάνω στη γυναίκα. Αντίθετα, η ποινικοποίηση του βιασμού εντός γάμου οδήγησε στη συνέχεια στον αποχαρακτηρισμό της συζύγου ως ιδιοκτησίας του συζύγου της.²⁷⁷

Τρία βασικά χαρακτηριστικά του ορισμού και της αποδεικτικής διαδικασίας στο έγκλημα του βιασμού επιβίωσαν μέχρι πριν κάποια χρόνια σε όλο το δυτικό κόσμο. Το πρώτο χαρακτηριστικό αποτελεί στενότητα του ορισμού του βιασμού (αποκλεισμός ατόμων ως θυμάτων). Το δεύτερο ήταν ότι πολλές πράξεις εξαναγκασμού σε συνουσία δεν συνιστούσαν βιασμό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της περίπτωσης αυτής αποτελούσε ο βιασμός από το σύζυγο. Το τρίτο χαρακτηριστικό σχετιζόταν με την αποδεικτική διαδικασία, όπου η παθούσα υποχρεούταν να αποδείξει ότι προέβαλε σθεναρή αντίσταση και να κατοχυρώσει την «αρετή» της. Η αποδεικτική διαδικασία τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν λειτουργούσε και λειτουργεί για το θύμα βιασμού ως μία δεύτερη μορφή θυματοποίησης, ένας εκ νέου διασυρμός της, μία διαδικασία η οποία την αναγκάζει να βιώσει μία δεύτερη τραυματική εμπειρία.²⁷⁸

1.4 Η διαδικασία και τα στάδια λήψεως απόφασης του θύματος για αναφορά του εγκλήματος στην αστυνομία

Η απόφαση του θύματος για καταγγελία του εγκλήματος στην αστυνομία αποτελεί μία σύνθετη και πολύπλοκη διαδικασία. Αποτελείται από διάφορα στάδια και αν σε ένα εξ' αυτών η αλληλουχία διακόπτεται καταλήγει σε μη αναφορά του εγκλήματος στις αστυνομικές αρχές.²⁷⁹

²⁷⁷ Τσιγκρής Α., *Βιασμός: Κάθετες θεωρήσεις και παράλληλοι ορισμοί*, ο.π., 1996, σελ.628 επ.

²⁷⁸ Κρανιδιώτη Μ., *Βιασμός* σε Σπινέλλη Κ./Κουράκης Ν./Κρανιδιώτη Μ., *Λεξικό εγκληματολογίας*, 2018, σελ. 155-156

²⁷⁹ Τσιγκρής Α., *Βιασμός- Το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ.77

Η διαδικασία λήψεως αποφάσεως του θύματος για καταγγελία στην αστυνομία περνά από τρία διαφορετικά στάδια. Των σταδίων αυτών όμως προηγείται ένα ιδιαιτέρως σημαντικό στάδιο, το στάδιο της «αντίληψης του εγκλήματος από το θύμα». Αυτό σημαίνει ότι προτού το θύμα πάρει μία απόφαση θα πρέπει να έχει αντιληφθεί το έγκλημα. Υπάρχουν για παράδειγμα περιπτώσεις που το θύμα δεν είναι σε θέση να γνωρίζει άμεσα το περιστατικό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση διάρρηξης των κατοικιών σε περίοδο απουσίας των θυμάτων από την οικία τους. Σε άλλα όμως εγκλήματα, όπως σε αυτό του βιασμού, το θύμα λαμβάνει άμεση γνώση του εγκλήματος.²⁸⁰

Στο δεύτερο στάδιο το άτομο θα χαρακτηρίσει εαυτόν ως θύμα ενός εγκλήματος. Στο παραπάνω στάδιο το άτομο καλείται να κατανοήσει το συμβάν. Τότε το θύμα έχει την επιλογή να ορίσει το περιστατικό αυτό ως εγκληματική πράξη ή και όχι. Αν η παθούσα/ ο παθών ορίσει το συμβάν ως έγκλημα τότε θα ορίσει και τον εαυτό του ως θύμα του εγκλήματος αυτού. Ο ορισμός εκ του θύματος του συμβάντος ως έγκλημα εξαρτάται από ποικίλους παράγοντες όπως: από τις παραστάσεις του θύματος για το έγκλημα, από την ομοιότητα των παραστάσεων του θύματος και του εγκλήματος, από τις γενικές παραστάσεις του θύματος για τον εγκληματία και τέλος ανάμεσα στην ομοιότητα που υπάρχει όσον αφορά τις παραστάσεις του θύματος και το πραγματικό έγκλημα. Αν η ομοιότητα είναι ελάχιστη τότε το πιθανότερο είναι το περιστατικό να μην χαρακτηριστεί έγκλημα.²⁸¹

1.5 Η δήλωση του θύματος του βιασμού περί σοβαρού ψυχικού τραυματισμού του από τη διεξαγωγή της δίκης

«Ο δράστης του βιασμού, περισσότερο από κάθε άλλον εγκληματία, πιστεύει ότι δεν θα καταμνηυθεί και, τελικά, δεν θα τιμωρηθεί, έστω και αν καταμνηυθεί για την πράξη του αυτή».²⁸²

Την παραπάνω άποψη τους αυτή, οι δράστες του εγκλήματος του βιασμού την στηρίζουν στο θέσφατο ότι η δημοσιοποίηση του βιασμού λειτουργεί σχεδόν πάντα εις βάρος του θύματος, το οποίο «βιάζεται» ξανά μέσα από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω το παθόν πρόσωπο αποπειράται να αποφύγει τον εις βάρος του «εκ νέου βιασμό», κάνοντας χρήση του δικαιώματος του που απορρέει από το άρθρο 344 του Ποινικού Κώδικα, για

²⁸⁰ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ.77-78.

²⁸¹ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ.78.

²⁸² Καράμπελα Λ., *Οι βιαστές και τα θύματα τους*, 2001, σελ. 388.

οριστική παύση της ποινικής δίωξης, με την εκ μέρους του δήλωση περί περαιτέρω ψυχικού τραυματισμού του από τη διεξαγωγή της δίκης.²⁸³

Στο άρθρο 344 ΠΚ καθιερώνεται η αυτεπάγγελτη ποινική δίωξη του εγκλήματος του βιασμού. Στο ίδιο όμως άρθρο καθιερώνεται και η επιλογή του θύματος για οριστική παύση της ποινικής διώξεως, με το λόγο του ενδεχόμενου ψυχικού τραυματισμού του θύματος από τη δημοσιότητα που θα λάβει η ποινική του υπόθεση. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 344 του Ποινικού Κώδικα, ο εισαγγελέας δύναται με αιτιολογημένη διάταξη του, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να απέχει οριστικά από την άσκηση ποινική δίωξη ή αν έχει ασκήσει ήδη δίωξη, να εισαγάγει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο πλημμελειοδικών, το οποίο δύναται να παύσει οριστικά την ποινική δίωξη, λαμβάνοντας υπόψη τη δήλωση του θύματος ή των κατά το άρθρ. 118 ΠΚ προσώπων τα οποία δικαιούνται να υποβάλλουν την έγκληση για λογαριασμό τους, πως η δημοσιότητα που πιθανόν λάβει η υπόθεση από την ποινική δίωξη θα έχει ως απόρροια τον σοβαρό ψυχικό τραυματισμό του θύματος.²⁸⁴ Η ποινική δίωξη του βιασμού εναπόκειται στην βούληση του θύματος, το οποίο δικαιούται να δηλώσει πως δεν επιθυμεί την ποινική δίωξη του βιαστή του. Κατ' αυτόν τον τρόπο ο βιασμός καθίσταται ένα έγκλημα που διώκεται κατ' επίφαση αυτεπαγγέλτως, καθότι η ποινική του δίωξη ή μη εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια του παθόντος προσώπου.²⁸⁵

Η δήλωση του θύματος περί σοβαρού ψυχικού τραυματισμού του από τη διεξαγωγή της δίκης προσιδιάζει με το δικαίωμα της έγκλησης αλλά στην αντίστροφη του όψη, καθώς δικαίωμα να προβούν σε αυτό έχουν τα ίδια πρόσωπα που έχουν και δικαίωμα έγκλησης. Παρόλα αυτά στην περίπτωση του βιασμού, η παύση της ποινικής διώξεως καθίσταται δυνητική και εναπόκειται στην κρίση του Εισαγγελέα, του αρμόδιου Δικαστικού Συμβουλίου ή του Δικαστηρίου σχετικά με τη βαρύτητα του περαιτέρω ψυχικού τραυματισμού στην υπό εξέταση υπόθεση. Πρέπει στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι η δήλωση του θύματος για σοβαρό ψυχικό τραυματισμό του από την διεξαγωγή της δίκης απορρίπτεται όταν το επιτάσσουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος.²⁸⁶ Θέμα μείζονος σημασίας που απασχόλησε τόσο τη θεωρία όσο και τη νομολογία αποτέλεσε το ποια θα πρέπει να είναι τα κριτήρια, τα οποία θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν προκειμένου ο εισαγγελέας ή το δικαστικό συμβούλιο να καταλήξουν στην άποψη ότι υφίσταται πράγματι ψυχικός τραυματισμός. Η δικαστική κρίση θα πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια όπως η μικρή ηλικία του θύματος, η πιθανή μόνιμη

²⁸³ Αυτόθι.

²⁸⁴ Παρασκευόπουλος Ν./ Φυτράκης Ε., *Αξιόποινες σεξουαλικές πράξεις, άρθρα 336-353*, 2011, σελ. 269

²⁸⁵ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-Το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 184-185.

²⁸⁶ Αναγνωστόπουλος Ηλ., «*Η δίωξη του βιασμού δημόσια ή ιδιωτική υπόθεση;*», 1985, σελ. 621.

ερωτική σχέση που έχει συνάψει, η γέννηση τέκνων και γενικά στοιχεία που υποδηλώνουν πως η προσωπική ζωή του θύματος θα υποστεί δυσβάσταχτο πλήγμα από την ποινική διαδικασία.²⁸⁷ Ο νομοθέτης δεν προσδιόρισε επαρκώς τα κριτήρια που θα οριοθετούσαν την έννοια του «σοβαρού ψυχικού τραυματισμού», με αποτέλεσμα να εναπόκειται στη κρίση των λειτουργών της δικαιοσύνης η διαμόρφωση των παραπάνω κριτηρίων. Με αυτόν τον τρόπο βέβαια ελλοχεύει ο κίνδυνος τα κριτήρια που υπεισέρχονται να μην είναι αντικειμενικά και να ταυτίζονται με υποκειμενικές αξιολογήσεις των εφαρμοστών. Έτσι, με τη πάροδο των εχόν διαμορφωθεί και λαμβάνονται υπόψη κριτήρια ουσιαστικής αξιολόγησης της δήλωσης, όπως η βαρύτητα της πράξης, η ήδη επελθούσα δημοσιότητα και οι συνθήκες τέλεσης του εγκλήματος.²⁸⁸

Η υποβολή της δήλωσης αυτής του θύματος εν δυνάμει του άρθρου 344 ΠΚ, δύναται να γίνει από τη στιγμή που το βούλευμα καταστεί αμετάκλητο (πριν δηλαδή τη διεξαγωγή της πρώτης δίκης στο ακροατήριο) έως και το στάδιο του Αρείου Πάγου.²⁸⁹ Παρατηρούμε πως το χρονικό περιθώριο υποβολής της παραπάνω δήλωσης είναι ιδιαίτερος ευρύ. Η δήλωση μπορεί να υποβληθεί και ενεργούσης της δίκης του δευτέρου βαθμού, κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 344 ΠΚ, καθότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έχει κι αυτό την εξουσία να παύσει οριστικά την ποινική δίωξη, ομοίως με το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών.²⁹⁰

Οι λόγοι που ένα θύμα βιασμού μπορεί να προβεί στην παραπάνω δήλωση είναι ποικίλοι. Πολλά θύματα δεν επιθυμούν να προωθηθεί ποινικά η υπόθεση τους εξαιτίας των συναισθημάτων τους (αμηχανία, ντροπή και ενοχή) μετά το τελεσθέν εις βάρος τους έγκλημα. Επιπροσθέτως, η θέληση του αυτή για μη συνέχιση της ποινικής δίωξης πιθανόν να οφείλεται στα συναισθήματα που τρέφουν για τον βιαστή τους, συναισθήματα όπως ο φόβος, το μίσος και ο οίκτος. Επιπλέον, συχνά παρατηρείται πως πολλά εκ των θυμάτων προβαίνουν στην αντίδραση αυτή προκειμένου να μην προκαλέσουν αναστάτωση στους οικείους τους (σύζυγο, γονείς, εραστή, τέκνα).²⁹¹ Τέλος, όπως επισημάνθηκε από τον MacDonald²⁹², κατά την έρευνα που ο ίδιος διεξήγαγε, τα θύματα συνήθως αποσύρουν τη καταγγελία τους προκειμένου να μην τραυματισθούν περαιτέρω ψυχικά με τις εμφανίσεις τους κατά την ακροαματική διαδικασία. Επιπλέον υποστήριξε πως κάποια θύματα αποσύρουν την καταγγελία για το βιασμό τους ύστερα

²⁸⁷ **Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε.**, *Εγκλήματα κατά προσωπικών αγαθών*, 2016, σελ. 270

²⁸⁸ **Σαρέλη Αγ.**, «*Η έννοια του σοβαρού ψυχικού τραυματισμού κατά το άρθρο 344 ΠΚ*», 1997, Υπερ., σελ. 954-955.

²⁸⁹ **Αναγνωστόπουλος Ηλ.**, «*Ο χρόνος υποβολής της δηλώσεως ψυχικού τραυματισμού κατ' άρθρο 344 Π.Κ.*», σε *Ποινικά Χρονικά*, 1986, σελ. 622-624.

²⁹⁰ **Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε.**, «*Ο χρόνος υποβολής της δηλώσεως ψυχικού τραυματισμού κατ' άρθρον 344 ΠΚ*», σε Υπεράσπιση, 1991, σελ. 743 επ.

²⁹¹ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-Το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 185.

²⁹² **Mac Donald, J.M.**, *Rape offenders and their victims*, Springfield, III: Thomas, 1971

από πιέσεις (κάποιες φορές και τις απειλές) που δέχονται από το θύτη και την οικογένεια αυτού.²⁹³

ΜΕΡΟΣ Δ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ερευνητικές προσεγγίσεις του εγκλήματος του βιασμού

1.1. Αξιολόγηση των ρυθμίσεων Ν. 1419/1984 για το βιασμό (Μαρία Κρανιδιώτη)

Η Μαρία Κρανιδιώτη προέβη στην παραπάνω έρευνα με αφορμή την αλλαγή των ρυθμίσεων του ν. 1419/84 που αφορούσαν το συζυγικό βιασμό. Η εκπόνηση της μελέτης αυτής έγινε με αφορμή τα εξής ερωτήματα: «Σε ποια, ή σε τι είδους δεδομένα βασίστηκε ο νεότερος νόμος; Και αντίστροφα: Σε ποια, ή σε τι είδους τεκμηρίωση βασίστηκαν οι πολέμιοι του;»²⁹⁴ Με τον ν. 1419/1984 διευρύνθηκε ο ορισμός του βιασμού και το έγκλημα μετετράπη από κατ' έγκληση σε αυτεπαγγέλτως διωκόμενο. Παρά το γεγονός όμως ότι ο βιασμός πλέον αποτελεί θεωρητικά αυτεπάγγελτο έγκλημα οι προβλέψεις λένε πως θα συνεχίσει να διώκεται κατ' έγκληση στη πράξη. Κατά καιρούς εμπειρικές έρευνες έχουν αναδείξει με πλείστα δεδομένα, το μεγάλο σκοτεινό αριθμό του βιασμού και τα στερεότυπα που επικρατούν για τα θύματα αυτού.²⁹⁵ Τα τεκμηριωμένα όμως δεδομένα απέναντι στις προκαταλήψεις για τα θύματα αφορούν τα πρώτα στάδια του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης (καταγγελίες θυμάτων βιασμού και αστυνομικές αρχές). Αντίθετα, τα ερευνητικά συμπεράσματα σε μεταγενέστερα στάδια είναι αντιφατικά. Από ορισμένες όμως έρευνες προκύπτει πως το θύμα πολλές φορές υποβάλλεται σε εξευτελιστικές ερωτήσεις εντός της δικαστικής αιθούσης.²⁹⁶

Το έγκλημα του βιασμού αποτελεί μία ιδιάζουσα περίπτωση όσον αφορά τα ζητήματα απόδειξης. Δεν είναι λίγες οι φορές που οι δικαστές οδηγούνται στην αναγκαιότητα χρήσης αποδεικτικών μέσων που επικεντρώνονται στο θύμα. Το βάρος απόδειξης τις περισσότερες φορές μετατίθεται στην παθούσα. Είναι πιθανόν να υπάρχουν κάποιοι μάρτυρες, δύσκολα όμως θα είναι αυτόπτες. Δυσκολία αντιμετωπίζεται στην περισυλλογή αποδεικτικών μέσων από τον

²⁹³ Τσιγκρής Α., *Βιασμός-Το αθέατο έγκλημα*, 1996, σελ. 185-186

²⁹⁴ Κρανιδιώτη Μ., *Προς μια αξιολόγηση των ρυθμίσεων του Ν.1419/1984 για το βιασμό*, 1995, σελ.24.

²⁹⁵ Αυτόθι.

²⁹⁶ Στο έγκλημα του βιασμού κατ' εξαίρεση δεν δημιουργούνται μόνο τυπολογίες δραστών, αλλά και θυμάτων. Οι δικαστές κρίνοντας την πιθανή αξιοπιστία του θύματος κάνουν τον εξής διαχωρισμό: «αυθεντικό θύμα», «περίπτωση συνουσίας με συναίνεση» και «εκδικητικό θηλυκό». Οι παραπάνω απόψεις παραβλέπουν αλήθειες που έχουν επιβεβαιωθεί ιστορικά όπως ότι οι βιασθείσες ως επί το πλείστον αποκρύπτουν το βιασμό τους παρά τον καταγγέλλουν. (Βλ.Κρανιδιώτη Μ., ο.π.,).

τόπο του εγκλήματος (αυτοψία) σε αντίθεση με το επίκεντρο και αντικείμενο του βιασμού, ήτοι το γυναικείο σώμα (ιατροδικαστική εξέταση).²⁹⁷ Δικαίως, καταλήγει κανείς στο συμπέρασμα πως τα αποδεικτικά μέσα που συμβάλουν στη δικαστική κρίση είναι συνήθως ελλιπή. Επιπλέον, τις περισσότερες φορές τα θύματα δεν συνεργάζονται με τους εφαρμοστές του νόμου. Η παθούσα προκειμένου να αποφύγει τη δευτερογενή θυματοποίηση της είναι δυνατό να αποκρύψει και τη πρωτογενή θυματοποίηση που έχει υποστεί και να μην καταγγείλει το εις βάρος της αδίκημα στην αστυνομία. «Αν είχε καταγγείλει το έγκλημα, θα γινόταν πιστευτή από την αστυνομία;», «Θα ήθελε να υποστεί την εξευτελιστική γραφειοκρατική διαδικασία της ιατροδικαστικής εξέτασης;», «Να ακούσει τους ισχυρισμούς της υπεράσπισης σχετικά με το γενετήσιο παρελθόν της».²⁹⁸

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του ν. 1419/84, ratio του νομοθέτη δεν αποτέλεσε η αυστηρότερη ποινική μεταχείριση του δράστη του βιασμού, αλλά η μείωση των προκαταλήψεων για τα θύματα.²⁹⁹ Ως είναι ευρέως γνωστό το έγκλημα του βιασμού περιβάλλεται από μύθους και στερεότυπα, ενώ πολλές φορές τεκμηριώνεται από εντελώς αναξιόπιστες πηγές και δεδομένα. Με αφορμή την μη καθολική αποδοχή παραδοχών και διαδεδομένων μύθων που αφορούν το έγκλημα του βιασμού έγινε επιλογή κάποιων δεδομένων. Σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα το ποσοστό των έγγαμων δραστών είναι αξιοσημείωτο, ήτοι 22,2%, το ποσοστό των δραστών που ενήργησαν από κοινού είναι εξίσου σημαντικό, ήτοι 22,3%. Μικρά νούμερα σημειώνονται στο ποσοστό των δραστών που ενήργησαν με σκοπό τον πλουτισμό (κλοπές, ληστείες), ήτοι 7,7%. Τα παραπάνω δεδομένα καταρρίπτουν «δαρβινικές παραδοχές» που συνδέονται με το βιασμό και αφορούν τα κίνητρα του δράστη (ανεξέλεγκτες ορμές, σεξουαλική αποστέρηση). Παράλληλα, όμως στην παραπάνω έρευνα αποδυναμώνονται και οι φεμινιστικές παραδοχές που αφορούν τη «γενετήσια αξία» του θύματος και την κοινωνική ανισότητα ανάμεσα στο δράστη και το θύμα, καθότι η πλειοψηφία των θυμάτων βρισκόταν υπό την προστασία του πατέρα ή του συζύγου, ήτοι 67,1% και δράστης και παθούσα στις πλείονες των περιπτώσεων είχαν το ίδιο κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο (89,5%). Επιπλέον, άξιο αναφοράς είναι πως ο μύθος του «αγνώστου δράστη» καταρρίπτεται ολοκληρωτικά στην εν λόγω έρευνα, καθότι στις περισσότερες περιπτώσεις ο κατηγορούμενος ήταν γνωστός με το θύμα (69,8%). Όμως, όπως παρατηρήθηκε ως επί το πλείστον πρόκειται για βραχυχρόνιες γνωριμίες (33,3%) και σε σπάνιες περιπτώσεις πρόκειται συγγενείς(5,8%) ή στενούς φίλους(5,8%). Ιδιαίτερος όμως σημαντικό πόρισμα της παραπάνω έρευνας είναι πως το ποσοστό των ερωτικών δεσμών συνδέεται άμεσα

²⁹⁷ Κρανιδιώτη Μ., *ο.π.*, 1995, σελ. 27-28.

²⁹⁸ Κρανιδιώτη Μ., *ό.π.* 1995., σελ. 28.

²⁹⁹ Κρανιδιώτη Μ., *ό.π.*, 1995, σελ. 29-30.

με την απαλλαγή των δραστών (απαλλαγή στο 46,2%)³⁰⁰. Όπως προκύπτει από την παραπάνω έρευνα οι κατηγορούμενοι είναι συνήθως νεαροί, μέχρι 30 ετών στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, ήτοι 73,4%. Επιπλέον, οι περισσότεροι εξ αυτών είναι άνεργοι, χειρώνακτες και άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τα οποία κατοικούν σε υποβαθμισμένες περιοχές, σε ποσοστό 77,1%. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι εκ των βιαστών είναι συνήθως νεαρής ηλικίας, όπως παρατηρήθηκε στην παραπάνω έρευνα, από τον κατάλογο των δραστών δεν εκλείπουν και οι δράστες μεγαλύτερης ηλικίας, οι οποίοι είναι συνήθως ψυχοπαθείς ή παιδόφιλοι.³⁰¹

Σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα στο στάδιο των δικαστικών συμβουλίων, οι αποφάσεις λαμβάνονται κυρίως βάσει του αποδεικτικού υλικού και οι προκαταλήψεις των δικαστών για τα θύματα παίζουν λιγότερο καθοριστικό ρόλο από τις υπάρχουσες ενδείξεις ενοχής και τη σοβαρότητα του εγκλήματος. Παρατηρήθηκε όμως πως μεγάλος αριθμός των θυμάτων ήταν αλλοδαπές, τουρίστριες για τις οποίες βάσει της έρευνας υπήρξαν ενδείξεις προκατάληψης εκ μέρους των εφαρμοστών του δικαίου. Επιπλέον, παρατηρήθηκε πως προκαταλήψεις σχετικά με το προηγούμενο γενετήσιο παρελθόν της παθούσας εξακολούθησαν να παίζουν κάποιο ρόλο. Επιπροσθέτως, αξιοσημείωτη είναι η παρατήρηση πως η προστασία από το σύζυγο ή τον πατέρα δεν διαδραμάτισε κανένα ρόλο ως προς τις αποφάσεις του δικαστηρίου, αντίθετα μάλιστα παρατηρήθηκαν πολλές απαλλαγές των κατηγορουμένων σε αυτές τις περιπτώσεις. Συνεπώς, από την παραπάνω έρευνα δεν προέκυψε ανεπιφύλακτα το συμπέρασμα πως αυξήθηκαν οι προκαταλήψεις για τα θύματα.³⁰² Αινιγματικές σύμφωνα με την έρευνα παρέμειναν παραμένουν οι έννοιες της αντίστασης του θύματος και της σχέσης του με το δράστη (η ύπαρξη προηγούμενης ερωτικής σχέσης δράστη-θύματος μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα ειδικά αν πρόκειται για μία πρόσφατη σχέση). Τέλος, σύμφωνα με την Κρανιδιώτη Μ.³⁰³, η σθεναρή αντίσταση της παθούσας ως μέσο απόδειξης αποτελεί αδικαιολόγητη πρακτική, καθώς μετατοπίζει το βάρος απόδειξης σε ένα μόνο μάρτυρα και παράλληλα ο ποινικός νομοθέτης για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος του βιασμού αξιώνει μόνο «εξαναγκασμό» του θύματος και όχι «έλλειψη συναινέσεως» αυτού.

³⁰⁰ Κρανιδιώτη Μ.,ό.π., 1995, σελ. 40-42.

³⁰¹ Κρανιδιώτη Μ., ό.π., 1995 σελ. 42.

³⁰² Κρανιδιώτη Μ., ό.π.,1995, 44-46.

³⁰³ Κρανιδιώτη Μ., ο.π., 1995, σελ. 47-48.

1.2 Μία ανάλυση του λόγου των δικαστηρίων περί αποφάσεων βιασμού (Κυριακή Χαραλάμπους)

Η παραπάνω μελέτη χρησιμοποίησε τη θεωρία των επιδόσεων για να αναλύσει τη δικαστική δυσχέρεια της βίας λόγω φύλου σε αποφάσεις δικαστηρίων για το έγκλημα του βιασμού. Η υπόθεση της Benedict επανεξετάζεται στην παραπάνω φεμινιστική έρευνα που έγινε σε αποφάσεις Κυπριακών Δικαστηρίων για το βιασμό. Το δείγμα περιελάμβανε οκτώ τυχαίες υποθέσεις βιασμού από το 1960. Η επικέντρωση σε υποθέσεις βιασμού βασίστηκε στην άποψη ότι τα σεξουαλικά εγκλήματα έχουν μία μοναδική ικανότητα να αναπαριστούν τις απόψεις που σχετίζονται με το φύλο. Η έρευνα αυτή επικεντρώθηκε στην ερμηνεία των μύθων του βιασμού (δημιουργία διάκρισης μεταξύ ελαφριάς και σοβαρής κλιμάκωσης του θύματος του βιασμού και μία τάση κλιμάκωσης ενοχής των θηλυκών θυμάτων του βιασμού “guiltiness”). Στην έρευνα υποστηρίζεται ότι το έγκλημα του βιασμού θα πρέπει να γίνει κατανοητό σαν ένα έγκλημα βίας, καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και απάνθρωπης μεταχείρισης και πως η ευθύνη για το έγκλημα θα πρέπει πάντοτε να αποδίδεται στον θύτη και ποτέ στο θύμα. Η γλώσσα που χρησιμοποιείται στις δικαστικές αποφάσεις θα πρέπει να είναι πιο προσεκτική σχετικά με τα πρότυπα φύλου και πιο μετρημένη όσον αφορά τη χρήση όρων όπως σεξουαλική επαφή, συγκατάθεση, βία, άρνηση, αντίσταση, αθωότητα και ενοχή, κύριες έννοιες που διαπραγματεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, την αξιοπρέπεια και την ανθρώπινη φύση των γυναικών σαν σεξουαλικών υποκειμένων.³⁰⁴

Η μελέτη αυτή προσπάθησε να διερευνήσει το πώς οι αντιλήψεις σχετικά με το φύλο επεμβαίνουν στις αποφάσεις των κυπριακών δικαστηρίων. Το πώς δηλαδή, οι παραπάνω αντιλήψεις επιδρούν στην δημιουργία κοινωνικών στάσεων και γνώμων για το έγκλημα του βιασμού και περαιτέρω στο πως η χρήση της γλώσσας που χρησιμοποιείται επηρεάζει τις αποφάσεις αυτές.³⁰⁵

1.2.1 Μύθοι του βιασμού και επιλογή αποφάσεων

Η Helen Benedict, το 1992, αναγνώρισε 10 μύθους σχετικά με το έγκλημα του βιασμού και τον τρόπο που η κοινωνία σκέφτεται σχετικά με το βιασμό και τα θύματα του. Η Benedict επεσήμανε ότι οι παραπάνω μύθοι δημιουργούν δύο κατηγορίες θυμάτων: τη «παρθένα» (“virgin”) ή το αθώο θύμα (innocent victim) και τη «ξελογιάστρα» (“vamp”) ή το ένοχο θύμα (guilty victim). Προς ενίσχυση της θεωρίας της εξέτασε διάφορες δημοσιεύσεις περί βιασμού στον τύπο, στις οποίες χρησιμοποίησε τους μύθους του βιασμού για να δείξει το πως οι

³⁰⁴ Κυριακή Χαραλάμπους, «The judicial performativity of rape myths: a discourse analysis of rape court decisions», σελ. 135 επ., διαθέσιμο στη www.ucy.ac.cy.

³⁰⁵ Αυτόθι.

τελευταίοι συμμετέχουν στον τρόπο με τον οποίο ο τύπος θα καλύψει τη υπόθεση και στο πως ο τύπος αναφέρεται στο θύμα και το δράστη.³⁰⁶

Στην έρευνα της σε αποφάσεις κυπριακών δικαστηρίων για το έγκλημα του βιασμού η Κυριακή Χαραλάμπους επανεξέτασε την υπόθεση Benedict. Το δείγμα περιελάμβανε τυχαία επιλεγμένες δικαστικές αποφάσεις βιασμού από το έτος 1960 και συμπεριελάμβανε υποθέσεις από διαφορετικές δεκαετίες. Οι αποφάσεις ήταν ως επί το πλείστον αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι παραπάνω αποφάσεις επιλέχθηκαν από τη σελίδα του Δικηγορικού Συλλόγου της Κύπρου με το όνομα CyLawby και με τη χρήση του λήμματος «βιασμός». Οι υποθέσεις στην παραπάνω έρευνα παρουσιάστηκαν με χρονολογική σειρά από το έτος 1960 μέχρι και το έτος 2014. Η έρευνα βασίστηκε στην άποψη ότι τα σεξουαλικά εγκλήματα έχουν μία μοναδική ικανότητα να αναπαριστούν απόψεις για το φύλο. Η έρευνα επικεντρώθηκε στις επιδράσεις της γλώσσας στους μύθους του βιασμού και στο πως οι τελευταίες επιδρούν στις δικαστικές αποφάσεις.³⁰⁷

1.2.2 Ανάλυση αποφάσεων

- **Aristotelis C. Loizaw v. The republic (1969)**

“It is a very serious case, with very serious consequences on the appellant, on the complainant, on the investigating authorities, and generally, on the community as a whole; and we feel that in the circumstances justice must be expedited”.

Στην παραπάνω υπόθεση το Ανώτατο Δικαστήριο εξέτασε τις συνέπειες της υπόθεσης στον εφεσείων. Επιπροσθέτως, παρατηρήθηκε ο μύθος “women cry rape for revenge” («οι γυναίκες καταγγέλλουν το βιασμό για εκδίκηση») ή αλλιώς οι γυναίκες λένε ψέματα ότι βιάστηκαν. Τις περισσότερες φορές το δικαστήριο στις υποθέσεις βιασμού απαιτεί περαιτέρω απόδειξη κάτι που δε συμβαίνει με όλα τα εγκλήματα. Η αντίληψη ότι οι γυναίκες τείνουν να λένε ψέματα για το βιασμό τους καθιστά δυσχερέστερη τη θέση του θύματος. Παρατήθηκε έτσι μια αντιστροφή του ρόλου “victim” (θύμα) σε “victimizer” (απατεών) εναντίον της παθούσας.³⁰⁸

- **Andreas S. Lemonas v. the Republic (1986)**

“It was an abhorrent crime against a helpless woman for the sole purpose of satisfying one’s lust and sexual desire. Our society does not tolerate this kind of conduct and the Courts should indorse the distaste with which people view it”.

Πρόκειται για μία υπόθεση «αθώου θύματος» και «αβοήθητης γυναίκας», που κέρδισε τη συμπάθεια του δικαστηρίου. Αυτό έγινε αντιληπτό όχι μόνο από τη γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε από το δικαστήριο αλλά και από την καταδίκη του θύτη σε ισόβια. Ο βιαστής

³⁰⁶ Αυτόθι.

³⁰⁷ Αυτόθι.

³⁰⁸ Αυτόθι.

ήταν παντελώς άγνωστος στο θύμα και εισήλθε στο σπίτι της με σκοπό να τη βιάσει. Όταν εκείνη αντιστάθηκε αυτός τη σκότωσε. Η γυναίκα σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε να κατηγορηθεί ότι προκάλεσε αυτό που της συνέβη.³⁰⁹

- **Andreas N. Onisiforou v. the Police (1987)**

“In order to show that it was really dangerous to rely on the evidence of the complainant it is, we think, sufficient to point out that in her evidence she relates conversations with the appellant even though it is indisputable that the appellant does not understand Spanish and the complainant speaks only Spanish and yet, according to her evidence they were conversing with each other; and what they were saying allegedly to each other is, in this case, most material as regards the version of the appellant that whatever took place between him and the complainant was with her consent.

Στην παραπάνω υπόθεση το Ανώτατο Δικαστήριο χαρακτήρισε το θύμα σαν μία «καλλιτέχνη καμπαρέ από την Κολομβία» (“cabaret artiste from Colombia”). Αυτός ο στιγματισμός οδήγησε στο να χρησιμοποιηθούν εξ αρχής πολλοί μύθοι του βιασμού εναντίον της όπως: rape is just sex (ο βιασμός είναι απλά σεξ), only “loose” women get raped (μόνο οι «χαμένες» γυναίκες βιάζονται, women provoke rape (οι γυναίκες προκαλούν το βιασμό) κλπ. Με τις παραπάνω αιτιολογίες, μεταξύ άλλων, το Ανώτατο Δικαστήριο αθώωσε τον κατηγορούμενο και ακύρωσε την ποινή φυλάκισης που είχε αποδοθεί στον κατηγορούμενο κατά τον πρώτο βαθμό. Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι το πρωτόδικο δικαστήριο είχε επιβάλει μόνο την ποινή των 15 μηνών στον κατηγορούμενο. Εξίσου άξιο αναφοράς είναι πως ο Ποινικός Κώδικας της Κύπρου στο άρθρο 145 ορίζει ότι η ποινή για το έγκλημα του βιασμού είναι ισόβια. Αυτή η θεωρητική πρόβλεψη δείχνει τη σοβαρότητα του εγκλήματος και την πρόθεση του νομοθέτη να την αντιμετωπίσει με την όσο το δυνατόν υψηλότερη ποινή. Το άρθρο όμως 29 δίνει τη δυνατότητα στο δικαστήριο να την αντιμετωπίσει με μικρότερη ποινή, αφού λάβει υπόψη του τις περιστάσεις της υπόθεσης. Δυστυχώς, στις περισσότερες περιπτώσεις οι παραπάνω συνθήκες συνδέονται με την ηθική αποτίμηση του θύματος.³¹⁰

- **Ioannis G. Sofocleous v. the Republic (1998)**

“The appellant and Pitsiakkos got out of the car, took off their clothes and removed the complainant’s clothes who are crying and begging them not to do it, but Pitsiakkos slapped her and threatened her that he was going to punch her. They made love to her at the back seat of the car, first Pitsiakkos and then τότε he appellant.”

“.... The behavior of the complainant caused the good faith impression that she was willing to have intercourse with them”.

³⁰⁹ Αυτόθι.

³¹⁰ Αυτόθι.

Στην παραπάνω υπόθεση το θύμα στιγματίστηκε από το δικαστήριο σαν μία «καλλιτέχνης καμπαρέ από τις Φιλιππίνες» (“cabaret artiste from the Philippines”) όπως και στην προηγούμενη περίπτωση που αναφέραμε. Η ταμπέλα «ένοχη» (“guilty”) τέθηκε και πάλι στην παθούσα και αυτό επηρέασε τον τρόπο που το δικαστήριο αντιμετώπισε το έγκλημα και το θύμα. Η παραπάνω υπόθεση είναι μία ιδιαιτέρως σοβαρή υπόθεση καθώς μία γυναίκα βιάστηκε επανειλημμένα από δύο άντρες και η ετυμηγορία του δικαστηρίου έκρινε ότι αυτό ήταν μία πράξη αγάπης χρησιμοποιώντας την φράση “they made love to her” («έκαναν έρωτα μαζί της»). Το «όχι» του θύματος μετετράπη σε υποθετική έμμεση συγκατάθεση. Εκείνη έκλαιγε και τους ικέτευε να μη το κάνουν αλλά το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το θύμα τους έδωσε την εντύπωση ότι ήθελε να την βιάσουν. Η ποινή που τελικά επιβλήθηκε στους κατηγορούμενους ήταν αυτή των πέντε ετών.³¹¹

- **Andreas S. Yiagkou v. the Republic (1999)**

“His behavior left obvious unfavourable consequences to the complainants. The mother is constantly monitored by a psychiatrist and feels that her life is over. The minor suffers from irritability with transient bursts of anger and a feeling of suspicion and mistrust to third persons. Rape left her an indelible black mark in her psychic world which can hardly be eliminated. The mother, apart from her abuse, rape and humiliation by the appellant, was obliged to listen to her young daughter while she was being raped and suffering without being able to help her. The minor, who was under the control of the appellant for four hours, suffered the humiliation of the violent loss of her virginity.... There was repeated rape of two different women, and even more mothers and daughters.”

Στην παραπάνω υπόθεση τα θύματα ήταν μητέρα και κόρη. Βρίσκονταν στο αυτοκίνητο τους όταν ξαφνικά ένας άγνωστος άνδρας τις σταμάτησε και τις απείλησε ώστε να βγουν έξω από το αυτοκίνητο. Στη συνέχεια τις μετακίνησε σε μία απόμερη περιοχή όπου τις βίασε. Η παραπάνω υπόθεση αποτελεί μία από τις πιο φρικιαστικές ιστορίες για κάποιον που τη διαβάσει πόσο μάλλον για τα ίδια τα θύματα. Τα παραπάνω θύματα ανήκουν στην κατηγορία των «αθώων θυμάτων» και το δικαστήριο βασίστηκε ολοκληρωτικά στην δική τους μαρτυρία, χωρίς να υπάρχουν άλλα αποδεικτικά στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο δεν εξέτασε μόνο το γεγονός του βιασμού αλλά και το αντίκτυπο που αυτός θα είχε στην μετέπειτα ζωή των θυμάτων. Τα θύματα είχαν υποφέρει και θα συνέχιζαν να υποφέρουν και για το λόγο αυτό άξιζαν τη συμπάθεια του δικαστηρίου. Στον πρώτο βαθμό το δικαστήριο επέβαλε στον κατηγορούμενο ποινή είκοσι ετών καθώς αυτός δήλωσε ότι δεν είναι ένοχος και εξέτασε τα

³¹¹ Αυτόθι.

θύματα ως μάρτυρες. Η παραπάνω ποινή έγινε δεκτή από το Ανώτατο Δικαστήριο με την αιτιολογία ότι ήταν μεν αυστηρή όχι όμως υπερβολική.³¹²

- ***The Republic v. Michalis Ouple (2011)***

“...The acts of the accused cause outrage. He entered the private place of a young girl...while she was alone and helpless at home and forced her to proceed to the unlawful acts on her own bed. We cannot overlook how the complainant must have felt; while she was alone in her house she initially realized an unknown man with covered face who was holding a knife and proceeded to approach her. Suffering and fear will follow her forever. And the fear was reasonable not only because the accused was a man with a stronger physique, but because he was holding a knife and threatening her with it.”

Στην παραπάνω υπόθεση, όπως και στην προηγούμενη, το θύμα χαρακτηρίστηκε «αθώο θύμα», ένα νέο και αβοήθητο κορίτσι που αξίζει τη συμπάθεια του δικαστηρίου. Το δικαστήριο στην απόφαση αναφέρθηκε στον φόβο και στην ταλαιπωρία που υπέστη το θύμα, καθώς και στην ανάμνηση του φόβου αυτού που θα την ακολουθεί για το υπόλοιπο της ζωής της. Η ποινή που επιβλήθηκε στον θύτη στην περίπτωση αυτή ήταν οκτώ έτη, καθώς ο κατηγορούμενος ομολόγησε την ενοχή του και το θύμα δε αναγκάστηκε να καταθέσει σαν μάρτυρας.³¹³

- ***Scott G. Brierley v. the Police (2012)***

“The court rightly found that the complainant was sincere, because among other things she mentioned some events that were negative for her. Among other things that she said in her testimony, the Supreme Court identifies the fact that she had completed sexual intercourse with the appellant during their short previous relationship between October-November 2009.”

Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο ασχολήθηκε εκτενώς με ζητήματα συναίνεσης και αντίστασης. Ο ιατροδικαστής δήλωσε ενώπιον του δικαστηρίου ότι όταν το θύμα δεν προβάλλει καμία αντίσταση τότε δεν δημιουργούνται τραυματισμοί στο σώμα. Το πρόβλημα όμως σε πολλές υποθέσεις είναι ότι όταν το σώμα δεν προβάλλει καμία αντίσταση συχνά συνδέεται με συναίνεση. Όταν για παράδειγμα το θύμα δεν έχει τραυματιστεί, αυτό σημαίνει ότι δε προέβαλε καμία αντίσταση και στη συνέχεια αυτό ερμηνεύεται ως συγκατάθεση στην πράξη. Το δικαστήριο επέβαλε στον κατηγορούμενο μόνο την ποινή των 2, 5 ετών διότι σύμφωνα με την ετυμολογία του η παθούσα διατηρούσε σχέση με το θύτη, δέχθηκε να πάει βόλτα με το αυτοκίνητο του και κατά δήλωση της δέχθηκε κάποια φιλία πριν τον βιασμό. Άλλη μία υπόθεση στην οποία αποδεικνύεται περίτρανα το ότι η ηθική αποτίμηση του θύματος του βιασμού

³¹² Αυτόθι.

³¹³ Αυτόθι.

καθορίζει την απόφαση του δικαστηρίου, μειώνοντας την άρνηση του θύματος και το τραύμα που αυτό υπέστη.³¹⁴

- ***Depo Supo Fowokan v. the Republic (2014)***

“.... The complainant continued to fight, screaming and resisting, but the appellant pushed her further and at some point she felt that her powers had abandoned her and she stopped resisting, saying that she would let him do whatever he wanted, asking him to put a condom and the appellant agreed and then raped her without any more resistance from her.”

Στην παραπάνω υπόθεση το θύμα γνώριζε τον κατηγορούμενο για λίγες μόνο ημέρες και πήγαν μαζί για φαγητό. Μετά το δείπνο εκείνος με το πρόσχημα ότι ξέχασε κάτι στο διαμέρισμα του την πήγε εκεί και την βίασε. Το δικαστήριο επικεντρώθηκε στην χρήση εξάπτησης από τον κατηγορούμενο και στην αντίσταση της παθούσης -«αθώου θύματος», καθώς εκείνη αντιστάθηκε με όλες της τις δυνάμεις. Το γεγονός της δήλωσης της ότι «θα τον άφηνε να κάνει ότι ήθελε» σε καμία περίπτωση δεν συνιστά συγκατάθεση ούτε αναγνωρίστηκε ως τέτοια από το δικαστήριο.³¹⁵

Από τις παραπάνω δικαστικές αποφάσεις προέκυψαν διάφορα ενδιαφέροντα πορίσματα. Δόθηκε έμφαση στην τοποθεσία της διάπραξης του εγκλήματος του βιασμού, στον χαρακτηρισμό που αποδίδεται στο θύμα (σαν αθώο ή ένοχο) και στην επιβληθείσα ποινή. Παρατηρήθηκε επίσης ότι όταν στο θύμα τίθεται η ετικέτα «ένοχο» η ποινή που επιβάλλεται στο δράστη είναι πάντα μικρότερη. Το δικαστήριο αποδέχεται το ψυχικό τραύμα μόνο στις περιπτώσεις «αθώων» θυμάτων. Αντίθετα σύμφωνα με πολλές δικαστικές κρίσεις τα «ένοχα» θύματα δεν υποφέρουν από τον φόβο του βιασμού, καθώς είναι απλά “cabaret artiste” και όχι κάποιου η κόρη, η σύζυγος, η μητέρα ή αδελφή. Επιπροσθέτως, παρατηρήθηκε ότι η τοποθεσία του εγκλήματος θεωρήθηκε σημαντική, καθότι συνδεόταν με την ενοχή ή μη του θύματος. Σε περιπτώσεις που ένας ξένος εισήλθε στον χώρο της ιδιωτικής σφαίρας της γυναίκας (σπίτι, αυτοκίνητο κλπ.) το θύμα θεωρήθηκε «αθώο», ενώ στις περιπτώσεις του χώρου ενός άντρα το θύμα θεωρήθηκε «ένοχο». Παρατηρήθηκε πως σε περιπτώσεις που το θύμα κριθεί ένοχο τότε αυτόματα καταδικάζεται σε υποβάθμιση της βίας που δέχθηκε. Το παραπάνω αντανakλάται από τη γλώσσα που χρησιμοποιεί το δικαστήριο και στη συνέχεια από την επιβληθείσα στον δράστη ποινή.³¹⁶

Ένα εξίσου αξιοσημείωτο πόρισμα της παραπάνω έρευνας σε αποφάσεις κυπριακών δικαστηρίων απετέλεσε το γεγονός του εύρους των ποινών, από δεκαπέντε (15) μήνες έως και είκοσι (20) έτη. Η παραπάνω απόκλιση των επιβληθεισών ποινών δίνει την εντύπωση πως

³¹⁴ Αυτόθι.

³¹⁵ Αυτόθι.

³¹⁶ Αυτόθι.

υπάρχουν δύο είδη βιασμών, ο ελαφρύς βιασμός (“light-rape”) (μη-σοβαρός) και ο αυστηρός βιασμός (“severe rape”)(σοβαρός).³¹⁷

Τέλος διάκριση παρατηρήθηκε εντόνως ανάμεσα στις φράσεις “they made love to her” («της έκαναν έρωτα») και “they raped her” («την βίασαν»), μία διάκριση που γίνεται κατανοητή από όλους.³¹⁸

1.3 Γλωσσική αναπαράσταση της βίας σε δικαστικές αποφάσεις της Μαλαισίας

Η βίαιη συμπεριφορά γίνεται κατανοητή σαν μία κοινωνική και μονομερής δράση που ξεκινάει από το ένα μέρος. Έχει κοινωνικό χαρακτήρα και λαμβάνει χώρα σε ένα διαπροσωπικό πλαίσιο επειδή το έγκλημα γίνεται από ένα άτομο κατά της γενετήσιας ελευθερίας του άλλου. Οι δικαστές χρησιμοποιούν στρατηγικές διάγνωσης (strategic discursive) για να περιγράψουν τα εγκλήματα στις δικαστικές τους αποφάσεις.³¹⁹

Στόχο της παραπάνω έρευνας αποτέλεσε η διερεύνηση της γλώσσας που χρησιμοποιείται από τους δικαστές για να περιγράψει τα ποσοστά βιασμού (accounts of rape) σε επιλεγμένες δικαστικές αποφάσεις σε υποθέσεις σεξουαλικής βίας στη Μαλαισία και συγκεκριμένα η έρευνα αυτή στοχεύει στο να ερευνήσει στρατηγικές διάγνωσης (discursive strategies) που υιοθετούνται από τους δικαστές για να αναδιατυπώσουν την περιγραφή ενός εγκλήματος. Τα πορίσματα της έρευνας αποκάλυψαν ότι οι όροι που υιοθετήθηκαν ήταν βίαιοι, αποδοκιμαστικοί, σεξουαλικοί και ασαφείς. Επιπλέον, παρατηρήθηκε πως πολλές φορές το έγκλημα του βιασμού συχνά παρουσιάζεται σαν μία αμοιβαία συμπεριφορά και όχι σαν μία εγκληματική δράση που συμπεριλαμβάνει εξαναγκασμό. Τα αποτελέσματα αυτά ελαχιστοποιούν το επίπεδο βίας, τη μείωση της ευθύνης του δράστη και τον υποβιβασμό του τραύματος που το θύμα υπέστη. Ένα άλλο εύρημα της παραπάνω μελέτης αποτέλεσε το θέμα των «ερμηνευτικών ρεπερτορίων» (“interpretative repertoires”) των δικαστών στην περιγραφή υποθέσεων σεξουαλικής βίας.

Η μελέτη αυτή αποσκοπούσε στο να ερευνήσει την οπτική γωνία των δικαστών της Μαλαισίας σχετικά με το έγκλημα του βιασμού και τα θύματα του, με γλωσσική ανάλυση σε εφευακές αποφάσεις βιασμού. Πως οι δικαστές κρίνουν τα θύματα και τους δράστες στην πραγματικότητα; Πως αναπαριστούν το έγκλημα στις γραπτές τους αποφάσεις; Τα παραπάνω ερωτήματα οδήγησαν στη συγγραφή της εν λόγω μελέτης.

³¹⁷ Αυτόθι.

³¹⁸ Αυτόθι.

³¹⁹ **Othman N., Mohd Nor N.F., Ibrahim N.**, 2019, “*Linguistic Representation of Violence in Judicial Opinions in Malaysia*”, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://ejournal.ukm.my/gema/article/view/32352> .

Στο νομικό σύστημα η γλώσσα παίζει ένα σημαντικό ρόλο στις καθημερινές λειτουργίες, καθότι τα περισσότερα γεγονότα λαμβάνουν χώρα είτε προφορικά (συνεντεύξεις δικηγόρου-πελάτη, ακροαματική διαδικασία) είτε γραπτά (δημιουργία νομικών κειμένων ή γραπτών νόμων). Ένας τρόπος κατανόησης μεταξύ γλώσσας και νόμου αποτελεί η ανάλυση νομικού λόγου. Τα τελευταία έτη παρατηρείται πληθώρα ερευνών στη νομική γλώσσα. Η έρευνα στις γραπτές δικαστικές αποφάσεις θεωρείται καίριας σημασίας. Οι δικαστές είναι άνθρωποι με διαφορετικές απόψεις και προσωπικές κοινωνικές προκαταλήψεις και στερεότυπα. Το ενδιαφέρον για έρευνα της γλώσσας στη μελέτη δικαστικών αποφάσεων αυξάνεται σιγά σιγά στην Ασία. Μία τέτοια μελέτη απετέλεσε η έρευνα των Noraini Ibrahim και Abdul Hadi, η οποία διερεύνησε επιλεγμένες δικαστικές αποφάσεις στη Μαλαισία. Εκτός από την παραπάνω μελέτη, οι David, Saeipor και Ali (2016) διεξήγαγαν ένα είδος μελέτης-ανάλυσης με επικέντρωση σε εφετειακές δικαστικές αποφάσεις της Μαλαισίας. Επιπλέον, ο Figueirdo³²⁰ (2002) πρότεινε τη μέθοδο διερεύνησης της χρήσης και της κακής χρήσης της γλώσσας, διαμέσου της έρευνας του δικαστικού λόγου στα σεξουαλικά εγκλήματα. Κατά τον Figueiredo οι δικαστές συχνά έχουν διαφορετικές προσωπικές απόψεις, παρά την υποχρέωση τους να είναι αμερόληπτοι. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι οι δικαστές έχουν πολλές φορές διαφορετικές μεταξύ τους γνώμες, που επηρεάζονται από τις υποκειμενικές τους απόψεις σχετικά με προσωπικές ή κοινωνικές προκαταλήψεις και στερεότυπα.

Στόχος της υπό συζήτηση έρευνας ήταν να διερευνήσει τη γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε στα κείμενα δικαστικών αποφάσεων από τους δικαστές σε εγκλήματα σεξουαλικής βίας σε εφετειακές αποφάσεις στη Μαλαισία.

Η μεταχείριση των θυμάτων βιασμού συχνά υπόκειται σε αδικία και στερεότυπα. Κατά την Ehrlich (2007), οι απόψεις που υιοθετούν οι δικαστές για τα θύματα βιασμού επηρεάζουν και την απόφαση που θα λάβουν αναφορικά με το ζήτημα της συναίνεσης. Σε ανάλυση τριών διαφορετικών δικαστικών αποφάσεων από μία υπόθεση βιασμού, η Ehrlich παρατήρησε ότι ο δικαστής της δίκης και το Εφετείο της Alberta, αθώωσαν τον κατηγορούμενο για βιασμό επειδή το θύμα δεν έδειξε σωματική αντίσταση στον παραβάτη. Οι κοινωνικά αποδεκτές πεποιθήσεις αναφορικά με την υποταγή και τη συναίνεση από την πλευρά του θύματος εκλαμβάνεται σαν μία κατάλληλη συμπεριφορά θηλυκότητας, η οποία ερμηνεύεται σαν «φυσιολογική ετεροσεξουαλική συνουσία» (“normative heterosexual sex”). Αυτή η έννοια σεξουαλικής παθητικότητας και υποβόσκουσας συναίνεσης δεν ενστερνίζεται από το ανώτατο δικαστήριο του Καναδά, το οποίο αναγνώρισε πως το θύμα δύναται να μην προβάλει αντίσταση λόγω φόβου. Επιπλέον, η γλώσσα του ανώτατου δικαστηρίου του Καναδά, η οποία χρησιμοποιήθηκε

³²⁰ **Figueiredo, D.**, *Discipline and punishment in the discourse of legal decisions on rape trials*. σε *Language in the Legal Process* Palgrave Macmillan, London, 2002, σελ. 260-274.

για να περιγράψει τη συμπεριφορά του θύματος στον κατηγορούμενο δεν χρησιμοποίησε γλώσσα, η οποία φανέρωνε συναίνεση του θύματος. Ως αποτέλεσμα ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε για βιασμό.³²¹

Η Estrich³²² δήλωσε ότι ο νόμος καταδικάζει τους παραβάτες και προστατεύει τα θύματα. Στο βιβλίο της “Real rape” τόνισε ότι το νομικό σύστημα δείχνει μεγαλύτερη συμπάθεια για τα θύματα του βιασμού από άγνωστο στο θύμα δράστη. Από την άλλη εάν ο κατηγορούμενος τύχαινε να γνωρίζεται με το θύμα, δεν χρησιμοποιήθηκε όπλο και δεν αναφέρθηκαν ψυχικά τραύματα τότε το νομικό σύστημα δεν ήταν υπέρ των θυμάτων σε αντίθεση με τις υποθέσεις βιασμού μεταξύ αγνώστων. Οι Coates, Bavelas και Gibson παρατήρησαν στην μελέτη τους ότι σε υποθέσεις που αφορούν βιασμό από άγνωστο, οι δικαστές χρησιμοποιούν λέξεις που δείχνουν βία και επίθεση. Αντιθέτως, στις υποθέσεις στις οποίες δράστης-θύμα είναι οικείοι μεταξύ τους, η γλώσσα που χρησιμοποιείται στις περιγραφές είναι παρόμοια με αυτήν που αφορά την συνουσία με συναίνεση.³²³

1.3.1 Όροι που αναφέρονται στη βία (Violent terms)

Η πρώτη κατηγορία γλώσσας που χρησιμοποιείται για την περιγραφή του εγκλήματος είναι ο όρος «βιασμός». Σε πολλά παραδείγματα, ο δράστης τοποθετείται ως παράγοντας της δράσης του “βιασμού” και επίσης ως το θέμα στον ονομαζόμενο βιασμό». Η τοποθέτηση του παραβάτη λειτουργεί σε συνδυασμό με η χρήση του όρου «βιασμός» για να τονίσει την συμπεριφορά του δράστη. Όταν οι αποφάσεις περιλαμβάνουν υποθέσεις βιασμού, αναμένεται να χρησιμοποιηθούν βίαιοι όροι, όπως «βίασε», «χρήση βίας» και «βιασμός».

Μια άλλη χρήση των όρων που αντανακλούσαν τη φύση του βιασμού φαίνεται να είναι ο εξαναγκασμός, από την επιλογή των λέξεων που προτιμούν οι δικαστές στις γραπτές αποφάσεις. Η χρήση όρων όπως «κακοποιημένος» είναι λόγια που δείχνουν επιθετικότητα εναντίον του θύματος. Όταν η θέση του δράστη ενεργοποιείται στην πρόταση, έχει ως σκοπό να τονίσει τη δράση του θύτη κατά του θύματος. Η ενεργός θέση του δράστη κάνει την επιθετικότητα ακόμα πιο εμφανή.

1.3.2 Όροι ηθικής αποδοκιμασίας (morally/ethically disapproving terms)

Παρατηρείται το φαινόμενο οι δικαστές να χρησιμοποιούν ηθικά αποδοκιμασμένους όρους (morally/ethically disapproving terms), και συγκεκριμένα το φαινόμενο αυτό παρατηρείται σε

³²¹ Othman N., Mohd Nor N.F., Ibrahim N., “Linguistic Representation of Violence in Judicial Opinions in Malaysia”, 2019, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://ejournal.ukm.my/gema/article/view/32352>.

³²² Estrich, S., *Real rape*. Cambridge: Harvard University Press, 1987, σελ. 50 επ.

³²³ Othman N., Mohd Nor N.F., Ibrahim N., “Linguistic Representation of Violence in Judicial Opinions in Malaysia”, 2019, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://ejournal.ukm.my/gema/article/view/32352>.

βιασμούς μεταξύ αγνώστων. Όροι όπως «ποταπού και επαισχύντως εγκλήματος», «στυγερό έγκλημα», «καταχρηστική πράξη», «ανήθικη συμπεριφορά».³²⁴

Στην υπόθεση του Jamalludin Khadiron v PP, το θύμα ηλικίας 10 ετών ήταν ο αποδέκτης μιας πράξης που χαρακτηρίστηκε ως ποταπή και επαισχύνουσα και στυγερή. Παρά το γεγονός ότι τον παραβάτη τον περιέγραψαν ως ένα άτομο ήρεμο το οποίο περιποιόταν την μητέρα του, αυτή η περιγραφή επισκιάστηκε από τις πράξεις του που τις περιέγραψαν με αρνητικούς χαρακτηρισμούς. Η επιλογή αυτών των αποδοκιμαστικών όρων μπορεί να έγινε γιατί ο βιαστής δεν ήταν γνωστός του θύματος και το έγκλημα τελέστηκε καθώς το θύμα επέστρεφε σπίτι του από το σχολείο.³²⁵

Στην υπόθεση PP v Goh Kim Keat, ο παραβάτης (ένας μοναχός σε ναό τον οποίο το θύμα επισκεπτόταν μαζί με την οικογένειά του για να προσευχηθούν) περιγράφηκε ως άτομο εμπιστοσύνης που το θύμα εμπιστευόταν και τον θεωρούσε ενδιάμεσο σύνδεσμο μεταξύ Θεού και ανθρώπων και πως ο θύτης παραβίασε την εμπιστοσύνη αυτή των πιστών. Στο πρώτο παράδειγμα (σε αντίθεση με το δεύτερο), ο παραβάτης δεν αναφέρεται στην απόφαση όπου αναφέρετε μόνο η πράξη του, η οποία χαρακτηρίστηκε ως ποταπή.³²⁶

1.3.3 Σεξουαλικοί όροι (sexual terms)

Η παραπάνω έρευνα βρήκε ότι το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται για να περιγράψει το βιασμό, σε κάποιες περιπτώσεις αναλογούσε σε πράξη συναίνεσης περισσότερο παρά σε πράξη εξαναγκασμού, με τη χρήση όρων όπως «σεξ» «σεξουαλική επαφή», όροι που φανέρωναν αμοιβαιότητα μεταξύ των μερών και όχι εξαναγκασμό. Κάποιες φορές δε οι περιγραφές ήταν παρόμοιες με ερωτική λογοτεχνία. Παρατηρήθηκε η χρήση φράσεων όπως “fondled”, “kissed”, “embraced and kissed” που οδηγούν περισσότερο σε μία στοργική συμπεριφορά παρά σε αναγκαστική πράξη. Οι παραπάνω όροι υπονοούν ότι ίσως υπήρχε συγκατάθεση από το θύμα ακόμη και σιωπηρή και καμία μορφή βίας δεν διαπράχθηκε.³²⁷

³²⁴ Αυτόθι.

³²⁵ Αυτόθι.

³²⁶ Αυτόθι.

³²⁷ Αυτόθι.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εμπειρική προσέγγιση των μύθων του βιασμού μέσα από έρευνα σε ελληνικές δικαστικές αποφάσεις των τελευταίων δέκα ετών

2.1 Το αντικείμενο και οι στόχοι της έρευνας

Στόχος της έρευνας είναι η ανίχνευση της αναπαράστασης των μύθων του βιασμού όπως αποκρυσταλλώνονται στην αναπαραγωγή των δικαστικών αποφάσεων, καθώς και το κατά πόσο οι μύθοι αυτοί συμβάλλουν στη δικαστική κρίση. Επιπλέον, στόχο της έρευνας αποτελεί η διερεύνηση του κατά πόσο η εμπλοκή με το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης συμβάλει στην δευτερογενή θυματοποίηση του θύματος βιασμού.

Η παρακάτω έρευνα αποτελεί μία ποιοτική έρευνα με δευτερογενή δεδομένα.³²⁸ «Έρευνες με δευτερογενή δεδομένα είναι εκείνες που αντλούν δεδομένα από στοιχεία που έχουν συλλέξει τρίτοι σε κάποιο χρονικό διάστημα για σκοπούς άλλους από αυτούς που τα χρησιμοποιεί στον παρόντα χρόνο ο ερευνητής (π.χ. αρχεία δικαστηρίων)»³²⁹ Πρέπει να σημειωθεί πως παρότι η παρούσα αποτελεί ναι μεν κυρίως μία ποιοτική έρευνα, από αυτήν δε λείπουν δε τα ποσοτικά στοιχεία. Πρόκειται για μία έρευνα σε αρχεία και κείμενα³³⁰, στην οποία χρησιμοποιείται ανάλυση περιεχομένου³³¹ και ερμηνευτική³³².

Η παρούσα έρευνα συνίσταται σε μία εξέταση δικαστικών αποφάσεων και βουλευμάτων για το έγκλημα του βιασμού και εκτείνεται στα τελευταία δέκα (10) έτη, ήτοι 2009-2018. Τα ερευνητικά δεδομένα της παρούσας συλλέχθηκαν από την ηλεκτρονική βάση νομικών δεδομένων NOMOS, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.lawdb.intrasoftnet.com, χρησιμοποιώντας το λήμμα «βιασμός». Οι υποθέσεις στην παραπάνω έρευνα παρουσιάστηκαν με χρονολογική σειρά από το έτος 2009 έως και το έτος 2018. Η έρευνα επικεντρώθηκε στις επιδράσεις των μύθων του βιασμού και της γλώσσας και στο πως οι επιδράσεις αυτές επιδρούν στις δικαστικές αποφάσεις. Ειρήσθω εν παρόδω, πρέπει να σημειωθεί πως η έρευνα επικεντρώθηκε αποκλειστικά σε θύματα του γυναικείου φύλου.

Ερευνητική δυσχέρεια απετέλεσε το γεγονός πως παρότι ελέγχθηκαν όλες οι αναρτημένες αποφάσεις της NOMOS των τελευταίων δέκα ετών, στην ηλεκτρονική αυτή βάση

³²⁸ Σπινέλλη Κ., *Εγκληματολογία-σύγχρονες και παλαιότερες κατευθύνσεις*, 2014, σελ. 155-158.

³²⁹ Σπινέλλη Κ., *ό.π.*, 2014, σελ. 156.

³³⁰ Οι έρευνες σε κείμενα περιλαμβάνουν μεθόδους ή τεχνικές που δεν παρενοχλούν τα διερευνώμενα υποκείμενα. Δεν συνεπάγονται αλληλεπιδράσεις ερευνητή και ερευνώμενου, καθότι τα κείμενα έχουν καταρτιστεί από άλλα άτομα σε διαφορετικό χρόνο από την έρευνα και για διαφορετικούς σκοπούς από αυτήν (π.χ. έρευνα σε αρχεία βουλευμάτων, σε βιβλία συμβάντων της αστυνομίας, σε δικαστικές αποφάσεις κλπ.).

³³¹ Ανάλυση περιεχομένου, είναι η μέθοδος που επικεντρώνεται στην συστηματική, αντικειμενική και ποσοτική μελέτη ενός κειμένου.

³³² Στην ερμηνευτική ο ερευνητής αντιμετωπίζει εις βάθος τα υπό διερεύνηση κείμενα, προσπαθώντας να εντοπίσει τη σημασία τους και τον τρόπο που τα αντιλαμβάνονται οι συγγραφείς και οι αποδέκτες τους.

νομικών δεδομένων υπήρχε περιορισμένος αριθμός δικαστικών αποφάσεων και ακόμη πιο περιορισμένος αριθμός βουλευμάτων, δηλαδή μη επαρκές και μη ικανοποιητικό δείγμα για τη διεξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων. Επιπλέον, δυσχέρεια στη παρούσα έρευνα αποτέλεσε η έλλειψη του ορισμού της επιβληθείσας ποινής σε πολλές εκ των αποφάσεων, κάτι που δημιούργησε αδυναμία στην αξιολόγηση της ύπαρξης ή μη απόκλισης των ανά υπόθεση επιβληθεισών ποινών.

2.2 Ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων

Στην παρούσα υποενότητα θα γίνει λεπτομερής ανάλυση των δικαστικών αποφάσεων που συλλέχθηκαν για τη διενέργεια της έρευνας.

- **105/2009 Συμβ.Πλημμ.Καλαμ.**

Στη συγκεκριμένη υπόθεση το Δικαστήριο στηρίζει την ενοχή του κατηγορουμένου στην σθεναρή αντίσταση του θύματος (**«αντιστάθηκε σθεναρά»**). Παρατηρείται επίσης το φαινόμενο της δευτερογενούς θυματοποίησης του θύματος στο ποινικό σύστημα με το να βγαίνουν προς τα έξω ψευδή ή αληθή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα της παθούσας (αριθμός σεξουαλικών συντρόφων, σεξουαλικά νοσήματα κ.ο.κ.) (**«λόγου ότι αυτή (παθούσα) είχε πολλούς ερωτικούς συντρόφους αυξάνονταν για αυτόν η πιθανότητα να του μεταδώσει κάποιο σεξουαλικό νόσημα»**)³³³

- **1307/2009 ΑΠ (Σε συμβούλιο)**³³⁴

Στην εν λόγω υπόθεση το δικαστήριο παρέπεμψε τον κατηγορούμενο για να δικαστεί για το έγκλημα του βιασμού που φερόταν ότι τέλεσε σε βάρος της αλλοδαπής υφιστάμενης του. Παρατηρείται επίσης ότι ο κατηγορούμενος στην απολογία του στον ανακριτή, αρνήθηκε την κατηγορία περί βιασμού, αναπτύσσοντας τον ισχυρισμό ότι με πρωτοβουλία της εγκαλούσας έλαβαν χώρα οι μεταξύ τους εναγκαλισμοί, θωπείες και ασπασμοί, ενώ στη συνέχεια κατόπιν συναπόφασης τους προγραμματίσαν νέα τους συνάντηση μετά πέρασ ολίγων λεπτών σε έτερο χώρο του εργασιακού τους χώρου όπου η εγκαλούσα με την θέληση της πραγματοποίησε πεολειχία προς αυτόν και εκείνος εκσπερμάτωσε εντός της στοματικής της κοιλότητας. Η εν λόγω άρνηση της κατηγορίας του κατηγορουμένου και η προσπάθεια του για αντιστροφή ρόλων

³³³ Βλ. Παράρτημα Ι.

θύτη-θύματος (**«με δική της πρωτοβουλία»**), τρέποντας τον εαυτό του από θύτη βιασμού σε θύμα ψευδούς καταμηνύσεως αποτελεί ad hoc παράδειγμα δευτερογενούς θυματοποίησης της εγκαλούσης, αφού εις τους οφθαλμούς του φυσικού της δικαστή παρουσιάζεται ως γυνή ελαφροτάτων ηθών και αμφιβόλου αξιοπιστίας. Επιπροσθέτως, στην παραπάνω υπόθεση το Σύμβουλιο Πλημμελειοδικών, το οποίο με το βούλευμα του αποφάσισε την παραπομπή του, περιλαμβάνοντας στο σκεπτικό του λέξεις και φράσεις που καταδηλώνουν τόσο βίαιη συμπεριφορά (**«άνοιξε την πόρτα της αποθήκης και την έσπρωξε εντός αυτής βίαια»**, **«με τις υπέρτερες σωματικές του δυνάμεις έφερε βιαίως την πλάτη της εγκαλούσας»**) από πλευράς θύτη όσο και σθεναρή αντίσταση από πλευράς θύματος (**«ο κατηγορούμενος, παρά τη σθεναρή αντίστασή της, ήλθε σε κατά φύση συνουσία μαζί της»**). Η χρήση των όρων όπως «βίαια», «βιαίως» και «σθεναρή αντίσταση» καταδεικνύει με σαφήνεια την βιαιότητα εναντίον του θύματος και την ενοχοποιητική διάθεση των δικαστών και την παραπομπή του στο κατ' ουσίαν αρμόδιο δικαστήριο για το αδίκημα του βιασμού, ήτοι ΜΟΔ. Όπως εμπειρικά έχει αποδειχθεί όταν η θέση του δράστη ενεργοποιείται στην πρόταση, έχει ως σκοπό να τονίσει τη δράση του θύτη κατά του θύματος.

- **ΑΠ 1678/2009**

Στην υπό εξέταση υπόθεση η εγκαλούσα, κόρη του κατηγορουμένου έκανε χρήση του κατά 344 εδ. β' δικαιώματος της και έκανε δήλωση ότι δεν επιθυμεί την ποινική δίωξη του κατηγορουμένου-πατέρα της. Αίτημα το οποίο δεν έγινε αποδεκτό από το δικαστήριο εξαιτίας της φύσης του αδικήματος, της σκληρότητας αυτού καθώς και την περιφρόνηση του κοινού περί δικαίου αισθήματος (**«διακρίνεται ιδιαίτερη σκληρή και ανάλγητη συμπεριφορά του και περιφρόνηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας»**). Επιπλέον, σύμφωνα με το δικαστήριο η δημοσιότητα της δίκης δεν θα επέφερε ως συνέπεια τον περαιτέρω ψυχικό τραυματισμό της παθούσας καθότι το αδίκημα εις βάρος της είχε γίνει ευρέως γνωστό στο οικείο αυτής περιβάλλον (**«έλαβε ήδη δημοσιότητα και περιήλθε σε γνώση τόσο των οικείων της παθούσας, όσο και των προσώπων του περιβάλλοντος της»**), κάτι που οδηγεί στο συμπέρασμα πως η ενδεχόμενη δευτερογενής θυματοποίηση του θύματος έχει ήδη επέλθει. Τέλος, στο σκεπτικό της αποφάσεως παρατηρείται και η τριτογενής θυματοποίηση του θύματος, αυτή των μέσων μαζικής ενημέρωσης (**«ασχολήθηκαν και τα μέσα ενημέρωσης του κοινού»**).³³⁵

- **ΑΠ 1785/2009 (Σε συμβούλιο)**

³³⁵ Βλ. Παράρτημα Ι.

Στο υπό εξέταση βούλευμα παρατηρείται πως το δικαστήριο δεν απαιτεί την σθεναρή αντίσταση της παθούσας για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος του βιασμού. Αρκεί και το γεγονός πως η πράξη τελέσθηκε παρά τη θέληση αυτής (**«δεν απαιτείται κατ' ανάγκη το θύμα να αντιστάθηκε σθεναρά, αλλά αρκεί ότι η ασελγής πράξη τελείται παρά την αντίθετη θέλησή του»**) για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Επιπροσθέτως, παρατηρείται ότι η κίνηση του κατηγορουμένου να φιλήσει το θύμα δεν έγινε με τρόπο που πιθανόν δήλωνε πρόθεση αμοιβαίας συναίνεσης για την τέλεση οιασδήποτε ερωτικής πράξεως, αλλά η άσκηση δύναμης κατά τον ασπασμό δηλώνει την μονομερή και ανεπηρέαστη από τη βούληση της παθούσας πρόθεση του δράστη (**«τη φίλησε στο στόμα με δύναμη»**). Συνεπώς, η παραπάνω πράξη του κατηγορουμένου δεν μεταφράστηκε από τον Άρειο Πάγο σαν πράξη τρυφερότητας οπότε και η αίτηση αναιρέσεως του υπό κρίσιν βουλεύματος απερρίφθη. Τέλος, στην υπό κρίση υπόθεση καταρρίπτεται ο μύθος του βιασμού πως «δράστης και θύμα αποτελούν άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα», καθότι ο κατηγορούμενος γνώριζε καλά τόσο την εγκαλούσα όσο και την οικογένεια αυτής, η οποία τον εμπιστεύτηκε να την πάει βόλτα με σκοπό να της αγοράσει παπούτσια.³³⁶

• ΑΠ 2423/2009

Στην παρούσα απόφαση παρατηρείται εκ νέου η φράση «σθεναρή αντίσταση της παθούσας», η οποία οδήγησε σε καταδικαστική απόφαση για την απόπειρα του εις βάρος της βιασμού (**«...λόγω της σθεναρής αντίστασης της παθούσας, που κρατούσε κλειστά τα πόδια της και αντιστεκόταν, ενώ αυτός, μη μπορώντας να εισαγάγει το πέος του στον κόλπο της παθούσας, αντανίστηκε και εκσπερμάτισε πάνω της...»**). Συγχρόνως παρατηρείται ότι η γλώσσα που χρησιμοποιείται εντός της ποινικής διαδικασίας περιέχει λεπτομερείς περιγραφές και σκιαγραφεί κάθε πράξη που τελέσθηκε εις βάρος του θύματος, οδηγώντας έτσι στον δεύτερο βιασμό της παθούσας εκ του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης. Τέλος, παρατηρείται πως η επιβαλλόμενη στο δράστη ποινή για απόπειρα βιασμού είναι πέντε έτη (**«ποινή φυλακίσεως πέντε (5) ετών»**), όταν σε περιπτώσεις τετελεσμένου βιασμού, ως παρατηρείται παρακάτω, πολλές φορές η ποινή είναι έξι (6) και οχτώ (8) έτη, κάτι που μας οδηγεί στο επισφαλές συμπέρασμα πως οι λειτουργοί της δικαιοσύνης έλαβαν υπ' όψη τους το γεγονός πως θύτης και θύμα ήταν μεταξύ τους άγνωστα πρόσωπα.³³⁷

³³⁶ Βλ. Παράρτημα Ι.

³³⁷ Βλ. Παράρτημα Ι.

- **33/2010 ΠΛΗΜΜ ΗΡΑΚΛ**

Στη συγκεκριμένη υπόθεση παρατηρείται ο μύθος της γυναικείας πρόκλησης και υπευθυνότητας στο βιασμό. Σύμφωνα με το παραπάνω στερεότυπο, το θύμα δεν είναι αθώο, αλλά φέρει μερίδιο ευθύνης αν δεν είναι και εξ ολοκλήρου υπεύθυνο για το βιασμό του (**«αποδέχθηκαν το αίτημά της να την πάρουν μαζί τους», «σταμάτησαν και προμηθεύθηκαν ποτά», «μπήκε με την εγκαλούσα στη θάλασσα για μπάνιο, φορώντας μόνο τα εσώρουχα τους, κατά τη διάρκεια δε του μπάνιου επιδίδονταν σε εναγκαλισμούς και φιλία στο στόμα»**). Ο μύθος όμως αυτός, δεν επαληθεύεται εδώ καθότι το βούλευμα συντάσσεται με την εισαγγελική πρόταση και παραπέμπει τους κατηγορούμενους στο καθ' ύλη αρμόδιο δικαστήριο με την κατηγορία του ομαδικού βιασμού. Επιπροσθέτως, θα μπορούσε να υποστηριχθεί η άποψη πως οι φράσεις: **««προχωρημένες» ερωτικές πράξεις, και μάλιστα με σχεδόν αγνώστους ερωτικούς συντρόφους, με τους οποίους δεν είχε προηγουμένως ερωτική σχέση, ήτοι δεν είναι δυνατό να ενήργησε τις πράξεις αυτές που δύσκολα θα ενεργούσε ακόμη και μια γυναίκα ελευθερίων ηθών», «υπέστη από αυτούς τον έσχατο εξευτελισμό», «δοχείο ηδονής»**) που αναφέρονται στην εισαγγελική πρόταση δύνανται να θυματοποιήσουν περαιτέρω το θύμα του βιασμού μέσω του ποινικού συστήματος, καθότι τα λεγόμενα αυτά μεθερμηνεύονται ως αδιάσειστη αποδοχή και αναπαραγωγή της ήδη επελθούσης προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας αυτής. Τέλος, παρατηρείται η έμφαση στον όρο υπήκοος Πολωνίας (**«υπήκοο Πολωνίας», «υπήκοος Πολωνίας»**) και κατά την γράφουσα το θέμα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης ως τα στερεότυπα της αλλοδαπής-τουρίστριας που ενδεχομένως ασπάζεται η δικαστική κρίση.³³⁸

- **36/2010 ΠΛΗΜΜ ΔΡΑΜ (Σε Συμβούλιο)**

Στην υπό συζήτηση υπόθεση καταρρίπτεται ο πιο διαδεδομένος εκ των μύθων του βιασμού που είναι ότι οι βιασμοί διαπράττονται τη νύχτα. Το κυρίαρχο στερεότυπο του βιασμού το ορίζει σαν ένα έγκλημα με συγκεκριμένο χρόνο τέλεσης κατά τις βραδινές ώρες. Αντιθέτως όμως στην παραπάνω περίπτωση αποδεικνύεται περίτρανα πως το έγκλημα του βιασμού δύναται να λάβει χώρα ακόμη και κατά τη διάρκεια της ημέρας (**«Λόγω της ημέρας και της πρωινής ώρας, δεν υπήρχε κίνηση πεζών και η παθούσα περπατούσε μόνη. Ο βηματισμός της ήταν γοργός. Περί ώρα 09:05...»**). Επίσης, στην παραπάνω υπόθεση επιβεβαιώνεται ο μύθος του βιασμού που θέλει το θύμα και το θύτη άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα, καθώς ο

³³⁸ Βλ. Παράρτημα Ι.

κατηγορούμενος επιτέθηκε στην εγκαλούσα την οποία δεν γνώριζε, («έναν άγνωστο άντρα»). στη μέση του δρόμου ενώ εκείνη κατευθυνόταν προς την οικία της βαριάς άρρωστης μητρός της. Επιπλέον, παρατηρείται πως όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις ομοίως και σε αυτή το δικαστήριο δίνει έμφαση στην σθεναρή αντίσταση της παθούσας (**«προβάλλοντας διαρκή και σθεναρή αντίσταση»**), **«...ενώ εκείνη εξακολουθώντας να αντιστέκεται και να καλεί σε βοήθεια...»**, **«καθιστώντας με όλους τους προαναφερόμενους τρόπους πολύ εμφανή εξωτερικά την αντίθετη βούλησή της στις εγκληματικές προθέσεις και ενέργειες του κατηγορούμενου»**, **«...ενόψει της σθεναράς αντίστασης της παθούσας...»**). Επιπροσθέτως, παρατηρείται πως το δικαστήριο, χρησιμοποιεί όρους που υποδηλώνουν βιαιότητα, προκειμένου να υποστηρίξει την συνέχεια της προσωρινής κράτησης (**«Ο κατηγορούμενος τράβηξε βίαια και δυνατά την παθούσα σέρνοντας αυτήν στο υπάρχον παρακείμενο χαντάκι»**). Εκ των παραπάνω παρατηρείται επίσης η διάκριση του θύματος σε αθώο και ένοχο. Στην προκειμένη περίπτωση η εγκαλούσα χαρακτηρίστηκε από το δικαστήριο ως αθώο θύμα λόγω της οικογενειακής της κατάστασης (**«έγγαμος, μητέρα ανήλικων τέκνων»**). Τέλος, θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει πως ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου στην απολογία αυτού, πως δήθεν η παθούσα συναινούσε στην μεταξύ τους πράξη οδηγεί στη δεύτερη θυματοποίηση αυτής διαμέσου του ποινικού συστήματος (**«ισχυριζόμενος ότι έλαβαν χώρα με την συναίνεση της παθούσας, αφού ανέφερε ότι η παθούσα ήθελε να πάει μαζί του»**), καθώς και μόνο η απλή αναφορά εκ μέρους του δράστη για συγκατάθεση αυτής δύναται να προσβάλει εκ νέου την τιμή, την αξιοπρέπεια και το άμεμπτο του χαρακτήρα της.³³⁹

- 253/2010 ΑΠ

Στην παραπάνω υπόθεση παρατηρείται ο μύθος «πολλές γυναίκες καταγγέλλουν ψευδώς βιασμό». Τον παραπάνω μύθο χρησιμοποιεί πληθώρα κατηγορουμένων ως όπλο υπεράσπισης. Χωρίς αμφιβολία κάποιες γυναίκες καταγγέλλουν ένα βιασμό που δεν συνέβη ποτέ (για εκδίκηση ή κάποιον άλλο λόγο), αλλά αποτελεί τεράστιο λάθος η πεποίθηση ότι η πλειοψηφία των καταγγελιών βιασμού στην αστυνομία είναι ψευδείς. Τον μύθο αυτό χρησιμοποίησε και ο κατηγορούμενος εναντίον της εις βάρος του κατηγορίας. (**«Ο κατηγορούμενος, απολογούμενος, αρνείται την κατηγορία, ισχυριζόμενος ότι η παθούσα θέλησε να τον εκδικηθεί επειδή, κατά τη διάρκεια του επεισοδίου που αναφέρεται παραπάνω, του έδωσε το κινητό τηλέφωνο γιατί τον εμπιστεύθηκε νομίζοντας ότι δεν θα το δώσει στον πατέρα της, ενώ αυτός το έδωσε και εκείνη, θυμωμένη, του είπε "στην πορεία θα σου δείξω"»**). Ο ισχυρισμός αυτός του κατηγορουμένου δεν έγινε δεκτός από το δικαστήριο, το οποίο έκρινε ένοχο τον κατηγορούμενο και τον καταδίκασε σε ποινή καθειρίζεως οκτώ ετών. Επιπλέον, στην

³³⁹ Βλ. Παράρτημα Ι.

παρούσα υπόθεση καταρρίπτεται ολοκληρωτικά ο μύθος του βιασμού ότι «δράστης και θύμα αποτελούν άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα», καθώς στην περίπτωση που εξετάζουμε δράστης και θύμα όχι μόνο ήταν γνωστοί αλλά ήταν και συγγενείς και συγκεκριμένα εξαδέλφια μεταξύ τους (**«με τον οποίο είχαν μεγαλώσει σαν αδέρφια και οι γονείς της τον είχαν και αυτόν σαν παιδί τους»**) καθώς και ο μύθος ότι «το έγκλημα του βιασμού διαπράττεται σε δημόσιες και ερημικές τοποθεσίες και όχι σε ιδιωτικούς χώρους», καθότι ο εν λόγω βιασμός έλαβε χώρα στο σπίτι του δράστη όπου φιλοξενούνταν η εγκαλούσα μετά της οικογενείας της. Τέλος, η επιβληθείσα στον κατηγορούμενο ποινή, ήτοι ποινή καθειρξέως οκτώ ετών (**«ποινή καθειρξης οκτώ (8) ετών»**) προκαλεί εύλογη απορία σχετικά με τις αμφιβολίες τις οποίες διατήρησε το δικαστήριο σχετικά με τα λεγόμενα του θύματος ή θέλησε να βρει τη χρυσή τομή, δεδομένου ότι η επαπειλούμενη για το έγκλημα του βιασμού ποινή είναι 5-20 έτη καθειρξέως, ως ορίζει το άρθρο 336 του Ποινικού μας Κώδικα.³⁴⁰

- **1847/2010 ΑΠ**

Στην εν λόγω υπόθεση επιβεβαιώνεται και πάλι ο μύθος του βιασμού που θέλει τον δράστη και το θύμα άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα (**«άγνωστη σε αυτόν»**), καθώς και ο πιο διαδεδομένος μύθος του βιασμού «ότι οι βιασμοί διαπράττονται τη νύχτα» (**«Κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες της ανωτέρω ημερομηνίας ο κατηγορούμενος ευρίσκετο με άδεια εξόδου στην πόλη της Γύρω στις 01.15...»**). Επιπροσθέτως, και στην παραπάνω περίπτωση όπως σε πολλές εκ των προηγούμενων παρατηρείται η επιμονή του δικαστηρίου στη σθεναρή αντίσταση της παθούσας, η οποία εκδηλώνει την μη συναίνεση της στη σεξουαλική επαφή (**«ενώ όταν η τελευταία άρχιζε να φωνάζει δυνατά καλώντας σε βοήθεια προσπαθώντας παράλληλα -αμυνόμενη- να τον πλήξει με το γόνατο της- σε σημείο που να τον ακινητοποιήσει»**, «σθεναρή αντίσταση της παθούσας»³⁴¹).

- **1862/2010 ΑΠ**

Στην υπό εξέταση υπόθεση επιβεβαιώνεται ο μύθος του βιασμού που τον θέλει να είναι ένα έγκλημα που διαπράττεται τη νύχτα (**«Περί ώρα 03.30 περίπου»**). Από την άλλη καταρρίπτεται πλήρως ο μύθος του βιασμού «δεν μπορεί να συμβεί σε μένα». Η παραπάνω άποψη είναι εντελώς παραπλανητική παρόλο που πολλές γυναίκες ασπάζονται. Εξαιτίας του μύθου του βιασμού ότι τα θύματα είναι πάντα νεαρά και ελκυστικά, πολλές γυναίκες θεωρούν πως δεν θα πέσουν θύμα βιασμού καθώς είναι πολύ μεγάλες, πολύ λεπτές, πολύ χοντρές και όχι ελκυστικές. Ο βιασμός όμως δεν αποτελεί ένα καθαρά σεξουαλικό έγκλημα, αλλά ένα έγκλημα

³⁴⁰ Βλ. Παράρτημα Ι.

³⁴¹ Βλ. Παράρτημα Ι.

βίας. Στην περίπτωση που εξετάζουμε το θύμα ήταν μία γυναίκα χήρα, 67 ετών και προσφάτως εγγεγραμμένη. («Η εγκαλούσα Μ. χήρα Ι. Α., ηλικίας σήμερα 67 ετών και μητέρα τεσσάρων (4) ενηλίκων τέκνων...», «Προ της κατακλίσεως της ήπια δύο χάπια, ένα υπνωτικό και ένα παυσίπονο, διότι προ τριμήνου περίπου είχε υποβληθεί σε σοβαρή χειρουργική επέμβαση (αφαίρεση μήτρας) και η υγεία της δεν είχε πλήρως αποκατασταθεί, αλλά αισθανόταν ενοχλήσεις»). Επιπλέον, παρατηρείται ξανά η αναφορά του δικαστηρίου στην αντίσταση της παθούσας («η παθούσα ξύπνησε σε κατάσταση τρόμου και πανικού και προσπάθησε να αντιδράσει φωνάζοντας και απωθώντας το επ' αυτής σώμα του κατηγορουμένου», «εξουδετέρωσε την αντίσταση της παθούσας»). Η μη συναίνεση της παθούσας προκύπτει και από την έμφαση που δίδεται στην ιατροδικαστική έκθεση («κακώσεις περί το αιδοίο, υπεραιμικό κόλπο και κοιλιακές εκκρίσεις, και ότι στο σώμα της παρατηρήθηκαν σημεία βιαίας επιθέσεως και πάλης, όπως: εκδορές στον αριστερό βραχίονα και στην ωμοπλάτη, εκδορές και μώλωπες στην αριστερή πλευρά του τραχήλου και στους βραχίονες, μεγάλη εκχύμωση στον αριστερό μαστό και οίδημα αριστερού άνω βλεφάρου»). Επιπλέον παρατηρείται για άλλη μια φορά πως ο κατηγορούμενος επιστρατεύει σαν όπλο υπεράσπισης το μύθο «πολλές γυναίκες καταγγέλλουν ψευδώς βιασμό» με σκοπό να επιτύχει ευνοϊκή προς αυτόν απόφαση, προσβάλλοντας εκ νέου την τιμή και την υπόληψη του θύματος και καθιστώντας την εν λόγω γυναίκα για πολλοστή φορά θύμα του. Τέλος, άξιο αναφοράς είναι το γεγονός πως η σύλληψη του κατηγορουμένου έλαβε χώρα από την αστυνομία δεκατρία έτη μετά το έγκλημα και όπως θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει την περαιτέρω θυματοποίηση του θύματος, το οποίο καλείται να ξαναζήσει εκ νέου την τόσο τραυματική σε αυτό εμπειρία τόσα χρόνια μετά, μέσω του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης.³⁴²

- **2/2011 ΤΡΑΙΚ ΑΝΗΛ ΤΡΙΠ- ΠΑΥΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ ΛΟΓΩ ΔΗΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΘΟΥΣΑΣ ΓΙΑ ΨΥΧΙΚΟ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ**

Στην εν λόγω υπόθεση η εγκαλούσα κάνει χρήση του δικαιώματος της όπως αυτό απορρέει από το άρθρο 344 εδ. β' ΠΚ και δηλώνει πως επιθυμεί την οριστική παύση της ποινικής διώξεως, προς αποφυγή περαιτέρω ψυχικού τραυματισμού της. Και μόνη η παραπάνω δήλωση της και η αποδοχή του συγκριμένου κινδύνου από τους λειτουργούς της δικαιοσύνης είναι αρκετές για να μας φανερώσουν τον κίνδυνο περαιτέρω θυματοποίησης που ελλοχεύει από την ακροαματική διαδικασία («αποδείχθηκε ότι η δημοσιότητα από την ποινική δίωξη και την δίκη που πρόκειται να διεξαχθεί, θα έχει συνέπεια το σοβαρό ψυχικό τραυματισμό του

³⁴² Βλ. Παράρτημα Ι.

θύματος και σε συνδυασμό με τη σχετική δήλωση του θύματος, πρέπει να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη κατ' άρθρο 344 ΠΚ».³⁴³

- 29/2011 ΕΦ (ΜΟΔ) ΘΡΑΚ-

Η εγκαλούσα επέδειξε μεγάλη προθυμία προκειμένου να απολαύσει τη συντροφιά του κατηγορουμένου λίγες μόνο ώρες μετά τη γνωριμία τους. **Απαλλαγή κατηγορουμένου, λόγω αμφιβολιών, για το αδίκημα του βιασμού**

Στην παραπάνω υπόθεση καταρρίπτεται ο μύθος του κλασικού βιασμού που θέλει το δράστη και το θύμα άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα. (**«Η εγκαλούσα αποδέχθηκε αμέσως την πρότασή του και αφού επιβιβάστηκε στη μηχανή του κατηγορουμένου μετέβη με το τελευταίο σε καφετέρια»**). Σύμφωνα με τον μύθο αυτόν του βιασμού θύτης και θύμα δεν γνωρίζονται εκ των προτέρων και συνεπώς δεν στοιχειοθετείται βιασμός μεταξύ προσώπων γνώριμων μεταξύ των. Παρατηρείται πως ο παραπάνω μύθος συχνά επηρεάζει την κρίση του δικαστηρίου προς μία ευνοϊκή προς τον κατηγορούμενο στάση και ιδιαίτερα την γνώμη των ενόρκων, όπως συνέβη εν προκειμένω, όπου ο κατηγορούμενος απηλάγη λόγω αμφιβολιών (**«Κατά την κρίση όμως των τεσσάρων ενόρκων του παρόντος Δικαστηρίου, οι ανωτέρω ισχυρισμοί της εγκαλούσας δημιουργούν αμφιβολίες ως προς τη βασιμότητα τους»**, **«Αντίθετα κατά τη γνώμη τριών τακτικών δικαστών ο κατηγορούμενος έπρεπε να κηρυχθεί ένοχος βιασμού και απλής σωματικής βλάβης σε βάρος της εγκαλούσας»**). Επιπλέον, παρατηρείται το γεγονός πως όταν στις δικαστικές αποφάσεις υπάρχει γλώσσα που υπονοεί συναίνεση της παθούσας, τότε το δικαστήριο τείνει προς αθώωση ή απαλλαγή του κατηγορουμένου, όπως συνέβη στην ως άνω περίπτωση (**«μεταξύ της εγκαλούσας και του κατηγορουμένου αναπτύχθηκε πολύ γρήγορα μια τρυφερή φιλία... οδήγησε σε ερωτική συνένυρεση»**). Επιπροσθέτως, δέον να αναφερθεί πως η απαλλαγή του κατηγορουμένη και η μη τιμώρηση του από το αρμόδιο δικαστήριο για το έγκλημα που διέπραξε θα μπορούσε να αποτελέσει ένα νέο βιασμό για την εγκαλούσα, αυτή τη φορά ψυχικό. Τέλος, δεδομένου πως η παθούσα είχε καταγωγή από τη Ρωσία (**«αποδείχθηκε ότι η εγκαλούσα ήλθε στην Ελλάδα το έτος 2004 από τη Ρωσία»**), περαιτέρω διερεύνηση απαιτεί στο κατά πόσο τα στερεότυπα που επικρατούν για τις αλλοδαπές στους ενόρκους επηρέασαν την κρίση τους προς την απαλλαγή του κατηγορουμένου για τη διάπραξη του εγκλήματος του βιασμού, σημειωτέον δε ότι οι τρεις δικαστές είχαν την άποψη ότι ο κατηγορούμενος έπρεπε να καταδικαστεί για το έγκλημα του βιασμού.³⁴⁴

³⁴³ Βλ. Παράρτημα Ι.

³⁴⁴ Βλ. Παράρτημα Ι.

- **358/2011 ΑΠ**

Στη παρούσα περίπτωση καταρρίπτεται και πάλι ο μύθος του βιασμού που απαιτεί ο κατηγορούμενος και το θύμα βιασμού να είναι άγνωστοι μεταξύ τους, καθότι στην προκειμένη υπόθεση θύτης και θύμα διατηρούσαν μακροχρόνιο ερωτικό δεσμό (**«...μετά του οποίου διατηρούσε ερωτικές σχέσεις για χρονικό διάστημα περίπου δύο ετών»**). Επιπροσθέτως, στην υπό εξέταση υπόθεση παρατηρείται και πάλι ο μύθος που θέλει τη καταγγελία του βιασμού ως προϊόν εκδίκησης της εγκαλούσας (**«η εν λόγω έγκληση αποτελεί προϊόν εκδίκησης, αγανάκτησης και οργής της ως άνω εγκαλούσας σε βάρος του έτερου κατηγορουμένου Ε.Π.»**)³⁴⁵

- **925/2011 ΑΠ**

Στην προκειμένη περίπτωση καταρρίπτεται εξ ολοκλήρου ο μύθος που θέλει τη βιασθείσα άγνωστη με το δράστη του βιασμού, καθότι η εγκαλούσα γνώριζε τους δύο κατηγορουμένους πολύ καιρό πριν την διενεργηθείσα σε βάρος της πράξη. (**«Η πολιτικώς ενάγουσα είχε γνωρίσει τον κατηγορούμενο δυο (2) περίπου χρόνια πριν από την 10ην Ιανουαρίου 2005, ότι φέρεται ότι έλαβε χώρα η δικάζομένη πράξη, μέσω δε εκείνου είχε γνωρίσει και τον φίλο του Ν. Ζ.. Μεταξύ των τριών είχε αναπτυχθεί σχέση φιλίας, περισσότερο όμως μεταξύ της πολιτικώς ενάγουσας και του κατηγορουμένου, με τον οποίον, κατά την πολιτικώς ενάγουσαν, "έβγαιναν δυο φορές περίπου την εβδομάδα για καφέ", ενώ με τον Ζ. "είχαν βγει δυο-τρεις φορές για καφέ», «ο κατηγορούμενο δώριζε καλλυντικά στην πολιτικώς ενάγουσα»**). Επιπλέον στην υπό εξέταση υπόθεση παρατηρείται πως το δικαστήριο προβαίνει στην χρήση της φράσης **«είχε αναπτυχθεί σχέση φιλίας»**. Επιπροσθέτως, στην παρούσα υπόθεση εντύπωση προκαλεί η καταδίκη των εν λόγων δραστών σε μόνο έξι(6) χρόνια καθειρξέως (**«κατέγνωσε ποινή καθειρξέως έξι (6) ετών»**) έκαστος (έστω και μετά την αναγνώριση ελαφρυντικών περιστάσεως), δεδομένης της επαπειλούμενης για τον ομαδικό βιασμό ποινής, ως ορίζει το άρθρο 336 ΠΚ, ήτοι τουλάχιστον δεκαετή κάθειρξη.³⁴⁶

- **1224/2012 ΑΠ (ΠΟΙΝ)** εν μέρει αντίθετη γνώμη μειοψηφίας (ενός μέλους), βάσει της οποίας οι κατηγορούμενοι έπρεπε να κηρυχθούν αθώοι για την πράξη του βιασμού.

³⁴⁵ Βλ. Παράρτημα Ι.

³⁴⁶ Βλ. Παράρτημα Ι.

Στην ως άνω περίπτωση επιβεβαιώνεται ο μύθος του βιασμού ότι το έγκλημα αυτό λαμβάνει χώρα κατά τις νυχτερινές ώρες («**ώρα 02.00` - 02.30**»). Συγχρόνως στην παρούσα περίπτωση επαληθεύεται και έτερος μύθος αυτός που θέλει το δράστη και το θύμα άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα. Άξιο όμως αναφοράς αποτελεί το γεγονός πως παρότι πρόκειται για μία περίπτωση κλασικού και πασιφανή βιασμού, καθότι πρόκειται για βιασμό από αγνώστους, νυχτερινή ώρα και με χρήση βίας (**«με χρήση βίας την εξανάγκασαν»**), ο βιασμός δε προκύπτει από πλείστα αποδεικτικά στοιχεία, όπως ιατροδικαστική εξέταση καθώς και κατάθεση αυτόπτη μάρτυρα, ο οποίος ειδοποίησε την αστυνομία και κάλεσε ασθενοφόρο, μία εκ των ενόρκων υποστήριξε την άποψη πως οι κατηγορούμενοι έπρεπε να κηρυχτούν αθώοι (**«..η ένορκος , είχε τη γνώμη ότι δεν αποδείχτηκε ότι οι κατηγορούμενοι τέλεσαν την πράξη του βιασμού και ότι έπρεπε να κηρυχθούν αθώοι αυτής»**).³⁴⁷

- **1190/2013 ΑΠ**

Στη συγκεκριμένη υπόθεση παρατηρείται πως η προηγούμενη έστω και ολιγόλεπτη γνωριμία του κατηγορουμένου με το θύμα του βιασμού επηρέασε τη δικαστική κρίση, καθότι παρά τη βία που άσκησε ο κατηγορούμενος εις βάρος της παθούσας (μέσω χαπιών) (**«ο κατηγορούμενος, πρόσθεσε, αφού το θρυμμάτισε, το φάρμακο STILNOX, χωρίς να γίνει αντιληπτός απ' αυτήν»**, **«αφού με τη λήψη του ως άνω φαρμάκου σε συνδυασμό με τη λήψη του ποτού η πολιτικώς ενάγουσα κατέστη άβουλο όργανο στα χέρια του»**) και παρά το γεγονός πως το θύμα ήταν παρθένα πριν το βιασμό (**«ιατροδικαστική έκθεση που αναφέρει για "πρόσφατα σημεία ρήξης παρθενικού υμένα που συμπίπτουν ηλικιακά με την ημερομηνία του αναφερομένου βιασμού»**), η επιβληθείσα στον κατηγορούμενο ποινή ήταν μόλις πέντε (5) έτη (**«σε ποινή καθείρξεως πέντε (5) ετών»**). Δεδομένου ότι στην υπό εξέταση υπόθεση το θύμα ήταν παρθένα (που ανήκει στην κατηγορία «αθώο» θύμα) περαιτέρω έρευνα, κατά τη γράφουσα, θα πρέπει να διενεργηθεί για την επιβαλλόμενη ποινή των πέντε ετών, σχετικά με το κατά πόσο η δικαστική κρίση ως προς την επιβληθείσα ποινή επηρεάστηκε από το στερεότυπο αλλοδαπή-τουρίστρια (**«υπήκοος Δανίας»**).³⁴⁸

³⁴⁷ Βλ. Παράρτημα Ι.

³⁴⁸ Βλ. Παράρτημα Ι.

- **101/2014 ΠΛΗΜΜ ΘΕΣΣΑΛ-ΣυμβΠλημΘεσ 101/2014**

Στο υπό κρίση παραπεμπτικό βούλευμα καταρρίπτεται εκ νέου ο μύθος του βιασμού που θέλει τη παθούσα με το δράστη άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα καθώς ο κατηγορούμενος ήταν σύζυγος της ξαδέλφης του θύματος(**«ο κατηγορούμενος, ο οποίος τυγχάνει σύζυγος της εξαδέλφης της»**). Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός πως παρά την ύπαρξη ιατροδικαστικών εκθέσεων, οι οποίες επιβεβαιώνουν τη πρόσφατη ρήξη του παρθενικού υμένα της παθούσας (**«διαπιστώθηκε ότι πράγματι ο παρθενικός υμένας της ανήλικης φέρει πρόσφατη ρήξη. Αντίστοιχη διαπίστωση περιγράφεται και στην με αριθ. 1315 ιατροδικαστική έκθεση της ιατροδικαστού Ε.Ζ., η οποία έλαβε χώρα την 8.8.2013 όπου επιπλέον αναφέρονται και οι κακώσεις που έφερε στο πρόσωπο»**) οι δικαστικοί λειτουργοί διατηρούν αμφιβολίες για την αλήθεια των δεδομένων της (**«και παρά τις υπάρχουσες αμφιβολίες...», «κατά τους δικούς της ισχυρισμούς», «η δε μαρτυρία της είναι αμφιβόλου αξιοπιστίας»**). Οι παραπάνω αμφιβολίες προκύπτουν λόγω της ανυπαρξίας μαρτύρων (**«Τη διά της βίας όμως επιβίβαση της ανήλικης στο αυτοκίνητο, την πράξη του βιασμού της και την επιστροφή της (με σκισμένα και ματωμένα ρούχα) στο σπίτι της δεν επιβεβαιώνει κανείς μάρτυρας, καθώς κανείς δεν είδε τίποτε από όλα αυτά»**). Η ανυπαρξία μαρτύρων είναι ένα σύνηθες αποδεικτικό ζήτημα σε υποθέσεις βιασμού. Δεν πρέπει όμως να λησμονούμε πως ο βιασμός είναι ένα έγκλημα που συμβαίνει μεταξύ δύο ατόμων, πολλές φορές σε ιδιωτικό χώρο και ως επί το πλείστον άνευ της παρουσίας μαρτύρων.³⁴⁹

- **182/2014 Εφ. Θεσς.**

Ως παρατηρείται στην υπό κρίση υπόθεση καταρρίπτεται εν μέρει ο μύθος του βιασμού που θέλει το δράστη του βιασμού άγνωστο στο θύμα. Στη προκειμένη περίπτωση θύμα και θύτης δεν γνωρίζονταν μεταξύ τους (**«Η παθούσα έβλεπε για πρώτη φορά τον κατηγορούμενο»**), αλλά ο κατηγορούμενος διατηρούσε φιλικές σχέσεις με τον πατέρα του θύματος (**«ενημερώθηκε πως αυτός και η σύζυγος του απουσίαζαν από την οικία τους»**). Επιπλέον, στην υπό εξέταση υπόθεση καταρρίπτεται ο μύθος του βιασμού που θέλει τις βιασθείσες «μικρές, ελκυστικές, γυναίκες και κορίτσια που φορούν αποκαλυπτικά ρούχα», καθότι εν προκειμένω, η παθούσα ήταν άτομο με νοητική υστέρηση (**«αυτή είναι άτομο με νοητική υστέρηση»**). Επιπροσθέτως, στη παρούσα υπόθεση παρατηρείται η χρήση λεξιλογίου που ενώ χρησιμοποιείται για να περιγράψει βιασμό, παραπέμπει περισσότερο σε πράξη συναίνεσης και όχι σε εξαναγκασμό (**«της απεύθυνε την φράση αγάπη μου, αγάπη μου»**). Τέλος, δεύτερος βιασμός για τη παθούσα επέρχεται μετά τη δήλωση του κατηγορουμένου ότι η μεταξύ τους συνουσία ήταν πράξη κοινής συναινέσεως και όχι προϊόν εξαναγκασμού (**«Ο**

³⁴⁹ Βλ. Παράρτημα Ι

κατηγορούμενος δεν αρνείται την γενόμενη μεταξύ τους συνουσία και τις ασελγείς πράξεις αλλά αναφέρει πως οι ενέργειες τους δεν υπήρξαν αποτέλεσμα εξαναγκασμού δια ασκήσεως βίας αλλά εγένοντο με την ελεύθερη βούληση της παθούσας...»)³⁵⁰

- **42/2016 ΕΦ (ΜΟΔ) ΝΑΥΠΑ – ΑΘΩΩΣΗ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ**

Στην υπό εξέταση υπόθεση παρατηρήθηκε πως το Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο βασίστηκε εξ ολοκλήρου στην ιατροδικαστική έκθεση και κήρυξε αθώους τους κατηγορούμενους. Παράλληλα, παρατηρείται και πάλι η χρήση του όρου «αλλοδαπή» εντός της δικαστικής αποφάσεως και κατά τη γράφουσα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης το αν η δικαστική κρίση επηρεάστηκε από το στερεότυπο της γυναίκας από ξένη χώρα. (**«στην ιατροδικαστική έκθεση που συντάχτηκε για την ανωτέρω αλλοδαπή, πλην των παραπάνω σωματικών της κακώσεων από τον Ε.Π., δεν αναφέρονται ίχνη παρά φύση συνουσίας, ούτε κακώσεις εξαιτίας παρά τη θέλησή της σεξουαλικής επαφής»**).)³⁵¹

- **79/2017 ΑΠ**

Στη παρούσα υπόθεση καταρρίπτεται για άλλη μια φορά ο μύθος του βιασμού που θέλει το θύμα και το δράστη άγνωστα μεταξύ τους πρόσωπα, καθότι η εγκαλούσα με το θύτη διατηρούσαν ερωτικό δεσμό στο παρελθόν. Επιπλέον, στην παρούσα καταρρίπτεται και άλλος μύθος του βιασμού που θέλει ως τόπο διάπραξης έναν απόμερο, δημόσιο χώρο, καθότι η παθούσα συνάντησε τον δράστη μετά από πρόσκληση του τελευταίου σε οίκημα του ιδίου (**«και την προσκάλεσε να συνομιλήσουν ιδιαιτέρως εντός οικήματος παρακείμενου της οικίας του»**). Συγχρόνως, παρατηρούνται για ακόμα μία φορά στην δικαστική απόφαση φράσεις που υποδηλώνουν την αντίσταση της παθούσας (**«κάμπτοντας κάθε αντίστασή της», «κτυπώντας την ταυτόχρονα στο πρόσωπο της και τραβώντας της τα μαλλιά»**). Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός πως η δικαστική απόφαση βασίζεται κατά ένα μεγάλο μέρος της στην ιατροδικαστική εξέταση (**«από τα αποδεικτικά μέσα και δη η από 28-09-2010 ιατροδικαστική έκθεση της Ιατροδικαστή»**) και στα τραύματα που υπέστη η παθούσα, τα οποία υποδηλώνουν την αντίσταση της τελευταίας.³⁵²

- **17/2018 ΜΟΔ ΑΙΓΙΟΥ-Δήλωση θύματος ότι η δημοσιότητα από την ποινική δίωξη θα έχει ως συνέπεια το σοβαρό ψυχικό τραυματισμό του, η οποία έλαβε χώρα εν προκειμένω.**

³⁵⁰ Βλ. Παράρτημα Ι.

³⁵¹ Βλ. Παράρτημα Ι.

³⁵² Βλ. Παράρτημα Ι.

Στη παραπάνω υπόθεση η εγκαλούσα κάνει χρήση του δικαιώματος που της παρέχει το άρθρο 344 ΠΚ για παύση της ποινικής δίωξης με τον λόγο ότι η δημοσιότητα που θα επέφερε η ποινική δίωξη θα είχε ως συνέπεια τον περαιτέρω ψυχικό τραυματισμό της. **(«ρητή δήλωση της παθούσας ότι δεν επιθυμεί να συνεχιστεί η δίκη για την αξιόποινη πράξη του βιασμού και ως εκ τούτου δεν επιθυμεί πλέον την ποινική δίωξη του κατηγορουμένου»)**. Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι και μόνο το παραπάνω αίτημα της παθούσας θα μπορούσε να φανερώσει τον κίνδυνο δευτερογενούς θυματοποίησης που ελλοχεύει από την ποινική διαδικασία, σε συνδυασμό δε με την απόφαση του δικαστηρίου που κάνει αποδεκτό το αίτημα αυτής και παύει την ποινική δίωξη ο παραπάνω κίνδυνος καθίσταται πρόδηλος **(«Παύει ομόφωνα την ποινική δίωξη για την πράξη του βιασμού, λόγω της δηλώσεως του θύματος», «διότι η δημοσιότητα της δίκης θα έχει ως συνέπεια τον σοβαρό ψυχικό κλονισμό του θύματος»)**.³⁵³

2.3 Συμπεράσματα από τη δευτερογενή έρευνα

Ως είναι ευρέως γνωστό το έγκλημα του βιασμού περιβάλλεται από ποικίλους μύθους και στερεότυπα (βλ. μέρος β' ενότητα 1.8). Τα δεδομένα της παρούσας έρευνας δεν είναι κατάλληλα για την τεκμηρίωση του, είναι όμως τα πλέον συστηματικά συλλεχθέντα από τον ελλαδικό χώρο, σε βουλεύματα και αποφάσεις των τελευταίων δέκα ετών.

Από τις παραπάνω δικαστικές αποφάσεις προέκυψαν διάφορα ενδιαφέροντα πορίσματα, τα οποία επιβεβαιώνουν ή καταρρίπτουν τους μύθους του βιασμού. Σύμφωνα με τα πορίσματα αυτά στις περισσότερες περιπτώσεις δράστης και θύμα γνωρίζονταν μεταξύ τους πριν τη διάπραξη του εγκλήματος, κάποιες φορές μάλιστα διατηρούσαν και ερωτική σχέση. Υπήρξαν όμως και περιπτώσεις που θύμα και θύτης ήταν παντελώς άγνωστοι μεταξύ τους. Παρατηρείται επιπλέον, στην παρούσα, πως οι κατηγορούμενοι είναι ως επί το πλείστον νεαροί άνδρες. Καθοριστικό παράγοντα για την δικαστική κρίση, σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα, φαίνεται πως αποτελεί η αντίσταση του θύματος. Ο βαθμός «γενετήσιας αξίας» του θύματος δεν φαίνεται να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για τη δικαστική κρίση στην περίοδο που εξετάζουμε. Άξιο αναφοράς θεωρείται κατά τη γράφουσα και το κομμάτι της ποινής, καθότι όπως παρατηρήθηκε σε πολλές περιπτώσεις που ο δράστης κρίθηκε ένοχος, η επιβαλλόμενη σε αυτόν ποινή ήταν ιδιαίτερα μικρή. Επιπροσθέτως, έντονη διάκριση παρατηρήθηκε ανάμεσα στις φράσεις «ερωτική συνεύρεση» και «πράξη του βιασμού», μία διάκριση που γίνεται κατανοητή από όλους. Τέλος, υπάρχουν και αρκετές περιπτώσεις αλλοδαπών, κατά κανόνα τουριστών, για τις οποίες υπάρχουν κάποιες ενδείξεις προκατάληψης των εφαρμοστών του δικαίου, οι οποίες χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

³⁵³ Βλ. Παράρτημα Ι.

Συμπεράσματα-Επίλογος

Από την εγκληματολογική προσέγγιση του βιασμού που ανεπτύχθη στο παρόν πόνημα μπορεί αναντιλέκτως να λεχθεί ότι πρόκειται για ένα διεθνές, διαχρονικό και διαρκώς μεταβαλλόμενο κοινωνικό πρόβλημα. Είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός, πως ο βιασμός και η σεξουαλική βία, δεν αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά, μεταξύ μεμονωμένων φυλών, κοινωνικών, οικονομικών ή μορφωτικών τάξεων αλλά ογκολιθικής σημασίας ανθρωποκεντρικά ζητήματα για εκατομμύρια γυναίκες παγκοσμίως, παθούσες ή μη, που άπτονται άμεσα και έμμεσα με την τελεολογία και εντελέχεια του πολυπαθούς είδους μας. Οι αιτίες του εγκλήματος του βιασμού μπορούν να αναζητηθούν σε ποικίλους παράγοντες (κοινωνιολογικούς, ανθρωπολογικούς, ψυχολογικούς κ.ο.

Η στάση των διωκτικών αρχών, των δικαστηρίων και των κοινωνιών γενικότερα φαίνεται ανεπαρκής, τόσο στον τομέα προστασίας και αρωγής του θύματος, όσο και στον τομέα της αποτροπής του εν δυνάμει θύτη. Στο πλαίσιο της θυματοκεντρικής προσέγγισης του βιασμού, τα κράτη και οι διεθνείς οργανισμοί θα πρέπει να στοχεύουν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας αλλά και την εκπαίδευση των αρμόδιων φορέων σχετικά με τους δείκτες αναγνώρισης ενός θύματος βιασμού και του καταλληλότερου τρόπου προσέγγισης του. Συγχρόνως, θα πρέπει να δοθεί βήμα στα θύματα βιασμού ώστε να μπορέσουν να διηγηθούν την ιστορία τους και να ευαισθητοποιήσουν μεγαλύτερο μέρος του κοινωνικού συνόλου.

Η κοινωνία μας αντιμετωπίζει το θύμα βιασμού με περιφρόνηση, ενώ το καθιστά υπεύθυνο για το βιασμό του. Οι μύθοι και τα στερεότυπα γύρω από το εν λόγω έγκλημα οδηγούν στο κοινωνικό στιγματισμό του θύματος. Η παγίωση των ανωτέρω αντιλήψεων επιφέρει την υιοθέτηση ιδιαιτέρως στενών ορισμών της έννοιας «βιασμός» από την κοινωνία. Η στάση των κοινωνιών απέναντι στο θύμα καθιστά δυσχερέστερη τη ζωή του μετά το έγκλημα, οδηγώντας στο «δεύτερο τραυματισμό» του.

Καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση της δευτερογενούς θυματοποίησης του θύματος θα πρέπει να διαδραματίσουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης όπως και τα μέσα κοινωνικής δικτυώσεως. Η ευθύνη των ΜΜΕ και ΜΚΔ στον αγώνα για την εξάλειψη αυτού του κακοποιητικού πολυεπίπεδου παθογενούς φαινομένου είναι γιγαντιαία, με δεδομένο μάλιστα ότι αποτελούν κύρια πηγή πληροφόρησης, διαδραματίζοντας καίριο ρόλο στη διαμόρφωση κοινωνικών στερεοτύπων και στάσεων. Τα μέσα αυτά συχνά αναπαράγουν τους μύθους της κουλτούρας του βιασμού. Οι μύθοι αυτοί αφήνουν στο απυρόβλητο τους δράστες και ενοχοποιούν τα θύματα, συμβάλλοντας στην αμφισβήτηση των λεγομένων των θυμάτων και

στον επανα-τραυματισμό τους, καθώς καθίσταται σαφές ότι δύσκολα θα βρει μια γυναίκα το δίκιο της αν βιαστεί και συνεπώς καλύτερα για εκείνη να μη προβεί σε καταγγελία του βιασμού της.

Στη κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να εφαρμοσθεί πολιτική μηδενικής ανοχής ενάντια στους βιαστές. Συγχρόνως, το θύμα θα πρέπει να αντιμετωπίζεται στο μέλλον με μεγαλύτερη επιείκεια ώστε να μην φοβάται να καταγγείλει το βιασμό του, ενώ οι πολίτες θα πρέπει να ενημερωθούν σχετικά με το ανυπόστατο των μύθων του βιασμού, με σκοπό την αποφυγή της περαιτέρω θυματοποίησης του θύματος που ήδη στερείται του υπέρτατου αγαθού του αμόλυντου της αξιοπρέπειας του.

Η κοινωνία μπορεί να επηρεάσει με άμεσο τρόπο τα ποσοστά της σεξουαλικής βίας μέσω της ποινικοποίησης αυτής αλλά και με έμμεσο τρόπο μέσω της δημιουργίας ενός ευνοϊκού κλίματος για το θύμα, διευκολύνοντας έτσι της καταγγελία του στην αστυνομία.

Εν κατακλείδι, δέον να αναφερθεί πως η δυσπιστία τόσο των επίσημων φορέων, όσο και του κοινού προς τα θύματα βιασμού δεν μπορεί να καταπολεμηθεί αποκλειστικά με νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και μέτρα πρόληψης, αλλά απαιτείται η ριζική αλλαγή της νοοτροπίας και των κοινωνικών στάσεων απέναντι στο έγκλημα του βιασμού και το θύμα αυτού, με σκοπό την αποβολή του στίγματος του βιασμού από το θύμα, το οποίο οδηγεί στη δεύτερη θυματοποίηση του τελευταίου, εντός και εκτός ακροατηρίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

105/2009 Συμβ.Πλημμ.Καλαμ³⁵⁴: Σκεπτικό της απόφασης «...Επιπρόσθετα η πρόκληση των παραπάνω σωματικών βλαβών της παθούσας καταδεικνύει ότι η τελευταία αντιστάθηκε σθεναρά και παρότι για την κατάφαση του εξαναγκασμού δεν απαιτείται κατ' ανάγκη το θύμα να αντιστάθηκε ενεργά, εν προκειμένω αναδεικνύεται πληρέστατα το γεγονός ότι οι σε βάρος της ασελγείς πράξεις τελέστηκαν παρά την αντίθετη βούληση της, που εξωτερικεύτηκε και έγινε εμφανής στον Ιο κατηγορούμενο - δράστη με τρόπο σαφή και κατηγορηματικό, πλην όμως αυτός ασκώντας υπέρτερη σωματική βία εξουδετέρωσε κατά τρόπο αδυσώπητο τη δυνατότητα του θύματος του να τον παρεμποδίσει να αποπερατώσει τον εγκληματικό σκοπό...», Απολογία κατηγορουμένου: «ο Ιος των κατηγορουμένων ενώπιον της άνω Ανακρίτριας αρνήθηκε τις αποδιδόμενες σε αυτόν κατηγορίες, διατεινόμενος ότι δήθεν δεν επιτεύχθηκε εξώγαμη συνουσία μεταξύ τους για το λόγο ότι η παθούσα απαίτησε να της κάνει στοματικό έρωτα, πράγμα που δήθεν αυτός αρνήθηκε, υποστηρίζοντας συγχρόνως ότι εκ του λόγου ότι αυτή (παθούσα) είχε πολλούς ερωτικούς συντρόφους αυξάνονταν για αυτόν η πιθανότητα να του μεταδώσει κάποιο σεξουαλικό νόσημα».

1307/2009 ΑΠ (Σε συμβούλιο)³⁵⁵ : «Οι σχέσεις του τελευταίου, ηλικίας τότε 34 ετών, και της εγκαλούσας ήταν αρχικά εντελώς τυπικές και σε επαγγελματικό επίπεδο, αλλά εντός μικρού χρονικού διαστήματος ο κατηγορούμενος άρχισε προφανώς να σκέφτεται πονηρά για την ως άνω παθούσα. Έτσι ο εκκαλών τις απογευματινές ώρες της 30.1.2007 ζήτησε να προσέλθει η εγκαλούσα στο γραφείο του, που βρίσκεται στον ημιώροφο του ανωτέρω κτιρίου, όπου στεγάζεται η προαναφερομένη επιχείρηση, προφασιζόμενος ότι έπρεπε να του προσκομίσει κάποια έγγραφα. Πράγματι η εγκαλούσα μετά τη λήξη του ωραρίου της μετέβη στο γραφείο του, όπου ο εκκαλών απευθυνόμενος σ' αυτή, άλλοτε με αυστηρό και άλλοτε με μειλίχιο ύφος, επισήμανε σ' αυτήν ότι είναι προϊστάμενος και ως εκ τούτου έχει την εξουσία να προσλαμβάνει και να απολύει υπαλλήλους, να αποφασίζει για τις αυξήσεις του μισθού τους, ενώ παράλληλα τόνισε σ' αυτή ότι είναι αλλοδαπή και σε μικρή ηλικία, στοιχεία που καθιστούν επισφαλή τη θέση της στην επιχείρηση. Ταυτόχρονα ο εκκαλών, ο οποίος εν τω μεταξύ είχε κλειδώσει την πόρτα του γραφείου του, την πλησίασε εκδηλώνοντας πλέον τις ερωτικές του προθέσεις. Όμως την ερωτική αυτή προσέγγιση του κατηγορουμένου ματαίωσε υπάλληλος της επιχείρησης, ο οποίος επεχείρησε να εισέλθει στο γραφείο του. Κατόπιν αυτού ο εκκαλών απαίτησε από την

³⁵⁴ www.lawdb.intrasoftnet.com .

³⁵⁵ Αυτόθι.

εγκαλούσα, να μεταβεί στο υπόγειο να τον περιμένει. Η τελευταία μετά ταύτα μετέβη στο χώρο που της υπέδειξε ο κατηγορούμενος, όπου σε λίγη ώρα αργότερα μετέβη και ο ίδιος. Ο κατηγορούμενος προχώρησε μπροστά και η εγκαλούσα τον ακολούθησε ώσπου κάποια στιγμή ο πρώτος άνοιξε την πόρτα της αποθήκης και την έσπρωξε εντός αυτής βίαια. Στη συνέχεια αφού κλείδωσε την πόρτα της αποθήκης, με τις υπέρτερες σωματικές του δυνάμεις έφερε βιαίως την πλάτη της εγκαλούσας μπροστά του και τοποθέτησε το χέρι του στο πρόσωπο της, κλείνοντάς της με δύναμη το στόμα, αποκλείοντας έτσι την περίπτωση να γίνει αντιληπτός από άλλους υπαλλήλους. Στη συνέχεια με το άλλο χέρι του κατέβασε το παντελόνι της εγκαλούσας και τοποθέτησε το χέρι του στο γεννητικό της μόριο. Η τελευταία προσπαθούσε να ξεφύγει από τον κατηγορούμενο, όμως τούτο στάθηκε αδύνατον καθόσον με τις υπέρτερες σωματικές του δυνάμεις την είχε ακινητοποιήσει. Τελικώς ο κατηγορούμενος, παρά τη σθεναρή αντίστασή της, ήλθε σε κατά φύση συνουσία μαζί της. Επειδή όμως δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει την ερωτική επαφή εξ αιτίας της αντίστασής της, την ανάγκασε, αρπάζοντας βιαίως το χέρι της, να το τοποθετήσει στο γεννητικό του μόριο, κίνηση με την οποία εκσπερμάτωσε στο δεξί μανίκι του μπουφάν της, πάνω στο οποίο, από εξέταση ανάλυσης DNA που διενεργήθηκε από το εργαστήριο ανάλυσης DNA της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας Αθηνών, ανιχνεύθηκε σπερματικό υγρό. Η παθούσα σε κατάσταση κατάρρευσης και κλαίγοντας μετέβη έξω από το ανωτέρω κτίριο και κάλεσε τηλεφωνικά τον Ζ, πατέρα του φίλου της Ξ. Η εν γένει κατάστασή της τράβηξε την προσοχή της άγνωστης μέχρι τότε μάρτυρας ..., η οποία βρέθηκε τυχαία πλησίον της. Η ανωτέρω προσπάθησε να την βοηθήσει, βρέχοντάς της το πρόσωπο με νερό και ηρεμώντας την. Λίγο αργότερα έφθασε στο σημείο αυτό και ο ανωτέρω Ζ, συνοδευόμενος από τον γιο του, Ξ φίλο - σύντροφο της εγκαλούσας». Απολογία κατηγορουμένου: «Ο εγκαλών κατά την απολογία του στον ανακριτή, αρνήθηκε την κατηγορία ισχυριζόμενος ότι στις 30-4-07 κάλεσε την παθούσα να προσέλθει στο γραφείο του προκειμένου να της κάνει συστάσεις σχετικά με κάποιο παράπονο που διατυπώθηκε εναντίον της σχετικά με την εργασίας της, ότι κατά τη συζήτηση με δική της πρωτοβουλία επακολούθησε ερωτικός εναγκαλισμός, φιλία και θωπίες στα γεννητικά τους όργανα, ότι κατόπιν συμφωνίας τους συναντήθηκαν αργότερα στο υπόγειο, όπου η ίδια με τη θέλησή της προέβη σε πεολειχία και ότι εκσπερμάτωσε στη στοματική της κοιλότητα. Ήδη με την υπό κρίση έφεσή του διατείνεται ότι δεν θεμελιώνεται η αντικειμενική και η υποκειμενική υπόσταση του βιασμού, που του αποδίδεται, καθόσον εσφαλμένα εκτιμήθηκαν τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία της δικογραφίας και από εσφαλμένη ερμηνεία του νόμου το πρωτόδικο συμβούλιο οδηγήθηκε στην παραπομπή του, ενώ θα έπρεπε να τον απαλλάξει από την κατηγορία».

ΑΠ 1678/2009³⁵⁶: Σκεπτικό της απόφασης: «...ενόψει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και της βαρύτητας της πράξης, καθώς και των συνθηκών υπό τις οποίες τελέσθηκε, σε συνδυασμό με τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του κατηγορουμένου - πατέρα της παθούσας, αφού από αυτά διακρίνεται ιδιαίτερη σκληρή και ανάλγητη συμπεριφορά του και περιφρόνηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Στην κρίση αυτή οδηγείται το δικαστήριο αυτό και από το γεγονός ότι τα περιστατικά του συνεχούς βιασμού της παθούσας επί μια δεκαετία περίπου, έλαβε ήδη δημοσιότητα και περιήλθε σε γνώση τόσο των οικείων της παθούσας, όσο και των προσώπων του περιβάλλοντος της, καθώς επίσης, και πέραν των προσώπων αυτών, αφού ασχολήθηκαν και τα μέσα ενημέρωσης του κοινού. Επομένως, δεν προκύπτει βασίμως, ότι η δημοσιότητα της δίκης θα έχει ως συνέπεια τον σοβαρό ψυχικό τραυματισμό της παθούσας και συνεπώς το σχετικό αίτημα αυτής, πρέπει να απορριφθεί, όπως και εκείνο, με το ίδιο περιεχόμενο αίτημα του κατηγορουμένου».

ΑΠ 1785/2009 (Σε συμβούλιο)³⁵⁷ : «Ο εξαναγκασμός μπορεί να γίνει και με τους δύο τρόπους, δηλαδή της απειλής και της σωματικής βίας. Για την κατάφαση του εξαναγκασμού δεν απαιτείται κατ' ανάγκη το θύμα να αντιστάθηκε σθεναρά, αλλά αρκεί ότι η ασελγής πράξη τελείται παρά την αντίθετη θέλησή του, που εξωτερικεύθηκε και έγινε εμφανώς από δράστη με οποιοδήποτε τρόπο και ότι αυτός ασκεί σωματική βία που εξουδετέρωσε την βούληση του θύματος να αντισταθεί». «Στη συνέχεια τη φίλησε στο στόμα με δύναμη και προσπάθησε να εισχωρήσει το γεννητικό του μόριο στον κόλπο της. Τότε η παθούσα κατάφερε να τον γρατζουνίσει στο πρόσωπο με τα νύχια της και να αποτραβηχτεί από αυτόν, κάνοντας στη συνέχεια εμετό». «Μετά από αυτά και εφόσον δεν υπάρχει άλλος λόγος αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης και να καταδικασθεί ο αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα (άρθρο 583 παρ. 1 ΚΠΔ)...ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Απορρίπτει την από 27/3/2009 αίτηση του Χ, πρώην κατοίκου ... και ήδη κρατουμένου στη δικαστική φυλακή ..., για αναίρεση του 168/2009 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών».

ΑΠ 2423/2009³⁵⁸: «Δεν ολοκλήρωσε όμως την πράξη του όχι από δική του βούληση αλλά από εμπόδια εξωτερικά, δηλαδή λόγω της σθεναρής αντίστασης της παθούσας, που κρατούσε κλειστά τα πόδια της και αντιστεκόταν, ενώ αυτός, μη μπορώντας να εισαγάγει το πέος του στον κόλπο της παθούσας, αντανάστασε και εκσπερμάτισε πάνω της. Η παθούσα κατάφερε να του ξεφύγει, και αφού πήρε ένα μπουφάν και το τύλιξε γύρω από τη μέση της, έτρεξε στον δεύτερο όροφο της οικοδομής, όπου είναι η κατοικία της οικογένειας του αδελφού του πατέρα της ...».

³⁵⁶ www.lawdb.intrasoftnet.com.

³⁵⁷ Αυτόθι.

³⁵⁸ Αυτόθι.

και, βρίσκοντας την πόρτα του ξεκλειδωτή, μπήκε μέσα και ζήτησε βοήθεια από τη σύζυγο του ..., αναφέροντας της το επεισόδιο με τον κατηγορούμενο». «Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της προσβαλλομένης αποφάσεως, το δικαστήριο μετά την επιβολή στον κατηγορούμενο συνολικής ποινής πέντε (5) ετών και την υποβολή από τους συνηγόρους του τελευταίου, αιτήματος κατά λέξη, "... να ανασταλεί η εκτέλεση της παραπάνω ποινής, σύμφωνα με τα άρθρα 99 και 100 του Ποινικού Κώδικα, καθόσον ο κατηγορούμενος δεν έχει καταδικασθεί αμετακλήτως για κακούργημα ή πλημμέλημα σε περιοριστική της ελευθερίας ποινή ανωτέρα των έξι μηνών και επαφέθηκαν στην κρίση του Δικαστηρίου κατά τα λοιπά", απέρριψε με απόφασή του το αίτημα του κατηγορούμενου για αναστολή εκτελέσεως της ποινής ως μη νόμιμο, με την αιτιολογία ότι, αφενός μεν όπως προκύπτει από το ποινικό του μητρώο έχει καταδικασθεί σε ποινές φυλάκισης που υπερβαίνουν τους έξι μήνες, αφετέρου δε διότι αυτός καταδικάσθηκε σε συνολική ποινή φυλακίσεως πέντε (5) ετών (δηλαδή μεγαλύτερη των τριών ετών), και επομένως δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των επικαλούμενων διατάξεων των άρθρων 99 και 100 Π.Κ».

33/2010 ΠΛΗΜΜ. ΗΡΑΚΛ. ³⁵⁹

Περί ώρα 2.30` της 3.6.2009 η εγκαλούσα, C.M.S.L., ελθούσα στην Κρήτη για διακοπές, μετέβη, όπως είχε πράξει και στο παρελθόν πολλές φορές, στο λειτουργούν στη [...] Ηρακλείου μπαρ με την ονομασία «[...]», όπου εργαζόταν ως μπάρμαν ο πρώτος κατηγορούμενος, E.M., και κάθισε μπροστά στη θέση (πόστο) από την οποία εκτελούσε την εργασία του. Αργότερα, έφθασε στο κατάστημα και ο φίλος του, δεύτερος κατηγορούμενος, E.B., και περί ώρα 04.00`, μετά που έκλεισε το μπαρ, οι δύο κατηγορούμενοι αποχώρησαν από αυτό με τη φίλη του M., υπήκοο Πολωνίας με το όνομα «M.» Εν τω μεταξύ η εγκαλούσα, η οποία είχε εξέλθει του μπαρ και συζητούσε στην είσοδο με θαμώνες του, ρώτησε τους παραπάνω εξερχόμενους πού θα πήγαιναν. Αυτοί της απάντησαν ότι θα πήγαιναν κάπου να καθίσουν και αποδέχθηκαν το αίτημά της να την πάρουν μαζί τους. Έτσι, επιβιβάστηκαν η μεν εγκαλούσα στο αυτοκίνητο του πρώτου κατηγορουμένου, που οδηγούσε ο ίδιος, και η υπήκοος Πολωνίας στο αυτοκίνητο του B., που οδηγούσε επίσης ο ίδιος, και μετέβησαν στην παραλία της [...], έμπροσθεν του ξενοδοχείου «[...]», αφού εν τω μεταξύ σταμάτησαν και προμηθεύθηκαν ποτά. Εκεί, αφού κατανάλωσαν τα ως άνω ποτά, ο M. μπήκε με την εγκαλούσα στη θάλασσα για μπάνιο, φορώντας μόνο τα εσώρουχα τους, κατά τη διάρκεια δε του μπάνιου επιδίδονταν σε εναγκαλισμούς και φιλία στο στόμα. Ακολούθως βγήκαν από τη θάλασσα και η εγκαλούσα φόρεσε τα ρούχα της (σορτς και μπλούζα). Στη συνέχεια η υπήκοος Πολωνίας απεχώρησε, ο δε δεύτερος κατηγορούμενος παρέμεινε με τον πρώτο και τη εγκαλούσα στην παραλία, κατά τη διάρκεια δε της συζήτησης οι

³⁵⁹ Αυτόθι.

κατηγορούμενοι ρώτησαν την εγκαλούσα αν είχε κάνει ποτέ έρωτα με δύο άνδρες ταυτόχρονα, αυτή δε τους απάντησε όχι, την ίδια δε θέση πήρε όταν της πρότειναν να πράξουν τούτο και οι τρεις μαζί. Έπειτα οι κατηγορούμενοι άρχισαν να χαϊδεύουν σε διάφορα σημεία του σώματος της την εγκαλούσα, η οποία είχε κυριευθεί από φόβο για τις προθέσεις τους, που ήταν εμφανείς. Ακολούθως, την έβαλαν πάνω σε μία ξαπλώστρα θαλάσσης και, ασκώντας πάνω της σωματική βία, στην οποία η εγκαλούσα δεν αντιστάθηκε λόγω του φόβου που τη διακατείχε, αισθανομένη την αδύνατη θέση της, ήτοι το ότι βρισκόταν εν μέσω δύο ανδρών που διέθεταν υπέρτερη από τη δική της σωματική δύναμη, ο μεν Μ. την εξανάγκασε σε πεολειχία, ο δε Β. εισχώρησε το εν στύσει πέος του στον κόλπο της, εν συνεχεία δε άλλαξαν ρόλους, εξαναγκάζοντας την ο μεν δεύτερος σε πεολειχία, ο δε πρώτος σε συνουσία, εισχωρώντας το εν στύσει πέος του στον κόλπο της, στον οποίο εκσπερμάτωσαν και οι δύο. Ακολούθως ο Μ. απεχώρησε, ο δε Β. μετέφερε την εγκαλούσα στο ξενοδοχείο της, στη [...] όπου διέμενε, εκεί δε, και περί ώρα 06.30', εξιστόρησε κλαίουσα στον ομοεθνή φίλο της, Ε.Δ.Ρ., τα συμβάντα... Οι κατηγορούμενοι αρνούνται την κατηγορία, ισχυριζόμενοι ότι η εγκαλούσα συναίνεσε στην τέλεση των ως άνω ερωτικών πράξεων, μάλιστα δε ήταν αυτή που ενήργησε πεολειχία διαδοχικά σ' αυτούς και αποδέχθηκε τη συνεύρεση με τους ίδιους. Ο αρνητικός της κατηγορίας ισχυρισμός αυτός των κατηγορουμένων είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, για το λόγο ότι, ναι μεν δεν υπάρχουν μάρτυρες ή άλλα στοιχεία που να βεβαιώνουν το αληθές των καταθέσεων της εγκαλούσας, σύμφωνα όμως με τα διδάγματα της κοινής πείρας και της λογικής δεν είναι δυνατό η τελευταία να ενήργησε με τη θέληση της τις παραπάνω αναφερόμενες από τους κατηγορουμένους «προχωρημένες» ερωτικές πράξεις, και μάλιστα με σχεδόν αγνώστους ερωτικούς συντρόφους, με τους οποίους δεν είχε προηγουμένως ερωτική σχέση, ήτοι δεν είναι δυνατό να ενήργησε τις πράξεις αυτές που δύσκολα θα ενεργούσε ακόμη και μια γυναίκα ελευθερίων ηθών, και μάλιστα με αγνώστους και σε ερημική περιοχή. Η εγκαλούσα, αφού διέπραξε το λάθος να εμπιστευθεί τους κατηγορουμένους και να μεταβεί με αυτούς στη παραλία, έγινε βορά στις ερωτικές τους ορέξεις και υπέστη από αυτούς τον έσχατο εξευτελισμό, τη μεταβολή της σε δοχείο ηδονής και την ταπείνωση της ανθρώπινης αξίας της, μη δυναμένη να αντιδράσει προς αποφυγή των παραπάνω συνεπειών, αφού τέτοια ενέργεια θα ήταν μάταιη, όπως θα ήταν μάταιη η αντίδραση οιασδήποτε γυναίκας, και δη ξένης σε ξένη χώρα, σε ερημική σκοτεινή περιοχή, έρμαιο στα χέρια αδίστακτων βιαστών, χαρακτηριστική δε εικόνα της «βουβής» κραυγής αγωνίας της εγκαλούσας κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης των ερωτικών ορέξεων των κατηγορουμένων είναι η διαλαμβανομένη στην παραπάνω, αποστροφή, στην οποία αναφέρει: «Δεν προσπάθησα να φύγω, ή να αντισταθώ, διότι φοβόμουν πολύ και πίστευα ότι αν θα έκανα κάτι διαφορετικό θα με κτυπούσαν και θα μου έκαναν χειρότερο κακό». Και ναι μεν η εγκαλούσα δεν προσήλθε στο ιατροδικαστή για εξέταση, η οποία άλλωστε θα ήταν και χωρίς νόημα, αφού οι μεν

κατηγορούμενοι παραδέχονται την ερωτική πράξη, η ίδια δε δεν αντιστάθηκε, κατά τα ανωτέρω, για να υπάρχουν κατά λογική συνέπεια σημεία υποδηλώνοντα την άσκηση βίας (εκδορές κ.λπ.), εκτός μιας «κοκκινίλας» στο αριστερό της γόνατο, πλην όμως η παράλειψη αυτή δεν μπορεί από μόνη της, λαμβανομένων υπόψη των ως άνω εκτεθέντων, να οδηγήσει σε διαφορετική από το βιασμό κρίση. Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, προκύπτουν, κατά την κρίση μου, σοβαρές ενδείξεις ενοχής σε βάρος των κατηγορουμένων, ικανές να στηρίξουν δημόσια εναντίον τους κατηγορία στο ακροατήριο για την αποδιδόμενη σ' αυτούς ως άνω αξιόποινη πράξη του βιασμού από δύο δράστες που ενεργούσαν από κοινού -ομαδικός βιασμός- (κατ' ορθότερο του δοθέντος νομικό χαρακτηρισμό), πρέπει το Συμβούλιό Σας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρ. 309 παρ. 1 στοιχ. ε' και 313 ΚΠΔ, να παραπέμψει αυτούς στο ακροατήριο του Πρωτοβάθμιου Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου της περιφέρειας του Εφετείου Κρήτης....».

36/2010 ΠΛΗΜΜ ΔΡΑΜ(Σε Συμβούλιο)³⁶⁰:

Στις 21-2-2010, Κυριακή και περί ώρα 09:00 η παθούσα του και της, γεν., έγγαμος, μητέρα ανηλίκων τέκνων, εξήλθε από την κείμενη εντός της πόλεως της Δράμας και επί της οδού οικία της, για να πάει περπατώντας πεζή στην οικία της μητέρας της, η οποία ήταν βαριά άρρωστη, στο Δράμας, που απέιχε 1.200 μ. από την οικία της (βλ. την από 26-4-2010 μαρτυρική κατάθεση του), Ήδη ο σύζυγός της του είχε φύγει με το αυτοκίνητό του και είχε μεταβεί στο για επαγγελματικούς λόγους. Λόγω της ημέρας και της πρωινής ώρας, δεν υπήρχε κίνηση πεζών και η παθούσα περπατούσε μόνη. Ο βηματισμός της ήταν γοργός. Περί ώρα 09:05, στο ύψος του υπάρχοντος καταστήματος-σούπερ μάρκετ «.....», η παθούσα, περπατώντας επί του πεζοδρομίου, κείμενο από την επάνω μεριά του ως άνω καταστήματος, «ένιωσε πίσω της να περπατάει κάποιος», επιτάχυνε προς τούτο το βήμα της, παρόλα αυτά «δεν μπορούσε να απομακρυνθεί». Προς τούτο έβγαλε το κινητό της τηλέφωνο από την τσέπη της ζακέτας της και κοίταξε την ώρα που ήταν 09:06 πμ. Εκείνη την στιγμή, ο κατηγορούμενος, ηλικίας τριάντα έξη (36) ετών, που ακολουθούσε όλο το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα την παθούσα, έπιασε αυτήν από τη μέση και την έσφιξε. Η παθούσα αιφνιδιάστηκε, προς στιγμή μάλιστα πίστεψε ότι ίσως ήταν ο σύζυγός της που είχε επιστρέψει και το έκανε χάρις αστεϊσμού. Προς στιγμή σκέφτηκα πως ίσως να ήταν ο άνδρας μου που προσπαθούσε να μου κάνει πλάκα», σύμφωνα με τα κατατεθέντα από την παθούσα κατά την αστυνομική προανάκριση). Η παθούσα γύρισε αμέσως και είδε «έναν άγνωστο άντρα». Ο κατηγορούμενος τράβηξε βίαια και δυνατά την παθούσα σέρνοντας αυτήν στο υπάρχον παρακείμενο χαντάκι βάθους πέντε (5) μέτρων, κάτω από το πεζοδρόμιο, ώστε να μην φαίνονται από τον δρόμο, ακινητοποίησε δε αυτήν κάθοντας επάνω της και κρατώντας την

³⁶⁰ Αυτόθι.

από το λαιμό με πρόθεση να την εξαναγκάσει σε συνουσία. Η παθούσα, αντιλαμβανόμενη πλήρως τις προθέσεις του κατηγορουμένου, προβάλλοντας ενεργό και σθεναρή αντίσταση, κτύπησε αυτόν στο κεφάλι με τα κλειδιά που κρατούσε, όμως η αντίδρασή της δεν έφερε αποτέλεσμα λόγω της υπέρτερης σωματικής διάπλασης και φυσικής δύναμης του κατηγορούμενου. Ξαφνικά, η παθούσα, μέσα στον πανικό της, αντιλαμβανόμενη ότι κατά την πτώση της, έπεσε ταυτόχρονα το κινητό της τηλέφωνο από την τσέπη της ζακέτας της και βρισκόταν «παραπλεύρως και αριστερά της», έπιασε αυτό με το αριστερό της χέρι και, δεδομένου ότι η τελευταία κλήση που είχε κάνει εξερχόμενη από την οικία της ήταν προς τον σύζυγό της, πάτησε το κουμπί επανάκλησης της τελευταίας κλήσης και όταν σήκωσε ο σύζυγός της το κινητό του τηλέφωνο η παθούσα του είπε κατά λέξη «βοήθεια μου επιτίθενται, βρίσκομαι στο φανάρι των παιδιών στο», καθόσον επρόκειτο για την διαδρομή που ακολουθούσαν καθημερινά τα ανήλικα τέκνα τους για να πάνε στο σχολείο τους, τα οποία ακολουθώντας αυτήν περνούσαν καθημερινά από το συγκεκριμένο σηματοδότη, γνωστό στους γονείς τους.

Ο κατηγορούμενος, αντιλαμβανόμενος και ακούγοντας όλα τα ανωτέρω, άρπαξε το κινητό τηλέφωνο της παθούσας από τα χέρια της, το έκλεισε και το πέταξε μακριά από αυτή «περίπου ένα μέτρο στα αριστερά της», ώστε να είναι πλέον αδύνατον σ' αυτήν να το φτάσει και να το χρησιμοποιήσει εκ νέου, ενώ η παθούσα του συνεχίζοντας την προσπάθειά της να αποτρέψει τον κατηγορούμενο από τα εγκληματικά του σχέδια, έλεγε ότι είναι θέμα χρόνου να φτάσει ο σύζυγός της και η αστυνομία ειδοποιημένη από τον τελευταίο. Στη συνέχεια ο κατηγορούμενος, με το βάρος του σώματός του, χρησιμοποιώντας τις υπέρτερες σωματικές του δυνάμεις, έχοντας σκοπό να ικανοποιήσει τις γενετήσιες ορμές του, κρατώντας συνεχώς ακινητοποιημένη την παθούσα, ενώ εκείνη εξακολουθούσε να αντιστέκεται και να καλεί σε βοήθεια, αφού κτύπησε το χέρι της παθούσας με το οποίο η τελευταία κρατούσε σφικτά το παντελόνι της φόρμας της, τράβηξε το παντελόνι αυτής κατεβάζοντάς το στα γόνατά της και έσκισε το κάτω εσώρουχο αυτής τραβώντας το επίσης στα γόνατά της για να επιτύχει να συνουσιασθεί μαζί της, κατεβάζοντας παράλληλα και το δικό του παντελόνι και το εσώρουχό του παραμένοντας ασυγκίνητος στις εκκλήσεις της παθούσας που τον παρακαλούσε, έχοντας αντιληφθεί πλήρως τις προθέσεις του, να την αφήσει να φύγει, λέγοντάς του μάλιστα στην προσπάθειά της να τον συγκινήσει «σκέψου τι πας να κάνεις, είμαι μητέρα, πηγαίνω στην μητέρα μου που είναι καρκινοπαθής και ετοιμοθάνατη, σκέψου τη δική σου μητέρα» , καθιστώντας με όλους τους προαναφερόμενους τρόπους πολύ εμφανή εξωτερικά την αντίθετη βούλησή της στις εγκληματικές προθέσεις και ενέργειες του κατηγορούμενου. Η παθούσα, μόνη, αβοήθητη, χωρίς δυνατότητα διαφυγής, συνέχιζε να καλεί σε βοήθεια και να φωνάζει το όνομα του συζύγου της «.....»), νιώθοντας να την εγκαταλείπουν οι δυνάμεις της από την επί δεκαπεντάλεπτο και

πλέον «πάλη» της με τον κατηγορούμενο, ενώ ο κατηγορούμενος προσπαθούσε να φιμώσει με το χέρι του το στόμα αυτής, κρατώντας «πότε τα χέρια της και πότε τον λαιμό της», και να της ανοίξει τα πόδια ώστε να διεισδύσει το γεννητικό του μόριο στο αιδοίο της, επιτυγχάνοντας την σκοπούμενη από αυτόν κατά φύση συνουσία, λέγοντας προς τούτο στην παθούσα «θα σου τον βάλω λίγο και όλα θα τελειώσουν μόλις χύσω», στην προσπάθειά του δε, αυτή, ενόψει του ότι βρισκόταν επάνω από την ευρισκόμενη ανάσκελα παθούσα, έπιασε το αιδοίο της παθούσας χωρίς όμως να επιτύχει διεισδύσει του γεννητικού του μορίου σ' αυτό ούτε εκσπερμάτωση ενόψει της σθεναράς αντίστασης της παθούσας και χωρίς να επιδιώξει διείσδυση δακτύλου του σ' αυτό για να επιτύχει τουλάχιστον απομίμηση αυτής, παρότι αυτό ήταν ευχερές και εφικτό, τα δε γεννητικά όργανα του κατηγορούμενου, κατά τη διάρκεια της όλης προσπάθειάς του για επίτευξη της κατά φύση συνουσίας, ακούμπησαν στην γυμνή κοιλιακή χώρα και τους μηρούς της παθούσας χωρίς όμως να προβεί σε προστριβές στα ως άνω μέρη και εν πάση περιπτώσει σε τέτοιου είδους ασελγείς πράξεις, που θα είχαν έντονο γενετήσιο χαρακτήρα και θα ήταν ισοδύναμες από άποψη βαρύτητας με την συνουσία, αποτελώντας υποκατάστατο αυτής προς ικανοποίηση της γενετήσιας επιθυμίας του. Στο μεταξύ ο σύζυγος της παθούσας , ο οποίος, όταν δέχθηκε στο κινητό του τηλέφωνο την αντίστοιχη ως άνω μνημονευόμενη κλήση της παθούσας-σύζυγου του βρισκόταν μεταξύ και οδηγώντας το αυτοκίνητό του, επιτάχυνε την οδήγησή του, καλώντας ταυτόχρονα τις αστυνομικές αρχές στις οποίες ανέφερε ότι η παθούσα σύζυγός του «δέχθηκε επίθεση στο φανάρι του τη Δράμας» και τον κουνιάδο του του , δικηγόρο Δράμας, ο οποίος κατοικεί με την οικογένειά του στην ίδια οικοδομή με τον κουνιάδο του και την παθούσα, επαναλαμβάνοντας τα παραπάνω. Ο σύζυγός της παθούσας έφθασε περί ώρα 09:20 στο προαναφερόμενο σημείο δεν μπόρεσε όμως να εντοπίσει την σύζυγό του και πήγε οδηγώντας το αυτ/το του στην οικία της πεθεράς του, ευελπιστώντας ότι θα έβρισκε την παθούσα -σύζυγό του με αρνητικό όμως αποτέλεσμα. Τελικώς επιστρέφοντας στο επίδικο σημείο, που απείχε 150-200 μέτρα από την συζυγική οικία τους, κατέβηκε από το αυτοκίνητό του και αναζήτησε την σύζυγό του πεζός, οπότε εντόπισε αυτήν μέσα στο χαντάκι, σε βάθος περίπου πέντε μέτρων, η οποία προσπαθούσε να απωθήσει τον κατηγορούμενο και τον κατηγορούμενο ευρισκόμενο από πάνω της, γυμνούς αμφότερους από την μέση και κάτω όπως περιγράφηκε ανωτέρω. Ο έτρεξε αμέσως, τράβηξε τον κατηγορούμενο από την θέση που βρισκόταν ώστε να διαφύγει η παθούσα και τον ακινητοποίησε, αφού πρώτο τον γρονθοκόπησε στο πρόσωπο, γυρίζοντας αυτόν μπρούμυτα, καθήμενος επί της μέσης αυτού και κρατώντας τα χέρια του. Η παθούσα, φορώντας το παντελόνι της φόρμας της, «κλαίγοντας με λυγμούς», περί ώρα 09:26 κάλεσε τον κουνιάδο της , στο κινητό του τηλέφωνο, ο οποίος εντός ελαχίστων λεπτών έφθασε οδηγώντας το αυτ/το του στο επίδικο σημείο της επίθεσης αφού αυτό απείχε ελάχιστα μέτρα από την οικία

του, αντίκρισε δε την παθούσα να ανεβαίνει έρποντας από το χαντάκι στο δρόμο, λερωμένη, ματωμένη από το σύρσιμο στο έδαφος που υπέστη από τον κατηγορούμενο και τον αδελφό του να έχει ακινητοποιημένο τον κατηγορούμενο στην πιο πάνω θέση, γυμνό από την μέση και κάτω «...Μάλιστα είδα το συγκεκριμένο άτομο είχε κατεβασμένο το παντελόνι και το εσώρουχό του στο ύψος των γοφών και φαινόταν τα γυμνά του οπίσθια»). Ταυτόχρονα με τον έφθασαν και δύο περιπολικά αυτοκίνητα, οι αστυνομικοί εξερχόμενοι από αυτά τάχιστα κατέβηκαν στη βάση του πρανούς και συνέλαβαν τον κατηγορούμενο. Η παθούσα έντρομη, σοκαρισμένη, κλαίγοντας με λυγμούς, ευρισκόμενη «σε κατάσταση πανικού», προς επίτευξη «κυρίως ψυχολογικής υποστήριξης» μεταφέρθηκε στο Γ.Ν. Δράμας. Ο κατηγορούμενος καταρχήν ενώπιον των αστυνομικών οργάνων που προσέτρεξαν στον τόπου του εγκλήματος και συνέλαβαν αυτόν κατά την στιγμή που οδηγήθηκε στο ένα εκ των περιπολικών οχημάτων και ενώπιον του, γαμπρού της παθούσας, συνομολόγησε τα πραγματικά περιστατικά, ισχυριζόμενος ότι έλαβαν χώρα με την συναίνεση της παθούσας, αφού ανέφερε ότι η παθούσα «ήθελε να πάει μαζί του», αντιφάσκοντας όμως ευθέως και εμφανώς, όταν, ερωτηθείς από τα αστυνομικά όργανα περί των αμυχών και εκδορών στο πρόσωπό του, δήλωσε ότι του τα προκάλεσε η παθούσα «στην προσπάθειά της να τον απωθήσει και να αμυνθεί». Ο κατηγορούμενος αρνήθηκε κατά την αστυνομική προανάκριση την σε βάρος του κατηγορία και εξιστόρησε τα γεγονότα κατά την δική του εκδοχή, πλην όμως με ασάφειες, αντιφάσεις και αοριστολογίες, που τελικά όχι μόνο δεν αποδυναμώνουν την σε βάρος του κατηγορία αλλά αντιθέτως επιρρώνουν αυτήν, στο επίπεδο όμως της απόπειρας, αφού επικαλείται συναίνεση της παθούσας για να προβούν «στην σεξουαλική πράξη», παραλείποντας οποιαδήποτε αναφορά του στην άσκηση στην άσκηση σωματικής βίας σε βάρος της προς ικανοποίηση των γενετήσιων ορμών του. Στην δοθείσα από αυτόν απολογία κατά την αστυνομική προανάκριση επικαλέστηκε κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών σε διάφορα καταστήματα της πόλεως της Δράμας, στα οποία διασκεδάζε μέχρι τις πρωινές ώρες της 21-2-2010, έχοντας έρθει από το χωριό του, την, όπου κατοικεί. Η ανωτέρω προσωρινή κράτηση αυτού επιβλήθηκε για το ως άνω κακούργημα διότι είχαν προκύψει σε βάρος του σοβαρές ενδείξεις ενοχής για την πράξη αυτή και αιτιολογημένα κρίθηκε ότι αν αφεθεί ελεύθερος ήταν πολύ πιθανόν να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Ήδη όμως, από τα προεκτεθέντα, η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο κακουργηματική πράξη του βιασμού έχει τελεστεί σε απόπειρα, με απειλούμενη στο νόμο ποινή φυλάκισης δύο (2) ετών έως κάθειρξης δώδεκα (12) ετών (αρθρ. 42 παρ. 1, 52 παρ. 2 και 3, 83 βΙ 336 παρ. 1 ΠΚ) και δεν συντρέχουν στην υπό κρίση περίπτωση οι περιοριστικά αναφερόμενες προϋποθέσεις του άρθρου 283 παρ. 3 εδ. α' ΚΠΔ, όπως αντικ. με αρθρ. 24 παρ. 1 Ν. 3811/2009, για την επιβολή προσωρινής κράτησης, ούτε η προϋπόθεση του εδαφίου β' της προαναφερόμενης παραγράφου 3 του άρθρου 283 ΚΠΔ ως ισχύει περί απειλούμενης στο νόμο

πρόσκαιρης κάθειρξης με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη. Πρέπει λοιπόν το Συμβούλιό σας να καταργήσει την ισχύ του υπ' αριθμ. 2/2010 Ενταλματος προσωρινής κράτησης του Ανακριτή Πλημ/κών Δράμας. Σε κάθε όμως περίπτωση πρέπει να επιβληθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 282 παρ. 1 και 2,296,315 παρ. 1 και 2 ΚΠΔ, ως ισχύουν, σε βάρος του κατηγορούμενου από το Συμβούλιό σας οι περιοριστικοί όροι α) της καταβολής χρηματικής εγγύησης ποσού πέντε χιλιάδων (5.000 ευρώ , β) της εμφάνισης αυτού την 1η και 16η ημέρα εκάστου μηνός στο Τ.Α. του τόπου κατοικίας του και γ) της απαγόρευσης μετάβασης και διαμονής αυτού στο εξωτερικό, οι οποίοι κρίνονται απολύτως αναγκαίοι για να εξασφαλιστεί η εμφάνιση του κατηγορούμενου στο δικαστήριο και η υποβολή αυτού στην εκτέλεση της ποινής, σε περίπτωση καταδίκης του, διατηρουμένης της ισχύος τους μέχρι την οριστική εκδίκαση της εναντίον του κατηγορούμενου προαναφερόμενης κατηγορίας (για απόπειρα βιασμού). Νομίζω ότι, απέναντι στο κοινωνικό σύνολο υπεύθυνη στάση αποτελεί μόνο το απόφθεγμα του Βουλευματος, καθώς ο συγκεκριμένο δράστης αποτελεί βαρύ κίνδυνο προσβολής της κοινωνικής συνοχής και κυρίως της σωματικής και ψυχικής ασφάλειας του γυναικείου πληθυσμού. Κανείς δεν θα μπορούσε να απολογηθεί ενώπιον του επόμενου θύματος του ανάλγητου χαρακτήρα του συγκεκριμένου δράστη. Επομένως, η οδός της Εισαγγελικής πρότασης αποτελεί επισφαλή διαδρομή και σίγουρα καταδεικνύει ανεύθυνη στάση στις απαιτήσεις του κοινωνικού συνόλου, που επιθυμεί την επιβολή του δικονομικού καταναγκασμού όταν οι προϋποθέσεις του δεν επιδέχονται αμφισβήτηση.»

253/2010 ΑΠ³⁶¹

Στις 24-12-2001, οι μηνυτές ΑΑ και ΒΒ, που διαμένουν στη ... , επισκέφθηκαν το σπίτι της αδελφής του πρώτου ΓΓ, μητέρας του κατηγορουμένου, στην , μαζί με την τότε ανήλικη, ως γεννηθείσα την 23-12-1988, κόρη τους Ψ (πολιτικώς ενάγουσα), και φιλοξενήθηκαν εκεί, παραμένοντας και τη νύχτα. Το σπίτι είχε τρεις κρεβατοκάμαρες. Στην αριστερή κρεβατοκάμαρα κοιμόντουσαν οι γονείς του κατηγορουμένου (μητέρα του και πατριός του), στην δεξιά η μητέρα και ο αδελφός της παθούσας, στο σαλόνι ο πατέρας της τελευταίας, ενώ την άλλη μοιραζόταν η παθούσα με τον, τότε ηλικίας 22 ετών, πρώτο της εξάδελφο κατηγορούμενο, με τον οποίο είχαν μεγαλώσει σαν αδέρφια και οι γονείς της τον είχαν και αυτόν σαν παιδί τους. Το βράδυ εκείνο, πριν να κοιμηθούν, ο κατηγορούμενος, σε μια συζήτηση γενικού περιεχομένου με την παθούσα, τη ρώτησε πώς θα αισθανόταν αν έβλεπε έναν άνδρα γυμνό. Εκείνη απάντησε ότι αυτό θα τη σόκαρε. Παρά ταύτα, εκείνος σηκώθηκε από το κρεβάτι του χωρίς να φορά το εσώρουχό του και με το πέος του σε στύση, την πλησίασε και της ζήτησε να του κάνει στοματικό έρωτα. Επειδή αυτή αρνήθηκε, εκείνος την απείλησε ότι, αν δεν το έκανε, θα

³⁶¹ Αυτόθι.

αποκάλυπτε στον πατέρα της ότι διατηρούσε δεσμό με τον ..., όπως η ίδια του είχε εκμυστηρευθεί. (Στην πραγματικότητα, ο δεσμός αυτός δεν ξεπέρασε ποτέ τα όρια του απλού φλερτ και της φιλίας). Φοβούμενη αυτή την αντίδραση του πατέρα της, εξαναγκάστηκε να τον υπακούσει και να κάνει ό,τι της ζήτησε, αφού μάλιστα αυτός την άρπαξε βίαια από τα μαλλιά, την τύλιξε με μια κουβέρτα, της σκέπασε το πρόσωπο και τη χτυπούσε στα αυτιά (ώστε να μην αφήσουν τα χτυπήματα σημάδια), τη χτύπησε, ακόμη, και στα γεννητικά όργανα. Σημειωτέον, ότι ο κατηγορούμενος, επειδή συνήθιζε να ακούει μουσική στο δωμάτιό του, για να μη ενοχλεί τους άλλους, είχε προβεί σε ένα είδος ηχομόνωσης, τοποθετώντας αυγοθήκες στον ένα τοίχο. Έτσι, κανείς από όσους κοιμόντουσαν στις άλλες κρεβατοκάμαρες δεν μπορούσε να αντιληφθεί τα διαδραματιζόμενα. Το επόμενο έτος, την ίδια πάλι ημερομηνία, η παθούσα (παρά την αντίδρασή της, που θεωρήθηκε από τους γονείς της παιδικό πείσμα) επισκέφθηκε με τους γονείς της πάλι την κατοικία του κατηγορουμένου και της οικογενείας του στην ... και φιλοξενήθηκαν εκεί για τα Χριστούγεννα. Ο κατηγορούμενος, που και αυτή τη φορά μοιράστηκε το ίδιο δωμάτιο με την εξαδέλφη του, της ζήτησε πάλι να του κάνει στοματικό έρωτα και, προκειμένου να την εκφοβίσει και να κάμψει την αντίστασή της, τη χτύπησε με τα χέρια του στο πρόσωπο, εξαναγκάζοντάς την έτσι πάλι να υποκύψει. Στις 4.5.2003 οι γονείς της παθούσας μετέβησαν πάλι στην ... για να συνεορτάσουν το Πάσχα μαζί με τους συγγενείς τους, παίρνοντάς την μαζί τους, παρόλο που αυτή αντιδρούσε, λέγοντάς τους ότι προτιμούσε να μην πάνε, χωρίς όμως να τους αποκαλύπτει περισσότερα. Την ίδια νύχτα διαδραματίστηκε πάλι το ίδιο γεγονός και δη ο κατηγορούμενος με τη βία την εξανάγκασε να του κάνει στοματικό έρωτα. Το καλοκαίρι του 2003 η παθούσα φιλοξενήθηκε πάλι στο σπίτι της θείας της στην ..., από 4 μέχρι 28 Ιουλίου, οι δε γονείς της έμειναν και αυτοί εκεί από 4 μέχρι 6 και από 25 μέχρι 28 Ιουλίου. Τις ημέρες που οι τελευταίοι απουσίαζαν, ο κατηγορούμενος επανειλημμένα, χτυπώντας την παθούσα και απειλώντας την με σωματική βία, την εξανάγκαζε να του κάνει ξανά στοματικό έρωτα. Σημειωτέον ότι μια από τις τελευταίες ημέρες ο πατέρας της παθούσας ζήτησε να κοιμηθεί αυτός στο ίδιο δωμάτιο με τον κατηγορούμενο, πλην ο τελευταίος αντέδρασε άσχημα και δεν το δέχθηκε, λέγοντας ότι ο θεός του "ροχαλίζει και βρωμάνε τα πόδια του". Μέχρι το Νοέμβριο του 2003, η παθούσα από φόβο δεν είχε αποκαλύψει τίποτε στους γονείς της, παρά μόνο είχε εκμυστηρευθεί τα τεκταινόμενα στην ανήλικη εξαδέλφη της ... και στο φίλο της ... Τον Οκτώβριο, όμως, του ίδιου έτους, αποκαλύφθηκε ότι ένας παντρεμένος, που είχε πληροφορηθεί τον αριθμό του κινητού τηλεφώνου της παθούσας, παρενοχλούσε τηλεφωνικά την τελευταία. Ο κατηγορούμενος, συνοδεύοντας, με το δικό του αυτοκίνητο, το θείο του και πατέρα της παθούσας, ο οποίος τότε βρισκόταν στην ..., και προς αποτροπήν επεισοδίου που μπορεί, μετά την εν λόγω αποκάλυψη, να ελάμβανε χώραν, ήλθε στη ..., όπου πράγματι διαδραματίστηκε ένα περιστατικό και συγκεκριμένα οι γονείς της παθούσας έψαχναν να βρουν το κινητό της

τηλέφωνο για να δουν τις κλήσεις και τα μηνύματα του παντρεμένου, ώστε να λάβουν τα μέτρα τους, πλην εκείνη δεν το έδινε, όμως, τελικά, κατόπιν παρεμβάσεως του κατηγορουμένου, βρέθηκε επάνω της. Οι δικοί της εν τω μεταξύ, κατά μήνα Νοέμβριο, για να λησμονηθεί το ζήτημα με τον παντρεμένο, αποφάσισαν να τη στείλουν για λίγες ημέρες στην ... Τότε αυτή, για να αποφύγει να μεταβεί εκεί, όπου θα υφίστατο από τον κατηγορούμενο όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, αλλά ίσως και χειρότερα (όπως καταθέτει η μητέρα της, ο κατηγορούμενος είχε πει στην παθούσα "όταν ξαναέλθεις και δεν είσαι παρθένα θα σε ξεπατώσω"), αναγκάστηκε να αποκαλύψει τα συμβάντα πρώτα στη μητέρα της, η οποία ενημέρωσε και τον πατέρα της... Ακολουθώντας, οι γονείς της παθούσας κάλεσαν τον κατηγορούμενο, ο οποίος, παρουσία της μητέρας και του πατριού του, άκουσε τι του καταλόγιζε η εξαδέλφη του χωρίς να πει την παραμικρή δικαιολογία του, έχοντας μονίμως σκυμμένο το κεφάλι του. Ο κατηγορούμενος, απολογούμενος, αρνείται την κατηγορία, ισχυριζόμενος ότι η παθούσα θέλησε να τον εκδικηθεί επειδή, κατά τη διάρκεια του επεισοδίου που αναφέρεται παραπάνω, του έδωσε το κινητό τηλέφωνο γιατί τον εμπιστεύθηκε νομίζοντας ότι δεν θα το δώσει στον πατέρα της, ενώ αυτός το έδωσε και εκείνη, θυμωμένη, του είπε "στην πορεία θα σου δείξω". Στην δε κρεβατοκάμαρα του στην κοιμόταν μαζί με την τότε αρραβωνιαστικιά του ..., που εξετάστηκε ως μάρτυρας στο ακροατήριο, και όχι με την παθούσα. Ο ισχυρισμός αυτός, καθώς και η σχετική κατάθεση της εν λόγω μάρτυρος, δεν κρίνεται πειστικός, γιατί, και αν υποτεθεί ότι το περιστατικό με το κινητό έγινε όπως εκθέτει ο κατηγορούμενος, αυτό δεν θα μπορούσε να εμβάλει στο μυαλό της παθούσας ένα τρόπο εκδίκησεως του κατηγορουμένου τέτοιον που θα εξέθετε την ίδια, προκαλώντας τόσο σ' αυτήν όσο και στους γονείς της τόσα δισεπίλυτα προβλήματα με τους συγγενείς τους. Ακόμη, αυτή δεν θα μπορούσε να επικαλεστεί συγκεκριμένες ημερομηνίες τελέσεως των ως άνω πράξεων, αν πράγματι ο κατηγορούμενος κοιμόταν στο ίδιο δωμάτιο με την αρραβωνιαστικιά του, πράγμα που θα μπορούσε αυτός να αποδείξει εύκολα, αφού αυτό θα ήταν σε γνώση και των γονέων της παθούσας. Και βεβαίως οι τελευταίοι δεν θα είχαν λόγο να καταθέσουν ότι η παθούσα κοιμόταν στο ίδιο δωμάτιο με τον κατηγορούμενο, αν αυτό δεν ήταν αλήθεια, γιατί αυτός κοιμόταν εκεί είτε μόνος του είτε με την τότε αρραβωνιαστικιά του. Τέλος, ο κατηγορούμενος και ο πατριός του, στην από 28.1.2004 εξώδικη διαμαρτυρία τους, που αναγνώστηκε, η οποία, σημειωτέον, ασκήθηκε πριν από την υποβολή της μηνύσεως (που καθυστέρησε λίγους μήνες, γιατί οι γονείς της παθούσας περίμεναν, μάταια, όπως αποδείχθηκε, κάποια εκδήλωση συγγνώμης από μέρους του κατηγορουμένου), δεν αναφέρουν απολύτως τίποτε από τα ανωτέρω ισχυριζόμενα. Με βάση τα ανωτέρω, στοιχειοθετείται, κατά την πλειοψηφούσα άποψη, σύμφωνα και με τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη, η αντικειμενική και η υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος του βιασμού κατ' εξακολούθηση που αποδίδεται στον κατηγορούμενο, αφού ο τελευταίος εξανάγκασε την παθούσα με απειλές και με τη χρήση

σωματικής βίας χωρίς τη θέλησή της να υποβληθεί σε ανοχή ασελγούς πράξης κατ'εξακολούθηση, και πρέπει να κηρυχθεί ένοχος, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό". Με βάση τα παραπάνω περιστατικά, το ΜΟΕ Αθηνών κήρυξε τον αναιρεσείοντα ένοχο της αξιόποινης πράξης του βιασμού κατ'εξακολούθηση και επέβαλε σ'αυτόν ποινή κάθειρξης οκτώ (8) ετών».

1847/2010 ΑΠ³⁶²

Ο κατηγορούμενος Μ. Α. του Δ. την 21-8-2005 υπηρετούσε ως Στρ/της (ΔΒ) στον 32 ΛΔΒ με απόσπαση στον ΛΣ/Β' ΣΣ. Κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες της ανωτέρω ημερομηνίας ο κατηγορούμενος ευρίσκετο με άδεια εξόδου στην πόλη της Γύρω στις 01.15' της εν λόγω ημερομηνίας ο κατηγορούμενος βάδιζε σε οδό του κέντρου της πόλεως της Όταν, κατά την ως άνω ώρα και ημερομηνία, ο κατηγορούμενος έφθασε στην διασταύρωση των οδών ... και ... της ανωτέρω πόλεως αντιλήφθηκε την (άγνωστη σ' αυτόν) Γ. Κ. του Π., ηλικίας τότε 22 ετών. Ο κατηγορούμενος άρχισε ν' ακολουθεί την Γ., έχοντας για αυτήν ερωτικές διαθέσεις. Ο κατηγορούμενος - πρέπει να σημειωθεί- τυγχάνει κανονικού αναστήματος, ήταν (τότε) γυμνασμένος, κοντοκουρεμένος, φορούσε κοντό παντελόνι ("σορτς"), γκρι μπλούζα και μαύρο καπέλο. Όταν η Γ. βρέθηκε στην προαναφερθείσα διασταύρωση, ο κατηγορούμενος -χωρίς ν' απευθύνει σ' αυτήν κάποιο λόγο- την έπιασε δυνατά από τα μπράτσα, ενώ όταν η τελευταία άρχισε να φωνάζει δυνατά καλώντας σε βοήθεια προσπαθώντας παράλληλα -αμυνόμενη- να τον πλήξει με το γόνατο της- σε σημείο που να τον ακινητοποιήσει, ο κατηγορούμενος την οδήγησε βιαίως σε παρακείμενη εσοχή του κτηρίου, όπου στεγάζεται υποκατάστημα της Τράπεζας Πειραιώς, σε απόσταση περίπου τριών (3) μέτρων από το αρχικό σημείο επιθέσεως. Στο τελευταίο αυτό σημείο παρέμειναν -παλεύοντας όρθιοι- ο κατηγορούμενος και η Γ.. Σε κάποια στιγμή ο κατηγορούμενος έριξε την Γ. στο έδαφος, ενώ η Γ. άρχισε και πάλι να καλεί σε βοήθεια (παρατηρείται ότι κατά την αρχική επίθεση του κατηγορουμένου μόλις η Γ. άρχισε, την πρώτη φορά, να φωνάζει αυτός της είχε κλείσει το στόμα). Ο κατηγορούμενος, έχοντας ως σκοπό να ικανοποιήσει την γενετήσια επιθυμία του έπιασε το κάτω εσώρουχο της Γ. με προφανή σκοπό να το κατεβάσει. Ταυτόχρονα, ο κατηγορούμενος προκάλεσε στην παθούσα τις εξής σωματικές κακώσεις; α) εκχύμωση αρ. βραχίονα, β) εκδορά αρ. ώμου, γ) γραμμοειδείς εκδορές δεξιού μηρού, δ) εκχύμωση γόνατος και ε) εκδορά έξω σφύρου αριστερό. Στην προαναφερθείσα προσπάθεια του ο κατηγορούμενος απέτυχε (δηλ. δεν ολοκλήρωσε την επιδιωκόμενη με την παθούσα συνουσία) εξαιτίας του γεγονότος ότι κάποιος από τους εξελθόντες σε παρακείμενο εξώστη φώναξε δυνατά, με συνέπεια ο κατηγορούμενος ν' απομακρυνθεί από το σημείο της επιθέσεως.... Ακολούθως, θέλοντας να έλθει σε εξώγαμη συνουσία μαζί της, την οδήγησε

³⁶² Αυτόθι.

βιαίως σε εσοχή του κτηρίου όπου στεγάζεται η Τράπεζα , η οποία απείχε τρία (3) περίπου μέτρα από το σημείο της επίθεσης, όπου και πάλεψαν για τρία περίπου λεπτά όρθιοι. Σε κάποια στιγμή, την έριξε στο έδαφος και έπεσε πάνω της, οπότε αυτή άρχισε και πάλι να καλεί σε βοήθεια και να τσιρίζει. Αμέσως μετά ακούστηκαν φωνές περιοίκων από παρακείμενες οικοδομές, οι οποίοι και αναρωτιόντουσαν τι είχε συμβεί. Τότε ακριβώς, πιάνοντας με το αριστερό του χέρι το δεξί της χέρι, αφού της σήκωσε τη φούστα και τη δάγκωσε στο μέσα πλάγιο μέρος του αριστερού της μηρού, λίγο κάτω από το ύψος που έφθανε η φούστα της, έβαλε το δεξί του χέρι, κάτω από τη φούστα, έπιασε το εσώρουχο της και προσπάθησε να το κατεβάσει, χωρίς τελικά να το καταφέρει, ενώ η παθούσα, με όλες τις δυνάμεις που διέθετε, προσπαθούσε να αντισταθεί, σπρώχνοντας τον με τα χέρια της. Σε κάποια στιγμή, βλέποντας τη σθεναρή αντίσταση της παθούσας και ακούγοντας τις φωνές των περιοίκων, οι οποίοι είχαν βγει στα μπαλκόνια τους και αναρωτιόντουσαν τι ακριβώς είχε συμβεί, επειδή άκουσαν τις φωνές της παθούσας που καλούσε σε βοήθεια και τσιρίζε, δεν ολοκλήρωσε τη προσπάθεια του να επιτύχει εξώγαμη συνουσία με την τελευταία... Απολογούμενος ο κατηγορούμενος δεν παραδέχθηκε ότι είχε σκοπό διά της βίας να ικανοποιήσει την γενετήσια επιθυμία του εις βάρος της Γ., αποδεχόμενος απλώς ότι την αγκάλιασε πιάνοντας την από το μπράτσο. Όμως, ο ισχυρισμός αυτός του κατηγορουμένου διαψεύδεται τόσο από την σαφή και άκρως διαφωτιστική κατάθεση της πολιτικώς ενάγουσας όσο και από τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία (ιδίως την από 22-8-2005 βεβαίωση του Γενικού Νοσοκομείου Βέροιας, όπου εξετάστηκε -κατά την ημερομηνία αυτή- η παθούσα)...Κατόπιν των ανωτέρω, το Δικαστήριο άγεται, ομόφωνα, στην κρίση ότι ο κατηγορούμενος πρέπει να κηρυχθεί ένοχος των αποδιδόμενων σ' αυτόν ανωτέρω πράξεων." Απορρίπτει την από 24 Νοεμβρίου 2009 (υπ' αριθμ. πρωτ. 9275/2009 ενώπιον του Εισαγγελέα Αρείου Πάγου αίτηση του Α. Μ. του Δ., για αναίρεση της με αριθμό 157/2008 αποφάσεως του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου.»

1862/2010 ΑΠ³⁶³

Στην προκειμένη περίπτωση το Μικτό Ορκωτό Εφετείο Καλαμάτας, με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 21/2009 απόφασή του, δέχτηκε ότι, από τα αποδεικτικά μέσα που κατ' είδος αναφέρει, προέκυψαν τα παρακάτω περιστατικά: "Η εγκαλούσα Μ. χήρα Ι. Α., ηλικίας σήμερα 67 ετών και μητέρα τεσσάρων (4) ενηλίκων τέκνων, κατοικεί μονίμως στη ... και διαβιεί μόνη της σε ιδιόκτητη ισόγεια οικία, που βρίσκεται σε αραιοκατοικημένη περιοχή, στη θέση "..." της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Νεαπόλεως. Την 18η Ιουλίου 1995 και περί ώρα 23.00 η ανωτέρω, είχε επιστρέψει στην οικία της από το Κέντρο Υγείας Νεαπόλεως όπου εργαζόταν ως καθαρίστρια, και αφού περάτωσε τρέχουσες οικιακές της εργασίες, αποσύρθηκε στο

³⁶³ Αυτόθι.

υπνοδωμάτιο της και ξάπλωσε στο κρεβάτι της για να κοιμηθεί, αφήνοντας ανοικτό το παράθυρο του δωματίου, προς αερισμό του, λόγω της μεγάλης ζέστης που επικρατούσε. Προ της κατακλίσεως της ήπια δύο χάπια, ένα υπνωτικό και ένα παυσίπονο, διότι προ τριμήνου περίπου είχε υποβληθεί σε σοβαρή χειρουργική επέμβαση (αφαίρεση μήτρας) και η υγεία της δεν είχε πλήρως αποκατασταθεί, αλλά αισθανόταν ενοχλήσεις. Περί ώρα 03.30 περίπου (της 19ης Ιουλίου 1995), ο κατηγορούμενος Φ. Σ. του Π., γεννηθείς το έτος 1960, κάτοικος ..., εισήλθε από το ανοικτό παράθυρο στο υπνοδωμάτιο της Μ. Α., η οποία δεν τον αντιλήφθηκε, αφού είχε ήδη αποκοιμηθεί, και εν συνεχεία έπεσε επάνω της φιλώντας και θωπεύοντας αυτήν σε διάφορα σημεία του σώματός της. Τη στιγμή εκείνη, η παθούσα ξύπνησε σε κατάσταση τρόμου και πανικού και προσπάθησε να αντιδράσει φωνάζοντας και απωθώντας το επ' αυτής σώμα του κατηγορουμένου, τον οποίο λόγω του επικρατούντος σκότους δεν ανεγνώρισε. Ο κατηγορούμενος όμως της έκλεισε το στόμα και αφού της είπε τη φράση "κάτσε μωρή πουτάνα να σε γαμήσω", της κατέφερε αλλεπάλληλα κτυπήματα στο πρόσωπο, στους βραχίονες και την ωμοπλάτη. Έτσι με τις υπέρτερες σωματικές του δυνάμεις και τη χρήση σωματικής βίας, εξουδετέρωσε την αντίσταση της παθούσης και αφού έσκισε το εσώρουχό της, ήλθε σε κατά φύση συνουσία μαζί της, εισάγοντας το εν στήσει πέος του στο αιδοίο αυτής, χωρίς όμως να επακολουθήσει και εκσπερμάτιση εκ μέρους του, διότι η παθούσα που συνέχισε να αμύνεται και να τον απωθεί, με όσες δυνάμεις διέθετε, επέτυχε, εκμεταλλευόμενη στιγμιαία χαλάρωση της επ' αυτής ασκούμενης βίας του, να διαφύγει και να αναζητήσει καταφύγιο στο σαλόνι της οικίας της, ασφαρίζοντας τη θύρα για να αποκλείσει την είσοδο του κατηγορουμένου. Ο τελευταίος όμως την κατεδίωξε, υβρίζοντας και απειλώντας αυτήν με τις φράσεις: "πουτάνα θα σε σκοτώσω", "κλείσε το στόμα σου γιατί θα σε σφάξω" κ.λπ. και αφού έσπασε το τζάμι της προαναφερομένης εσωτερικής θύρας εισήλθε στο σαλόνι της οικίας για να την συλλάβει. Η παθούσα όμως πρόφθασε να διαφύγει και αφού φόρεσε βιαστικά μια ρόμπα που βρήκε μπροστά της εξήλθε της οικίας της σε έξαλλη κατάσταση, φωνάζοντας και καλώντας σε βοήθεια τους γείτονές της, ενώ ο κατηγορούμενος, φοβούμενος πλέον την αναγνώριση και τη σύλληψή του έπαυσε την καταδίωξη της και έσπευσε να εξαφανισθεί από την πίσω πλευρά της οικίας, όπου υπήρχε περιφραγμένος κήπος, και ακολουθώντας αγροτικό χωματόδρομο που οδηγεί στη θάλασσα και στο λιμανάκι της Νεαπόλεως. Κάποιοι από τους γείτονες που άκουσαν τις κραυγές και τις εκκλήσεις για βοήθεια της παθούσης ειδοποίησαν το αρμόδιο Α.Τ. Νεαπόλεως, το οποίο και επελήφθη άμεσα της υποθέσεως. Οι αστυνομικοί του ως άνω Τμήματος που κατέφθασαν στον τόπο του αδικήματος, συνάντησαν την παθούσα έξω από την οικία της περιστοιχιζόμενη από κάποιους εκ των γειτόνων της που είχαν σπεύσει σε βοήθειά της. Ήταν έντρομη και ταραγμένη, έφερε εκδορές και μώλωπες σε διάφορα σημεία του σώματος της και γενικά βρισκόταν σε αθλία κατάσταση, που εξεδήλωνε, κατά τρόπο σαφή και αναμφισβήτητο, την

προηγηθείσα περιπέτεια της, την οποία και περιέγραψε με λεπτομέρεια και έκδηλη πειστικότητα στους αστυνομικούς, σύμφωνα με την κατάθεση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, του τότε διοικητού του Α.Τ. Νεαπόλεως και μάρτυρος στην παρούσα δίκη Γ. Μ.. Εν συνεχεία οι αστυνομικοί εισερχόμενοι στην οικία της παθούσης, είδαν τα τζάμια που είχαν σκορπισθεί και στα δύο δωμάτια από το σπασμένο κρύσταλλο της εσωτερικής θύρας και την όλη ακαταστασία που επικρατούσε στο υπνοδωμάτιο και ιδιαίτερα στο κρεβάτι, από το οποίο μάλιστα είχαν αποσπασθεί σανίδες και είχαν πέσει στο δάπεδο, στοιχεία εναρμονιζόμενα πλήρως προς τις διηγήσεις και τις περιγραφές της παθούσης αναφορικά προς την τελεσθείσα σε βάρος της αξιόποινη πράξη του βιασμού. Ακολούθως η παθούσα οδηγήθηκε από τους αστυνομικούς στο Κέντρο Υγείας Νεαπόλεως και υποβλήθηκε σε ιατρική εξέταση από τους ιατρούς Ι. Π. και Σ. Α., οι οποίοι στη συνταχθείσα υπ' αριθμ.πρωτ. Φ/Γ/3/382/19-7-1995 ιατρική τους έκθεση αναφέρουν ότι η παθούσα έφερε κακώσεις περί το αιδοίο, υπεραιμικό κόλπο και κολπικές εκκρίσεις, και ότι στο σώμα της παρατηρήθηκαν σημεία βιαίας επιθέσεως και πάλης, όπως: εκδορές στον αριστερό βραχίονα και στην ωμοπλάτη, εκδορές και μώλωπες στην αριστερή πλευρά του τραχήλου και στους βραχίονες, μεγάλη εκχύμωση στον αριστερό μαστό και οίδημα αριστερού άνω βλεφάρου με σύστοιχο υπόσφαγμα. Περαιτέρω, καθόσον αφορά τον εντοπισμό του κατηγορουμένου πρέπει να λεχθούν ειδικότερα τα εξής: Η παθούσα, ως προελέχθη, δεν είδε, λόγω του επικρατούντος σκότους, το πρόσωπο του και δεν μπόρεσε, ως εκ τούτου, να αναγνωρίσει το δράστη της εις βάρος της τελεσθείσης αξιοποιίνου πράξεως, ωστόσο περιέγραψε αυτόν ως άνδρα, αθλητικού τύπου, ύψους 1,80 - 1,85 μ., με μακριά μαλλιά, που φορούσε λευκό αθλητικό μπλουζάκι. Επί πλέον δε στην οικία της παθούσης αλλά και στη διαδρομή που ο κατηγορούμενος ακολούθησε μέχρι τη θάλασσα εντοπίστηκαν κηλίδες αίματος, προερχομένου προφανώς από τον τραυματισμό του κατά τη θραύση του κρυστάλλου της εσωτερικής θύρας. Τέλος διαπιστώθηκε ότι κατηγορούμενος φορούσε, κατά τον κρίσιμο χρόνο, λευκό αθλητικό μπλουζάκι, ενώ την επομένη ημέρα είχε μώλωπες και το χέρι του ήταν δεμένο λόγω τραυματισμού. Από το συνδυασμό όλων των ανωτέρω στοιχείων, οι αστυνομικοί οδηγήθηκαν στον κατηγορούμενο, το συμπέρασμά τους δε τούτο επιβεβαιώθηκε και από την επακολουθήσασα έρευνα των δακτυλικών αποτυπωμάτων, από την οποία προέκυψε ότι τμήμα δακτυλικού αποτυπώματος που βρέθηκε στην εσωτερική ξύλινη επιφάνεια του παραστάτου παραθύρου του υπνοδωματίου της οικίας της παθούσης ταυτίζεται δακτυλοσκοπικώς με το αποτύπωμα του αριστερού παραμέσου δακτύλου του κατηγορουμένου. Ο κατηγορούμενος, ο οποίος ήδη συνομολογεί την κατά τον κρίσιμο ως άνω χρόνο παρουσία του στην οικία της παθούσης, αμέσως μετά την πράξη του εξαφανίσθηκε από την περιοχή και παρά τις συνεχείς αναζητήσεις των αρμοδίων διωκτικών αρχών, επέτυχε να διαφύγει την σύλληψη για χρονικό διάστημα δέκα τριών (13) περίπου ετών...Με βάση τα πραγματικά περιστατικά που εκτέθηκαν

αναλυτικώς ανωτέρω και προέκυψαν με σαφήνεια και πέρα από κάθε αμφιβολία από την αποδεικτική διαδικασία, στοιχειοθετείται πλήρως, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο αξιόποινη πράξη του βιασμού και επομένως αυτός πρέπει να κηρυχθεί ένοχος της εν λόγω πράξεως, όπως περιγράφεται ειδικότερα στο διατακτικό. Κατά την απολογία του ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, ο κατηγορούμενος παραδέχθηκε, ως προελέχθη, την, κατά τον επίμαχο χρόνο, παρουσία του στην οικία της παθούσας, αρνήθηκε όμως την ενοχή του για την πράξη του βιασμού, ισχυριζόμενος ότι διατηρούσε ερωτικό δεσμό με την παθούσα και για το λόγο αυτό την επισκεπτόταν στην οικία του 2-3 φορές την εβδομάδα και έμενε μαζί της μέχρι αργά το βράδυ. Στα πλαίσια δε αυτών των συναντήσεών τους εντασσόταν και η επίμαχη επίσκεψή του, κατά την οποία ανακοίνωσε στην παθούσα την πρόθεση του να διακόψουν τις σχέσεις τους, αυτή όμως αντέδρασε και όταν παρά τις προκλήσεις της δεν επέτυχε την μετ' αυτού συνουσία τον έσπρωξε και αυτός έπεσε στην πόρτα, σπάζοντας το τζάμι. Από το θόρυβο που προκλήθηκε άναψαν τα φώτα στο διπλανό σπίτι και τότε αυτή, φοβούμενη να μην αποκαλυφθεί και εκτεθεί στους γείτονες της, τον προέτρεψε να φύγει από το πίσω μέρος της οικίας της. Ο ισχυρισμός αυτός του κατηγορουμένου είναι παντελώς αβάσιμος και απορριπτέος, αφού αναιρείται από τα γεγονότα που προέκυψαν από την αποδεικτική διαδικασία και παρατέθηκαν ανωτέρω και επί πλέον αντιτίθεται, με βάση τα γεγονότα αυτά αλλά και τις παραδοχές του ιδίου, στα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας. Ειδικότερα δεν συμβιβάζεται με τις αρχές της λογικής και της κοινής πείρας ο ισχυρισμός του ότι η παθούσα του υπέδειξε τον τρόπο διαφυγής για να μη γίνει αντιληπτός και εκτεθεί στη γειτονιά της και την ίδια στιγμή η τελευταία να εξέρχεται σε έξαλλη κατάσταση της οικίας της και να δημοσιοποιεί το πάθημά της στους γείτονές της, ζητώντας βοήθειας. Συγχρόνως δε αυτή ενώ, με την ψευδή καταγγελία της περί βιασμού της, επιδιώκει, κατά τους ισχυρισμούς του κατηγορουμένου, την ενοχοποίηση τούτου από λόγους εκδίκησεως που δεν έστερξε στην ικανοποίηση των ερωτικών της επιθυμιών και στην εξακολούθηση του ερωτικού τους δεσμού, δεν αποκαλύπτει στις δικτικές αρχές την ταυτότητα του, ώστε να επιτευχθεί αμέσως η σύλληψή του, αλλά ομιλεί για άγνωστο δράστη, με τα χαρακτηριστικά που προεκτέθηκαν και οδήγησαν τελικώς σε συνδυασμό με τα λοιπά ως άνω στοιχεία στον προσδιορισμό της ταυτότητός του. Επίσης οι ισχυρισμοί του κατηγορουμένου δεν συμβιβάζονται με την άμεση αναχώρησή του από την περιοχή της Νεαπόλεως και την μη επάνοδό του σ' αυτήν, κατά εμφανή τουλάχιστον τρόπο, για το χρονικό διάστημα των δέκα τριών περί ετών που μεσολάβησε μέχρι τη σύλληψή του. Εξάλλου ο ίδιος ο κατηγορούμενος, κατά την απολογία του στην πρωτόδικη δίκη, δεν επικαλέσθηκε ερωτικό του δεσμό με την παθούσα, αλλά ισχυρίσθηκε ότι την επισκέφθηκε στην οικία της προκειμένου να εισπράξει παρ' αυτής το οφειλόμενο τίμημα ψαριών που της είχε πωλήσει στο παρελθόν, διότι είχε ανάγκη των χρημάτων, αφού τις ημέρες εκείνες θα γεννούσε η σύζυγός του και ότι κατά την

παραμονή του στην οικία της η ποθούσα τον προκάλεσε να έλθει σε σαρκική συνάφεια μαζί της, αλλά αυτός αντέδρασε και έφυγε. Αξιωματημένη τέλος, ως αναιρετική των ισχυρισμών του κατηγορουμένου, είναι και η κατάθεση του προειρημένου μάρτυρος κατηγορίας Γ. Μ., Διοικητού τότε του Α.Τ. Νεαπόλεως, ο οποίος έφθασε αμέσως στον τόπο του αδικήματος, και από την εμφάνιση της παθούσης, την επικοινωνία που είχε μαζί της και από την εικόνα που αντίκρυσε εισερχόμενος στην οικία αυτής, σχημάτισε, με βάση και την πολυετή εμπειρία του ως αστυνομικού, την πεποίθηση ότι οι καταγγελίες της παθούσης ανταποκρίνονται στην αλήθεια και απέκλεισε το ενδεχόμενο οποιασδήποτε σκηνοθεσίας εκ μέρους της σε βάρος του κατηγορουμένου. Μετά από αυτά πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της...»

2/2011 ΤΡΑΙΚ ΑΝΗΛ ΤΡΙΠ³⁶⁴- ΠΑΥΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ ΛΟΓΩ ΔΗΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΘΟΥΣΑΣ ΓΙΑ ΨΥΧΙΚΟ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ «Επειδή από την κύρια αποδεικτική διαδικασία γενικά, την μαρτυρία της 1ης μάρτυρος κατηγορίας που εξετάστηκε ένορκά στο ακροατήριο, αποδείχθηκε ότι η δημοσιότητα από την ποινική δίωξη και την δίκη που πρόκειται να διεξαχθεί, θα έχει συνέπεια το σοβαρό ψυχικό τραυματισμό του θύματος και σε συνδυασμό με τη σχετική δήλωση του θύματος, πρέπει να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη κατ' άρθρο 344 ΠΚ.»

29/2011 ΕΦ (ΜΟΔ) ΘΡΑΚ-η εγκαλούσα επέδειξε μεγάλη προθυμία προκειμένου να απολαύσει τη συντροφιά του κατηγορουμένου λίγες μόνο ώρες μετά τη γνωριμία τους. Απαλλαγή κατηγορουμένου, λόγω αμφιβολιών, για το αδίκημα του βιασμού

«Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο σε συνδυασμό με όλα τα αναγνωστέα έγγραφα και την εν γένει διαδικασία αποδείχθηκε ότι η εγκαλούσα ήλθε στην Ελλάδα το έτος 2004 από τη Ρωσία και έκτοτε φιλοξενείται στο σπίτι της πεθεράς της στο Μ. Δράμας. Στις αρχές Ιουνίου 2004 προθυμοποιήθηκε να βοηθήσει τη φίλη της Υ.Μ. να βρει δουλειά στη Δράμα. Έτσι χρησιμοποιώντας τη γνωριμία της με τον Ι.Τ. στις 11.6.2004 επισκέφθηκε μαζί με τον τελευταίο και την ανωτέρω φίλη της το κομμωτήριο του κατηγορουμένου. Εκεί συμφώνησαν η Υ.Μ. να εργάζεται ως καθαρίστρια στο κομμωτήριο κάθε Παρασκευή από ώρα 12:00 μέχρι ώρα 14:00 με αμοιβή 15 ευρώ κάθε φορά. Την πρώτη ημέρα της γνωριμίας της εγκαλούσας με τον κατηγορούμενο ο τελευταίος της πρότεινε -ενόσω η Υ. θα καθάριζε στο κομμωτήριο- να πάνε για καφέ με τη μηχανή του στο Κ. Δράμας. Η εγκαλούσα αποδέχθηκε αμέσως την πρότασή του και αφού επιβιβάστηκε στη μηχανή του κατηγορουμένου μετέβη με το τελευταίο σε καφετέρια του Κ. Το ίδιο έκαμε και την επόμενη ημέρα όταν ο

³⁶⁴ Αυτόθι.

κατηγορούμενος της έκλεισε ραντεβού στο ΚΤΕΛ Δράμας και την οδήγησε στο σπίτι του στη Δράμα επί της οδού... Ας σημειωθεί εδώ ότι η τελευταία αυτή συνάντηση δεν αποδείχθηκε ότι είχε ως αφορμή την ανεύρεση εργασίας για την Υ.Μ.Αποδείχθηκε περαιτέρω ότι μεταξύ της εγκαλούσας και του κατηγορουμένου αναπτύχθηκε πολύ γρήγορα μια τρυφερή φιλία και μια οικειότητα που τελικά στις 12.6.2004 τους οδήγησε σε ερωτική συνεύρεση. Η εγκαλούσα ισχυρίζεται ότι εκείνη την ημεροχρονολογία βιάστηκε από τον κατηγορούμενο. Ειδικότερα ισχυρίζεται ότι ο τελευταίος, με το πρόσχημα προσφοράς εργασίας, την υποχρέωσε παρά τη θέληση της να υπομείνει στην εισδοχή του εν στύσει πέους του στο αιδοίο της, όπου και εκσπερμάτωσε, κάμπτοντας κάθε αντίσταση που η ίδια προέβαλε με χρήση βίας, προκαλώντας μάλιστα σ' αυτή εκδορές προσώπου και δεξιού μηρού και μώλωπες δεξιού βραχίονα και αριστερού αντιβραχίου. Κατά την κρίση όμως των τεσσάρων ενόρκων του παρόντος Δικαστηρίου, οι ανωτέρω ισχυρισμοί της εγκαλούσας δημιουργούν αμφιβολίες ως προς τη βασιμότητα τους. Και τούτο διότι απ' την ένορκη κατάθεση στο ακροατήριο του φίλου του κατηγορουμένου Ι.Τ. προέκυψε ότι αυτός επισκέφθηκε στις 12.6.2004 στην οικία του τον κατηγορούμενο όπου ανεύρε εκεί και την εγκαλούσα παρά την απουσία της συζύγου του, η οποία ως παρατήρησε ο μάρτυς- κινείτο μέσα στην οικία με μεγάλη άνεση, φρόντιζε με μεγάλη επιμέλεια για την καθαριότητα των πιατικών στην κουζίνα και ενεργά συμμετείχε ευχαρίστως σε συζήτηση με τον κατηγορούμενο σχετικά με την απόκτηση εκ μέρους της τέκνου. Άλλωστε από την ένορκη κατάθεση της μάρτυρος Τ.Ο. που περιέχεται στα αναγνωσθέντα πρακτικά της εκκαλουμένης απόφασης αποδείχθηκε ότι -μετά την αναχώρηση του κατηγορουμένου και της εγκαλούσας από την οικία του πρώτου, όπου η εγκαλούσα ισχυρίζεται ότι βιάστηκε απ' αυτόν οι ανωτέρω επισκέφθηκαν το κατάστημα μαναβικής της εν λόγω μάρτυρος, όπου ο κατηγορούμενος αγόρασε πορτοκάλια στην εγκαλούσα, η οποία φαινόταν χαρούμενη και δεν είχε ίχνη κακοποίησης. Τα ανωτέρω αποδειχθέντα σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η εγκαλούσα επέδειξε εξ αρχής μεγάλη προθυμία προκειμένου ν' απολαύσει τη συντροφιά του κατηγορουμένου ολίγες μόνο ώρες μετά τη γνωριμία της μαζί του, δημιουργούν αμφιβολίες εάν και κατά πόσο η μεταξύ τους ερωτική συνεύρεση έγινε παρά την άρνηση της εγκαλούσας και με την επιβολή βίας σε βάρος της εκ μέρους του κατηγορουμένου. Κατά συνέπεια, πρέπει ο κατηγορούμενος να κηρυχθεί αθώος των πράξεων που του αποδίδονται λόγω αμφιβολιών. Αντίθετα κατά τη γνώμη τριών τακτικών δικαστών ο κατηγορούμενος έπρεπε να κηρυχθεί ένοχος βιασμού και απλής σωματικής βλάβης σε βάρος της εγκαλούσας, καθόσον πέραν των σωματικών κακώσεων που διαπιστώθηκαν στο Νοσοκομείο Δράμας και επισήμως αυθημερόν πιστοποιήθηκαν εγγράφως, ουδόλως προέκυψε ότι η εγκαλούσα συνήνεσε στην εξώγαμη συνουσία με τον κατηγορούμενο, δεδομένου ότι αν πράγματι είχε συμβεί αυτό, θα ήταν απολύτως αδύνατο να ισχυριστεί κάτι τόσο ταπεινωτικό για τη γυναικεία φύση της, όπως είναι ο

βιασμός της εκ μέρους αυτού με το ό,τι αυτό συνεπάγεται εξώδικα και δικαστικά για την ίδια. Άλλωστε ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου ότι προέβη η τελευταία στη μήνυση κατ' αυτού προκειμένου να του αποσπάσει μεγάλο χρηματικό ποσό δεν κρίνεται πειστικός, αφού ουδόλως αποδείχθηκε ότι αυτός πράγματι κατείχε σε τραπεζικό λογαριασμό το ανωτέρω χρηματικό ποσό την εποχή εκείνη. [...]»

358/2011 ΑΠ³⁶⁵

Στις 22-7-2008 και περί ώρα 21:15, η εγκαλούσα Μ. (επ) Ε.-V. (ον) του V., ευρισκόμενη εντός της οικίας του επίσης κατηγορουμένου αλλά μη μετέχοντος στην παρούσα διαδικασία ενώπιον του παρόντος Συμβουλίου Ε. Π. του Α., μετά του οποίου διατηρούσε ερωτικές σχέσεις για χρονικό διάστημα περίπου δύο ετών και εργαζόταν ως υπάλληλος στο πρακτορείο στοιχημάτων του ΟΠΑΠ, που διατηρούσε ο τελευταίος στο ... , δέχθηκε επίθεση από αυτόν, καθώς της επέφερε σφοδρά χτυπήματα με τα χέρια και πόδια του και την ζώνη του, σε διάφορα σημεία του σώματος και της κεφαλής της, προκαλώντας σε αυτήν σωματικές βλάβες, ενώ επιπροσθέτως επέφερε με τα δάκτυλα της χειρός του κακώσεις στον λαιμό της, κατόπιν περίσφυξης αυτού. Ακολούθως, ο Π. Ε. επικοινωνήσε με τον Γ. Α. του Κ., ο οποίος κατέφθασε στην οικία του και αφού ο κατηγορούμενος Ε. Π. την γύμνωσε παρά τη θέληση της, αφαιρώντας με τα χέρια του τα ρούχα της, παρότρυνε τον ανωτέρω κατηγορούμενο Γ. Α. να συνευρεθεί σεξουαλικά μαζί της. Καίτοι είχαν καταλάβει αμφότεροι, ότι η ίδια δεν επιθυμούσε να συνευρεθεί ερωτικά μαζί τους, καθώς τηρούσε αρνητική εν γένει στάση, την εξανάγκασαν να προβεί σε πεολειχία αρκετές φορές και στους δύο και εν συνεχεία ήλθαν αμφότεροι, παρά την θέληση της, σε συνουσία μαζί της. Μάλιστα, τέσσερις μέρες νωρίτερα από το ανωτέρω συμβάν και δη στις 18-7-2008 ο κατηγορούμενος Ε. Π. της είχε επιφέρει χτυπήματα με τα χέρια του και τα πόδια του, προκαλώντας σε αυτήν διάφορες σωματικές βλάβες σε όλο της το σώμα, ενώ την επόμενη ημέρα, ήτοι στις 19-7-2008 και περί ώρα 15.00, ο ίδιος κατηγορούμενος την εξανάγκασε να προβεί σε πεολειχία παρά τη θέληση της, απειλώντας την ότι σε περίπτωση που αρνηθεί θα χειροδικήσει εις βάρος της. Ο τελευταίος ήρθε σε τηλεφωνική επικοινωνία με τον κατηγορούμενο, Π. Φ., ο οποίος και μετέβη στην οικία του και κατόπιν προτροπής του κατηγορουμένου και χωρίς την θέληση της εγκαλούσας, εξανάγκασε αυτήν να προβεί σε πεολειχία, περαιτέρω δε και με την χρήση προφυλακτικού ήρθε σε ερωτική συνεύρεση μαζί της, ενώ ο κατηγορούμενος Ε. Π. προέβη σε βάρος της σε κατά φύση συνουσία προκειμένου να ικανοποιήσουν αμφότεροι τη γενετήσια επιθυμία τους και σε όλη τη διάρκεια εξαναγκαζόταν να προβαίνει σε πεολειχία σε αμφότερους, πολλές φορές. Επίσης στις 18.7.2008, ο κατηγορούμενος Ε. Π. της αφαίρεσε από το δάχτυλο της ένα χρυσό δαχτυλίδι, που της είχε χαρίσει ο πατέρας της

³⁶⁵Αυτόθι.

και το οποίο έφερε τα μονογράμματα "BM" και το ιδιοποιήθηκε παρανόμως. Τα παραπάνω, τα οποία καταγγέλλθηκαν από την εγκαλούσα Μ. (επ) Ε. - V. (ον) του V., με την από 24.7.2008 έγκληση της στο αστυνομικό τμήμα ..., επιβεβαιώνονται τόσο από την από 24.7.2008 ένορκη κατάθεση της μητέρας της εγκαλούσας V. Μ. Τ. του Γ. στο αστυνομικό τμήμα ..., η οποία καταθέτει μεταξύ άλλων ότι αφενός μεν είχε δει την εγκαλούσα - κόρη της να είναι χτυπημένη κατά το κρίσιμο ανωτέρω χρονικό διάστημα, αφετέρου δε ότι η τελευταία παραδέχθηκε ενώπιον της την ανωτέρω αξιόποινη συμπεριφορά των κατηγορουμένων σε βάρος της, όσο και από την από 7.1.2009 μετέπειτα ένορκη κατάθεση της κατά την διενεργηθείσα κυρία ανάκριση. Μάλιστα είναι χαρακτηριστικό ότι η μητέρα της εγκαλούσας, όχι μόνο επιβεβαιώνει απόλυτα την πρώτη κατάθεση της στο αστυνομικό τμήμα ..., αλλά επιπλέον αφενός μεν η ίδια για πρώτη φορά προσκομίζει στην κυρία ανάκριση, φωτογραφικό υλικό, που ανάγεται χρονικά στο κρίσιμο χρονικό διάστημα, στο οποίο απεικονίζεται η παθούσα κόρη της χτυπημένη σε όλο της το σώμα, για το οποίο και συνετάγη η σχετική από 7.1.2009 έκθεση εγχείρισης, αφετέρου δε δηλώνει απερίφραστα ότι η κόρη της-εγκαλούσα φοβάται πάρα πολύ τον κατηγορούμενο Ε. Π.. Περαιτέρω από την από 24.7.2008 ιατροδικαστική έκθεση του ιατρού - χειρουργού Σ. Γ., προκύπτει χωρίς αμφιβολία ότι η ανωτέρω εγκαλούσα έφερε κατά την εξέταση της α) πολλαπλούς τραυματισμούς σε διάφορα μέρη του σώματος της, υπό τη μορφή εκχυμώσεων, αμυχών, εκτεταμένων υποδόριων αιματωμάτων στη ράχη και τους γλουτούς, β) αμφοτερόπλευρα αιματώματα περιοφθαλμικά με συνοδό οίδημα βλεφάρων και υπεροφρύων, γ) έντονα και επώδυνα οιδήματα στο πρόσθιο μέρος της τραχήλου με ιδιόμορφες εκχυμώσεις (δαχτυλιές). Επίσης, σύμφωνα με την ίδια ως άνω ιατροδικαστική έκθεση, ανευρέθη γενετικό υλικό (σπέρμα) στον κόλπο της, ενώ ο ανωτέρω ιατρός παρατηρεί ότι όλα τα ανωτέρω ευρήματα προέρχονται από πρόσφατη, βίαιη και ανεξέλεγκτη χειροδικία και λακτίσματα και απόπειρα περισφύξεως του τραχήλου. Μολονότι δε δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη κακώσεων στα γεννητικά όργανα της εγκαλούσας που να υποδηλώνουν όποια βιαιότητα, εντούτοις επισημαίνεται χαρακτηριστικά στην ίδια ιατροδικαστική έκθεση ότι "οι περιγραφόμενες κακώσεις κατέστησαν την ανωτέρω (παθούσα) πρόσκαιρα σε ανικανότητα όποιας αντιστάσεως η βία που υπέστη η νεαρή γυναίκα έχει επιφέρει σε αυτήν μετατραυματικό σοκ και πιθανότατα μόνιμη ψυχαναγκαστική βλάβη". Από την πιο πάνω ιατροδικαστική έκθεση και με βάση τα αντικειμενικά αυτής ευρήματα, συνάγεται ότι κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα εκάμφθη προηγουμένως ανυπέρβλητα η όποια προσπάθεια αντίστασης της εγκαλούσας, με την άσκηση σωματικής βίας αλλά και την απειλή άσκησης σωματικής βίας σε βάρος της, ώστε να δικαιολογείται επαρκώς η μη διαπίστωση κακώσεων εν συνεχεία στα γεννητικά της όργανα κατά τη διάρκεια της συνουσίας, λόγω των σωματικών βλαβών που προηγουμένως είχε υποστεί.

Απολογία κατηγορουμένου: Περαιτέρω, ο κατηγορούμενος Π. Φ., στην ανακριτική απολογία του, καθώς και στο επισυναπτόμενο σε αυτήν απολογητικό υπόμνημα, αρνείται την αποδιδόμενη σε αυτόν κατηγορία καθ' ολοκληρίαν και ισχυρίζεται, ότι ουδέποτε τέλεσε την πράξη η οποία περιγράφεται ανωτέρω και για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος του και ότι η εν λόγω έγκληση αποτελεί προϊόν εκδίκησης, αγανάκτησης και οργής της ως άνω εγκαλούσας σε βάρος του κατηγορουμένου Ε. Π., για τις σωματικές κακώσεις τις οποίες της είχε επιφέρει, αναφέροντας περαιτέρω ότι στις 19-7-2008, ημέρα Σάββατο, μετά το πέρας της εργασίας του (υπάλληλος της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης του Δήμου ...) και μεν επισκέφθηκε την οικία του άνω συγκατηγορουμένου, κατόπιν τηλεφωνήματος του, πλην όμως μόνο για φιλική επίσκεψη, αλλά και για να ενημερώσει αυτόν, ότι είχε καθυστερήσει την πληρωμή του λογαριασμού του νερού για μεγάλο χρονικό διάστημα και επρόκειτο να διακοπεί η σύνδεση του, προσκομίζοντας ταυτόχρονα και τα σχετικά έγγραφα με την ανάλυση της οφειλής. Ο κατηγορούμενος Α. Γ., αναφέρει στην ανακριτική απολογία του, ότι ουδέποτε προέβη στην πράξη για την οποία κατηγορείται και ειδικότερα ισχυρίζεται, ότι στις 22-7-2008, του είχε τηλεφωνήσει ο κατηγορούμενος Ε. Π. και του είχε ζητήσει να τον επισκεφθεί στην οικία του. Ότι πράγματι μετέβη στην οικία του περί τις 23:45, όπου ο Π. του εκμυστηρεύτηκε ότι η μηνύτρια πρόδωσε την εμπιστοσύνη του, καθώς του είχε πει ψέματα ότι, όσο έλειπε, βρισκόταν στην Βουλγαρία, ενώ το αληθές ήταν ότι είχε πάει διακοπές σε νησιά στην Ελλάδα. Περαιτέρω ισχυρίζεται ότι είδε τη μηνύτρια εντός της οικίας, ντυμένη, πλην όμως διαπίστωσε ότι ήταν χτυπημένη και αφού συνέστησε στον Π. να τη μεταφέρει στο Κέντρο Υγείας ... , αποχώρησε. Τέλος ο κατηγορούμενος Ε. Π. αποδέχεται ότι χτύπησε την εγκαλούσα δύο φορές, ήτοι στις 19 και 22-7-2008 και ότι της επέφερε διάφορες σωματικές κακώσεις, καθώς του είχε πει ψέματα ότι βρισκόταν, όσο έλειπε, στην Βουλγαρία, ενώ το αληθές ήταν ότι είχε πάει διακοπές σε νησιά στην Ελλάδα, πλην όμως αρνείται ότι τέλεσε τις λοιπές αξιόποινες πράξεις, για τις οποίες κατηγορείται, τις οποίες αποδίδει σε λόγους οργής και εκδίκησης της εγκαλούσας σε βάρος του. Περαιτέρω δε αναφέρει ότι τέσσερις μέρες αργότερα και δη στις 23-7-2008, της επέφερε εκ νέου χτυπήματα, ισχυρίζεται δε, ότι στο ενδιάμεσο διάστημα των τεσσάρων ημερών, είχαν έρθει τουλάχιστον τρεις φορές σε συνουσία, χωρίς την χρήση προφυλακτικού και πάντα με τη συναίνεση της εγκαλούσας. Προσκομίζει μάλιστα κατά την ανακριτική απολογία του, προς επίρρωση των ισχυρισμών όχι μόνο του ιδίου αλλά και των λοιπών συγκατηγορουμένων του, και την από 28.7.2008 δήλωση της εγκαλούσας, στην οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρεται χαρακτηριστικά "οι ανωτέρω (κατηγορούμενοι) δεν προέβησαν σε καμία από τις πράξεις που περιγράφονται στην από 24.7.2008 έγκληση μου πλην των σωματικών βλαβών που υπέστην από τον Ε. Π. κατά τα χρονικά διαστήματα που αναφέρονται σε αυτήν, και ένεκα της οργής μου και της αγανάκτησης μου για τη χειροδικία εναντίον μου προσπάθησα να τον εκδικηθώ. Δηλώνω δε

ότι τρέφω αισθήματα έρωτα και αγάπης προς τον Ε. Αλ. Π. με τον οποίον διατηρώ μακροχρόνιο ερωτικό δεσμό και σκοπεύουμε να παντρευτούμε". Ωστόσο η ανωτέρω δήλωση της εγκαλούσας, μη ούσα πειστική, δεν δύναται να οδηγήσει στο συμπέρασμα περί μη ύπαρξης επαρκών ενδείξεων ενοχής σε βάρος των κατηγορουμένων για τις λοιπές αποδιδόμενες σε αυτούς πράξεις, πλην δηλαδή αυτής της επικίνδυνης σωματικής βλάβης κατ' εξακολούθηση, και δη για τους εξής λόγους: α) φέρει εντελώς διάφορη και συνοπτική, μισής σελίδας, τυποποιημένη διατύπωση και φρασεολογία, σε σχέση με την από 24.7.2008 έγκληση της έξι σελίδων στο αστυνομικό τμήμα .., στην οποία με κάθε λεπτομέρεια περιγράφει τις σε βάρος της τελεσθείσες αξιόποινες πράξεις, β) με τη δήλωσή της παραδέχεται εμμέσως την προσδοκία γάμου της με τον κατηγορούμενο Ε. Π., που σημαίνει ότι λόγω του ανωτέρω κινήτρου της, μειώνεται ουσιωδώς η πιθανότητα η δήλωση αυτή να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αφού προφανώς η παθούσα δεν επιθυμεί την ματαίωση αυτής της προσδοκίας της, δοθέντος ότι η ίδια είναι υπήκοος Βουλγαρίας και επιθυμεί μόνιμη και οριστική εγκατάσταση - αποκατάσταση της στην Ελλάδα, γ) όπως ανωτέρω έχει ήδη αναφερθεί από την μητέρα της σε σχετική ένορκη κατάθεση της, η εγκαλούσα φοβάται πάρα πολύ τον κατηγορούμενο Ε. Π., και δ) η δήλωση αυτή δεν συνοδεύεται από σχετική ένορκη κατάθεση της εγκαλούσας κατά την ανάκριση κατά το κρίσιμο αμέσως μετά τα καταγγελλθέντα περιστατικά χρονικό διάστημα, ώστε αφού η εγκαλούσα υποβληθεί στη βάση των ερωταπαντήσεων και της δια ζώσης ανακριτικής διαδικασίας, να δύναται να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα περί της ειλικρίνειας ή μη της ανωτέρω προσκομιζόμενης, και μάλιστα από τον ίδιο τον κατηγορούμενο Ε. Π. προς υπεράσπιση του, δήλωσης της. Η δε από 22.1.2009, μετέπειτα, ένορκη κατάθεση της εγκαλούσας κατά την κυρία ανάκριση, στην οποία σχεδόν επαναλαμβάνει την ανωτέρω δήλωση της, δεν αναιρεί το ανωτέρω συμπέρασμα, αφού, αφενός μεν, αυτή έχει δοθεί μετά την παρέλευση σχετικά μεγάλου χρονικού διαστήματος από το κρίσιμο χρονικό διάστημα των καταγγελλθέντων περιστατικών, αφετέρου δε έρχεται σε αντίθεση με την από 7.1.2009, ήτοι σχεδόν ταυτόχρονη, ένορκη κατάθεση της μητέρας της εγκαλούσας κατά την κυρία ανάκριση, με την οποία όπως ήδη έχει αναπτυχθεί παραπάνω και εμμένει η τελευταία (μητέρα της εγκαλούσας) στην αρχική από 24.7.2008, προανακριτική της κατάθεση. Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί, ότι ο τρόπος με τον οποίο επέφερε ο κατηγορούμενος Ε. Π. χτυπήματα στην ως άνω εγκαλούσα, ήτοι βίαιη και ανεξέλεγκτη χειροδικία και λακτίσματα, η σφοδρότητα και βιαιότητα, καθώς και συχνότητα των χτυπημάτων, σε συνδυασμό με τα πληγέντα σημεία του σώματος (και δη πρόσωπο και περίσφυξη με σφοδρότητα του λαιμού της), θα μπορούσε να προκαλέσει σε αυτήν κίνδυνο για τη ζωή της ή βαριά σωματική της βλάβη, γεγονός που τελούσε σε γνώση του κατηγορουμένου αυτού". Με αυτά που δέχθηκε το Συμβούλιο Εφετών, απέρριψε τις εφέσεις των δύο αναιρεσιόντων κατά του πρωτοδίκου βουλεύματος ανεξαρτήτως αν στο διατακτικό του εσφαλμένως αναγράφει

"δέχεται τυπικά και ουσιαστικά τις ... εφέσεις" και "ακυρώνει ως προς αυτούς το εκκαλούμενο βούλευμα", καθόσον απλώς διαφοροποιήθηκε από το πρωτόδικο βούλευμα ως προς την ακρίβεια των πραγματικών γεγονότων, με αποτέλεσμα να προβεί και στην αναδιατύπωση του κατηγορητηρίου. Δηλαδή, όπως και το πρωτοβάθμιο βούλευμα, έκρινε ότι προέκυψαν επαρκείς ενδείξεις τελέσεως της άνω αξιοποιήσιμης πράξεως, για να παραπεμφθούν οι εκκαλούντες (νυν αναιρεσιδόντες) στο ακροατήριο. Στο προσβαλλόμενο βούλευμα εκτίθενται με σαφήνεια και πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά, τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία προέκυψαν και από τα οποία συνήγαγε την ανωτέρω κρίση του, τα αποδεικτικά μέσα παραθέτοντας αυτά κατά κατηγορίες (μάρτυρες, έγγραφα, απολογίες κλπ), αξιολογώντας ιδιαιτέρως μερικά από αυτά κατά την εξιστόρηση των συμβάντων, καθώς και τους νομικούς συλλογισμούς, βάσει των οποίων υπήγαγε τα δεκτά γενόμενα περιστατικά στις διατάξεις των άρθρων 45, 98 και 336 παρ. 1, 2 Π.Κ.. Επομένως, το βούλευμα αυτό περιέχει την απαιτούμενη από το Σύνταγμα και το άρθρο 139 του ΚΠΔ ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Η ειδικότερη αιτίαση των αναιρεσιδόντων υπό τον σχετικό και μοναδικό λόγο αναιρέσεως κατά το πρώτο σκέλος του, ότι δεν ελήφθησαν υπόψη οι από 24-7-2008 (δύο) εκθέσεις αναγνωρίσεως, οι οποίες συνετάγησαν από τον Αστυνόμο Α' Β. Σ. με συμπράττοντες δευτέρους ανακριτικούς υπαλλήλους τον Ανθυπαστυνόμο Φ. Μ. και τον αστυφύλακα Β. Φ., αντιστοίχως, είναι αβάσιμος, διότι η μνεία στο βούλευμα ότι το Συμβούλιο Εφετών, για τη διαμόρφωση της κρίσης του, μεταξύ των άλλων αναφερομένων αποδεικτικών μέσων, έλαβε υπόψη του και "όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα της δικογραφίας", σημαίνει ότι έλαβε υπόψη του και τα δύο προαναφερθέντα έγγραφα, χωρίς για την πληρότητα της αιτιολογίας να απαιτείται ιδιαίτερη μνεία αυτών. Περαιτέρω, ο ίδιος λόγος αναιρέσεως κατά το δεύτερο σκέλος του, απαραδέκτως προβάλλεται, διότι οι σχετικές αιτιάσεις περιέχουν ανεπίτρεπτη προσβολή της αναγομένης σε πράγματα κρίσης του Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο Εφετών, προβαίνει στο προσβαλλόμενο βούλευμα στις αναγκαίες σκέψεις, για να καταρρίψει τον μεταγενέστερο με έγγραφη δήλωση και ένορκη κατάθεση διατυπωθέντα ισχυρισμό της εγκαλούσης Μ. V., με τον οποίο επεχείρησε να ανασκευάσει την αρχική από 24-7-2008 για βιασμό καταγγελία της, δοθείσα στο Α.Τ. Για την κατάρριψη του ισχυρισμού αυτού το Συμβούλιο προβαίνει εις ιδιαίτερη μνεία των δύο καταθέσεων της μητέρας της εγκαλούσης, η οποία σε αντίθεση με αυτή, ενέμεινε στην αρχική για βιασμό της θυγατέρας της επιμαρτύρηση. Η επισήμανση από το Συμβούλιο, με σκοπό την κατάρριψη του άνω οψιγενούς ισχυρισμού της εγκαλούσης, ότι η μεταγενέστερη δήλωση και μαρτυρία της, απείχε χρονικώς από την αρχική καταγγελία της, έχει την έννοια, ότι εφόσον η ανασκευή της αρχικής καταγγελίας της, δεν έγινε τις αμέσως επόμενες ημέρες, που τα γεγονότα του βιασμού της ήσαν νωπά, καθίστατο αναξιόπιστη, πολλώ δε μάλλον που τα περί μη βιασμού της, δεν επιβεβαιώνονταν από τη μητέρα της. Επομένως, ο για έλλειψη ειδικής και

εμπεριστατωμένης αιτιολογίας του βουλεύματος (άρθρο 484 παρ. 1 ΚΠΔ) και κατά τα δύο σκέλη του λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Προτείνομεν Α) Να απορριφθούν οι υπ' αριθμ. 2 και 3/2010 αιτήσεις αναιρέσεως των 1) Γ. Α. του Κ. και 2) Π. Φ. του Σ., κατοίκων ..., κατά του υπ' αριθμ. 98/2010 βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών Ναυπλίου, και 3) Να επιβληθούν στους αναιρεσείοντες τα δικαστικά έξοδα. Αφού άκουσε τον παραπάνω Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου που αναφέρθηκε στην παραπάνω εισαγγελική πρόταση έπειτα αποχώρησε. Σκεπτικό βουλεύματος: "Από το σύνολο του συλλεγέντος κατά την προδικασία και ειδικότερα από τις καταθέσεις των μαρτύρων, όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα της δικογραφίας, τις απολογίες των κατηγορουμένων και το από 26.3.2010 υπόμνημα του κατηγορουμένου-εκκαλούντος Π. Φ. προκύπτουν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Στις 22-7-2008 και περί ώρα 21:15, η εγκαλούσα Μ. (επ) Ε.-V. (ον) του V., ευρισκόμενη εντός της οικίας του επίσης κατηγορουμένου αλλά μη μετέχοντος στην παρούσα διαδικασία ενώπιον του παρόντος Συμβουλίου Ε. Π. του Α., μετά του οποίου διατηρούσε ερωτικές σχέσεις για χρονικό διάστημα περίπου δύο ετών και εργαζόταν ως υπάλληλος στο πρακτορείο στοιχημάτων του ΟΠΑΠ, που διατηρούσε ο τελευταίος στο ..., δέχθηκε επίθεση από αυτόν, καθώς της επέφερε σφοδρά χτυπήματα με τα χέρια και πόδια του και την ζώνη του, σε διάφορα σημεία του σώματος και της κεφαλής της, προκαλώντας σε αυτήν σωματικές βλάβες, ενώ επιπροσθέτως επέφερε με τα δάκτυλα της χειρός του κακώσεις στον λαιμό της. κατόπιν περισφύξης αυτού. Ακολούθως, ο Π. Ε. επικοινωνήσε με τον Γ. Α. του Κ., ο οποίος κατέφθασε στην οικία του και αφού ο κατηγορούμενος Ε. Π. την γύμνωσε παρά τη θέληση της, αφαιρώντας με τα χέρια του τα ρούχα της, παρότρυνε τον ανωτέρω κατηγορούμενο Γ. Α. να συνευρεθεί σεξουαλικά μαζί της. Καίτοι είχαν καταλάβει αμφότεροι, ότι η ίδια δεν επιθυμούσε να συνευρεθεί ερωτικά μαζί τους, καθώς τηρούσε αρνητική εν γένει στάση, την εξανάγκασαν να προβεί σε πεολειχία αρκετές φορές και στους δύο και εν συνεχεία ήλθαν αμφότεροι, παρά την θέληση της, σε συνουσία μαζί της. Μάλιστα, τέσσερις μέρες νωρίτερα από το ανωτέρω συμβάν και δη στις 18-7-2008 ο κατηγορούμενος Ε. Π. της είχε επιφέρει χτυπήματα με τα χέρια του και τα πόδια του, προκαλώντας σε αυτήν διάφορες σωματικές βλάβες σε όλο της τα σώμα, ενώ την επόμενη ημέρα, ήτοι στις 19- 7-2008 και περί ώρα 15.00, ο ίδιος κατηγορούμενος την εξανάγκασε να προβεί σε πεολειχία παρά τη θέληση της, απειλώντας την ότι σε περίπτωση που αρνηθεί θα χειροδικήσει εις βάρος της. Ο τελευταίος ήρθε σε τηλεφωνική επικοινωνία με τον κατηγορούμενο, Π. Φ., ο οποίος και μετέβη στην οικία του και κατόπιν προτροπής του κατηγορουμένου και χωρίς την θέληση της εγκαλούσας, εξανάγκασε αυτήν να προβεί σε πεολειχία, περαιτέρω δε και με την χρήση προφυλακτικούς ήρθε σε ερωτική συνεύρεση μαζί της, ενώ ο κατηγορούμενος Ε. Π. προέβη σε βάρος της σε κατά φύση συνουσία προκειμένου να ικανοποιήσουν αμφότεροι τη γενετήσια επιθυμία τους και σε όλη τη διάρκεια

εξαναγκαζόταν να προβαίνει σε πεολειαία σε αμφοτέρους, πολλές φορές. Επίσης στις 18.7.2008, ο κατηγορούμενος Ε. Π. της αφαίρεσε από το δάχτυλο της ένα χρυσό δαχτυλίδι, που της είχε χαρίσει ο πατέρας της και το οποίο έφερε τα μονογράμματα "BM" και το ιδιοποιήθηκε παρανόμως. Τα παραπάνω, τα οποία καταγγέλλθηκαν από την εγκαλούσα Μ. (επ) Ε.-V. (ον) του V. με την από 24.7.2008 έγκληση της στο αστυνομικό τμήμα ..., επιβεβαιώνονται τόσο από την από 24.7.2008 ένορκη κατάθεση της μητέρας της εγκαλούσας V. Μ. του Γ. στο αστυνομικό τμήμα ..., η οποία καταθέτει μεταξύ άλλων ότι αφενός μεν είχε δει την εγκαλούσα - κόρη της να είναι χτυπημένη κατά το κρίσιμο ανωτέρω χρονικό διάστημα, αφετέρου δε ότι η τελευταία παραδέχθηκε ενώπιον της την ανωτέρου αξιόποινη συμπεριφορά των κατηγορουμένων σε βάρος της, όσο και από την από 7.1.2009 μετέπειτα ένορκη κατάθεση της κατά την διενεργηθείσα κυρία ανάκριση. Μάλιστα είναι χαρακτηριστικό ότι η μητέρα της εγκαλούσας, όχι μόνο επιβεβαιώνει απόλυτα την πρώτη κατάθεση της στο αστυνομικό τμήμα ..., αλλά επιπλέον αφενός μεν η ίδια για πρώτη φορά προσκομίζει στην κυρία ανάκριση, φωτογραφικό υλικό, που ανάγεται χρονικά στο κρίσιμο χρονικό διάστημα, στο οποίο απεικονίζεται η παθούσα κόρη της χτυπημένη σε όλο της το σώμα, για το οποίο και συνετάγη η σχετική από 7.1.2009 έκθεση εγχείρισης, αφετέρου δε δηλώνει απερίφραστα ότι η κόρη της - εγκαλούσα φοβάται πάρα πολύ τον κατηγορούμενο Ε. Π.. Περαιτέρω από την από 24.7.2008 ιατροδικαστική έκθεση του ιατρού - χειρουργού Σ. Τ., προκύπτει χωρίς αμφιβολία ότι η ανωτέρω εγκαλούσα έφερε κατά την εξέταση της α) πολλαπλούς τραυματισμούς σε διάφορα μέρη του σώματος της, υπό τη μορφή εκχυμώσεων, αμυχών, εκτεταμένων υποδόριων αιματωμάτων στη ράχη και τους γλουτούς, β) αμφοτερόπλευρα αιματώματα περιοφθαλμικά με συνοδό οίδημα βλεφάρων και υπεροφρύων, γ) έντονα και επώδυνα οιδήματα στο πρόσθιο μέρος της τραχήλου με ιδιόμορφες εκχυμώσεις (δαχτυλιές). Επίσης, σύμφωνα με την ίδια άνω ιατροδικαστική έκθεση, ανευρέθη γενετικό υλικό (σπέρμα) στον κόλπο της ενώ ο ανωτέρω ιατρός παρατηρεί ότι όλα τα ανωτέρω ευρήματα προέρχονται από πρόσφατη, βίαιη και ανεξέλεγκτη χειροδικία και λακτίσματα και απόπειρα περισφύξεως του τραχήλου. Μολονότι δε δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη κακώσεων στα γεννητικά όργανα της εγκαλούσας που να υποδηλώνουν όποια βιαιότητα, εντούτοις επισημαίνεται χαρακτηριστικά στην ίδια ιατροδικαστική έκθεση ότι "οι περιγραφόμενες κακώσεις κατέστησαν την ανωτέρω (παθούσα) πρόσκαιρα σε ανικανότητα όποιας αντιστάσεως ... η βία που υπέστη η νεαρή γυναίκα έχει επιφέρει σε αυτήν μετατραυματικό σοκ και πιθανότατα μόνιμη ψυχαναγκαστική βλάβη". Από την πιο πάνω ιατροδικαστική έκθεση και με βάση τα αντικειμενικά αυτής ευρήματα, συνάγεται ότι κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα εκάμφθη προηγουμένως ανυπέρβλητα η όποια προσπάθεια αντίστασης της εγκαλούσας, με την άσκηση σωματικής βίας αλλά και την απειλή άσκησης σωματικής βίας σε βάρος της, ώστε να

δικαιολογείται επαρκώς η μη διαπίστωση κακώσεων εν συνεχεία στα γεννητικά της όργανα κατά τη διάρκεια της συνουσίας, λόγω των σωματικών βλαβών που προηγουμένως είχε υποστεί. Περαιτέρω, ο κατηγορούμενος Π. Φ., στην ανακριτική απολογία του, καθώς και στο επισυναπτόμενο σε αυτήν απολογητικό υπόμνημα, αρνείται την αποδιδόμενη σε αυτόν κατηγορία καθ' ολοκληρίαν και ισχυρίζεται, ότι ουδέποτε τέλεσε την πράξη η οποία περιγράφεται ανωτέρω και για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος του και ότι η εν λόγω έγκληση αποτελεί προϊόν εκδίκησης, αγανάκτησης και οργής της ως άνω εγκαλούσας σε βάρος του κατηγορουμένου Ε. Π., για τις σωματικές κακώσεις τις οποίες της είχε επιφέρει, αναφέροντας περαιτέρω ότι στις 19-7-2008, ημέρα Σάββατο, μετά το πέρας της εργασίας του (υπάλληλος της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης του Δήμου ...) να μεν επισκέφθηκε την οικία του άνω συγκατηγορουμένου, κατόπιν τηλεφωνήματος του, πλην όμως μόνο για φιλική επίσκεψη, αλλά και για να ενημερώσει αυτόν, ότι είχε καθυστερήσει την πληρωμή του λογαριασμού του νερού για μεγάλο χρονικό διάστημα και επρόκειτο να διακοπεί η σύνδεση του, προσκομίζοντας ταυτόχρονα και τα σχετικά έγγραφα με την ανάλυση της οφειλής. Ο κατηγορούμενος Α. Γ., αναφέρει στην ανακριτική απολογία του, ότι ουδέποτε προέβη στην πράξη για την οποία κατηγορείται και ειδικότερα ισχυρίζεται, ότι στις 22-7-2008, του είχε τηλεφωνήσει ο κατηγορούμενος Ε. Π. και του είχε ζητήσει να τον επισκεφθεί στην οικία του. Ότι πράγματι μετέβη στην οικία του περί τις 23:45, όπου ο Π. του εκμυστηρεύτηκε ότι η μηνύτρια πρόδωσε την εμπιστοσύνη του, καθώς του είχε πει ψέματα ότι, όσο έλειπε, βρισκόταν στην Βουλγαρία, ενώ το αληθές ήταν ότι είχε πάει διακοπές σε νησιά στην Ελλάδα. Περαιτέρω ισχυρίζεται ότι είδε τη μηνύτρια εντός της οικίας, ντυμένη, πλην όμως διαπίστωσε ότι ήταν χτυπημένη και αφού συνέστησε στον Π. να τη μεταφέρει στο Κέντρο Υγείας ..., αποχώρησε. Τέλος ο κατηγορούμενος Ε. Π. αποδέχεται ότι χτύπησε την εγκαλούσα δύο φορές, ήτοι στις 19 και 22-7-2008 και ότι της επέφερε διάφορες σωματικές κακώσεις, καθώς του είχε πει ψέματα ότι βρισκόταν όσο έλειπε στην Βουλγαρία, ενώ το αληθές ήταν ότι είχε πάει διακοπές σε νησιά στην Ελλάδα, πλην όμως αρνείται ότι τέλεσε τις λοιπές αξιόποινες πράξεις, για τις οποίες κατηγορείται, τις οποίες αποδίδει σε λόγους οργής και εκδίκησης της εγκαλούσας σε βάρος του. Περαιτέρω δε αναφέρει ότι τέσσερις μέρες αργότερα και δη στις 23-7-2008, της επέφερε εκ νέου χτυπήματα, ισχυρίζεται δε, ότι στο ενδιάμεσο διάστημα των τεσσάρων ημερών*, είχαν έρθει τουλάχιστον τρεις φορές σε συνουσία χωρίς την χρήση προφυλακτικού και πάντα με τη συναίνεση της εγκαλούσας. Προσκομίζει μάλιστα κατά την ανακριτική απολογία του, προς επίρρωση των ισχυρισμών όχι μόνο του ιδίου αλλά και των λοιπών συγκατηγορουμένων του, και την από 28.7.2008 δήλωση της εγκαλούσας, στην οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρεται χαρακτηριστικά "οι ανωτέρω (κατηγορούμενοι) δεν προέβησαν σε καμία από τις πράξεις που περιγράφονται στην από 24.7.2008 έγκληση μου πλην των σωματικών βλαβών που υπέστην από

τον Ε. Π. κατά τα χρονικά διαστήματα που αναφέρονται σε αυτήν, και ένεκα της οργής μου και της αγανάκτησης μου για τη χειροδικία εναντίον μου προσπάθησα να τον εκδικηθώ. Δηλώνω δε ότι τρέφω αισθήματα έρωτα και αγάπης προς τον Ε. Α. Π. με τον οποίον διατηρώ μακροχρόνιο ερωτικό δεσμό και σκοπεύουμε να παντρευτούμε". Ωστόσο, η ανωτέρω δήλωση της εγκαλούσας, μη ούσα πειστική, δεν δύναται να οδηγήσει στο συμπέρασμα περί μη ύπαρξης επαρκών ενδείξεων ενοχής σε βάρος των κατηγορουμένων για τις λοιπές αποδιδόμενες σε αυτούς πράξεις, πλην δηλαδή αυτής της επικίνδυνης σωματική βλάβης κατ' εξακολούθηση, και δη για τους εξής λόγους: α) φέρει εντελώς διάφορη και συνοπτική, μισής σελίδας, τυποποιημένη διατύπωση και φρασεολογία, σε σχέση με την από 24.7.2008 έγκληση της έξι σελίδων στο αστυνομικό τμήμα ..., στην οποία με κάθε λεπτομέρεια περιγράφει τις σε βάρος της τελεσθείσες αξιόποινες πράξεις, β) με τη δήλωση της παραδέχεται εμμέσως την προσδοκία γάμου της με τον κατηγορούμενο Ε. Π., που σημαίνει ότι λόγω του ανωτέρω κινήτρου της, μειώνεται ουσιωδώς η πιθανότητα η δήλωση αυτή να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αφού προφανώς η παθούσα δεν επιθυμεί την ματαίωση αυτής της προσδοκίας της, δοθέντος ότι η ίδια είναι υπήκοος Βουλγαρίας και επιθυμεί μόνιμη και οριστική εγκατάσταση - αποκατάσταση της στην Ελλάδα, γ) όπως ανωτέρω έχει ήδη αναφερθεί από την μητέρα της σε σχετική ένορκη κατάθεση της, η εγκαλούσα φοβάται πάρα πολύ τον κατηγορούμενο Ε. Π., και δ) η δήλωση αυτή δεν συνοδεύεται από σχετική ένορκη κατάθεση της εγκαλούσας κατά την ανάκριση κατά το κρίσιμο αμέσως μετά τα καταγγελλθέντα περιστατικά χρονικό διάστημα, ώστε αφού η εγκαλούσα υποβληθεί στη βάσανο των ερωταπαντήσεων και της δια ζώσης ανακριτικής διαδικασίας, να δύναται να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα περί της ειλικρίνειας ή μη της ανωτέρω προσκομιζόμενης, και μάλιστα από τον ίδιο τον κατηγορούμενο Ε. Π. προς υπεράσπιση του, δήλωσης της. Η δε από 22.1.2009, μετέπειτα, ένορκη κατάθεση της εγκαλούσας κατά την κυρία ανάκριση, στην οποία σχεδόν επαναλαμβάνει την ανωτέρω δήλωση της, δεν αναιρεί το ανωτέρω συμπέρασμα, αφού, αφενός μεν, αυτή έχει δοθεί μετά την παρέλευση σχετικά μεγάλου χρονικού διαστήματος από το κρίσιμο χρονικό διάστημα των καταγγελλθέντων περιστατικών, αφετέρου δε έρχεται σε αντίθεση με την από 7.1.2009, ήτοι σχεδόν ταυτόχρονη, ένορκη κατάθεση της μητέρας της εγκαλούσας κατά την κυρία ανάκριση, με την οποία όπως ήδη, έχει αναπτυχθεί παραπάνω και εμμένει η τελευταία (μητέρα της εγκαλούσας) στην αρχική από 24.7.2008, προανακριτική της κατάθεση. Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί, ότι ο τρόπος με τον οποίο επέφερε ο κατηγορούμενος Ε. Π. χτυπήματα στην ως άνω εγκαλούσα, ήτοι βίαιη και ανεξέλεγκτη χειροδικία και λακτίσματα, η σφοδρότητα και βιαιότητα, καθώς και συχνότητα των χτυπημάτων, σε συνδυασμό με τα πληγέντα σημεία του σώματος (και δη πρόσωπο και περίσφυξη με σφοδρότητα του λαιμού της), θα μπορούσε να προκαλέσει σε αυτήν κίνδυνο για τη ζωή της ή βαριά σωματική της βλάβη, γεγονός που τελούσε σε γνώση του κατηγορουμένου αυτού

παραπέμφθηκαν στο ακροατήριο του αρμοδίου ΜΟΔ, τα αποδεικτικά μέσα. από τα οποία συνήγαγε το Συμβούλιο τα πραγματικά περιστατικά αυτά και οι νομικοί συλλογισμοί, με βάση τους οποίους υπήγαγε τα περιστατικά αυτά, στις ουσιαστικές ποινικές διατάξεις των άρθρων 26 παρ.1 α, 27 παρ.1, 2, 45, 98, 336 παρ. 1, 2 του ΠΚ, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις οποίες, ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου παραβίασε, δηλαδή με ασαφείς, ελλιπείς ή αντιφατικές αιτιολογίες, και έτσι το βούλευμα δεν στερείται νομίμου βάσεως. Ειδικότερα το Συμβούλιο, με εμπεριστατωμένη αιτιολογία, διαλαμβάνει τα στοιχεία της αντικειμενικής και υποκειμενικής υποστάσεως του εγκλήματος του ομαδικού βιασμού και συγκεκριμένα ότι προέκυψαν σοβαρές ενδείξεις ενοχής σε βάρος των αναιρεσειόντων κατηγορουμένων, ικανές να επιστηρίζουν δημόσια εναντίον τους κατηγορία, για την παραπάνω πράξη κατ' εξακολούθηση. Σε σχέση με τις ειδικότερες αιτιάσεις των αναιρεσειόντων, α) με τη γενική αναφορά στο αιτιολογικό ότι "συνεκτιμήθηκαν όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα της δικογραφίας", συνάγεται ότι λήφθηκαν υπόψη και συνεκτιμήθηκαν και οι από 24-7-2008 δύο αστυνομικές εκθέσεις αναγνωρίσεως των κατηγορουμένων από την παθούσα, που συνιστούν απλά έγγραφα και όχι ιδιαίτερο και αυτοτελές αποδεικτικό μέσο, όπως αβάσιμα υποστηρίζουν οι αναιρεσειόντες, χωρίς για την πληρότητα της αιτιολογίας να απαιτείται ιδιαίτερη μνεία αυτών, από δε το σύνολο των παραδοχών προκύπτει βεβαιότητα ότι συνεκτιμήθηκαν και οι εκθέσεις αυτές, β) το Συμβούλιο αξιολογώντας όλα τα αποδεικτικά στοιχεία και ιδία την ένορκη κατάθεση της μητέρας της παθούσας, που αναφέρεται στα αίτια μεταστροφής της καταθέσεως της εγκαλούσας, επαρκώς αιτιολογεί γιατί δεν αποδέχεται, ως ειλικρινή και προϊόν ελεύθερης βουλήσεως, την από 28-7-2008 και από 22-1-2009 δήλωση της παθούσας ότι δεν υπέστη βιασμό, σε αντίθεση με την από 24-7-2008 έγκληση αυτής, που περιγράφει με λεπτομέρειες την τέλεση κατ' εξακολούθηση βιασμού σε βάρος της εκ μέρους των κατηγορουμένων. Επομένως, οι από το άρθρο 484 παρ.1 στοιχ. δ του ΚΠοινΔ, λόγοι της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως, για έλλειψη ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

925/2011 ΑΠ³⁶⁶

«Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το σκεπτικό σε συνδυασμό και προς το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Μικτό Ορκωτό Εφετείο Αθηνών που την εξέδωσε εδέχθη, ανελέγκτως, ότι από τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία σε αυτή μνημονεύονται κατά το είδος τους, απεδείχθησαν τα εξής πραγματικά περιστατικά: "Η πολιτικώς ενάγουσα είχε γνωρίσει τον κατηγορούμενο δυο (2) περίπου χρόνια πριν από την 10ην Ιανουαρίου 2005, οπότε φέρεται ότι έλαβε χώραν η δικάζομένη πράξη, μέσω δε εκείνου είχε γνωρίσει και τον φίλο του Ν. Ζ.. Μεταξύ των τριών είχε αναπτυχθεί σχέση φιλίας, περισσότερο όμως μεταξύ της πολιτικώς

³⁶⁶ Αυτόθι.

ενάγουσας και του κατηγορουμένου, με τον οποίον, κατά την πολιτικώς ενάγουσαν, "έβγαιναν δυο φορές περίπου την εβδομάδα για καφέ", ενώ με τον Ζ. "είχαν βγει δυο-τρεις φορές για καφέ". Τόσον ο κατηγορούμενος, όσον και ο Ν. Ζ.Σ είχαν εκφράσει στην πολιτικώς ενάγουσα την επιθυμία να συνάψουν μαζί της ερωτική σχέση, αυτή όμως είχε αποκρούσει τις προτάσεις των και τους είχε απαντήσει ότι επιθυμούσε να παραμείνουν απλώς φίλοι. Όλοι κατοικούσαν στην περιοχή της Μεταμορφώσεως Αττικής, στην ιδίαν δε περιοχή και επί της οδού ... ήτο εγκατεστημένη βιοτεχνία καλλυντικών, ανήκουσα στην γιαγιά του κατηγορουμένου, στην οποίαν (βιοτεχνία) εργαζόταν ο κατηγορούμενος. Πολλές φορές ο κατηγορούμενος και η πολιτικώς ενάγουσα, κατά τις συναντήσεις των, μετέβαιναν και στην βιοτεχνία καλλυντικών, από όπου ο κατηγορούμενος δώριζε καλλυντικά στην πολιτικώς ενάγουσα. Την 10ην Ιανουαρίου 2005 και περί ώρα : 9.15 βραδυνήν η πολιτικώς ενάγουσα τηλεφώνησε στον κατηγορούμενο, προφανώς μέσω του κινητού τηλεφώνου του και του πρότεινε να συναντηθούν για καφέ. Αυτός όμως, ευρισκόμενος στην ως άνω βιοτεχνία με τον Ν. Ζ., απέρριψε την πρόταση, ειπών στην πολιτικώς ενάγουσα ότι ήτο στην εργασία του και ότι ήτο κουρασμένος χωρίς να της αναφέρει για την παρουσία του Ν. Ζ.. Φαίνεται όμως, ότι η άρνηση της πολιτικώς εναγούσης να συνάψει ερωτική σχέση με τον κατηγορούμενο και τον Ζ. δεν είχε σιγάσει τις ερωτικές επιθυμίες των τελευταίων. Έτσι, μετά από το πέρας της τηλεφωνικής αυτής συνομιλίας, οι δυο άνδρες θεώρησαν, ότι ήτο κατάλληλη η στιγμή να ικανοποιήσουν τις ερωτικές επιθυμίες των και από κοινού έλαβαν την απόφαση να παρασύρουν την πολιτικώς ενάγουσα στην ως άνω βιοτεχνία, για να την βιάσουν εκείνο το βράδυ, υπό τις συνθήκες οι οποίες εξιστορούνται κατωτέρω. Σε εκτέλεση του σχεδίου των, ο κατηγορούμενος, μετά πάροδο 15 περίπου λεπτών από την πρώτη τηλεφωνική επαφή, τηλεφώνησε ο ίδιος στην πολιτικώς ενάγουσα και της πρότεινε να μεταβεί στην οικία της, να την παραλάβει με το αυτοκίνητό του και να έλθουν στην βιοτεχνία για να της δώσει και πάλι καλλυντικά. Η πολιτικώς ενάγουσα απεδέχθη την πρόταση αυτήν και αφού ο Ν.ς Ζ.ς κρύφθηκε σε χώρο παραπλεύρως του γραφείου της βιοτεχνίας έχων εφοδιασθεί με κουκούλα και μαχαίρι τα οποία του έδωσε ο κατηγορούμενος, ο τελευταίος μετέβη στην οικεία εκείνης με το αυτοκίνητό του, την παρέλαβε και επέστρεψαν στην βιοτεχνία. Όταν μπήκαν στον χώρο της βιοτεχνίας, ο κατηγορούμενος κλείδωσε την εξωτερική πόρτα, ενέργεια την οποίαν ουδέποτε είχε κάνει στο παρελθόν, όταν δε η πολιτικώς ενάγουσα εξέφρασε την απορία της ειπούσα "γιατί κλειδώνεις;" εκείνος, για να δικαιολογήσει την ενέργειά του και όσα επρόκειτο, σύμφωνα με το σχέδιο των δυο ανδρών να συμβούν, της απάντησε "με κυνηγάει ένας κινέζος". Ακολούθως εισήλθαν στο γραφείο και μετά πάροδο ολίγων λεπτών "εισέβαλε" στον χώρο του γραφείου ο παραπλεύρως έως τότε κρυμμένος Ν.ς Ζ.ς, ο οποίος, έχων καλυμμένα τα χαρακτηριστικά του προσώπου του με την κουκούλα, ώστε να μην αναγνωρισθεί από την πολιτικώς ενάγουσα και έχων ανά χείρας

το μαχαίρι, εστράφη κατά πρώτο, δήθεν απειλητικώς, προς τον κατηγορούμενο και του είπε "γιατί με κάρφωσες στην αστυνομία;", απευθυνθείς δε προς την πολιτικώς ενάγουσα της είπε "σκάσε εσύ", ενώ ο κατηγορούμενος, σύμφωνα με το σχέδιο, τον ρώτησε "τι θέλεις, πόσα θέλεις να φύγεις;", αποβλέποντας να προκαλέσουν σύγχυση στην παθούσα, προκειμένου αυτή να μην αναγνωρίσει το τρίτο πρόσωπο, δηλαδή τον φίλο του κατηγορουμένου και γνωστόν της Ν. Ζ. και να πιστεύσει ότι επρόκειτο περί ατόμου εχθρικώς διακειμένου προς τον κατηγορούμενον, το οποίον ο τελευταίος είχε αναφέρει προηγουμένως ως κινέζο Ακολουθώς και χωρίς να υπάρξει εκ μέρους του κατηγορουμένου καμία άλλη αντίδραση, ο Ν.ς Ζ.ς διέταξε τον κατηγορούμενο και την πολιτικώς ενάγουσα να κάνουν την ερωτική πράξη, δεν εκάμφθη δε στις παρακλήσεις εκείνης, αλλά την διέταξε να γδυθεί και έδωσε στον κατηγορούμενο προφυλακτικό για την ερωτική πράξη. Η παθούσα, λόγω του μαχαιριού το οποίο κρατούσε ο "άγνωστος" και της κουκούλας την οποίαν φορούσε ο ίδιος, είχε περιέλθει σε κατάσταση φόβου για την ζωή της, με συνέπειαν, μετά τις παρακλήσεις της προς τον "άγνωστο" τρίτον και την άκαμπτη στάση του, να καμφθεί κάθε αντίστασή της, να γδυθεί και να υποστεί παρά τη θέλησή της τον βιασμόν της από τον κατηγορούμενον, ο οποίος δήθεν κατ' ανάγκην εισήγαγε το γεννητικό μόριό του στο γεννητικό όργανα της παθούσης, ελθών σε εξώγαμη συνουσίαν με αυτήν. Αφού ο κατηγορούμενος ετελείωσε την ερωτική πράξη, "διετάχθη" από τον "άγνωστον" να σηκωθεί από το σώμα της παθούσης και ακολουθώς ο "άγνωστος", δηλαδή ο Ν.ς Ζ.ς, υπό την απειλή του μαχαιριού το οποίο έβαλε στον λαιμό της τρομοκρατημένης παθούσης, της οποίες είχε καμφθεί κάθε αντίσταση, την εβίασε και αυτός θέσας το γεννητικό μόριό του στο γεννητικό όργανο της παθούσης και ελθών σε εξώγαμη συνουσίαν με αυτήν. Αφού ετελείωσε και αυτός την ερωτική πράξη, απεχώρησε από τον χώρο της βιοτεχνίας συνοδευόμενος μέχρι την έξοδο από τον κατηγορούμενο. Μετά την αποχώρηση του "άγνωστου" η παθούσα, η οποία μέχρι εκείνην την στιγμήν δεν είχε αντιληφθεί το σχέδιο των ανδρών, εξήτησε από τον κατηγορούμενο να καταγγείλουν το γεγονός στην Αστυνομία, αυτός όμως την απέτρεψε, ειπών "δεν άκουσες; Όχι γιατί θα μας σκοτώσει". Κατά την αναχώρηση της παθούσης και του κατηγορουμένου από την βιοτεχνία, κατόπιν προτάσεως του τελευταίου, κάλεσαν τον Ν. Ζ., του οποίου η κατοικία ευρίσκετο απέναντι από την βιοτεχνία και όταν αυτός προσήλθε και επιβιβάσθη στο αυτοκίνητο του κατηγορουμένου και "ενημερώθηκε" για τα συμβάντα, προσποιήθηκε ότι δεν γνώριζε τίποτε και είπε στον κατηγορούμενο "γιατί δεν με έπαιρνες τηλέφωνο" και ακολουθώς οι δυο άνδρες μετέφεραν την παθούσα, με το αυτοκίνητο του κατηγορουμένου, στην οικία της. Η παθούσα απεκάλυψε τα συμβάντα την ιδίαν νύκτα στην μητέρα της και την επομένη ημέρα στον πατέρα της, με τον οποίον μετέβη στο Αστυνομικό Τμήμα και κατήγγειλε το γεγονός, η Αστυνομία δε, εκτίμησε την αφήγηση της παθούσης και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δράστες του βιασμού της ήσαν ο κατηγορούμενος και ο Ν.ς Ζ.ς, προέβη αμέσως στην σύλληψή των. Ο

κατηγορούμενος, ο οποίος τόσο προανακριτικά όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου ομολόγησε ότι ήλθε σε συνουσία με την παθούσα, ισχυρίζεται, ότι τέλεσε την πράξη του βιασμού κατά συναιτουργία σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 336§1 Π.Κ. και όχι την προβλεπόμενη από την διάταξη της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, καθόσον 1) "τέλεσα μόνον την πράξη της συνουσίας, ενώ δεν μεταχειρίσθηκα καθόλου σωματική βία ή εξαναγκασμό" και 2) "ήλθα πρώτος σε συνουσία μαζί της και δεν γνώριζα εάν ο έτερος συγκατηγορούμενός μου Ν.ς Ζ.ς θα τελούσε και αυτός την πράξη μετά από εμένα". Από την αναφερθείσαν όμως στην αρχή νομική σκέψη, σε συνδυασμό προς τα αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά προκύπτει, ότι μεταξύ των δραστών υπήρξε κοινός δόλος να εξαναγκασθεί η παθούσα σε εξώγαμη συνουσία με αμοτέρους, με απειλή σπουδαίου και αμέσου κινδύνου κατά της ζωής της και ότι πράγματι η παθούσα εν όψει της απειλής την οποίαν ήσκησε κατ' αυτής ο Ν.ς Ζ.ς με κουκούλα και μαχαίρι, τα οποία του είχε παραδώσει ο κατηγορούμενος και του κινδύνου τον οποίον διέτρεχε η ζωή της και τον οποίον δεν μπορούσε να αποτρέψει, εξαναγκάσθη να υποστεί δυο φορές την σαρκική συνάφεια από αμφοτέρους τους δράστες, προκύπτει, ότι ο ως άνω ισχυρισμός του κατηγορουμένου είναι αβάσιμος και ως εκ τούτου απορριπτέος". Ακολούθως το Εφετείο εκήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα της πράξεως του ομαδικού βιασμού και του κατέγνωσε ποινή καθείρξεως έξι (6) ετών.»

1224/2012 ΑΠ (ΠΟΙΝ)³⁶⁷ Εν μέρει αντίθετη γνώμη μειοψηφίας (ενός μέλους), βάσει της οποίας οι κατηγορούμενοι έπρεπε να κηρυχθούν αθώοι για την πράξη του βιασμού.

Στις 20-6-2005 και ώρα 02.00' - 02.30' οι κατηγορούμενοι , Μ. Ν. (1ος) και Α. Α. (2ος) ενεργώντας από κοινού και με άλλους τρεις αγνώστους και επιβαίνοντας όλοι στο ... IXB αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του Κ. Δ. -που οδηγούσε ο 2ος επί της λεωφόρου Θησέως στην Καλλιθέα Αττικής, άρπαξαν και επιβίβασαν βιαίως στο αυτοκίνητο την πεζή Χ. Γ. και την οδήγησαν στην οδό ... έξω από τον χώρο του πρώην Ιπποδρόμου, όπου, για να ικανοποιήσουν τη γενετήσια επιθυμία τους, με χρήση βίας την εξανάγκασαν να έλθει σε συνουσία με τον 1^ο κατηγορούμενο στο πίσω κάθισμα του αυτοκινήτου και να ανέχεται ασελγείς πράξεις των άλλων δραστών, οι οποίοι αντανάιζονταν και ακουμπούσαν τα γεννητικά τους μόρια στο στόμα της παθούσας, καλώντας τον 1^ο να τελειώνει, για να συνουσιαστούν και εκείνοι μαζί της. Όταν έληξε η συνουσία του 1ου με την παθούσα, αυτή επιχείρησε να ξεφύγει από ανοιχτή πόρτα του αυτοκινήτου και, αφού δέχτηκε επικίνδυνα χτυπήματα στο πρόσωπο και στο κεφάλι από τον 1^ο κατηγορούμενο και από έναν άγνωστο δράστη, άρχισε να τρέχει καταδιωκόμενη από αυτούς προς τη Λεωφόρο Ποσειδώνος, όπου, προσπαθώντας να υπερπηδήσει τα προστατευτικά κιγκλιδώματα, έπεσε στο πεζοδρόμιο και χτύπησε σοβαρά στο κεφάλι χάνοντας τις αισθήσεις

³⁶⁷ Αυτόθι.

της, τις οποίες ανέκτησε αργότερα μέσα στο ασθενοφόρο, που τη διακόμισε στο Ασκληπιείο Βούλας. Τότε ο 1ος κατηγορούμενος και ο άγνωστος δράστης την έπιασαν, ο ένας από τα χέρια και ο άλλος από τα πόδια, και την απέθεσαν αναίσθητη στο μέσο του οδοστρώματος της λωρίδας κυκλοφορίας προς Πειραιά, αλλά εκείνη τη στιγμή έγιναν αντιληπτοί από τον μοτοποδηλάτη Μ. Ε., ο οποίος ερχόταν από το αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας και ο οποίος ειδοποίησε αμέσως την Αστυνομία και το ασθενοφόρο του ΕΚΑΒ, που παρέλαβε την παθούσα, η οποία από την ενέργειά τους αυτή κατέστη αβοήθητη και διέτρεξε άμεσο κίνδυνο να παρασυρθεί από διερχόμενα οχήματα και να χάσει τη ζωή της ή να πάθει βαριά σωματική βλάβη. Λίγο χρόνο αργότερα οι κατηγορούμενοι συνελήφθησαν από αστυνομικά όργανα μέσα στο ίδιο αυτοκίνητο, που οδηγούσε ο 2ος και συνεβέβαινε ο 1ος ημίγυμνος και με αίματα στα υποδήματα του. Σημειώνεται ότι η παθούσα στην από 20-6-2005 προανακριτική κατάθεση της, δύο ώρες περίπου μετά το συμβάν, η οποία αναγνώστηκε (επειδή αυτή είναι άγνωστης διαμονής και η ανάγνωση της κατάθεσης της κρίνεται απολύτως αναγκαία για την ουσιαστική διερεύνηση των κατηγοριών), περιγράφει λεπτομερώς τις σε βάρος της πράξεις ενώ αυτή κατά τη νοσηλεία της στο Ασκληπιείο Βούλας αναγνώρισε ανεπιφύλακτα τους κατηγορουμένους ως δράστες αυτών, όπως προκύπτει από την κατάθεση του αστυνομικού Π. Α. στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, καθώς και από την από 20-6-2005 προανακριτική κατάθεση αυτό, που αναγνώστηκε. Από τα περιστατικά που προαναφέρθηκαν αποδείχτηκε, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, ότι οι κατηγορούμενοι τέλεσαν, από κοινού και με άλλα τρία άγνωστα άτομα, την κακουργηματική πράξη του βιασμού σε βάρος της παθούσας και πρέπει να κηρυχθούν ένοχοι αυτής, ο δε αυτοτελής ισχυρισμός του 2ου κατηγορουμένου, για μεταβολή της κατηγορίας του βιασμού σε προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας ή, επικουρικά, σε απόπειρα βιασμού, από την οποία αυτός υπαναχώρησε, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Αντίθετα, ένα μέλος του Δικαστηρίου, η ένορκος, είχε τη γνώμη ότι δεν αποδείχτηκε ότι οι κατηγορούμενοι τέλεσαν την πράξη του βιασμού και ότι έπρεπε να κηρυχθούν αθώοι αυτής. Ακολούθως κήρυξε ενόχους τους αναιρεσεύοντες με το ακόλουθο διατακτικό: κηρύσσει τους παραπάνω κατηγορούμενους ενόχους, κατά πλειοψηφία (6-1), έναντι ενός μέλους της Ιφигένειας Σταμέλου που είχε τη γνώμη ότι έπρεπε να κηρυχθούν αθώοι, για την πράξη του βιασμού από κοινού, και ομόφωνα για τις πράξεις της επικίνδυνης σωματικής βλάβης και έκθεσης του ότι: 1) Στην Καλλιθέα Αττικής (στη Λεωφόρο Θησέως), την 20-6-2005, (και περί ώρα 02.00-02.30), και οι δύο ως άνω κατηγορούμενοι, ενεργούν, από κοινού, με σωματική βία εξανάγκασαν άλλον σε εξώγαμη συνουσία και ανοχή ασελγούς πράξεως και συγκεκριμένα, στον άνω τόπο και χρόνο, επιβίβασαν δια της βίας στο υπ' αριθμ. κυκλοφορίας ... ΙΧ.Ε. αυτοκίνητο, το οποίο οδηγούσε ο Α. Α., την Γ. Χ. και την οποία, αφού οδήγησαν στην οδό ..., έξω από το χώρο του πρώην Ιπποδρόμου, ο Ν. Μ. την εξανάγκασε με τη χρήση βίας να έρθει σε εξώγαμη συνουσία μαζί του με την ένωση των

γεννητικών τους μορίων στο πίσω μέρος του προαναφερθέντος αυτοκινήτου, ικανοποιώντας κατ' αυτό τον τρόπο την γενετήσια επιθυμία του, ενώ ο δεύτερος των κατηγορουμένων Α. Α., καθώς και άλλα τρία (3) άγνωστα άτομα, τα στοιχεία των οποίων δεν διακριβώθηκαν κατά τη διαδικασία συγχρόνως επιχειρούσαν ασελγείς πράξεις σε βάρος της άνω παθούσης και ειδικότερα οι τελευταίοι, κατά τη διάρκεια του ως άνω βιασμού της Γ. Χ. από τον πρώτο κατηγορούμενο, είχαν βγάλει τα γεννητικά τους μόρια από τα παντελόνια τους και ακουμπούσαν αυτά, ανανιζόμενοι, πάνω το στόμα της ως άνω παθούσης, αναμένοντας να προβούν και αυτοί με τη σειρά τους σε όμοια πράξη.²⁾ Κατά τον ως άνω τόπο και χρόνο, ο πρώτος των κατηγορουμένων Ν. Μ. με πρόθεση προξένησε σε άλλον σωματική κάκωση και βλάβη της υγείας του κατά τρόπο που μπορούσε να προκαλέσει στην παθούσα βαριά σωματική της βλάβη και ειδικότερα έπληξε την παθούσα Γ. Χ., η οποία αντιστεκόταν, με τα χέρια του στο κεφάλι και το πρόσωπο, η ως άνω δε σωματική βλάβη που προξένησε στην άνω παθούσα, λόγω της ευαισθησίας του σημείου που επλήγη (κεφάλι), θα μπορούσε να προκαλέσει στην τελευταία βαριά σωματική της βλάβη.³⁾ Κατά τον ως άνω τόπο και χρόνο, ο πρώτος των κατηγορουμένων Ν. Μ., με πρόθεση, περιήγαγε άλλον σε αβοήθητη κατάσταση. Ειδικότερα, στον άνω τόπο και χρόνο, η παθούσα, στην υπό στοιχ. "1" του παρόντος πράξη, Γ. Χ., αφού κάποια στιγμή κατάφερε να διαφύγει και στην προσπάθειά της, ενώ καταδιωκόταν από τον ίδιο, καθώς και άλλο άγνωστο άτομο το οποίο διέφυγε τη σύλληψη, να υπερπηδήσει παρακείμενες μπάρες έπεσε και χτύπησε στο κεφάλι της στο πεζοδρόμιο της Λεωφ. Ποσειδώνος και τότε αυτός μαζί με το άγνωστο άτομο μετέφεραν την άνω παθούσα στη μέση του οδοστρώματος της Λεωφ. Ποσειδώνος, με αποτέλεσμα η τελευταία να καταστεί αβοήθητη, αφού δεν μπορούσε από μόνη της και λόγω κατάστασης της, στην οποία την είχαν περιαγάγει να υπερασπισθεί ή να βοηθήσει τον εαυτό της έναντι του κινδύνου της ζωής ή της βαριάς σωματικής βλάβης της, που διέτρεξε. Από τα πρακτικά όμως της απόφασης αυτής προκύπτει ότι στο Δικαστήριο αυτό εξετάσθηκαν τέσσερις (4) μάρτυρες, δύο κατηγορίας και δύο υπεράσπισης, αναγνώσθηκαν οκτώ (8) έγγραφα και απολογήθηκαν οι παρόντες κατηγορούμενοι και ήδη αναιρεσείοντες. Στα πρακτικά όμως αυτά δεν αναφέρονται καθόλου τα αποδεικτικά μέσα από τα οποία το Δικαστήριο αυτό οδηγήθηκε στην καταδικαστική του κρίση ούτε κατά το είδος τους, λείπει δηλαδή παντελώς η αναφορά των αποδεικτικών μέσων (μάρτυρες, έγγραφα, απολογίες κλπ).

1190/2013 ΑΠ³⁶⁸

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, το Μικτό Ορκωτό Εφετείο Αθηνών, κήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα της αξιόποινης πράξεως του βιασμού και τον καταδίκασε σε ποινή καθείρξεως πέντε (5) ετών. Σκεπτικό απόφασης: " Από τις

³⁶⁸ Αυτόθι.

καταθέσεις των εξετασθέντων στο ακροατήριο μαρτύρων κατηγορίας και υπεράσπισης, τα έγγραφα που αναγνώσθηκαν, την απολογία του κατηγορουμένου και την όλη αποδεικτική διαδικασία, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Στις 17-9-2005 η πολιτικώς ενάγουσα S.-G. του A.-H. και της S., υπήκοος Δανίας, ευρισκομένη στον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης για τουρισμό με ένα φίλο της, τον Ο. Γ. επίσης Δανό υπήκοο, αφού επισκέφτηκαν μαζί το χώρο αυτό, στη συνέχεια ο φίλος της πήγε στον Πειραιά, ενώ αυτή πήγε στην Πλάκα. Ο κατηγορούμενος ο οποίος είναι παντρεμένος, πλησίασε την πολιτικώς ενάγουσα και αφού της συστήθηκε ως πιλότος της εταιρείας , με το όνομα Α., προσφέρθηκε να την ξεναγήσει στον αρχαιολογικό χώρο. Η πολιτικώς ενάγουσα που κατάλαβε ότι ο κατηγορούμενος γνώριζε ιστορία, δέχθηκε την προσφορά του και αυτός την ξενάγησε στην Πλάκα. Όταν έφθασαν στο θέατρο του Διόνυσου, ο κατηγορούμενος της είπε ότι στην Ελλάδα συνηθίζεται να τρώνε οι τουρίστες σπανακόπιτα. Έτσι την άφησε μόνη της για 10λεπτά και επέστρεψε με μια σπανακόπιτα σε δύο κομμάτια, της προσέφερε τα ένα και το άλλο το έφαγε αυτός. Στο κομμάτι που έφαγε η πολιτικώς ενάγουσα, ο κατηγορούμενος, πρόσθεσε, αφού το θρυμμάτισε, το φάρμακο STILNOX, χωρίς να γίνει αντιληπτός απ' αυτήν. Το φάρμακο αυτό υπάγεται στα λίστα ναρκωτικών φαρμάκων και ο κατηγορούμενος έλαβε χρήση του φαρμάκου αυτού κατόπιν ιατρικής συνταγής. Όπως προκύπτει από τις οδηγίες χρήσης του φαρμάκου, αυτό είναι υπνωτικό και η χρήση του μπορεί να προκαλέσει αμνησία. Η κατάσταση αυτή εμφανίζεται συχνότερη μερικές ώρες μετά τη λήψη του και προκαλεί καταστολή, διαταραχή της συγκέντρωσης και της μυϊκής λειτουργίας, υπνηλία και διανοητική σύγχυση, ιδίως κατά την έναρξη της θεραπείας. Η ταυτόχρονη δε πρόσληψή του με οиноπνευματώδη αντενδείκνυνται. Γνωρίζοντας ο κατηγορούμενος, από τις οδηγίες χρήσης, ότι η ως άνω κατασταλτική επίδραση του φαρμάκου, επανξάνεται όταν το STILNOX χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με οиноπνευματώδη, έπεισε την πολιτικώς ενάγουσα ότι είναι παράδοση να πίνουν νέκταρ οι τουρίστες και έτσι αυτή από ευγένεια τον ακολούθησε και μετέβησαν στο επί της οδού Κυδαθηναίων αριθ.41 στην Πλάκα κατάστημα πωλήσεως ποτών με την επωνυμία "...", όπου ήπιαν ούζο, κρασί και νέκταρ. Σημειωτέον, ότι πριν πάνε για το ποτό σταμάτησαν στο ξενοδοχείο ... όπου ο κατηγορούμενος μπήκε μέσα για να κάνει κάποια κράτηση, όπως είπε στην πολιτικώς ενάγουσα και αυτή από ευγένεια τον περίμενε 2 έως 5 λεπτά. Μετά το ποτό η πολιτικώς ενάγουσα δεν θυμάται τίποτα απ' ό,τι επακολούθησε, αφού είχε αρχίσει η ενέργεια του φαρμάκου και υποβασταζόμενη από τον κατηγορούμενο, ο τελευταίος την οδήγησε στο ως άνω ξενοδοχείο, στο οποίο είχε προηγουμένως μισθώσει ένα δωμάτιο για μερικές ώρες. Το κεφάλι της ήταν γεμμένο στον ώμο του και φαινόταν πιωμένη, όπως κατέθεσε ο ιδιοκτήτης του ξενοδοχείου, Κ. Κ. Εκεί ο κατηγορούμενος εκμεταλλευόμενος την κατάσταση αναισθησίας στην οποία εν τω μεταξύ αυτή είχε περιέλθει ήρθε μαζί της σε εξώγαμη συνουσία. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από την

από 26-9-2005 ιατροδικαστική έκθεση που αναφέρει για "πρόσφατα σημεία ρήξης παρθενικού υμένα που συμπίπτουν ηλικιακά με την ημερομηνία του αναφερομένου βιασμού", αφού η πολιτικώς ενάγουσα πριν την ως άνω συνουσία ήταν παρθένα. Στη συνέχεια, την εγκατέλειψε στο ξενοδοχείο, λέγοντας στον ως άνω ξενοδόχο ότι πάει να αγοράσει νερό. Αφού πέρασε μισή ώρα, ο ξενοδόχος που έβλεπε ότι ο κατηγορούμενος δεν επέστρεφε και επειδή χρειαζόταν το δωμάτιο, αφού χτύπησε αρκετές φορές και δυνατά την πόρτα του δωματίου, την άνοιξε μόνος του και βρήκε την πολιτικώς ενάγουσα να κοιμάται γυμνή. Προσπάθησε να την ξυπνήσει και αυτό το κατάφερε με δυσκολία, αφού αυτή φαινόταν, σαν ναρκωμένη. Την πήγε στο μπάνιο, της έρριξε νερό στο πρόσωπο, την έντυσε και την κατέβασε στο σαλόνι. Την ρώτησε αν θέλει καφέ και αυτή του ζήτησε να πάει στην τουαλέτα όπου πήγε μόνη της κλείδωσε την πόρτα και έκανε έντονο εμετό. Της ζήτησε να ξεκλειδώσει την πόρτα και την βοήθησε να κάτσει στην καφετέρια, ενώ αυτή του έλεγε ότι θέλει να κοιμηθεί, στη συνέχεια δε ο ως άνω ξενοδόχος ειδοποίησε την αστυνομία. Ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου, ότι η πολιτικώς ενάγουσα συμμετείχε ενεργά και συμπεριφερόταν απολύτως φυσιολογικά, έρχεται σε αντίθεση με όσα αποδείχθηκαν παραπάνω, αφού με τη λήψη του ως άνω φαρμάκου σε συνδυασμό με τη λήψη του ποτού η πολιτικώς ενάγουσα κατέστη άβουλο όργανο στα χέρια του. Τα ως άνω ο κατηγορούμενος είχε προσχεδιάσει περιφρονώντας τη γενετήσια ελευθερία της παθούσας, προκειμένου αυτός να λύσει το δικό του πρόβλημα, και φοβούμενος την ερωτική πράξη με μια γυναίκα που θα είχε συνείδηση τωνπραττομένων, προέβη στις ως άνω ενέργειες (παροχή του ως άνω φαρμάκου και ποτών) προκειμένου να καταστείλει τις αντιστάσεις της. Συνεπώς, η πράξη του βιασμού στοιχειοθετείται αντικειμενικά και υποκειμενικά... Επομένως πρέπει ο κατηγορούμενος να κηρυχθεί ένοχος βιασμού απορριπτομένων των αυτοτελών ισχυρισμών αυτού.»

101/2014 ΠΛΗΜΜ ΘΕΣΣΑΛ-ΣυμβΠλημΘεσ³⁶⁹

«Την 7.1.2013 η Π.Α. και η ανήλικη αβάπτιστη θυγατέρα της Α.Π. (πρόκειται για ψευδώνυμο) του Τ.Θ., γεννηθείσα την 2.8.1999 προ-σήλθαν στο ΑΤ ... όπου και κατήγγειλαν ότι την 5.8.2013 κατά τις μεσημβρινές ώρες, ο κατηγορούμενος Π.Ρ., ο οποίος τυγχάνει σύ-ζυγος της εξαδέλφης της Α.Π., αφού σταμάτησε το αυτοκίνητο του δίπλα της, καθώς αυτή περπατούσε στην περιοχή της Χαλκηδόνας και έχοντας μόλις φύγει από το σούπερ μάρκετ της περιοχής, της ζήτησε να επιβιβασθεί σε αυτό «για να της δείξει κάτι». Όταν εκεί-νη αρνήθηκε, αυτός εξήλθε του αυτοκινήτου του, την τράβηξε και με τη βία την ανάγκασε να επιβιβασθεί σε αυτό (στα πίσω καθίσμα-τα) κλείνοντας μάλιστα και τις ασφάλειες των θυρών ώστε να μην μπορεί η ανήλικη να φύγει. Ακολούθως, οδήγησε το αυτοκίνητο σε ένα στενό κοντά στο γήπεδο ποδοσφαίρου της Χαλκηδόνας. Αφού στάθμευσε το αυτοκίνητο του, μετακινήθηκε και κάθισε και αυτός στα πίσω

³⁶⁹ Αυτόθι.

καθίσματα όπου και παρά τις αντιρρήσεις της «Π.» αρχικά της έσκισε τη μπλούζα και στη συνέχεια της σήκωσε τη φούστα και της έβγαλε το εσώρουχο. Κατά τη διάρκεια του συμβάντος η ανήλικη αντιστεκόταν, χωρίς ωστόσο αυτό να κάμψει τις ορέξεις του κατηγορούμενου ο οποίος προκειμένου να κάμψει την αντίσταση της «τη χτυπούσε στο πρόσωπο και της κρατούσε τα χέρια». Έτσι, αφού την έγδυσε, κατάφερε να εισάγει το πέος του μέσα στον κόλπο της παθούσας, συνεχίζοντας να τη χαστουκίζει και να της τραβάει τα μαλλιά. Η «Π.» στην κατάθεση της δεν μπορεί να επιβεβαιώσει αν ο κατηγορούμενος φορούσε προφυλακτικό ή όχι, πάντως αναφέρει ότι «από το αιδού της έτρεχαν τα υγρά του» και ότι ποτέ στο παρελθόν δεν είχε οποιαδήποτε σεξουαλική επαφή. Όταν ολοκληρώθηκε η πράξη του βιασμού ο κατηγορούμενος απείλησε την ανήλικη ότι αν τον καταγγείλει θα της κάνει κακό και στη συνέχεια την οδήγησε και πάλι κοντά στο σημείο απ' όπου την είχε αρπάξει και την αποβίβασε από το αυτοκίνητο. Η ανήλικη επέστρεψε στο σπίτι της όπου δεν βρισκόταν κανείς, χωρίς επίσης να τη δει κανείς («από τον πιο κρυφό δρόμο») καθώς είχε σκισμένα ρούχα και αίματα. Έκανε μπά-νιο, πέταξε τα σκισμένα και λερωμένα ρούχα της στα σκουπίδια και κάθισε στον καναπέ βλέποντας τηλεόραση. Τη μέρα εκείνη όπως και την επόμενη, δεν είπε τίποτα στη μητέρα της, ούτε και σε κανέναν άλλο. Εξιστόρησε ωστόσο το πρωί της 7.8.2013 το συμβάν στη μητέρα της, Π.Α., στη γιαγιά της Δ. Α. και στη θεία της Θ.Χ. Αυτές την οδήγησαν στο ιδιωτικό πολυϊατρείο «...» στο ... όπου και διαπιστώθηκε ότι πράγματι ο παρθενικός υμένας της ανήλικης φέρει πρόσφατη ρήξη. Αντίστοιχη διαπίστωση περιγράφεται και στην με αριθ. 1315 ιατροδικαστική έκθεση της ιατροδικαστού Ε.Ζ., η οποία έλαβε χώρα την 8.8.2013 όπου επιπλέον αναφέρονται και οι κακώσεις που έφερε στο πρόσωπο η «Π.» και συγκεκριμένα εξοίδηση και εκχύμωση των μαλακών ορίων του άνω και κάτω βλεφάρου του αριστερού οφθαλμού με τρυματικό υπόσφαγμα του αριστερού οφθαλμού και συνοδό εκδορά καθώς και εξοίδηση και εκχύμωση των μαλακών μορίων της πρόσθιας επιφάνειας του δεξιού μηρού με άλγος των πα-ραπάνω περιοχών όπως και του τριχωτού της κεφαλής αλλά και της αριστερής κροταφοβρεγματικής χώρας. Ο κατηγορούμενος, απολογούμενος αρνείται ότι επιβίβασε με τη βία την «Π.» στο αυτοκίνητο του αλλά και ότι τη βίασε. Κατά τους δικούς του ισχυρισμούς η ως άνω ανήλικη, η οποία μέχρι τότε τον «πολιορκούσε» με συνεχή ερωτικά μηνύματα και τηλεφωνήματα, επιβιβάσθηκε στο αυτοκίνητο του με τη θέληση της και μαζί με τη συνομήλικη της εξαδέλφη του Ε.Ρ. τους προκειμένου να μεταβούν στο περίπτερο της περιοχής. Όταν βγήκε από το αυτοκίνητο η Ε. για να αγοράσει ένα χυμό, η «Π.» άρχισε να τον χαϊδεύει και να γδύνεται, εκείνος της ζήτησε να αποβιβασθεί και τελικά, αφού κατόπιν επιθυμίας της έκαναν μία μικρή βόλτα στην περιοχή για δέκα - είκοσι περίπου λεπτά, την επέστρεψε στο ίδιο σημείο, απ' όπου πήραν την Ε. και στη συνέχεια τις επέστρεψε στο σπίτι. Κατά τους ισχυρισμούς του κατηγορούμενου λοιπόν, δεν ανάγκασε την «Π.» να εισέλθει στο αυτοκίνητο του με τη βία, δεν προέβη σε καμία ερωτική

πράξη μαζί της παρά τη δική της επιμονή, δεν της έσκισε κανένα ρούχο, ούτε τη χτύπησε. Τους ισχυρισμούς του και την περιγραφή αυτή επιβεβαιώνει η ως άνω ανήλικη Ε.Ρ., η οποία επιπλέον αναφέρει ότι το επόμενο βράδυ (της 6.6.2013) κοιμήθηκε στην οικία της «Π.» μαζί της και ότι τα χτυπήματα που δια-πιστώθηκαν κατά την ιατροδικαστική εξέταση στο πρόσωπο και στο σώμα της «Π.» προέρχονται από χτυπήματα του θεί-ου της Χ.Α. και της γιαγιάς της Δ.Α., καθώς εκείνοι επιχειρούσαν να την πείσουν να καταγγείλει τον νυν κατηγορού-μενο για βιασμό και η «Π.» αρνείτο. Την παρουσία της Ε. στο επίμαχο συμβάν αλλά και στο σπίτι της «Π.» δεν αναφέρει και δεν επιβεβαιώνει κανείς άλλος, η δε μαρτυρία της είναι (και με δεδομένη τη συγγενική της σχέση με τον κατηγορούμενο) αμφιβόλου αξιοπιστίας, ωστόσο η εκδοχή αυτή εμφανίζεται εξίσου αληθοφανής σε σχέση με αυτήν της ανήλικης παθούσας, καθώς: Καταρχήν, ο βιασμός φέρεται να έλαβε χώρα μέσα σε αυτοκίνητο, σε περιοχή χωρίς ιδιαίτερη κίνηση όχι όμως και ερημική (ήτοι κοντά στο γήπεδο ποδοσφαί-ρου της Χαλκηδόνας) καθώς δεν αναφέρεται κάτι τέτοιο και σε ώρα (μεσημέρι) κατά την οποία υπάρχει πλήρης ορατότητα. Τη διά της βίας όμως επιβίβαση της ανήλικης στο αυτοκίνητο, την πράξη του βιασμού της και την επιστροφή της (με σκισμένα και ματωμένα ρούχα) στο σπίτι της δεν επιβεβαιώνει κανείς μάρτυρας, καθώς κανείς δεν είδε τίποτε από όλα αυτά. Επίσης, η ιατρική βεβαίωση του «Ι.» δεν αναφέρει απολύτως τίποτα για κακώσεις στο πρόσωπο ή στο σώμα, ενώ τις κακώσεις αυτές δεν αναφέρει ούτε η μητέρα της Π. στην από 7.8.2013 εξέταση της και είναι πράγματι απορίας άξιον πώς δεν τις είδε ούτε αυτή ούτε και κανείς άλλος αν και, όπως περιγράφονται στην παραπάνω αναφερόμενη ιατροδικαστική έκθεση, πρόκειται για κακώσεις αναμφισβήτητα εμφανείς (και σε εμφανή μέρη του σώματος όπως είναι το πρόσωπο), κατά δε τη δική της εκδοχή υπάρχουν από τη μέρα του βιασμού δηλ. από την 5.8.2013. Παρά ταύτα, τα χτυπήματα στο πρόσωπο της κόρης της δεν κίνησαν το ενδιαφέρον στην Π.Α., όπως και σε κανέναν άλλον και δεν δί-δει καμία εξήγηση γι' αυτό. Επίσης σημειώνεται ότι δεν βρέθηκαν ούτε τα ρούχα που κατά την «Π.» μετά το βιασμό της ήταν σκισμένα και ματωμένα. Με βάση τα ανωτέρω και παρά τις υπάρχουσες αμφιβολίες έχω την άποψη ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής του κατηγορούμενου για τα εγκλήματα: α) του βιασμού, β) της ακούσιας απαγωγής με σκοπό την ακολασία και γ) της αποπλάνησης παιδιού που είχε συμπληρώσει τα δεκατέσσερα έτη για τα οποία διώκεται, ήτοι ενδείξεις που να δικαιολογούν την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο για τις παραπάνω πράξεις, καθώς συνάγεται ότι αυτές έχουν πιθανόν τελεστεί τόσο ως προς την αντικειμενική όσο και ως προς την υποκειμενική τους υπόσταση και θα πρέπει το Συμβούλιο σας, κατ' άρθρο 309 παρ. 1ε' και 313 ΚΠΔ, να αποφανθεί για την παραπομπή του κατηγορούμενου στο ακροατήριο του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου της περι-φέρειας του Εφετείου Θεσσαλονίκης»

«Τις πρωινές ώρες στις 30/5/2013 ο κατηγορούμενος τηλεφώνησε στον ... και του ανέφερε πως η θυγατέρα του τηλεφώνησε από το κινητό του τηλέφωνο τις προηγούμενες μέρες και αυτός τον ενημέρωσε πως αυτή είναι άτομο με νοητική υστέρηση και του ζήτησε συγγνώμη για την ενόχληση, που του δημιούργησε. Από την γενόμενη συνομιλία τους ενημερώθηκε πως αυτός και η σύζυγος του απουσίαζαν από την οικία τους. Την ίδια ημέρα και περί ώρα 11.00 ο κατηγορούμενος μετέβη στην οικία του ... και κτύπησε την είσοδο και του άνοιξε η θυγατέρα του ηλικίας 21 ετών και της μίλησε στην Γεωργιανή γλώσσα και της πρότεινε να τον ακολουθήσει να μεταβούν στην οικία του για να καθαρίσει. Η παθούσα ... τον ακολούθησε προφανώς φανταζόμενη πως μεταβαίνει για εργασία καθαρισμού παίρνοντας μαζί της και την ανήλικη πρωτεξαδέλφη της ... ηλικίας 5 περίπου ετών. Ο κατηγορούμενος τραβώντας από το χέρι την ανωτέρω παθούσα, η οποία αντιλαμβανόμενη πως κάτι κακό θα επακολουθούσε λόγω της συμπεριφοράς του ανωτέρω άρχισε να κλαίει και τις επιβίβασε σε ένα ΙΧΦ αυτοκίνητο μικρό κλούβα μάρκαςχρώματος κιτρίνου και μετέβησαν σε κάποια οικία βρισκόμενη σε μικρή σχετικά απόσταση από την οικία τους προφανώς στην περιοχή και εκεί τις αποβίβασε και τις μετέφερε αμφότερες (την παθούσα και την πρωτεξαδέλφη της) σε μία οικία, όπου την ανήλικη την εγκατέλειψε σε ένα δωμάτιο και παρέλαβε την παθούσα και την μετέφερε σε παρακείμενο δωμάτιο. Στον χώρο που μετέφερε την παθούσα της αφαίρεσε τα ενδύματα της, την ξάπλωσε στο δάπεδο του δωματίου και άρχισε να της απευθύνει την φράση (αγάπη μου, αγάπη μου) και τοποθέτησε τα δάκτυλα του χεριού του στο αιδού της και στην συνέχεια εισέδυσε το σε στύση βρισκόμενο πέος του στον κόλπο της, επειδή όμως αιμορράγησε, την γύρισε μπρούμυτα και εισέδυσε το πέος του στον πρωκτό της και ταυτόχρονα την κτυπούσε στους γλουτούς και στην πλάτη της. Στην συνέχεια παραλαμβάνοντας αμφότερες (την παθούσα με την ανήλικη) τις επιβίβασε και πάλι στο αυτοκίνητο του και τις μετέφερε στην οικία τους, όπου τις εγκατέλειψε, δηλώνοντας προς την παθούσα πως αν μιλήσει και αναφέρει τα γενόμενα σε οιονδήποτε θα την σκοτώσει. Η παθούσα έβλεπε για πρώτη φορά τον κατηγορούμενο. Η νοητική κατάσταση της παθούσας είναι τέτοια που μπορεί να αντιληφθεί το γενόμενο περιστατικό σε βάρος της. Για τον λόγο αυτό άλλωστε εκδήλωσε με τα κλάματα την αντίθεση της προς τούτο. Ο κατηγορούμενος λόγω της αντιδράσεως της παθούσας κατά την στιγμή της συνουσίας και των ασελγών πράξεων της έδωσε πίσω στην πλάτη της τα χέρια της με τεμάχιο υφάσματος και για να μην ακούγονται οι φωνές και τα κλάματα της τοποθέτησε στο στόμα την μπλούζα του. Ο κατηγορούμενος δεν αρνείται την γενόμενη μεταξύ τους συνουσία και τις ασελγείς πράξεις αλλά αναφέρει πως οι ενέργειες τους δεν υπήρξαν αποτέλεσμα εξαναγκασμού δια ασκήσεως βίας αλλά εγένοντο με την ελεύθερη βούληση της παθούσας... Εξ όλων των

³⁷⁰ Αυτόθι.

ανωτέρω προκύπτει πως η έφεση του κατηγορουμένου ... πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, αφού αυτή στηρίζεται στην εσφαλμένη εκτίμηση πραγματικών περιστατικών.»

42/2016 ΕΦ (ΜΟΔ) ΝΑΥΠΑ³⁷¹ – ΑΘΩΩΣΗ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ

«Στην ιατροδικαστική έκθεση που συντάχτηκε για την ανωτέρω αλλοδαπή, πλην των παραπάνω σωματικών της κακώσεων από τον Ε.Π., δεν αναφέρονται ίχνη παρά φύση συνουσίας, ούτε κακώσεις εξαιτίας παρά τη θέλησή της σεξουαλικής επαφής.»

79/2017 ΑΠ³⁷²

«Ο κατηγορούμενος όντας ανήλικος (γεν. 22-11-1992) διατηρούσε κατά το παρελθόν ερωτικό δεσμό με την ενήλικη που όμως ήδη είχε λήξει στη στις 27-9- 2010 και ώρα 19:00` αφού προηγήθηκε συζήτηση μαζί της σε φιλικό σπίτι και την προσκάλεσε να συνομιλήσουν ιδιαιτέρως εντός οικήματος παρακείμενου της οικίας του (που βρίσκεται επί της οδού στη), το οποίο είχε μετατρέψει σε στούντιο για μουσική, την οδήγησε εκεί και αφού κλείδωσε την θύρα μετά την είσοδο του σε αυτήν άσκησε σε αυτήν σωματική βία παρά τη θέληση της, την ακινητοποίησε, κάμπτοντας κάθε αντίστασή της, ήλθε δε σε κατά φύσιν συνουσία μετά της ως άνω παθούσας, κτυπώντας την ταυτόχρονα στο πρόσωπο της και τραβώντας της τα μαλλιά. Στη συνέχεια, όπως είχε ακινητοποιημένη την ανωτέρω παθούσα, ρωτούσε αυτήν αν είναι πουτάνα και όσο του έλεγε "όχι" την χτυπούσε με τα χέρια του στο πρόσωπο και της ζητούσε να του κάνει στοματικό έρωτα. Σε σχετική άρνηση της ως άνω παθούσας ήλθε εκ νέου σε κατά φύσιν συνουσία μαζί της. Εξάλλου κατά τη διάρκεια της πιο πάνω πράξης του ο κατηγορούμενος κτύπησε με γροθιά στο κεφάλι την ως άνω -, στο δεξιά της αντί καθώς και στον άνω κορμό, ενώ μετά από τα ανωτέρω τη χαστούκισε δυνατά στο αριστερό μάγουλο. Σημειωτέον ότι ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου περί αυτοτραυματισμού της παθούσας είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, δεδομένου ότι τα αναφερόμενα ευρήματα στην από 28-09-2010 ιατροδικαστική έκθεση της ιατροδικαστή δεν δικαιολογούν κάτι τέτοιο. Εξάλλου ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου ότι λόγω προσφάτου επισυμβάντος σ' αυτόν σοβαρού τροχαίου ατυχήματος, είχε δυσχέρεια κίνησης και ως εκ τούτου εμποδιζόταν στις κινήσεις του, μεταξύ των οποίων εκείνες για τις οποίες κατηγορείται, είναι απορριπτέος ως αλυσιτελής, αφού τούτο και αληθές υποτιθέμενο δεν τον εμπόδισε, αφενός, όπως και ο ίδιος συνομολόγησε, να μεταβεί πεζή μαζί με την παθούσα στην προαναφερθείσα οικία του, αφετέρου δε να χρησιμοποιήσει τα χέρια του κατά την τέλεση της περιγραφείσας πράξης του. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο κατηγορούμενος όντας ανήλικος τέλεσε τις κατά το διατακτικό αξιόποινες πράξεις". Στη

³⁷¹ Αυτόθι.

³⁷² Αυτόθι.

συνέχεια κήρυξε τον κατηγορούμενο ένοχο του ότι: Α) "Με σωματική βία εξανάγκασε άλλον σε συνουσία η σε ανοχή της. Συγκεκριμένα στον ανωτέρω τόπο και χρόνο εντός οικήματος παρακειμένου της οικίας του (που βρίσκεται επί της οδού ... στη ...), το οποίο είχε μετατρέψει σε στούντιο για μουσική και του οποίου κλείδωσε τη θύρα μετά την είσοδό του σε αυτήν μαζί με την ενήλικη - του Π., άσκησε σε αυτήν σωματική βία παρά τη θέλησή της την ακινητοποίησε κάμπτοντας κάθε αντίσταση της και ήλθε σε κατά φύσιν συνουσία μετά της ως άνω πάθουσας, κτυπώντας την ταυτόχρονα στο πρόσωπό της και τραβώντας της τα μαλλιά. Στη συνέχεια όπως είχε ακινητοποιημένη την ανωτέρω παθούσα ρωτούσε αυτήν, αν είναι πουτάνα και όσο του έλεγε "όχι" την κτυπούσε με τα χέρια του στο πρόσωπο και της ζητούσε να του κάνει στοματικό έρωτα. Σε σχετική άρνησή της ως άνω παθούσας ήλθε εκ νέου σε κατά φύσιν συνουσία μαζί της, Β) Κατά τον ανωτέρω τόπο και χρόνο, χτύπησε με γροθιά στο κεφάλι την -, στο δεξιό της αυτί, καθώς και στον άνω κορμό. Μετά από τα ανωτέρω χαστούκις δυνατά στο αριστερό μάγουλο την ως άνω παθούσα". Με αυτές τις, κατά το συνδυασμό αιτιολογικού και διατακτικού, παραδοχές, το Δικαστήριο που δίκασε εκθέτει στην προσβαλλόμενη απόφαση του με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία αποδείχθηκαν από την ακροαματική διαδικασία και συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος του βιασμού για το οποίο καταδικάστηκε ο αναιρεσείων, τις αποδείξεις από τις οποίες συνήγαγε τα περιστατικά αυτά, καθώς και τους νομικούς συλλογισμούς... Συγκεκριμένα, παρατίθενται όλα τα στοιχεία που απαρτίζουν τη νομοτυπική υπόσταση του εν λόγω εγκλήματος, ενώ αναφέρονται στην αιτιολογία της απόφασης τα αποδεικτικά μέσα (ένορκες καταθέσεις μαρτύρων κατηγορίας και υπεράσπισης, πρακτικά πρωτοβάθμιας δίκης, έγγραφα που αναγνώστηκαν και αναφέρονται στα πρακτικά της συνεδρίασης, απολογία κατηγορουμένου), από τα οποία το Δικαστήριο συνήγαγε τα περιστατικά που εκτέθηκαν και κατέληξε στην καταδικαστική του κρίση, χωρίς να παρίσταται αναγκαία, κατά νόμο, η αναλυτική παράθεση τους, η αναφορά του τι προκύπτει ξεχωριστά από το καθένα, καθώς και η συγκριτική στάθμιση, αξιολογική συσχέτιση και ανάλογη δικαιοδοτική εκτίμηση τους. Ειδικότερα, παρατίθεται στην απόφαση ότι η παθούσα εξαναγκάστηκε να ανεχθεί κατά φύση συνουσία από τον κατηγορούμενο, ότι ο εξαναγκασμός της έγινε με σωματική βία, η οποία συνίστατο στο ότι ο κατηγορούμενος χρησιμοποίησε τις υπέρτερες σωματικές του δυνάμεις και την ακινητοποίησε, συγχρόνως δε την χτύπησε στο πρόσωπο και την τράβηξε τα μαλλιά, κάμπτοντας κάθε αντίσταση της ώστε να εξαναγκαστεί και να ανεχτεί την ασελή πράξη της συνουσίας δύο φορές. Για την πληρότητα δε της αιτιολογίας δεν ήταν απαραίτητο, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο αναιρεσείων, να αναφέρεται ρητά στην προσβαλλόμενη ότι οι δυνάμεις του ήταν τέτοιου βαθμού που δεν μπορούσαν να εξουδετερωθούν από την παθούσα, καθόσον, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη,

αρκεί ότι η ασελγής πράξη της συνουσίας τελέσθηκε παρά την αντίθετη βούληση της παθούσης, που εξωτερικεύθηκε και έγινε εμφανής στο δράστη, ο οποίος χρειάστηκε να τη χτυπήσει στο πρόσωπο για να εξουδετερώσει την αντίσταση της. Περαιτέρω, δεν ήταν απαραίτητη η αξιολογική συσχέτιση και σύγκριση των διαφόρων αποδεικτικών μέσων και των μαρτυρικών καταθέσεων μεταξύ τους. Το γεγονός δε ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, εξαίρονται ορισμένα από τα αποδεικτικά μέσα και δη η από 28-09-2010 ιατροδικαστική έκθεση της Ιατροδικαστή, δεν σημαίνει ότι δεν ελήφθησαν υπόψη τα άλλα (λοιπά έγγραφα και μάρτυρες). Άλλωστε από την παραδοχή στην προσβαλλόμενη ότι "ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου ότι λόγω πρόσφατου επισυμβάντος σ' αυτόν σοβαρού τροχαίου ατυχήματος, είχε δυσχέρεια κίνησης και ως εκ τούτου εμποδιζόταν στις κινήσεις του, μεταξύ των οποίων εκείνες για τις οποίες κατηγορείται, είναι απορριπτέος ως αλυσιτελής, αφού τούτο και αληθές υποτιθέμενο δεν τον εμπόδισε, αφενός, όπως και ο ίδιος συνομολόγησε, να μεταβεί πεζή μαζί με την παθούσα στην προαναφερθείσα οικία του, αφετέρου δε να χρησιμοποιήσει τα χέρια του κατά την τέλεση της περιγραφείσας ως άνω αξιόποινης πράξης", αποδεικνύεται ότι το δικαστήριο όχι μόνο συνεκτίμησε και το περιεχόμενο της κατάθεσης του μάρτυρα υπεράσπισης και δη του Φυσικοθεραπευτή αλλά αιτιολόγησε με επάρκεια την αντίθετη δικαστική του εκτίμηση. Επομένως, ο από το άρθρο 510 § 1 περ. Δ' ΚΠΔ, μοναδικός λόγος αναίρεσης είναι αβάσιμος και απορριπτέος. Κατά συνέπεια όσων προεκτέθηκαν, ο από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' ΚΠΔ λόγος αναίρεσης, με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια της έλλειψης ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, ως προς όλες τις επί μέρους αιτιάσεις που προβάλλονται με αυτόν, είναι αβάσιμος και συνακόλουθα, η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί και να καταδικασθεί ο αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα της προκείμενης διαδικασίας (άρθ. 583 παρ. 1 ΚΠΔ), καθώς και στη δικαστική δαπάνη της παράστασης πολ. ενάγουσας (άρθ. 176, 183 ΚΠολΔ).»

17/2018 ΜΟΔ ΑΙΓΙΟΥ³⁷³-Δήλωση θύματος ότι η δημοσιότητα από την ποινική δίωξη θα έχει ως συνέπεια το σοβαρό ψυχικό τραυματισμό του, η οποία έλαβε χώρα εν προκειμένω. Δυνητικός λόγος παύσης της ποινικής διώξεως. «Παύει ομόφωνα την ποινική δίωξη για την πράξη του βιασμού, λόγω της δηλώσεως του θύματος με την οποία ο κατηγορούμενος διατηρούσε σχέση, η οποία και είχε διακοπεί κατά την τέλεση των ως άνω πράξεων. Επειδή μετά τη ρητή δήλωση της παθούσας ότι δεν επιθυμεί να συνεχιστεί η δίκη για την αξιόποινη πράξη του βιασμού και ως εκ τούτου δεν επιθυμεί πλέον την ποινική δίωξη του κατηγορουμένου για την εν λόγω πράξη, το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 344 του ΠΚ να παύσει η ποινική δίωξη σε βάρος του κατηγορουμένου για την αξιόποινη πράξη του

³⁷³ Αυτόθι.

βιασμού, διότι η δημοσιότητα της δίκης θα έχει ως συνέπεια τον σοβαρό ψυχικό κλονισμό του θύματος.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1: Το έγκλημα του βιασμού και αναλογία σε 100.000 κατοίκους τα έτη 2000-2009 στην επικράτεια³⁷⁴

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Βιασμοί</i>	1,53	1,40	1,51	1,46	1,74	1,61	1,66	1,69	2,12	0,88

Διάγραμμα 2: Συγκριτικός πίνακας υποθέσεων βιασμού για τα έτη 2010-2011³⁷⁵

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	2010					2011				
	ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ		ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ	
	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί
ΒΙΑΣΜΟΙ	215	77	214	139	125	172	61	163	113	98

Διάγραμμα 3: Συγκριτικός πίνακας υποθέσεων βιασμού για τα έτη 2012-2013³⁷⁶

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	2012					2013				
	ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ		ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ	
	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί
ΒΙΑΣΜΟΙ	167	79	162	119	69	149	85	170	117	76

³⁷⁴ Στατιστικά στοιχεία ΕΛ.ΑΣ στην επίσημη ιστοσελίδα

http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=6419&Itemid=52&lang=&lang=

³⁷⁵ Αυτόθι.

³⁷⁶ Αυτόθι.

Διάγραμμα 4: Συγκριτικός πίνακας υποθέσεων βιασμού για τα έτη 2014-2015³⁷⁷

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	2014					2015				
	ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ		ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ	
	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί
ΒΙΑΣΜΟΙ	134	64	143	108	54	122	56	121	88	54

Διάγραμμα 5: Συγκριτικός πίνακας υποθέσεων βιασμού για τα έτη 2016-2017

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	2016					2017				
	ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ		ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ	
	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί
ΒΙΑΣΜΟΙ	155	82	164	102	91	156	74	168	105	90

Διάγραμμα 6: Συγκριτικός πίνακας υποθέσεων βιασμού για το πρώτο εξάμηνο του έτους 2018 σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του έτους 2019³⁷⁸

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	2019 (Α'έμνηο)					2018 (Α'έμνηο)				
	ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ		ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ			ΔΡΑΣΤΕΣ	
	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί	τελ/να	απόπειρες	εξιχνιάσεις	ημεδαποί	αλλοδαποί
ΒΙΑΣΜΟΙ	67	27	69	47	34	65	25	76	47	57

³⁷⁷ Αυτόθι.

³⁷⁸ Αυτόθι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΟΡΙΣΜΟΙ

- ❖ **Αλλοδαπός:** Το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ιθαγένεια της χώρας στην οποία βρίσκεται ή κατοικεί. Ως αλλοδαπός ορίζεται επίσης και το πρόσωπο που δεν έχει την ιθαγένεια κανενός κράτους (αντιθαγενής).
- ❖ **Βία:** Κάθε είδος συμπεριφοράς με στόχο την εκ προθέσεως απειλή ή πρόκληση σωματικής, σεξουαλικής ή ψυχολογικής βλάβης σε άλλους.
- ❖ **Βιασμός:** Εξαναγκασμός άλλου προσώπου διά της βίας ή της απειλής βίας σε γενετήσια επαφή. Σύμφωνα με τον ΠΚ βιασμό διαπράττει εκείνος που με σωματική βία ή απειλή σπουδαίου και άμεσου κινδύνου εξαναγκάζει άλλον σε συνουσία ή σε άλλη ασελγής πράξη ή ανοχή αυτής.
- ❖ **Εξαναγκασμός:** Η πίεση που δέχεται ένα άτομο προκειμένου να κάνει κάτι, είτε με τη χρήση σωματικής βίας είτε με την απειλή σωματικής βίας.
- ❖ **Θύμα:** Πρόσωπο που έχει υποστεί βλάβη (σωματική ή ψυχική) ή έχει βιώσει προσβολή βασικών δικαιωμάτων του από πράξεις ή παραλείψεις που παραβιάζουν εθνικούς ποινικούς νόμους.
- ❖ **Θυματολογία:** Κλάδος της εγκληματολογίας που μελετά τα θύματα, την εμπειρία της θυματοποίησης, και τον ρόλο και τη θέση των θυμάτων, στο πλαίσιο της εγκληματογένεσης, και του Συστήματος Απονομής Ποινικής Δικαιοσύνης.
- ❖ **«Μύθοι» του βιασμού:** Προκατειλημμένες, στερεοτυπικές και λανθασμένες κοινωνικές αντιλήψεις αναφορικά με το έγκλημα του βιασμού.
- ❖ **Συγκατάθεση:** Οποιαδήποτε ελεύθερη, αυτοπροαίρετη ή συναινετική απόφαση ενός ατόμου για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό, η οποία ενδέχεται να εκφράζεται ρητά ή σιωπηρά.
- ❖ **Υποκουλτούρα του βιασμού:** Η αναπαραγωγή ότι για τα εγκλήματα σεξουαλικής βίας φταίει λίγο (αν όχι πολύ) το θύμα και πως δεν επρόκειτο αμιγώς για μία πράξη βίας, αλλά εμπεριέχει και το ερωτικό στοιχείο.

(Πηγές: Λεξικό εγκληματολογίας και Γραφείο Μελέτης και Αντιμετώπισης Trafficking:
“Trafficking and Smuggling: από τον ορισμό στην πράξη”)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ **Βλάχου Β.**, *Η αντιμετώπιση της σωματικής βίας κατά των γυναικών από το σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης*, ΕΛΛΗΝ, 2005
- ❖ **Δημόπουλος Χ.**, *Εισαγωγή στη θυματολογία*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2006
- ❖ **Καράμπελας Α.**, *Οι βιαστές και τα θύματα τους-πορίσματα έρευνας για τους βιασμούς στην Ελλάδα*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2001
- ❖ **Κουράκης Ν.**, *Έμφυλη εγκληματικότητα: ποινική και εγκληματολογική προσέγγιση του φύλου*, 2^η έκδοση, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2009
- ❖ **Κρανιδιώτη Μ.**, *Προς μια αξιολόγηση των ρυθμίσεων του Ν. 1419/1984 για τον βιασμό*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1995
- ❖ **Κρανιδιώτη Μ.**, *Βιασμός σε Λεξικό εγκληματολογίας*, Σπινέλλη Κ. Κουράκης Ν., Κρανιδιώτη Μ., Τόπος, Αθήνα, 2018
- ❖ **Πανάγος Κ.**, *Σεξουαλική βία μεταξύ κρατουμένων-ο κοινωνικός έλεγχος του φαινομένου σε τυπικό και άτυπο επίπεδο*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2018
- ❖ **Παρασκευόπουλος Ν./ Φυτράκης Ε.**, *Αξιοποινες σεξουαλικές πράξεις-άρθρα 336-353 ΠΚ*, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2011
- ❖ **Πετούση Β.**, *Εγκληματικότητα και φύλο*, σε Λεξικό Εγκληματολογίας, Σπινέλλη Κ., Κουράκης Ν., Κρανιδιώτη Μ., Τόπος, Αθήνα, 2018
- ❖ **Πετούση Β.**, *Εγκληματολογία φεμινιστική*, σε Λεξικό Εγκληματολογίας, Σπινέλλη Κ., Κουράκης Ν., Κρανιδιώτη Μ., Τόπος, Αθήνα, 2018
- ❖ **Σπινέλλη Κ.**, *Εγκληματολογία-σύγχρονες και παλαιότερες κατευθύνσεις*, 3^η έκδοση ανανεωμένη, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2011
- ❖ **Συμεωνίδου-Καστανίδου Ε.**, *Εγκλήματα κατά προσωπικών αγαθών*, 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, 2016
- ❖ **Τσαλίκोगλου Φ.**, *Μυθολογίες βίας και καταστολής*, Παπαζήσης, 1989
- ❖ **Τσιγκρής Α.**, *Βιασμός-το αθέατο έγκλημα*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1996
- ❖ **Τσιγκρής Α.**, *Το έγκλημα του βιασμού-θεωρητικές προσεγγίσεις*, 1996

- ❖ **Τσιγκρής Α.,** *Χωρίς συναίνεση- εγκληματολογική και νομολογιακή προσέγγιση του βιασμού στην Ελλάδα,* Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1998
- ❖ **Τσιγκρής Α.,** *Λήψη αποφάσεων και ενεργοποίηση των μηχανισμών του ποινικού συστήματος,* Αν. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1999
- ❖ **Τσιγκρής Α.,** *Τα σεξουαλικά εγκλήματα- εγκληματολογικές προσεγγίσεις της σεξουαλικής βίας,* Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2000
- ❖ **Φαρζιέ Ο.,** *Ο βιασμός,* Λιβάνη, Αθήνα, 1991

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ **Amir M.,** *“Patterns of forcible rape”*, University of Chicago Press, Chicago, 1971
- ❖ **Bernard T., Snipes J., Gerould A.,** *Vold’s Theoretical criminology*, Seventh edition, Oxford University Press, New York-Oxford
- ❖ **Bloch, Herbert A.,** *Man, crime and society*, Random House, New York, 1962
- ❖ **Estrich, S.,** *Real rape*, Cambridge: Harvard University Press, 1987
- ❖ **Feinman C.,** *Women in the criminal justice system: Concluding observations*, 3rd edition
- ❖ **François Poulain de la barre,** *De l’ l’égalité des deux sexes*, 1998
- ❖ **Holmes S., Holmes R.,** *Sex crimes-Patterns and behavior*, 3rd edition, Sage Publications, Los Angeles, 2011
- ❖ **Greer G.,** *Seduction is a four-letter word*, Rape victimology, L. Schultz, κεφ. 19, 1977
- ❖ **LaFree G.,** *Rape and criminal justice: Social construction of sexual assault*, Wadsworth Publishing Company, 1989
- ❖ **Searles P./Berger R.,** *Rape and society-readings on the problem of sexual assault*, Westview Press, 2018
- ❖ **Walkate S.,** *Gender, crime and criminal justice*, second edition, CRC Press Book, 2004

- ❖ **Wolfgang M.E.**, *Patterns in criminal homicide*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1890

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ **Αναγνωστόπουλος Η.**, «*Η δίωξη του βιασμού δημόσια ή ιδιωτική υπόθεση;*», *Ποινικά Χρονικά*, 1985
- ❖ **Αναγνωστόπουλος Η.**, «*Ο χρόνος υποβολής της δηλώσεως ψυχικού τραυματισμού κατ' άρθρον 344 ΠΚ*», *Υπεράσπιση*, 1986
- ❖ **Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου Α.**, «*Βιασμός: Η φεμινιστική άποψη ενός εγκλήματος*», *Εφημερίδα «Τα Νέα»*, 3-3-1985
- ❖ **Μαγγανάς Α.**, «*Πρόσφατες μεταρρυθμίσεις που αφορούν τα σεξουαλικά εγκλήματα στον Καναδά*», *Ποινικά Χρονικά*, τομ. ΛΔ', 1984
- ❖ **Πανάγος Κ.**, «*Η ποινική αντιμετώπιση του συζυγικού βιασμού: Οι μετασχηματισμοί της έννοιας ου εγκλήματος και οι συμβολικές διαστάσεις των νομοθετικών επιλογών*», *Εγκληματολογία*, τευχ. 1-2/2014, 2014
- ❖ **Παπαγεωργίου Γ.**, «*Η αντιμετώπιση ης γυναίκας θύματος από το σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης*», *EEN*, 1990
- ❖ **Σαρέλη Αγ.**, «*Η έννοια του σοβαρού ψυχικού τραυματισμού κατά το άρθρο 344 Πκ*», *Υπερ.*, 4-1997, 1997
- ❖ **Συμεωνίδου- Καστανίδου Ε.**, «*Ο χρόνος υποβολής της δηλώσεως ψυχικού τραυματισμού κατ' άρθρον 344 ΠΚ*», *Υπεράσπιση*, 1991
- ❖ **Τσαλικόγλου Φ.**, «*Ο βιασμός και η μυθολογία του: Η λεηλασία της γυναικείας επιθυμίας, Ο αγώνας της γυναίκας*, τευχ. 5, 1980
- ❖ **Τσιγκρής Α.**, «*Βιασμός: Κάθετες θεωρήσεις και παράλληλοι ορισμοί*», *Ποινικά Χρονικά*, 1996,
- ❖ **Τσιγκρής Α.**, «*Ψευδείς καταγγελίες βιασμού μερικές αλήθειες για ένα μύθο*», *Υπεράσπιση*, 1998
- ❖ **Φαρσεδάκης Ι.**, «*Η αντιμετώπιση ης γυναίκας από το σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης*», *Ο αγώνας της γυναίκας*, τομ. 5, 1980

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ **Anonymously Written**, *“When a woman is attacked”*, Sexology Magazine, τόμος Σεπτεμβρίου, 1973
- ❖ **Baron L., Straus M.A.**, “Four theories of rape: A macrosociological analysis”, Social Problems, τομ. 34, τευχ. 5, 1987
- ❖ **Binder R.**, “Why women don’ report sexual assault”, The Journal of Criminal Psychiatry, τομ. 42, 1981
- ❖ **Burgess, Holmstrom**, *“Rape: the victim and the criminal justice system”*, Paper presented at the First International Symposium on Victimology, Jerusalem, 2-6 Σεπτεμβρίου, 1973
- ❖ **Burt M.**, *“Culture myths and supports for rape*, Journal of Personality and social psychology, τομ. 38, 1980
- ❖ **Chappell D.G., Geis G, Schafer S., Slegel L.,** , “Forcible rape: A comparative study of offences known to the police in Boston and Los Angeles”, Studies in the sociology of sex, New York, Appleton-Century-Crofts, 1983
- ❖ **Curtis L.**, *“Victim presipitation and violent crime”*, Social Problems, τομ. 21, 1974
- ❖ **Coates D., Wortman C.**, “Reactions to victims”, New approach to social problems: Applications of attribution theory, San Fransisco, Jossey Bass, 1985
- ❖ **Cohn B.**, “Succumbing to rape” The second wave, το. 2, τευχ. 2, 1973
- ❖ **Ennis P.**, *“Crime, victims and the police”*, Trans-Action, τευχ. 4, 1967
- ❖ **Hockett J., Klausing S., Saucier D.**, *“Rape myths consistency and gender differences in perceiving rape victim: a meta-analysis”*, 2016
- ❖ **Groth N.**, “Man who rape”, Plenum Press, New York, 1979
- ❖ **Jafee D., Straus M.A.**, *“Sexual climate and reported rape: A state-level analysis”*, Archives of sexual behavior, τομ. 16., τευχ. 2, 1987
- ❖ **Kanin E.J.**, *“Reference groups and sex conduct norm violation”* ,Sociology Quarterly, τομ. 8, 1967
- ❖ **Karpa B.**, *“The sexual offender and his offences”*, Julian Press, New York, 1954
- ❖ **Katz S., Mazur M.**, “Understanding the rape victim: A synthesis of research findings”, American Review of Sociology, 1979
- ❖ **LeBeau J.**, *“Statute revision and the reporting of rape”*, Sociology and social research, τομ. 72, τευχ. 3, 1988

- ❖ **LeVine R.**, “*Gusii sex offences: A study in social control*”, American Anthropologist, τομ. 61, 1959
- ❖ **Lizotte A.**, “*Determinants of completing rape and assault*”, Journal of Quantitative Criminology, τομ.2, τευχ. 3, 1986
- ❖ **Weis K., Borges S.**, “*Victimology and rape: The case of legitimate victim*”, Issues of Criminology, τομ. 8 τευχ. 2, 1973
- ❖ **Peters, J.**, “Child rape: Defusing a psychological time bomb”, Hospital Physician, 1973
- ❖ **Reskin B., Visser C.**, *The impacts of evidence and extralegal factors in jurors’ decisions*, Law and Society Review, τομ. 29, τευχ. 3, 1986
- ❖ **Russell M.**, *Rape victims and police reporting*, Canada’s Mental Health, τομ. 28, τευχ. 2, 1980
- ❖ **Sanday P.**, “*Rape-free versus rape-prone: How culture makes a difference*, σε C.B. Travis Evolution, gender and rape, Cambridge, MAMIT Press, 2003
- ❖ **Schwendinger J. R. , Schwendinger H.**, “*Rape myths: in legal theoretical, and everyday practice*”, Crime and Social Justice, 1974
- ❖ **Smith M.D. και Bennett**, “*Poverty inequality, and theories of forcible rape*, σε Crime and delinquency, τομ. 31, 1985
- ❖ **Symonds M.**, “*Victims of violence: Psychological effects and aftereffects*”, The American Journal of Psychoanalysis, 1975
- ❖ **Symonds M.**, “*The second injury to victims*”, Evaluation and Change
- ❖ **Stuart D.**, “*No real harm done: Sexual assault and the criminal justice system*”, σε P.W. Easta: Without consent: Confronting adult sexual violence, 1980
- ❖ **Von Hentig H.**, “*The sex ratio*”, Social Forces, τομ. 30, 1951
- ❖ **Williams J., Holmes K.**, “*The second assault: Rape and public attitudes*”, Greenwood Press, Westport, Conn, 1981
- ❖ **Wood P.**, “*The victim in a forcible rape case: A feminist view*”, American Criminal Law Review, τομ. 11, τευχ. 2, 1975
- ❖ **Wolfgang M. E.**, “*Patterns of criminal homicide*,” University of Pennsylvania Press, 1958

ΔΙΑΔΙΚΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- ❖ **Bumiller K.**, *In an abusive state-how neoliberalism appropriated the feminist movement against sexual violence*, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=oyQY2JqeFHMC&oi=fnd&pg=PR7&dq=info:5tItrfzhfvIJ:scholar.google.com/&ots=fxd5Dh5Kkn&sig=FYHZNBvfXmE_X7aYne7vRv7PORM&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- ❖ **Charalambous K.**, *“The judicial performativity of rape myths:a discourse analysis of rape court decisions”*, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα www.ucy.ac.cy
- ❖ **Healicon A.**, *The politics of sexual violence- rape, identity and feminism*, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=uwJ8CwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=info:ucPQw9U5CTYJ:scholar.google.com/&ots=vd2n7hyu5y&sig=EG_aCa1rDv7C6lkylu3obBPiNMg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- ❖ **Gray J.**, 2011, *“Rape myth beliefs and prejudiced instructions: Effects on decisions of guilt in a case of date rape”*, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1348/135532505X68250>
- ❖ **Mayerson S., Taylor D.**, *“The effects of rape myth pornography on women's attitudes and the mediating role of sex role stereotyping”*, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://link.springer.com/article/10.1007/BF00288456>
- ❖ **Othman N., Mohd Nor N.F., Ibrahim N.**, 2019, *“Linguistic Representation of Violence in Judicial Opinions in Malaysia”*, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://ejournal.ukm.my/gema/article/view/32352>
- ❖ <https://rapecrisis.org.uk/get-informed/about-sexual-violence/myths-vs-realities/>
- ❖ Ηλεκτρονική βάση νομικών δεδομένων “NOMOS” <http://lawdb.intrasoftnet.com/index.php>
- ❖ Στατιστικά στοιχεία ΕΛ.ΑΣ. στην επίσημη ιστοσελίδα http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=6419&Itemid=52&lang=&lang=

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Οι αριθμοί παραπέμπουν στις σελίδες του κειμένου. Οι αριθμοί με πλάγια παραπέμπουν στις υποσημειώσεις. Το σύμβολο → σημαίνει βλέπε.

A

Αναφορά στην αστυνομία 61

Αντιλήψεις του κοινού (→ στερεότυπα) 46

Απόρριψη

-κοινωνική 33

B

Βία

-σωματική

-ψυχολογική

- σεξουαλική βία (φεμινιστικές προσεγγίσεις) 21

-συναισθήματα βίας 27, 89

Δ

Δεύτερη θυματοποίηση 43

Δήλωση του θύματος περί ψυχικού τραυματισμού 62

Ε

Έγκλημα

-έμφυλο 9

Εγκληματικότητα

-εγκληματικότητα και φύλο 12 ,

-έμφυλη 12

Εγκληματολογία

-Φεμινιστική 15

Εγκληματολογική

-προσέγγιση του βιασμού 12

Ένορκοι 42

Θ

Θεωρίες

-κοινωνιολογικές 23

-ψυχολογικές 26

-ανθρωπολογικές 29

Θύμα

-πορτραίτο θύματος 31

-η αντιμετώπιση της γυναίκας θύματος από το ΣΠΔ 13

Θυματοποίηση

-φύλο και θυματοποίηση 14

-δευτερογενής → (δεύτερη θυματοποίηση) 43

I

Ιδιαιτερότητες θύματος βιασμού

-αντιμετώπιση από το ΣΠΔ 36

-στάση αστυνομικών αρχών 38

-αντιμετώπιση θύματος από τα ΜΟΔ 40

-ποινική εξέλιξη 42

K

Καταγγελία

-ψευδής καταγγελία βιασμού 56

M

Μύθοι βιασμού 46, 68

Σ

Στερεότυπο

-βιασμού 46

Στιγματισμός 33

T

Τονική ακινησία 236